

Ein Ny
Husz- og Reisu
POSTILLA.

Hafande jñe ad hallda.

Stutta og Einfallda Utskijring allra þeirra Gudspialla sem kiend og lesen verda j Kyrkiusøfnudenum a Suñudøgum / Hatijdum og ødrum Løghelgum Ared um kring.

Med LÆRDOMUM / AMINNINGUM VIDUORUNUM og HUGGUNUM / j styttsta mata.

...rifud og samanteken ur Predikunum þess hálærda Herra / Ioh. Michael Dilher. Af M. DOMINICO Beern / Diacono til S: Laurentij Kyrkiu j Nurenberg.

Eñ a Islendsku Utlegd / af M. Þ. Thorl. S. S. St.

Prentud j SKALHOLLTE / Af Jone Snorrasyne.
Anno M. DC. XC.

lrn af Aulldungunum sagde ti
cke/ Sia/ þad Leoned sem e
...t Davids/ hefur Yfferu

Godfusum Lesara.

Nad og Fridur af Gude Fodur fyrer JEsum Christum/ med Heilags Anda Upplysingu.

HVad alvarlega Gud Almættug ur hefur boded/og bifalad ad helga Hvyldardagenn/ og ei alleinasta lagt þar vid stort Straff og hrædelegar Hootaner/ ef nockur bryte þetta Bodord/hell dur og so fögur Fyrerheyt/ þeim er þad hallda og þui Hlydne veita/ þad maa allvyda lesa. j heilagre Ritningu/ bæde Moysis og Spamanna Bokum.

J Exod. Bokar 31. Cap. seiger Gud so/ Hallded minn Hvyldardag / þvi þad sama er eitt Teikn mille myn og ydar / og ydvarra Nidia / svo þier skulud vita ad eg er DRODTENN sem ydur giorer Heilaga/þar fyrer hallded minn Hvyldardag / þvi hann skal vera ydur Heilagur. Og j Deut. Bokar 5. Capitula seiger Guds Madur Moyses.

[...]llt hallda Sabbathsdagen/ so þu hel[...]
[...]ann/ so sem þad DROTTINN Gud
[...]hefur Boded þier. Sex Daga skalt
[...]rfida/ og giora allan þiñ Verknad.
[...]a siounde Daguriñ / er DROTT[...]
[...] Guds þijns Sabbath/ þu skall
ecke neitt Erfide fremia / ecke hell
[...]nur þiñ/ eige helldur Dotter þijn / e[...]
[...]ñ Þionustumadur/ og eige þijn Þiom [...]
[...]viña/ eige þiñ Vxe / og eige þiñ Asn[...]
[...] eige helldur nockur af þijnum Gripum/
[...] eige helldur hiñ framande sem er jnnan[...]
[...]iña Portdyra/ so ad þiñ Þionustumadur [...]
þijn Ambatt meige hvijla sig/ lijka sem þu.
Þviad þier skal til Hugar koma/ ad þu hef[...]
og vered eirn Þræll j Egyptalande/ z DR[...]
Otteñ Gud þiñ leidde þig ut þadañ / med
volldugre Hønd og utrietttum Armlegg.
Þar fyrer hefur DROTTENN GUD
þiñ boded þier/ ad þu skyllder hallda Sab
baths Dageñ.

[...]Es hier um framar j Num. Bokar 14. [...] vit. 19. og 26. Jerem. 26. og vijdar ai arftadar

Eñ hallд edur Helgun Hvijldardagsins/ [...] ecke alleinasta þar uti/ ad hafna øllu Kyt[...] [...]

legu Erfide/ Bukſorg/ og Veralldlegum Sysl-
unum a þeim Deige/helldur ad tilreida ſo Saal-
ena og þañ ſiñra Mañiñ / ad hañ mætti þvi
helldur hindrunarlaus vera Gude ad þiona/hañs
heilaga Nafn ad akalla og tilbidia/ ad heyra
og læra Guds Ord/ og endurnæra þar med ſij-
na Saal/ Einkum j Kyrkiuñe og Guds barna
Søfnude/ hvar Gud hefur tilſett/ad Miñing
ſijns Nafns ſkule halldaſt / og hefur lofad ad
hañ villde þangad koma ꝫ oſſ Bleſſa/Exod 20.

Eñ Gud nade hvøreñ nu tilgeingur a þeſs-
um ſijduſtu Tijmum / og einkum j þeſſu voru
fatæka Føðurlande/Munu ecke allmarger vera
treger og later / ad heyra þad Saaluhialplega
Guds Ord/og vitia ſiñar Soknar Kyrkiu/jafn
vel þo hun ſie ſkamt j fra/lytell Spølur/edur
ſtutt Bæarleid? Munu þeir ei ſumer fiñaſt/ſẽ
lyteñ edur aungvañ Greinarmun giøra a midle
Hvylldardagſins/ꝫ aññara rúmhelgra Daga/hell-
dur mæſkie geima ſier nockud af þvi Verke til
Suñudagſins/ ſẽ þeir hefdu hæglega giørt giet-
ad a farande Viku. Jeg ſpyr/heiter þetta ad
helga SABbathsdageñ DROTTENS? Nei/
Nei/ og þvi er ei kyn/þo Gud bende oſſ/og Str-
affe med Hungre og Dyrtyd / med hardre Ved-
rattu/ og Bleſſunarleyſe/ af Lande/ Lofte og
Sionum.

Sumer beria þui vid / ad þeir hafe langañ
Kyrkiuveg/og giete þvi ei vidkomed/ ad ſækia
Soknarkyrkiu ſijna/ſierhvørn helgañ Dag/eink-
ur þar fiñaſt hier a Lande marger þær Ky-

kiur/ a hvørium ecke er optar Embættad/eñ af. añhvørn cdur pridiahvørn helgann Dag.
Slikt verdur ad vorkieñast / epter hættalag þessa vætæka Lands/eñ þo ei ad sijdur/ eiga Hwsbændur ad minnast Hvyldardagsins/ epter pridia Guds Bodorde/og hallda synu Hiuum/ þar til/ ad hallda hañ Helgañ/med Guds Ords Jdkun/ Bænum og godu Atþæþe.

Þess vegna hafa þeir þrijr/ blessudu Guds Meñ/sem Prentsmidiu hielldu a Hoolum þyrer mijna Tijd/ Langafe muñ Herra Gudbrandur Thorlaksson. Muñ Sæle Fader Herra Thorlakur Skulason / og Broder miñ Herra Gysle Thorlaksson/ lated sier umhugad vera/a prent wtgaanga lata/margar godar andlegar Bækur z Postillur/ Guds Børnum til Jdkunar/ a med al hvørra er su goda Postilla/ sem muñ Elskulege Broder Herra Gysle/samansette z ... ⁊glyst ei alls lounglu fyrer hans sæla Burtþør og Vi skilnad/ þra þessum auma Heime.

Eñ med þvi su ægiæta Bok er so stor/ ad Fatæker almwga Menn gieta hana ei keypt/ þa hef eg nu i Nafne Guds a Prent wtganga lat ed/ þessa litlu Postillu / sem med hægu Verde kaupast kañ / og lok er þeirre litlu Postillu Pangratij. Hefe eg hugad þar med þylg ia lata / stutta Vtlegging og Jñehallds allr Pistla Areb um kryng/sem Virduglegur og V lærdur Kienneman S. Thorsteirn Guñars Prohastur i Arnesþinge / og Domkyrkiuña

Prestur

Prestur hier ad Skalhollte / hefur epter mynu Forlage utlagt.

Enn þo þesse litla Bok sie nu a prent utgeingenn / og øllum j tie sem hana gyrnast vilia og ydka / þa er svo fyrerskiled / ad eingenn þar fyrer vanrække syna Soknarkyrkiu / þui þesse Bok er helldst giørd ꝥ ohraustar Manneskiur / sem ei geta (þo villde) allt iafnt til Kyrkiu komest / søkum veykra Burda. Og fyrer langferda Folk / sem Naudsynia sinna vegna / reysa j fiarlægar Bygder / og kunna ei Kyrkiu ad naa a hrørium Tijma / þa þeir eru stadder a Fiøllum og Auræfum. Þo ei ad sydur / vil eg þa aminnt hafa / ad minnast Hvyldardagsins / og ei fyrr byria Ferd syna (ad stornaudsynia lausu) enn um Nonbil / og allra syst ferdast framm hia Kyrkiunum / þegar þar er heiløg Þionustugiørd framm enn / sem (þui verr) margra vondur Vane er.

Oskande være ad Christelegt Yfervalld hier j Lande / villde hier um goda og røgsamlega Gat umgiæfne hafa / og ecke lyda ad Helgedags brot ed vidgangest Hegndarlaust.

Enn Kiennemennena / myna Elskulega Medbrædur aminne eg j Guds Nafne / og epter myna Embættis Skylldu / ad tilhallda synum tiltruudum Søfnudum hier epter ad lifa / sem og eirnenn Soknarfolkenu fra aminingunn ad hlyda j Guds Orta / so aller vær mættum um syder hluttakande verda Avaxtar vorrar Christilegrar Truar / sem er / epter þetta fallvallta Lyf / Hialp vorra Salna / og fyrer Forþienustu JESu Christi / verdu

vera ad hallda eirn Eilijfan Sa
j Himnarijke med øllum Utvøldum.
Pad veite oss Gud Fader j Nafne si
ns elskulegasta Sonar JESu Christi vors E
durlausnara/ j Fulltijngis krafftc heilaga
Anda AMEN.

Skalhollte/ þan 20. Januarij.
Año 1690.

Þordur Thorlaksso

Stutt Bæn sem lesast mm.py
er Gudspialls lestureñ.

Almattuge Gud Myskunsame Fade
med þui þar er uppa komiñ vor Sa
luhialp/ ad vier hoffum riettan Sk
ning þijns heilaga Ords / þa veit þu o
ollum Christnum Monnum / ad vier frialsi
fra ollum Veralldlegum Þonkum og Ahyg
iu/ med allre Kostgiæfne j sañre Tru/ ma
um heyra þitt heilaga Ord/ og þad riettel
ga thuga og yfervega/ so vier kyñum þin
Guddomlegañ Vilia riett ad þeckia og le
ra/ og þeim sama med allre Astundañ ep

ad fyl

þylgia/ þier til Lofs og Dyrdar / eñ oss Eilijfrar Saluhialpar/fyrer JESum Christum vorn Herra/ hvar uppa vær vil-um lesa JESu Christi Bæn/sem hñ hef-ur oss sialfur kendt/ seigiande hver med od-um af Hug/ Hiarta og Muñe.

Fader Vor þu sem ert a Himnum/ Helg-ist þitt Nafn/ etc.

Bæn epter Lestureñ.

Ver þackū þier vor Himneske Fader fyrer þa storu Naad þijna / ad þu hefur lated kuñgiora oss aumum Syndug-um Mañeskium þitt heilaga og Huggunar-samlega Ord. Jñþryck þad O Gud og Jnnsigla i vorum Hiörtū/so ad vier og aller Christner Meñ værū Avoxt þar af j sañre Jdrañmæde/ og aukustum og ejlustum sæþna-dū j þiñe riettre Kyñingu/og godū Verkū. Lat þad ei alleinasta þig oss / helldur og so odru Folke kuñgiort verda og utbreidast/ so ad þad hrære vor Hiortu / og Frioofge þau/ so sem Regn Friofgar Jordena / og gioerer hana Avaxtarsama.

Blessa þu DROTTENN / vorn Nadugasta Arþa Kong og Herra/med ollu þvi Konunglega Hwse/ ꝫ þær þriær Hofud stietter/sem þu heþur Jñsett j þiñe Christ- ne/ Kieñemañs Stiettena / Valldstiornar Stiettena og Hussstiornar Stiettina/ svo ad eirn og sierhvor þeirra Stietta Menn/ mætту þijnum Guddomlegũ Vilia vel þoc knast/ þyrer vorn Frelsara JESVM Ch ristum. Lesum hier uppa vora DRottenn- lega Bæn. Fader Vor þu sem ert a Him num/ Helgest þitt Nafn/ etc.

Þañ þyrsta

I. Sunnudag j Adventu/

Evangelium Matth. 21.

I Þann Tÿma/ Og þa er þeir
tóku ad nælgast Jerusalem
og komu til Betphage vid Fi-
alled Oliveti/ utsende JESus,
us tvo sÿna Lærisveina/ og sagde til þeir-
ra. Fare þid j þad Kauptwn sem gagn-
vart yckur er / og strax munu þid finna
Ösnu bundna/ og Folañ hia heñe/ Leys-
ed hana ꝛ leided til mÿn. Og ef einhvor
seiger nockud til yckar / þa seiged / þad
Herrañ hafe þeirra Þörf/ og jafnsnart
mun hañ læta þau laus. Eñ þad skiede
d uppfylltest hvad sagt er. ꝧ Spæ
ieñ/er so seiger. Seiged Dottureñe
on/Sia þiñ Kongꝛ kiemꝛ til þÿn Hog
r/sitiande a Ausnu ꝛ a Fola kiffbærrar
snu. Eñ Lærisveinarnꝛ geingu j burt ꝛ

giordu so

rdu so sem JEsus baud þeim / og leiddu med sier Asnuna og Folañ / og lǫgdu sijn Klæde yfer þau / og settu hañ þar uppa. Eñ margt Folk breidde sijn Klæde a Veigeñ. Og adrer hiuggu Kuistu af Trianum z dreyfdu þeim a Veigiñ. Eñ þad Folked sem fyrer þeim gieck og epterfylgde/kallade og sagde. Hosianna Syne Davids. Blessadur sie sa sem kiemur j Nafne DROTTENS. Hosiaña j hædstum Hædum.

Þetta 4. Evangeliũ/ hefer fiórdeilis tvær Greiner jñe ad hallda.

Su fyrre er um Underbwing Jñreidarīnar Herrans Christi j Borgena Jerusalem.

HVar af vier skulum oss taka fyrst þā LÆRDOM / ad Christur sie visselega sa rietta Messias/ z Heimsins Endurlausnare/ mz þui ad Spamañaña Fyrersagner/ hafa a hǫnum Uppfyllst/ eñ aungvum ǫdrum/ so sem þad ma sia (nidal añars) af Spadom Zachariæ 9. Capitula. Avisskur Endurlausnareñ hañ sie/ verdur oss og so j Textanum fyrer Sioner sett/ sem er 1 Eirn Konunglegur Endurlausnare/ hvers Kongs Rijke þo ecke er af þessum Heime/ Joh 18. 2. Eirn lijtelatur og hogvær Endurlausnare/ sem

tare / sem Poleñmæde og Vorkunseme vill og
añ ad hafa vid oss aumar og breiskar Mann
skiur/ so sem Ande Guds vottar hia Esaiam
2. Ezechielem 34 / og Pistlinum til Ebre
4. Cap. Þar næst skulum vær oss hier ut
taka eina AMINNING / ad efa alldrei
Orden Guds/ edur hnysa op miøg j þau/ hell
ur einfalldlega trua þeim/ og fylgia þeim ept
er giarnsamlega / so sem hier giørdu þeir tveir
Læresveinar / sem Christur utsende. Þar er
eingiñ stærre Synd til/eñ su/ ad trua eke Guds
Orde/ þvi med soddañ Vantru / verdur Gud
Lyge vændur/ af 1. Pistle Joh. 5. Þess veg
ne/so opt sem Gud lætur oss sitt heilaga Ord
kuñgiøra/ og þar kiemur nockud fram / sem oss
epter vorum Holldlegum Skilninge/ synest noc
kud undarlegt og vandskiled/ þa lætum oss taka
til þanga vora Skinseme under Christi hlydne
2 Cor. 10. Og þeinktum þar uppa / ad Gud
kañ yfergnæfanlegar ad giøra / eñ vier þaunm
skiled/ Ephes. 3.

Þriñur Greineñ er um sialfa Jñreidena.

Þar af skulum vær oss þa AMINNING
taka/ ad vier eñ nu j Dag/hvør med ødrum
breidum vor Klæde a Veigeñ fyrer Christum/
ad er/ad vier af frekaska Mætte/stodum þar
il/ad Guds Dyrd z Sæluhialplegur Lærdoms
ir mætte utbreidast og vijdfrægiast. sem leingst
g Christelegur Søfnudur eflast og uppbyggi
ast / hvar til Gud giefe syna Nad j JESu
Nafne/ Amen.

Aftañ Suñu

II. Sunnudag j Adventu/

Evangelium Luc. 21.

Þann Tijma/ JEsus sagde til sijna Læresveina. Þar munu skie Teikn a Solu og Tungle z stiornum/og a Jørdu kvalning Þioda/ og Ørvilnan/ Sior og Bylgiur munu hlioda/ og Menn munu fyrer Hrædslu uppþorna/ og af epterbijdan þeirra Hlutа sem ad koma skulu yfer allann Heimenn. Þviad kraptar Himnanna munu hræraſt. Og þa munu þeir sia Mannsins Son komanda j Skyunum/med magt z myklu vellde / enn nær þetta tekur ad skie / þa lijted upp/ og upphefied ydar Høfud / af þui ad ydar Endurlausn tekur ad nalgaſt. Og hann sagde þeim þessa Epterlijking/ skode þier Fykiutried og øll ønnur Trie/ nær þeirra Alldin tekur wt ad sprynga/ þa vite þier ad Sumared er nalægt. So og lijka nær þier siaed þetta skie / þa vited ad Guds Rijke er nalægt. Sannlega seige eg ydur / þad þesse Kynslod mun ei

forganga/ þangad til ad allt þetta skied, r. Himen og Iord þorganga / eñ miin ord forganga eige.

Þetta Gudspiall heþur þriar Greiner iñe ad hallda.

Su þyrsta er þyrersogn þess sijdasta Doms.

Ar aþ skulū vær taka oss eina VJDVOR VNT/ ad vier slæum ecke j Vind þeim Lær dom um sijdasta Dag/ og þeinkium ecke ad su Stund sie oss þiarlæg/ helldur tøkum hana sem nalæga/ til ad varast allskins Synder. Þvi þau Teikn sem j Gudspiallenu umgietur/munu hastarlega og Oþorvarandis koma/ hvørium sa Riettlate Domare Christur mun jaþnskiott þylgia/so sem sia ma hia Matth. 14. Marc. 13. og Lucam 21. Cap.

Þessvegna taked ydur vara j Tijma / þier galausu Verallðareñar Børn/og þlyted ydur a mest meiged/ad giøra saña Jdran og Yþer b/ so þier sieud ei leingur j Tølu þeirra sem Petur umgietr/j sijns 2. Pistle 3. Ad a sijd u Døgum munc koma Spottarar / hvøriet er þeirra eigenlegum Gyrndum mune ganga rigia/ Hvar er þheyt hns Tilkomu? Ja so þier verded ecke skindelega yþerþallner/1. Tess alonens. 5. Matth. 24. og 25. Sæll a sem ydueglega hier um þeinker/ og jaþn setur sier þyrer Sioner þañ Riettlata Dom ara ko

ara komanda j Skyum Himens / og þyker sier fyrer Eyrum hliomа Einglanna Raust j Loptenu/ seigiande/ komed til Domsins / komed til Domsins.

2. Greinen er Uppheysting j mote Skielfingu og Otta þess sijdasta Dags.

HJer af skulu øll Gudhrædd og Riettrund Hiørtu/ taka sier eina nærværna HUGGUNN ad Christur seiger ad / sijdaste Dagur inune verda þeim so sem eitn lystelegur Vortyme/ þa allt tekur aptur til ad endurlifna / og Græna og þær ædur visnudu Iurtur og Grøs utbreyda sijn Blød og Blomstur ad nyu. Þo þu Christen Manneskia meiger hafa stundum j þessare Veraulld/ eirn hardann og ogiedfelldann Vetur / lyted Epterlæte / og margar Motlætis Bylgiur yfer þig Dynie/ þa skalltu samt sem ædur hafa þa vissa Von/ ad þar epter a kome sæ sæta Sumartyd/ hvar ed er fyrer Guds Auglite gnogt Fagnadarens/ og Gledelegt Lyf til hans hægre Handar Eilyflegana / Psalm. 16. Þvi þar mun verda tyd Endurlyfgunarennar/ fyrer et Asionu Drottens/ Af Postulanna Giørninga bokar 3. Cap. Esaiæ 66.

3. Greinen er ein Aminning/ ad sierhvør riettelega reide sig og Bue til þess sijdasta Dags.

LAærum hier af/ ad taka oss vara fyrer Ofatte og Ofdrycku/ sem og ødrum Løstum/ z vera

ætyd

ætyd vidbuner/ þvi þo eirn hefde alla sijna Daga/ vel og skyckanlega Lifad / ef hañ verdur a þeirre Stund/sem Herrañ kiemur / fundeñ j Svalle/ Saurlijfe/edur ødru vondslegu Athæfe/ þa er wt af giørt um þessens sama Sæluhialp Lyka skulum vær oss vara taka fyrer ofnmykille Ahyggiu þessa Lyfs Næringar / hvar af Hiartad hindrast/ so þad getur ei sem skyllde/ halldid sier vid GVD med riettu sonarlegu Trunadartrauste. Lætum oss þvi jafnann vaka og bidia/ ad vier af Nad Gudz mættum verduger vera/ ad setiast til hægre Handar medal Saudaña/ eñ ecke a vinstre Sydu/ medal Hyrdaña/ þegar Mañsins Sonur JEsus Christus er komande j Skyum Himens/ ad dæma Lifendur og Dauda/ Matth. 25.

III Suñudag j Adventu

Evangelium Matth. 11.

JÞañ Tijma/ Eñ þa ed Johañes heyrde j Bondunum Verkeñ Christi/ sende hañ wt tvo af sijnum Læresveinum / og liet seigia honum. Ert þu sa sem koma skal / eda eigum vier ad vænta eins añars? JEsus svarade og sagde til þeirra / fared aptur og kuñgiored Johañe hvad þier siaed og

heyred. Blinder þa Syn / Halltler ganga, Lyþþraaer hreinsast/ Dauþer heyra/ Dauder uppriisa/og Fatækum verda Gudspioll eñ bodud/ z sæll er sa sem ecke hneyxlar sig a mier. Eñ ad þeim burtgeingnum/ hof IEsus ad seigia til Folksins af Johañe. Hvad foru þier wt a Eydemorku ad sia? Rey ŷr þañ sem aþ Vinde er skiekeñ? Eda hvad foru þier ad sia? Mañ miuk klæddañ Siaed ad þeir ed miukañ Klædnad bera/er j Kongaña Husum. Eda hvad þoru þ' ad sia? Eirn Spamañ? Eg seige þyrer sañ/þañ meire er eñ nockr Spamañ þviad þesse er sa aþ hvøriū skrifad er. Sia þu/ ad eg sende miñ Eingil þ' þiñe Au syn/ sa er þiñ Veg skal tilreida þyrer þier.

Þetta heilaga Gudspiall hefur tvo Parta edur Greiner j̄ñe ad hallda.

I Vm Sendeþot Johañis Skijrara til Christum.

HJer hðfum vær eirn LÆRDOM/ hvorn vier eigum ad hegda oss j Kyndum vorum Motlætingum/ hvad Johañes oss hier kieñer hañ være j Fiðtrum og Fangelse/ vid hvad uinærde hañ sig? Hañ heyrde og hugleidde r

eñ E

eñ Christi/ Eins eigñ vær og so ad gi⸗ra/ þa vær erum stadder j Eymd/ Angist og Voda/ þa skul um vier heyra og ræda um Verkenn Christi / med hvørt hañ er øllum Þvergiefinnar og Munadar lausum sem til hans leita / til hialpar og adstod ar komeñ/ Johañis. 10. Rom. 8.

2 Greineñ er sa loþlege Vitnisburdur sem Herrañ Christur gieþur Johanne Skyrara.

ÞAr aþ skulum vier taka offeina AMINNNINAG/ ad tilheyrendurner gyrnest þad ei/ed þeir ta Kieñeþedur og Sælusorgarar sieu æryd oþlinner og mjuker j þeirra Predikun/ þvi þ ma ei svo vera. Eirn Kieñemadur a ad breyta epter Johañe/og vera ecke sem veikt z Vindskiekeñ Reyr/ ecke Hutklare edur Smiadrare/helldr a hñ riett og alvarlega ad seigia þad satt er/ og asamt Saung Lambsins (þad er Evangelio) ad Syngie Moy sis Saung (sem er Løgmaal DROTTens) Apoc. 15. Seige þar þyrer eingeñ so/ sem þeir Ogudlegu Judar hia Esa. 30. Prediked þad sem oss er giedþellt/ helldur lætum oss hvørt vid aññ svo siñada vera/ ad bæde Presturiñ/hyrde ei um ad Kieñia edur Predika añad/og Søfnuduriñ/ecke ad heyra edur læra annad (hvørt sem þad þyker Sivrt edur Sætt) eñ þad hid sama/ sem oss kann ad stoda til eiliþrar Saaluhialpar.

IV Suñudag j Adventu/

Evangelium Ioh. 1.

Þann Tjma/ Gydingar sendu af Jerusalem Presta og Levita/ ad þeir skylldu spyria hann ad/ Hvor ert þu? Og hann meðkiendest og neitade þui ecke/ og hann meðkiendest so sagiande/ Eige em eg Christur. Og þeir spurdu hann enn þa ad. Hvad þa? Ert þu Elias? hann sagde/ eige em eg. Ert þu þa Spamadur? Og hann svarade/ Nei ecke. Þa sogdu þeir vid hann. Hvor ert þu þa? So ad vier meigum Andsvar giefa þeim er oss wtsendu/ Hvad seiger þu af sialfum þier? Hann sagde. Eg em hropande Rodd j Eydemorku/ greide þeir Gotu DROTTens/ so sem ad sagde Esaias Spamadur. Og þeir sem wt voru sender/ voru af Phariseis. Og þeir spurdu hann ad og sogdu til hans: Þvi Skijrer þu þa / fyrst þu ert ecke Christur / eige Elias/ og eige Spamadur? Johannes svarade þeim og sagde Eg Skijre j Vatne / enn sa stod j midal yckar / hvorn þier þecked eige / hann er sa sem epter mig mun koma / hvor ed var fyrer mig/ hvors Skoþveinge eg em ei verdugur upp ad leysa. Þetta skiede j Betha-

ba

bara/ hinumeigen Jordanar/ þar sem Johañes Skijrde.

J þessu Evangelio eru tvær Greiner sierdeilis athugande.

1. Vm sendeboð Gydinga til Johañem.

HJer af skulū vier taka oß 1. Eina AMJNNJNG / ad aka ei lijtels Kieñingar/ Advarener og hugganer Kyrkiuñar þienara / þvi þeir eru ei sialfer sem predika/ helldur eru þeir Rødd Predikarans/ hvør ad er sialfur Guds Sonur / so sem Johañes seiger hier um sig/ ad hañ sie ein hrop ande Rødd j Eydemørku (edur Rødd eins Predikara) Hvad sem Johañes og hans rietter Eptirfylgiarar tala / þad tala þeir ecke af sialfum sier/ edur eiñungis vr þeirra eigen Hiarta/ helldur talar Heilagur Ande þad fyrer þa/ so sem Postulen Pall vottar / Rom. 15. 1. Cor. 15. 2. Corinth. 5.

Þar næst vilium vier oß hier ut af taka eina ÆMINDJNG/ hvørnen vier eigum ad heyda oß og Tilreida under Tilkomu þeß Bleßada Barns Kornsins JESu. Johañes Aminner oß ad til reida Veg Drottens. JESus vill ad sgiñ giarñ añ til vor koma / eñ hønum standa j Veige margfalldar Synder vorar og Lester/sem ei vilia leyfa hønum Jñgang. Þvi til eirurar Sæalar sem all skins mot hvoñlegre Vondsku er um vaseñ / kann þeße allrahelgaste Herra ecke ad koma/ þeß veg na / þui sem allt hingad til hefur j oriett lete/ j Ohreinleika/ j Ofdryckiu/ j Hatre/ Reide/ Aqvundsyke/ og ødrum þvilijkum Syndum/ rid

Rid ollu þessu vor Deigenum/ so DROTTENN JESus Christus til þyn koma kune. Romest hañ ei hañeñ til kyn j þessum Heime/ svo kant þu ei helldur þa til hans komest j ødrum Heime.

2. Greineñ er um þad/ hver og hvilijk vered hafe Skyrn Johannis.

Tøkum hier ut aþ DJDDORNN/ ad vier va nolega athugñ/ ad þad verde ei oss heimþært/ ad þo JESVS Christus sie midt a medal vor þa høþum vier ei viliad kannast vid hañ. Hañ stendur þo midt a medal vor/ so opt sem hañ þyr er syna eigeñ Erendsreka/ lætur openbera siñ Vil ia/ j Guds Orda predikun/ Ja/ svo opt sem hann Inngieþur oss goda og Gudlega Pænka.

Hvør sem nu ecke vill hier epter breyta/ sa hyrd er ei um ad þeckia siñ Herra JESum Christum. Pess vegna (Christen Mañeskia) ackta þu ei lytt elo predikunena og goda Christelega Pænka/ hell dur hugsa ærid so/ Sia kiñ Herra JESVS er til þyn komeñ/ og stendur j mideð. Medtak tu hann med vilugre Hlydne. Pessa Pænka uppvek JESVS Christus j þier/ þar þyrer ættu ad A huga þa vel og grandgiæþilega. Pa vier høþ um nu lært hañ þañiñ ad þeckia / þa mun hann j Upprisu Framlideña aptur vid oss kannast/ og so sem syna goda Kuñingia / og Vine/ jnnleida j Eilyþt Lyþ.

A JOLA NOTTENA/

Evangelium Lucæ 2. Cap.

Þañ Tijma. Og þad kar til a þeim Døgum/ ad þad Bod gieck ut fra Keysaranum Augusto/ þad Heimuriñ allur skyllde Skattskrifast. Og þesse Skattskript hofst fyrst upp hia Cirino/ sē þa var Landstiornare j Syria. Og þeir foru aller ad lata Skattskrifa sig/ huor til siñar Borgar/ Þa for z Joseph af Galilea/ wr Borgeñe Nazareth/ upp j Judeam til Davids Borgar Bethlehem/ af þvi ad hñ var af Hwse og Kyne Davids/ so ad hañ liete Skattskrifa sig þar/ med Mariu siñe Festarkonu

olleitre. Enn þad skiede so/ þa ed þau voru þar/ ad þeir Dagar fullnuduſt ed hun skyll de fæda. Og hun fædde sinn Frumgietna Son/ og vafde hañ j Reifum/ og lagde hñ nidur j Jotuna/ þviad hun fieck eckert añ ad Rwm j Gieſtaherbergenu. Og Fiaar hyrdar voru j þvi ſama Bygdarlage um Grandana vid Fiaarhuſeñ / ſem geimdu og vøktu yfer Hiord ſiñe um Nottina. Og ſia þu/ þad Eingell DROTTens ſtod hia þeim/ og Guds Byrte liomade j kryngum þa / og þeir urdu miog ottaſlegner. Og Eingelleñ ſagde til þeirra: Hirde þier ecki ad hrædaſt/ Siaed eg boda ydur mykeñ Fognud/ þañ er ſkier øllu Folke/ þviad j Dag er ydur Lausnareñ fæddur/ ſa ad er Chriſtur DROTTeñ j Borgeñe Davids/ O hafed þad til merkis / Ad þier munud fiñ Barned j Reyfum vafed / og lagt vera j Jotuna. Og jafnſnart þa var þar hia Eingleinum mykill fiølde Himneſkra Herſveita/ſem lofudu Gud z ſøgdu/Dyrd ſie Gudi j Upphædū/og Fridur a Jordūñe/og Mønnum godur Vilie.

Þetta heilaga Evangelium/ hefur tvær Greiner þær ad hallda.

Su fyrre er um sialfa Fædinguna Her rans Christi.

KOmum hier ad þan LÆRDOM/ ad vor ny fædde JESUS er vissulega sa sanne Messias z Leynisins Endurlausnare. Þvi um Messiam v' so Spaad fordum/ad hañ fædast skyllde/ þa Ryk isspiraret være teket fra Juda Rynkyrst / ecur þa Judar siñ Ættdingiadom og Landstiorn mist hefde/Genes. 49. Þetta kiemr nu hier fram/ þvi Gydingaña Yfirherra var nu eirn Leidenn Madur sa Romverske Reysare. Um Messiam og Leim sins Lausnara var Spaad og Fyrersagt / ad hann fædast munde/adstandande þui Sdru vlustere Gyd inga. Hagg. 2. Malach. 3. Ja ad hañ skyllde fæd ast ad eirne Mey/ Esa. 7. Ad hañ munde j Fatæke fædast/ Zach 9. Þetta fullkomnast alle hier/ þvi er hañ sa hiñ same sem koma atte/og þu um vær einskis añars ad vænta/ Matth. 11. ap. Lofadur og Vegsamadur sie þess vegna or truþaste Gud/sem oss so Naadarsamlega sendt giefed hefur siñ Elskulega Son. Þu og eireñ DROTTeñ JESu/ þad þurdulega Barn sem þe varst Barn/og under eins Eilyfur Fader / vel velkomeñ. Æ hvad stort lytillæte er þad/ ad stiest nidur af hæstum Himneska Dyrdar Sal/ omst hingad j þeñañ Jardneska Tarañna Dal/ vad neydde þig þar til? Ekkert neina þyn O kuranleg Elska/siñ so Myskunade sig yfer vor Eymd. Þvi komed nu/ aller sem Eymdum

og Anand er ud umvafder / og hæneft ad þessu Blessada Barnenu JESU / hañ mun vissulega sier vid ydur begda/ so sem einum Messiæ z Sælu hialpara hlyder.

2. Greineñ er um auglysing og Bodan Fædingareñar Christi.

Hier af skulum vier oss taka þa HUGGUN/ ad Elskañ Guds til vor er yfer Mata stor/ þar hañ hefur oss skeinkt Sæluhialparañ/ sem er DROTTEñ allrar Veralldar/ Edur so sem Esaias ad Orde kiemst/gieped oss siñ Son/Esa. 9. Hvad Saargrætelega klagade su Fatæka Spamans Ekia hyrer Eliseo/ ad heñar Skulldunaut ar villdu taka heñar Børn j Þrældom/ þar hun hafde ecfert til ad borga med syna Skulld? 2. B. Kong. 4. Cap. Hvad stor hurda og Skielfing reys þar af hordum/ þegar Moabitaña Kong ur Offrade sijnum Frumgietna Syne? 2. Bokar Kong. 3. Eñ hvad er þetta ad reikna hia þvi/ ad Kongur allra Konga/og DROTTEñ allra Drottna giefur hier og sender siñ Eingietiñ Son? Og þad sama oss aumum overdugū Mañeskium. Hvad erum vær? Erum vær ei þeir hiner somu/ sem fra Gude vorum hallner/og Onyter ordner? Psalm. 14. Eige ad sijdur skeinker oss aumum Syndurum vor gæskurijke Gud/ (hvør ho var so møg til Reide reitt: af oss) siñ Eingietiñ Son/ og framselur hañ vorra vegna j stærsta Armod og Fatæktdom. Þetta ætte sierhvør Syndug ydrande Mañeskia lata sier til Hiarta ganga/ ad hafa eitt riett gott z Sonarlegt Trunadartraust

A Gude/

A Gude/og ſtærſtu Glede aff hans owtſkyranlegre Elſku og Nad. Hier næſt tøkum oſſ einna AMINNINGI/ ad gleima ei vorre ſkylldugre Koþgiørd og Þacklæte hier pyrer. Hafe þeir Heilǿgu Einglar/ ſo Innelega og alvarlega loþad Gud/ pyrer þeñañ hæleita Velgiørning/ hvǿrium þo þad Bleſſada Barned IESVS var ecke þǽdd ur. Hvad ſkylldum vier þa giǿra/hvǿrium allt þetta er til Nota og Sæluhialpar ſkied? Þo ad aller Lider og Limer vorer være ei nema Tungur/ þa kyñum vier alldrei nogſamlega Gude ad fullþacka hier pyrer. ei ad ſidur ſkulum vær bera oſſ ad giǿra þad meſt orkad þærum/ad þacka Gude med Muñenum / med Hiartanu og Hǿndunum/ med Muñenū/ þad er med Heilǿgu ſamtale/med Hiartanu / þad er med heilǿgum Þǿnkum / med Hǿndunum/ þad er/ med godum Verkum/ GVD giefe oſſ þar til ſijna Nad/ Amen.

A IOLADAGENN.

Evangelium Ioh. 1.

I Vpphafe var Ord. Og þad Ord var hia Gude/ z Gud var þad Ord/ Þad ſama var i Vpphafi hia Gude. Aller Hluter eru þ þ giorder / og an þeſſ er eckert giort hvad giort er. I þvi var Lijfed / og Lijfed var Lios Mañaña. Og Liosed lyſer i Myr-

kunum

krunum/ og Myrkren hafa þad ecke hond lad. Þar var eirn Madur af Gude sendur sa hiet Johañes. Hañ kom til Vitnisburd ar/ ad hañ bære Vitnisburd aþ Lioſenu/ ſo ad aller ſkylldu fyrer hañ trua. Eige var hañ þad Lios/ helldur ad hñ bære Vit nisburd aþ Lioſenu, Þad var ſatt Lios/ hvort ad upplyſer alla Menn / komande j þeñañ Heim. Þad var j Heimenum / og Heimureñ var þyrer þad giordur/ z Heimureñ þeckte þad eige. Hañ kom til ſiñar Eignar/ z hñs ſialfer medtoku hñ eige. Eñ ſo marger ſ hñ medtoku/ þa gaf hann þeim Magt Guds Bornum ad verda / þm ſem a hans Naþn trua. Eige þeim ſem aþ Blodenu / eda þeim ſem af Holldſins villd/edur aþ Mañſins vilia/ helldur þeim ſ aþ Gude eru fædder. Og ORDed vard Holld/og bygde med oſſ/ og vier ſaum þeſſ Dyrd/Dyrd ſo ſem Eingietins Sonar/aþ Fodurnum þullañ Nadar og Sañleika.

Þetta heilaga Evangelium/ hefur eink vnlega tvær Greiner edur parta þñe ad hallda.

Fyrre Greineñ hliodar um GUDDOMEÑN vors Endurlauſnara JEſu Christi.

Tækum

TOkum off hier wt af LÆRDOM. GUDS Sonr kallast hier ORD/ hvarad Gud hefr off ß hañ/ openberad sitt Guddomlegañ Vilia og Aset ning/ um vora Saaluhialp/ Joh. 1. Og so sm Ordiñ auglysa/hvad j Hiartanu byr/ so er eirnen Guds Sonur /eigenleg Jmynd Fødursins Veru z Liome hñs Dyrdar/ af Pistlenũ til Hebræos 1.

Eñ þetta ORD a ei ad skiliest fyrer almenne leg Ord/sem vier tølum vor a medal/eige helldur fyrer Guds Ord/sem Gud hefur off openberad/z iñefaled er j heilagre Ritningu/Helldur fyrer eitt Verulegt Ord / sem er sù önnur Guddomsins Persona/ vor DROTTEñ JESVS Christur/samt tur Guddomlegrar Veru/ med Fødurnum og heilogum Anda/ þeim badũ samjafn og sameilyfur/ eñ þo adgreind persona/fra þeirra personum/so sem þar um vottast 1. Joh. 5. Þryr eru þeir sem Vitnisburdeñ giefa a Himnum/ Fad ereñ / ORDed og H. Ande / og þeir þryr eru eitt.

Þetta Verulega ORDED seiger Gudspialla madureñ/ ad hafe vered GVD/ hvad hañ beryfar fyrst wt af Eilyfdeñe/ ad þad hafe vered j Vpp hafe/ adur eñ nockur Hlutur var giørdur.

Þar næst af Sköpun allra Hluta/ ad fyrer þetta ORDED/sieu aller Hluter giørder/og aa þess sie eckert giørt hvad giørt er.

Þridiu Beuysing tekur hañ af Lyfsgiøfeñe og Vpplysinguñe/so seigiande/ J þvi var Lyfed/z Lyfed var Lios Mañanna. Sem hañ hefde villad so seigia/ Sa sem er fra Eilyfd z aff Vpp

hafe

hafþs/ſa ſem er Skapare z Vidhalldare allra Skt epna/ þar med eirnenſt Lyꝼ og Lios Mañaña/ ſa hiñ ſame er eirn ſannur Gud. Nu hefur þad Eilyfa ORDED/Guds eingieteñ ſonur JESus Chriſtur allt þetta til ad bera/ þeſſ vegna er hañ eirn ſañur Gud. Tøkum oſſ hier wt af eina AMINNING. Vor DROTTeñ JEſus Chriſtur nefneſt ORD/ þad a ad amiña oſſ/ ad þordaſt ſlæm Ord og vondañ Muñſøfnud/ þui vont Samtal ſpiller godum Sidum / ſeiger S. Paall 1. Cor. 15. Hañ kallaſt LJOS/ þeſſ vegna lærum oſſ epterfylgia þeſſu Lioſenu/ og af leggia Verk Myrkraña/ Rom 13.

Tøkum oſſ eirneñ hier ut af eina VJDVOR VN/ad þordaſt Dæme þeirra aumu og Forblind udu Gydinga / ſem ei villdu kañaſt vid þetta LJOSED / nie medtaka ſiñ fyrerheitna Meſſi am og Frelſara/ helldur burtſkufudu hønum fra ſier og forſmædu hañ / hvar yfer Gudſpiallamad uriñ klagar ſo hier i Textanum/ſeigiande/ Hann kom til ſiñar Eignar (Þad er til Gydinga lyd ſens/ſem var Guds utvalid eiged Folk) og hans eigeñ medtoku hañ ecke.

2. Greineñ er um Holldganena edur Mannsdomstekning vors Drottens JEſu Chriſti.

TOkum oſſ hier wt af LÆRDOM/ ad eñ þo ſu Guddomlega Natturañ Guds Sonar/ſie eilyf og an Upphafs/ þa hefur þo ſu Mañdom lega Natturañ hans ſitt Upphaf/ þui þegar upp fylling Tymans var komeñ(ſeiger S. Paall Gal atas 4.

?tas 4.) wtſende Gud ſiñ Son þaddañ aß Krim
'u/ og þeſſ vegna umbreyter nu Gudſpiallamad
reñ no-kud ſynu þyrra ordatiltæke/ þui ædur hafþ
e hañ ſagt/ J Vpphafe VAR Ord/ eñ Nu
'ger hañ/ ORDed VARD Holld+ Hier
vel athugande / ad eingeñ ſkilie þetta ſo/ ad
Guddomureñ hafe umbreyſt j Mañdom / Edur
Mañdomureñ j Guddom / helldur ad þad eilyfa
Oed/ Guds Sonur, hafe uppa ſig teked/og J
ſt voru Hollde/orded Madur/ og ad Hegdan
deñ ſem Madur/ Philipp: 2. Ja/ oſſ j ollu
amlykur/ad vnduñteke ne Syndeñe. Og ſuo ad
eingeñ ſkyllde eþa þad / ad vor Endurlauſnare
hefde uppa ſig teked eina ſaña z fullkomna Mañ
doms Natturu / enn ecke no-kud Miſsyningar
Hollð / þa vottar Gudſpiallamadureñ þad/ med
ſiñe eigeñ reynſlu/ſeigiande/ ad Orded edur Guds
Sonur hafe bygt/og Vmgeingeſt med ſier / og od
um ſynelega og þreyfanlega. Nu þo hañ
ytelækade ſig ſo miøg/ þa miſte hañ ei þar þyrer
na Guddomlega Dyrd/ſo ſem hiñ H. Johañes
ortar/m3 þeſſu Ordum/ Vier ſaaũ hũs Dyrd/
ñ hvilyka Dyrd? Ecke ſo ſem Verallðareñar Dy
/ Matth. 4. Ecke ſo ſem Salomonis Dyrd/
atth. 6. helldur Dyrd ſo ſem Eingietins
nar aß Fodurnũ/ Hvilyk Dyrd ecke tilheyr
nockre Skapadre Skiepnu/og ecke Einglunum/
lldur þeim Eingietna Syne aß Fodurnum/
n er Fullur Nadar og Sannleika/aß hvørs
llingu vier høfum medteked Nad þyrer Nad/
Løgmaled er þyrer Moyſen wtgiefed / enn

Nad

Nad og Sañleike er fyrer JESVM Christum orden/ Joh. 1.

Hier hefum vier nu eina hiartnæma LOGGVN/ þo ad vær Aumar Manneskiur sieum full er Synda og Ranglætis/ þa er vor Endurlausnare þo fullur NADAR/ þessare Nad hefur hun oss heyted og lofad j synum blessudum Fyrerheytum/ Matth. 11. Komed til myn aller þier sm Erfided og þunga erud þiader/ eg vil Endurnæra ydur. Item Joh. 6. Huørn þañ sem til myn kiemur/ vil eg ei fra mier reka. Nu med þvi hañ er fullur Sañleika / þa kuña hans Ord alldrei ad bregdast Himen og Jerd forganga/ en myn Ord forgāga alldrei/ seiger hñ hia Matth. 24 C. Hönum sie med Födurnum z H. Anda/ lof/ Dyrd og Heidur fra Eilyfd til Eilyfdar/ Amen.

A Annañ Dag j Jolum / edur S. Stephani Dag/ Evangelium/ Matth. 23.

A Þeim Týma / sagde JEsus til Gydingafolksins/ og Höfdingia Kieñemañaña. Siaed/ Eg sende til ydar Spamenn/ Spekingia/ og Skriftlærda/ z nockra af þeim munu þier aflýfa og Krossfesta/ z suma munu þier hwdstrýkia j samkundu hwsum ydar/ og af añare Borg j adra munu þier þa

offækia

opſækia/ ſo ad yþer ydur kome allt riettlatt Blod/ ſem a Jordena wihellt er/ j fra Blode Abels riettlata/ allt til Blods Sacharie Sonar Barachia / huorn þier dræpud a midlum Muſteris og Alltaris. Sañlega ſeige eg ydur/ad allt þetta mun koma yþer þeſſa Kynſlod. Jeruſalem/ Jeruſalem/ þu ſem aflijfar Spameñena/ og grytter þa ſ̃ til þijn eru ſender/ Huorſu opt heþ eg viliad ſamanſafna Sonum þijnum/ lijka ſem ad Hæna ſafnar Vngum ſijnũ under Vænge ſier/ og þier hafed ecke viliad? Siaed/ ydar Hws ſkal ydur j Eyde læted verda. Þuiad eg ſeige ydur / ad þier munud eige ſia mig upp fra þeſſu/þangad til þier ſeiged/ Bleſſadur ſie ſa ſem kiemur j Nafne DROTTENS.

Þetta heilaga Evangelium heþur tvær Greiner jñe ad hallda.

Su fyrre/er um outſkyranlega Nad JESu Chriſti/ og þar a mote/Gydingaña ſtort Othacklæte.

HJer af ſkulum vær taka oſſ eirn LÆRDOM I. Ad næſt þui hæleita z heilſuſama Verke Endurlauſnareñar/ þa kañ oſſet ad henda ſtære Nad og Velgiorningur eñ ſa/ þegar Gud ſend

er oss og giefur goda og velskyckada Kiennie-
og Predikara / vid hvørta stora Naad Guds
Velgiørning/oss byriar audmiuklega ad kannast/ og
lijtelaatlega ad packa/ þui þ er stor Guds Skapa/
þegar vier hØfum trulynda og velskickada Kienn
fedur/ sem vorum Saalum forsorgun veita.
So sem pad er aptur a mot stor haaskasemi/þe
ar þar er skortur a þeim/ af Amos Spaadom
Bokar 8. Capitula.

Par næst lærum vier hier/ad kannast vid hru
legt opacklæte þeirrar ogudlegu Verolldar/ þeg-
ar hun j stadenn þeirra stærstu Velgiørninga/wære
sijnum hædsta Velgiørda Herra/ þad vesta opac-
læte/ j þui/hun jlla z osæmelega medtekur z hØ
lar/ vid þa sem henne eptetkomande eilijfann FØ
nud boda/og vijsa þann rietta Saaluhialpar Veg.
O þu heimska og Horunarsama VerØlld/ þackar
þu so þijnum Herra og Heilsugiafara / sem þig
fyrer þad heilaga Predikunar Embætte tekur un
der sijna Nadar Vænge? Launar þu so þeim
sem vaka yfer þinne Saal/og med allre Kostgiæf
ne leita epter þinne eilijfre Saaluhialp / og hann
giarnann stoda vilia?

2. Greinen er um Straff þeirra opack læatu Gydinga.

Tokum vier af eina VIDVORVN/ ad ef
enn forgrijpe sig a JESu Christi Pienurum
med þvi þar fylger a epter svo hrædelegt z skie
legt Straff/ ad sa riettlæte Gud/ vill fyrst
krefia þess saklausa Blods sinna trulyndra P
ara/af HØndum þeirra sem þvi uthellt hafa/

sem

sem han̄ hotar Gydingunum hier/ as Genesis Bok ar 4. Cap. Psalm. 9. z Openberingar B. 10. Hier næst vill hā/ vegna þvilykrar Vondsku/ ómtuernast og eydeleggiast láta / fyrer Sceryd og Hernad/ Hungur og Dyrtyd / bæde Borger og Landsbygder/huad Gydingarner þeingu um syd er ad reyna. J Þridia máta/vill GUD straffa Forackta sijns Ords/ z sinna Þienara j þessu Heime/ 1. med Burtteckning z Suipter sijns heilsusamlega Ords / Amos 8. Cap. 2. Vill han̄ slaa þa med Blindleika/svo ad Staande siaie þeir eige/aþ þimtu Bokar Mosis 28. 3. Hafa þeir þess stærre og vandasamare Reykning ad standa/ Rom. 14. 4. Verda þeir burttekner fra Guds Auglite / so þad mun riettelega seig last meiga til þeirra / þier munud ei framar sia mitt Auglite/ ja/ þeim mun kastad verda j þad breñande Elldsins Dyke/ þvar þeir munu ey añad sia en̄ Diøfulin̄/ og þa Fordæmdu/et añad en̄ Bik Breñesteinog Elld/ Matth. 25. Openbering ar Bokareñar 20. Hvar fra oss alla varðveite Gud Fader fyrer JEsu Christi Forþienustu/ A M E N.

A Þridia j Jolum / edur S. Iohannis Postuladag Evangelium Ioh. 21.

Þan̄ Tijma/ sagde JEsus til Pet urs/ Fylg þu mier epter. Petur snere sier vid/ z leit þan̄ Læresuein ep. erþylg.

ianda sem ad JESVS elskede/ sa er og um Kuølldmaaltijdena hafde a hans Briosste leiged/ og sagt/ Herra/ Huør er sa sem þig forrædur? Þa er Petur leit nu þennan seiger hann til JESV. Herra Hvad skal þesse? JESus seiger til hns/ Ef eg vil ad hann blijfe til þess ad eg kiem/ huad kiemur þad vid þig? Fylg þu mier epter. Þa gieck su Ordrada a medal Brædranna/ þesse Lære sueirn deyr ecke. Og JESus sagde eige til hans/ hann deyr eige/ helldur ef eg vil hann blijfe til þess eg kiem / Huad kiemur þad vid þig? Þesse er sa Læresueirn/ er um þetta ber Vitne/ og þetta skrifade/ Og vier vitum/ ad hans Vitnisburdur er sannur.

Þetta Heilaga Gudspiall hefur þriar Greiner Inne ad hallda.

I. Er þad blijda Samtal Herrans Christi vid Petrum.

Tökum hier af þann HERRA DOMI/ ad Gud u heimter af þeim/ sem hønum hafa jaatast o a Hendur geingest/sanna og hræsnislausa Elsku. Þui/so sem Herrann Christur j heilar þriar reisu spyr Petrum ad/hvørt hann Elske sig/suo adspy hann enn nu j Dag/sierhvørs Christens Manns Hia ta/seigiande/ Elskar þu mig eige? Jeg hefe þie

ad senn

ad sǫñu noga Ordsǫk þar til giered/ þvi þinna vegna er eg aþ Himnum til þyn nidurstiggeñ/z er Mañsins Barn vorden/suo eg wt v. gade þier apt ur Himnarijke/z giǫrde þig ad Guds Barne/ Joh. 1. Eingeñ kañ stærre Elsku ad hafa til annara/eñ so/ad hañ giefe sitt Lijf wt fyrer sijna Vine/ Joh. 15. Eñ eg er þyrer þig daueñ/þa þu eñ varst Syn dare/ og miñ Ovin/ Rom. 5. Her aþ mattu nu sia z þeckia myna Elsku til þyn/ad eg hef la ted mitt Lijf fyrer þig. Þessa Elsku na medkieñer David/ Psalm. 18. Seigiande/ DROTTeñ/ aþ Hiarta hefe eg þig kiæraň. So lætur og so su and lega Brwdurin tilseigia/ og bode synum Sælar Brwdguma/ad hun ligge siuk aþ Elsku/ j Lofkuæde Salomonis 5. Capitula.

2. Greineñ er Fyrersegn þess Þijslarvætt is sem S. Petur atte wt ad standa.

HJer aþ skulum vær taka oss þa AMJNN JNGH/ad hvør sem hellst Christi Lærisvein vill vera/hlytur ad fylgia hǫnum epter j Krosse og Motgange.. Herrañ Christur hefur ecke all einasta sagt til Peturs/ Fylg þu mier epter / helldur seiger hañ þad eñ nu j sijnu Orde/til sierhvørs Christens Mañs/ Fylg þu mier epter. Þar til eru hier kallader seiger S. Petr ad þier skuled epterfylgia hans Fotsporum/ 1. Pet. 2. Þess vegna/ kalle þad einum (tur ǫdrum til / ad hñ verde fyrer Kroſſe og Motg inge/ þa geime sa sijna Sælu j Poleñmæde/ og hemke so med sialfs um sier/ad DROTT Eñ JESus late hǫnum so seigia/ Fylg þu mier epter.

3. Greinen er um þa Opbundar sømu abyggiu S. Peturs/og hvernen̄ Herran̄ Christur hann þar pyrer avitar.

TOkum hier ap VIDVORVN/ad vier ei oß miked grenslustū epter an̄ra Sag. Sem Petrornam ap Ordunum Christi/ ad han̄ munde bli ota Opsokn ad lyda/ja jafnvel Krossens Dauda/ þa tekur han̄ strax svo til Orda/En̄ hvad skal þa þesse? Han̄ meinar Johan̄em Gudspialla man̄/ sem hn̄ hepde so sagt/vid erum bader eins Meystara Lærefueinar / þvi er þad vel a sig komed ad þad gange einum sem ødrum. Petta var ad siaú stor Breyskleyke þess goda Peturs/ hvørs vegna og so Herran̄ Christur avitade han̄ þar pyrer / En̄ vier þinum slykt ecke alleinasta hia S. Petre/ helldur og so hia sialpum oss/ þegar Gud lætur oss Hørmung og Motgang ad Hendum koma/til ad reyna og propa þar med vora Tru z Stødugl ynde/þa þeinkiū vier maske so eþ ødrum geinge eins og mier/þa være þad þyrer sig/þa være þetta liettbærara/En̄ mijner Magre... ar sitia þar a medal Rosa og Blomstra/sem ... blyt ad velkiast midle þyrna/og þysla. En̄ vi... skulum sleppa þvilykum onaudsynlegum Þøn... og þegar oss þyker þad/ad vier verdum þyrer þ... re Krossburde en̄ adrer/þa meigum vier alykta ... aþ/ad vier sieum Gude þess kiærare / þui hu... sem DROTTen̄ elskar/ þan̄ Agar han̄/aþ Pistl... um til Ebreos 12. Fylgium Radum Salom... is j Predikar. 7. Capitula/ vertu gladur a þe... godu Døgunum/ z tak þa þina vondu Daga z til goda

A S

A Sunnudagenn mille Nyárs dags og Jola/ Evangelium Luc. 2.

Og hans Fader og Moder undrud ust þad/ hvad aþ honum ſagdeſt/ Og Simeon bleſſade þau/ og ſagde til Mariu Modur hans. Sia þu/ þeſſe er ſettur til Falls z Vppriſu margra i Iſrael / og til merkis hvørium ị mote mun mælaſt. Og ſialfrar þinar Ønd mun Sverd ị giegnū ſmiuga/ ſo ad auglioſer verde Hugſkots þankar margra. Og þar var þa Anna Spækona/ Dotter Phanuels af Kyne Aſſer/ hun var og komen til ſiña Ara og haþde lifad j ſio Ar med ſijnum eignar Mañe fra Meydome ſijnum. Og þeſſe Eckia hafde nær fiora Vetur um Attrædt huor ed eige gieck wr Muſterenu/ þionande Gude Nott og Dag/ med Føſtum z Bæna halldе. Þeſſe gieck ſamſtundis þangad ad og prijſade DROTTeñ/ og ſagde aþ honum til allra þeirra ſem Endurlanſnareñar bidu j Ieruſalem. Og er þau høþdu allt fullgiort epter Løgmale DROTTens/ ſn

eru þau aptur j Galileam til Borgar sinn ar Nazareth. Enn Sveirnenn vox upp/ og styrktist j Anda/ fullur Vysdoms/ og Guds Naad var med hønum.

Þetta H. Evangelium hefur þriaar Greiner sinn ad hallda.

I. Um Spaadom Simeonis.

TOkum oss hier af LÆRDOMI/ ad Gud leyfer ei so þad vonda skule skie/ ad hann snue þui ei til gods enda/ so sem Simeon seiger hier/ ad Endurlausnarannn Herranum Christo/ mune motmællt verda/ og ad eitt Sverd munde þreyngia sier j gigegnum Saal og Hiarta sællrar Mariu. Enn huørs vegna? Svo ad auglioser verde hugskota Þankar margra/ og su rietta Gudrækne/ fra Hræsnenne ad greind verde. O hvad opt geingur þad enn nu svo til? Hvad opt leyfer Gud/ ja sa riettlaate Gud/ ad svo tilgange/ ad tilheyrendurner setia sig upp a mote þui rietta og klaara Guds Orde/ og syna sig ohlydna og Motþroanlega med ofryke/ þegar Kiennemadurenn ut af heilagre Ritningu strafar Synder og Leste. Enn hvøriuenn kiemur þad til? So ad sierhuør auglyse sialfann sig/ og kome sialfur upp um sig/ þegar hann lætur sier þokkast þad/ og þui ad þui/ ad Presturenn tale og predike helldst ofmarge um þa og þa Synd. Þacker sieu þier/ þu trufaste Gud/ ad þu hefur svo tilreidt og skapad Mannesliunnar Hiarta/ ad jafnvel þyner Oviner/ þeir vondu og motþroanlegu yfertrodslu Menn þina og løgu Bodorda/ hliota nauduger med Rannroda

ad al

ad auglysa / og syna/til hødrra Synda þeir sieu
helst hueygder. Gierdu svo optar DROTTenn
so þeir kanest þar vid/ z giøre Ydran z Yfirbot.

2. Greinen er um Logbgiørd Aunu Spakonu.

TOkum hier ab eirri LÆRDOM / huørnenn
Kvennfolked eige ad skylda sier j synu Ækiustan
de/ecke eiga þær ed læta sig finna a Vyderange utt
Gledehusum/ edur Gestaherbergium / svo þar ab
kunne ad merkiast / ad Hionabands Elskan til þess
Framlidna Ektamans/hafe ecke duist rotfest edr
grodursett vered/Helldr skylldu Ækiunnar gänga j
Skola hia Aunu Spakonu/z læra ab henne/huørn
enn þær eige ann forsomunar/z hindrunarlaust/ ad
hallda sig til Guds Hussins/elska Logsemie/yduglega
andvarpa til Guds/akalla hann/og þiona svo þui
blessada Barnenu JESu. Um huilykar Ækiur/skrifar Postulenn Pall/j fyrra Sendebrefe til
Timotheum 5. Cap. Ækiurnar hafa ad søgnu
Ordsekt noga/ ad pæra sier skylt til Fieds/einkum
þar þeirra Tymanleg Glede/og Vnadsemd hier a
Jordunne er j burt / þess vegna kappkoste þær ad
Gud sie þeirra Hiartans Glede og Hlutskipte/ hu
ad hann mun vissulega giøra/ ef þær j synum Sorg
um og Motlæte/ læta hann vera sitt Athvarf
og Trunadartraust/ ab Psalm. 73.

3. Greinenn er um Barnæskuna og Vng domin Herrans Christi.

TOkum hier ab eirra AMJNNJNG/ einkum
fyrer Vngdomenn/ad stunda jafnann til þess/ url
fram alla Hlute/ad vaxa og þroast/ ei alleinasta
i ad Lykamans Burdum/helldur j H. Anda Gaf

inni/og j Vijsdome og Nad hia Gude og Mønnū. Slijkt kan best ad skie þegar Vngdomurenn geingr ofrapþanlega a Vegum DROTTens/aþ Psalm. 119. O hvad rolegan Allsurdom kan su Manesk ia ad hafa/ sem ei heþur fleckad sinn Vngdom med noxtrum sattnagande Syndum og Løstum?

A NYARSDAGENN/

Evangelium Luc. 2. Cap.

Þann Tijma. Epter þ ad atta Dag ar voru lidner / z þad Barned skyllde Vmskierast / var hans Nafn kallad JESVS. Huad ed kallad var aþ Eing lenum/adur enn þad hann var getenn j Mod urlijþe.

J þessu Heilaga Evangelio høþum vier tvær Greiner ad Athuga.

1. Vm þa blodugu Vmskurn Christi.

Tøkum oss hier eirn agiætann LÆRDOM/ aþ Bloddropunum vors Endurlausnara/sem hann j sinne H. Vmskurn wthellte. Þessa Bloddropa eigum vier ad alijta/ 1. So sem Forpliktunar/ edur Sattmala Dropa/ med hverium hann heþur undergeingest/ad uppþylla vorra vegna GVDS Løgmal/og þui pullnægiu ad giøra. Þesser Blod dropar haþa vered so sem þau þyrstu wtlaat og trunadar Pantur/uppa þann epterkomande pull komlega bloduga Betaling/ sem vor Endurlausn are sijd

are sijdañ framlagde fyrer þa storu Skulld vor ra Synda.

Þar næst skulum vier alijta þa/ so sem HEJL SV/ og HREJNsunar DRopa/ Þuiad Blodet JESV Guds Sonar hreinsar oss af øllum vor um Syndum/ 1. Joh. 1. Herrañ Christur hef ur gíefed og frambodet sig oss til eins Lœknara/ Exod. 15. Eñ hañ brukar eirn undarlegañ og ovenjulegañ Mæta z Medal til ad Lœkna. So ad þeim Veiku hans mætte vel vegna/ þa lætur hñ sier jlla vegna. So ad þeir verde heiler/ lætur hñ giøra sig Blodugañ og Blodrisa. So ad þeir ra Saar læknud yrde/ lætur hañ særa sialfañ sig/ Esa. 53. Huør Lœknare j allre Verølldunne munde slijkt giøra? Eg svara/ eingeñ fyrer utañ þeñañ. hans Hiarta er langtum ødumjúc siñad/ hans Myskun er so heit/ Ose. 11. Ad hñ hefur ei viliad Lifa/nema vær lifdum og suo hia høn um Joh. 14.

J þridia mæta skulum vier alijta þessa Blod dropa Herrans Christi/ so sem HVGsuølunar DR opa/ þuiad fyrst Herrañ Christur hefur j Vm skurneñe vorra vegna undergeingest Løgmælsins uppfylling/ og sialfviliugur sig sett til fullnæg iu Betalinga fyrer vorar Synder/ so kañ þar eck ert fordæmanlegt framar ad vera ı oss/ Rom. 8. Þo alldrei hafe vorar Synder so Blodraudar ver ed/ Esa. 1. Þess vegna þu Christeñ Mañeskia ef Diøfullenn edur Helvijte vill asækia þig fyrer þijnar Synder/ so þeink þu til Bloddropaña þijs Endurlausnara/ til Sættmals Dropaña / til heilsu og Hreinsunar Dropana/og til Huggunar

Dropaña

Dropanna / sem hañ wthellte þiña vegna j sinne Vmskurn / þeir munu verda þier Hugsvølun og frøptug Endurnæring j þynu Hiarta.

2. Greineñ er um þ sæta Nafned JESu.

HIer aþ skulum vier taka offeirn merkelegann LÆRDOM/um Embætte og Persónu þess blessada Barnsins JESV. Hñs Embætte er riett jñeþalca j þessu Nafne / þuiad JESus þydest Sæluhialpare/ svo er þad þa Embætte hñs/ ad giøra oss Sæluholpna. Engelleñ Gabriel hafd de ædur suo talad til Jomfru Mariu/ ad hann munde Sæluholped giøra sitt Folk/ hia Matth. 1. Eñ hvad er hans Folk? Sumer vilia ad sønnu noþurn Greinarmun giøra midle Folksins / edur Gydinga og Heidingia/ Eñ aþ þeim ødrum Psalme Davids lærum vier/ad allt Folk j Verølldeñe sie hans Folk/ þuiad so stendur þar / Oska þu aþ mier/ z mun eg gieþa þier Heidingiana til Arþs/ og Veralldarennar Endemørk til Eigeñdoms/ þess vegna eru aller Meñ hans Folk/ Pu/ og jeg/ og vær aller huør med ødrum / og þessa alla til samans/ vill hañ Sæluholpna giøra/ suo framarlega sem þeir vilia þessare Sæluhialp med mot þroan legum Syndum ecke fra sier hrynda.

Hier aþ er z so auglioft/ huada edr huilyk Persona hañ sie/ þui eþ hañ a allt Folk Sæluholped ad giøra/ þa hlytur hañ ad vera sañur Gud. J Esaiæ Spadoms Bokar 43. Capitula stendur so/ JEg er DROTTENN/ og þyrer utañ mig er eingeñ añar Hialpare. Eñ med þui ad Madur hafde Syndgad/ suo var þad og tilhlydelegt / ad

Madur bætte þar fyrer. Ad JESVS
sie eirnen Madur/ þad bevijsar noglega hans
Kijning z hñs Vmskurn. Nu þo hañ sie bæde Gud
z Madur/ þa er hñ samt ein persona/ þuiad þar
er eirn medalgangare midle Guds og Mañа/ sem
er Madureñ JESus Christus/ 1. Timoth. 2.

Suñudageñ næstañ epter Nymars Dag/ Evangelium Matth. 2.

DA er Herodes sa þad / ad hañ var gabbadur af Vitringunum/ vard hañ reidur og sende wt / og liet drepa øll Sueinbørn til Bethlehem/ og j øllum hennar Endemørkum/ Tvævetur og þadañ aþ Yngre/ epter þeim Tijma/sem hñ haþde wtspurt af Vitringunum. Þa uppfylltest hvad sagt er fyrer Jeremiam Spamañ/ sem seiger/ A Hæd um hefr heyrst Kall mykillrar Kveinunar/ Ops og Ylþrunar/Rachel æpte Sonu sijna og villde eige huggast lata/ þuiad þad var med þeim wte.

Þetta Evangelium heþur þria parta.

I. er um Flottañ Barnsins JESu j Egyptaland.

Hier

HIer af skulū vier taka oss eirn LÆRDOM um þa Forsorgun og Umhyggiu vors goda Guds/fyrer sinē Kyrkiu/ z þeim Truudu. Þui þegar Herodes hafde j Panka/sitt blod gyruga Raadslag mote Barnenu JEsu/og ædur hans Foreldrar vissu nockud þar af / þa varar Eingell DROTTens þau þar vid j Draume/ og rædur þeim ad forda sier/ og umflya tilstandande Skaa/Eins opēberar og auglyser sa alvijse Gud opt og tijdum furdanlega þeim Truudu/ Blodþyrsta Fyrerætlā þeirra Ovina/ad þr þui helldr kuñe hana ad umflya/ Ja/ hā ei alleinasta open berar slijkt/helldr umsnyr þui eirneñ mz sinē Gud domlegre Forsian/z mz sijnu furdanlegu Almættc/ afvender hñ Vodanū fra sijnū Truudū/ af Jobs Bokar 5. z Esaiæ 8. Capitula.

2. Parturen̄ er um þad hrædelega Barnamord Herodis.

TOkum oss hier af þa HUGGUN / ad ecke vont kañ ad henda Guds Børn æn Guddom legrar vitundar/ edr Tillatseme/lijka so sem Gud liet fyrerseigia þad aumkunarlega Mord Barn añaj Bethlehem/ fyrer Spamannenn Jeremiam mørgum Hundrudum Arū/ ædur eñ þesse Obsokn Skiede/ huør skyllde þa þora ad segia/ ad þui lijkt skie skyllde æn Guds Vilia edr Vitundar? af Harmagræt Jerem. 3. Þui kiemur þad ecke ad eins af Djøfulsins Vondsku og Grimd/ædur Tyrannanña Hatre og uppatekt/ Hellldur skiedur þad af Guds lydun og Tillatseme/ huør og so hefur sijnar Ordsaker/ad reyna þa truudu/af Jobs Bokar 2. Cap. z Matth. 8. Hvad miøg Hugg

unarsam

unarſamlegt er þad ad Meñ vita/ þegar vier rætum j Kroſſ og Morgang/ ad Gud veit aþ vor
e Neyd/ og Gud lætur oſſ ei um Megn freyſtaſt
elldur gieþur hañ Freyſtinguñe þañ enda/ ad vier
rum ſtadeſt/ 1. Cor. 10.

3. Parturiñ er um Aptúrkomu Herrans Chriſti ur Egyptalande.

Okum oſſ hier aþ ADMINNINGU/til viliug
rar Hlydne vid Gud/ ad þegar hañ bydur oſſ
ckud og byþalar j ſinu H. Orde/ ad trwa edur
ðra/ ad vier þa þ ſama ſtrax an Eptergrenſt
inar vors Holldlegs Skilnings/ an Epaſeme og
ñarlegra Þanka/an Otta edur Hrædſlu nock
kar Hættu/ giørum þad og fullkomnum med Hl
ydne/ ſo ſem Joſeph giørde hier / og ædur fyrre
Frt hafde Abraham/ aþ 1. Bokar Moyſis 22.
apitula. og S. Pall j 1. til Galat. 5. ≠ fley
drer. Soddañ Hlydne er betre eñ Offur
Ohlydne er Galldra Glæpz/ aþ 1. B. Sam/
. Eñ ſo ſem Gud heþur jafnann vel og ryſt
ja endurgollded Hlydnena / ſo heþur og ſo O
ydneñ ſijn verdug Laun og Straff/aþ Piſtl.
l Hebr. 2. Capitula.

A Þrettanda/ edur Þriggia Konga Hætijd/Evangelium, Matth. 2. C.

Ær ed JESUS var fæddur j Bethlehem a Gydinga Lande a Dogum Herodis Kongs/ Sia þu/ ad þa komu Vitringar af Auſtur

Austurælpu til Jerusalem/og sǫgdu/Huar er sa nyþædde Konungur Gydinga? Þvi ad vier hǫfum sied hans Stiornu j Austur veige/og erum komner ad tilbidia hann. Eñ er Herodes Kongur heyrde þad/ skielþd ist hañ og ǫll Jerusalem med hǫnum. Og hañ liet safna samañ ǫllum Kieñemanna Hǫfdingium og Skriftlærdum Lydsins/ og forheyrde aþ þeim / huar Christur skyllde fædast. Eñ þeir sǫgdu hǫnum. J Bethlehem a Gydingalande. Þuiad so er skrifad fyrer Spamañeñ / Og þu Bethlehem a Gydingalãde ert ǫnguañeigeñ hin minsta a medal Hofdingia Juda/þuiad af þier mun koma Hertuge sa/ed stiorna skal yþer mitt Folk Jsrael. Þa kallade Herodes Vitring ana heimugiega til sijn/ og spurde þa jñelega ad/a huorium Tijma þad Stiarnan hafde byrtst þeim/ og vijsade þeim til Bethlehem/z sagde. Fare þier og spyried vandlega ad Sueininum/ og nær þier fiñed hañ/ þa kuñgiored mier þad aptur/ so ad eg kome eirneñ ad tilbidia hñ. Sem þeir hǫfdu hlijdt Kongenum/ foru þeir aþ

stad.

stad. Og sia þu/ ad Stiarnan sem þeir hø þdu sied j Austurælþu/ giect fram̄ þyrer þm̄ allt þar til hun kom og stod þar yppe yfer/ huar ed Barned var. Eñ er þeir sau St iornuna/ glødduſt þeir aþ myklum Fognude og geingu j Hwſid jñ/ og þundu þar Barn ed med Mariu Modur þeſſ/ Fiellu þram̄ og tilbædu þad. Og ad vpploknum ſinum Fiærſiodum/ offrudu þeir þui Giafer/ Gull Reykelſe/ ꝛ Myrru. Og feingu æviſan j Suefne/ ad þeir kiæme ecke aptur til Hero dem/ ꝛ þoru ſo añañ Veg aptur j ſitt Land.

Priar eru Greiner þeſſa Gudſpialls.

I. er Reiſa Vitringañа til Jeruſalem.

HJer aþ høþum vier þañ LÆRDOM/ huad Giarnañ Gud vilie giøra alla Meñ Sæluholp na/ þar hañ leitar allra medala / ad koma Mañ eſkiuñe til Sañleikſins Vidurkieñingar. Þeſſer Vitringar haþa lagt ſig miked epter/ ad yþervega Himenſins Glaup/ og Stiørnuliſt/ ſoddañ þeirra ydkun/ brukar ſa Giæſkuryke Gud ſo/ ad hañ ſette þeim þyrer Sioner/ eina ſierlega Stiørnu a Gyd indalande/ ſem ecke haþde ædur þyrre ſieſt/ ſo þeir mætte þui helldur eptergrenſlaſt/ huørnenn vared være um þeſſ Lands hatt/ og þeſſ nya Ronungs ſem Gydingarner høþdu ſuo leinge epter vænt.

2. Greinen̄ er um þa vidleit/ sem Vitring arner þeingu j Jerusalem.

Hier aþ skulum vier taka oss VJDVORVR Þyrer allre Hræsne/ sem marger haþa aþ Herde lært j øllum Stiettum. Hn̄ liest vilia tilbidia Barned/en̄ Meiningen̄ var su/ad han̄ villde þyrer koma þui/og deyda þad. Þesse Flærttskapur og Fagurmæle Herodis/ eru nu orden̄ tydkanleg all vyda/en̄ hæþundur til þesser Díøþullen̄/ Joh. 8. Sem ad er Læremeystare allra Mun̄hristen̄a Hræsnara/huøria Synd Gud vill alvarlega straffa/ aþ Psalm. 5.

3. Greinen̄ er um Burtþor Vitringan̄a þ Jerusalem/ ꝛ huad þr adhoþdust j Bethlehe

Lokum oss hier ut aþ eina AMJLRRJRC þæra vorū Himneska nyþædda Konge G Myrru og Reykelse/ Gull riettrar Truar/ s myklu meir meted er j Auglite Guds/ en̄ þorgeing legt Gull/ 1. Pet. 1. Cap. Reykelse Bænen̄ar sem j Opinber. B. 5. Cap. verdur kall Reykelse þeirra Heiløgu. Myrru saman̄ar Ydra ar og Yþerbotar/ad vier þyrer daglegt Angur o Trega vorra jllalutkande og vidurstiggelegu S nda/ tøkum oss vel vara þyrer þeim þramvegis/ lyka so sem Myrran̄ varnar Fwa og Forrotnan/ Joh. 19. Róm. 12. Eph. 4.

---

1. Sunnudag epter Þrettand

Evangelium Luc. 2.

J þ

Jhann Tyma. Og þa Jesus var tolf ára gamall/ foru þau vpp til Jerusalem/ ept' Sidvenin Na tijdar dagsins. Og er þeir Dagar voru lidner/ og þau foru Heimleidis / vard Barned JEsus epter j Jerusalem / og hans Foreldrar vissu þad ecke. En þau meintu þad/ad hañ være hia Selskapnum/ og voru so komeñ eina Dagferd/og leitudu hans medal Frænda og Kuñingia. Og þa ed þau fundu hañ ecke / geingu þau aptur til Jerusalem/og leitudu ad honum. Enn þad skiede so epter þria Daga/ad þau fundu hañ j Musterenu/ sitiande midt a midle Lærefedraña/heyrande þeim/og adspyrian de þa/ eñ aller þeir er hañ heyrdu / undrud ust yfer hans Skilninge og Andsvorum. Og er þau sau hañ/hnyckte þeim vid. Eñ hans Moder sagde til hans. Son minn/ þui breytter þu so vid ockur? Sia þu/ Fad er þiñ z eg leitudū Harmþrungeñ ad þier. Og hañ sagde til þeirra. Huad er þad ad þid leited ad mier? Vissu þid ecke ad mier byriar ad vera j þeim Hlutum sim miins Fod

urs eru? Eñ þau underſtodu ecke þetta Ord ſem hañ mælte til þeirra. Og hañ for med þeim ofañ/ og kom til Nazareth/ var þeim og hlydeñ. Eñ hans Moder geimde øll þesse Ord j ſijnu Hiarta. Og JEſu ʃokſt Alldur og Vitſka og Nꝍd hia Gude og Møñum.

Þetta Evangelium heſur þriar Grein er jñe ad hallda.

1. Greineñ er um Reiſuna fra Nazareth til Jeruſalem.

TOkum oſſ hier af eina AMINNING / ad læra þad af Forelldrum Herrans Christi / ad taka vel og giarnſamlega vara a Guds Þionuſtu giørd. Þeſſer godu Forelldrar og þeirra unge Sonur læta allt añad hia lyda/ taka ſig upp/ganga yper Heidar og Dale/til ad hallda þa tilſtandande Hatyd j Jeruſalem / þar til hneygdu þau alleinaſta ſitt Gied ꝛ Þanka/ þar af hefdu þau ſijna Glede og Vellyſt. Þvilijk Dæme ſiñum vier og ſo hia David af Pſalm. 26. Þar hañ ſo ſeiger/eg helld mig DROTTeñ til hyns Alltaris þar Meñ heyra Rauſtena Þacklætesins/ꝛ predika wt af hynum Daſemdum. Lærum oſſ þui vera þeirra eptefylgiara.

2. Greineñ er um Heimreiſuna fra Jeruſalem til Nazareth.

TOkum oſſ hier wt af eina HUGGUN/ad þeſſe vor Endurlauſnare JEſus Christur læte oſſ

ſiundum

stundum rata j Sorg og Mootlæte / so sem hier skiede fyrer Joseph og Mariu / þa vill hann oss so aptur Hugga / eins og hann Huggade hier þessa Foreldra / þeger hann liet sig af þeim aptur fiñast j Musterenu. Þier angrudu og Sorgfullu Hiørtu / sem opt og tydum vited ecke hvar hellst þier skulud fiña edur uppspyria ydvarn Endurlausnara / halldeð afram / halldeð afram ad leita hans / Leiteð hans fyrst med sañre Ydran / Leiteð hans þar næst med audmiukre Bæn / þui Ydranen a jaf nan ad ganga undan Bæneñe / añars kann hun ecke áheyrslu faa / so munum vier um syder hitta fyrer Glede og Føgnud / og Bænheyrder verda / einkum ef vier eins og Joseph og Maria / leitum hans j Musterenu / edur þar sem Guds Ord er kient og um Hønd haft / þui so seiger hann lioslega hia Esaiam 56. Cap. Eg vil færa þa upp til myna heilaga Fialls / og Gledia þa j mynu Bænahwse.

3. Greinen er um Lifnad og Framferde Christi / allt þangad til hann opinberlega byriade sitt Predikunar Embætte.

HJer af skulu Ungmeñenn einkanlega / taka sier eina AMINNING / ad framleida ostraffanlega syn Ungdoms Ar / sem vor Endurlausnare JEsus Christur giørde. Eñ þu mot vilIuge og ohlydnge Ungdomur / sem litla edur øngva Athuga, seme og goda Eptersleitne villt hafa. Hud giarne þu villder þeinkia hvad stora Huggun / vel framleidd Ungdoms Ar giørde Alldurdomenum / og hvad gott og æskelegt þad sie / ef eirn kynne so ad seigia med Job / af hans Bokar 27. Cap. Mynn

Samvitska klagar mig ecke vegna alls myns Lif nadar. Ef hier a mote er ein ill Samvitska sem i Asiunne er sárd / eitt sysugdande Sár/ sem ecke kan audvelldlega læknad ad verda. Ef eirn huilykur kiemur i Ecktaskapar stand/og vill nock ud ævijta edur seigia a mote orucht z ohreinlijfe/ þa seiger hønum strax hans Samvitska so/ huad talar þu margt? Þui tekur þu Nafn Guds hier i Munn/ þar þu sialfur hefur so opt hans Bod ord vnder Fotum troded/af Psalm. 50. Ef eirn Glapafullur Unglingsmadur kyne sydan ad kom ast i Ypervalldostiett/ og skyllde tilbærelega stra ffa edur Dom giøra vm Blot/ Hordom og anad huilykt / munde han þa ei meiga skialfande og titrande vera/ þui hans Samvitska klagar hann sialfan vm eins Synd/so han mætte oska sier alld rei ad hafa þad Embætte vppa sig teked. Kome eirn huilykur i Husfiornarstiett/z skyllde stiorna Børnum og Hiwum/ og ævijta þau fyrer þeirra Avirdingar og Misgiørder/þa hropar hans Sam vitska hønum aptur a mote/ seigiande/ Veitstu ei huad þu hefur sialfur fordum giørt? Þar fyrer o þu Manneskia/huxadu til þyns Skapara a Ung doms Arunum/og vit fyrer vyst / ad Gud mun vm syder kalla þig fyrer Dom vm allar þynar at hafner/ so aminner Salomonis Predikare J 11. og 12. Cap.

II. Sunudag epter Prettand

Evangelium Ioh. 2. Cap.

J Þ(

J Þañ Tijma/ Þar giørdest Brwdkaup j Cana Galilea / og Moder JESu var þar. Eñ JESus og hans Læresueinar voru og bodner til Brwdkaupsins. Og er þa þraut Vijned / sagde Moder JESu til hans/ Þeir hafa ecke Vijn. JESus sagde til heñar/ Þu Kuiña huad hef eg med þig? mijn Stund er eñ eige komen. Moder hñs sagde til Þionustumañaña/ huad hellst hñ seiger ydur/ þad giøred. Eñ þar voru sex Steinkier sett/epter venju Ebreskra Maña Hreinsunar/og huort eitt tok tvo eda þria Mæler. JESus sagde til þeirra/ Fylled vpp Kieren af Vatne/ og þeir fylltu þau allt a Barma. Og JESus sagde til þeirra/ skeinked nu a og færed Kiameystaranū og þeir færdu honum. Eñ þa Kiæmeystareñ smackade Vatned þad ad Vijne var orded/ og hañ visse ecke huadañ þad kom/ eñ Þionustumeñerner sem Vatned socktu vissu þad/ þa kallar hañ a Brwdgumañ og seiger honum. Aller Meñ giefa j fyrstu hid goda Vijned/ og nær þeir taka Ølvad

er ad gioraſt/ þa þad hid liettara/ enn þu hepur geymt hid goda allt til þeſſa. Þetta er hid fyrſta Jardteikn/ ſem JEſus giorde til Cana j Galilea/ og hañ openberade ſijna Dyrd/og hans Læreſueinar trwdu hann.

Þetta heilaga Evangelium hefur tuær Greiner jnne ad hallda.

Su fyrre er um Brudkauped.

TOkum oſſ hier ut af eirn LÆRDOM / ad huør ſiñ helliſt riett vill byria þa heiløgu Hiuſkaparſtiett/ hañ a einkum ad hafa þar nalæga vorn DROTTeñ JEſum Chriſtum/þo þad vide ei Lijkamlega edur Synelega/þui a medañ vier erum j þeſſu daudlega Hollde/ kuñum vier ei ad mota hans ſynelegar Nalægdar/ Ei ad ſydur meigum vier hañ hia oſſ hafa oſynelegañ/ og meſ ſignum Nadar Gafum. Þad ſkier þegar Mañ ut uppbyriar Hionabanded. 1. Med Rade og Samþycke fra ſem Magt og Myndugleika hafa yfer þeim Perſonum/ſem ſig j Hionabanded giefa Eins ſem Iſaac tok ſier eina Ektakuiñu / epter Rade ſijns Fødurs Abrahams/ og Jacob/epter Rade ſijns Fødurs Iſaacs/ ſo ſem leſa ma 1. Moſ. Bok. 24. og 28. Cap. Eñ huør ſem þar a mote giører/eins ſem Eſau/ J 1. Moſ Bok. 28. Cap. Sa dryger ſtora Synd mote þi Fiorda Guds Bodorde/og mun hønum jlla vegna a Jørduñe ſem ohlijdugu Barne/ſo ſem Rada r af 2. Moſ. Bok. 20. Cap. og Piſtlenum til Ephe. 6. Cap.

Þar næst/ a Hionabanded ad byriast j Guds Otta/ þui þo þar kome til Raad og Samþycke ? relldrañа/ ep þar er ecke hia Otte Guds/ þa kan zeñ ad Hugga sig þar vid/ ad Gud mune þar ?? syna Blessan leggia/ þui huør sem hellst ei jñ byður þeim goda Gude med jñelegre Bæn/ med þeim geingur hañ ecke hellður jñ/ ap Psalm. 37. og 145. J þridia mata/ a Hionabanded ad ske med Sparneytne og Hofseme/ þui huar sem er Ofe ydkiuskapur og Ohof/ þar er ecke H. Ande/ huge ed ecke byr j þui Hiarta sem soddañ Syndum er underorped/ ap Spekenar Bokar 1. Cap. J fiorda mata/ a Hionabanded ad ske med Sidseme/ þui vier erum Børn Heilagra/ og byriar oss ecke þa heiløgu Stiett ad jñganga sem Heidner Menn/ Gud Forackta/ so sem sa Unge Tobias vel og ?t seiger j Tob. Bokar 8. Cap.

Greineñ er um þad Dasemdarverk sem Herrann Christur giorde j Brwdkaupenu j Cana/ snwande Vatne j Vijn.

TOkum oss hier ap eina ægiæta LUGGUNN. Ad sømu lætur Herrañ Christur stundum/ bæde Hionabandenu og ødrum Stiettum Motlæte til alla/ og hialpar ei strax þa vier seigium/ Her? a þar er ei Vijn/ Helldur þegar hañ sier ad sin ?etta Tijd z Stund er komen. Þeirrar sømu ?? ?m vier med Poleñmæde ad bijda/ eins sem Maria ? blijða støduger þar vid/ med otvadre Von/ sem ?ud hepur oss j voru Kalle og Embætte heited/ ?iad þess dyrra sin Vatned Hørmunganna er/ þui ?lægre er Hialp DROttens/ Gud leggur þunga

 a oss/

a oss/en hn̄ Hialpar oss aptr/seiger David j Psalm. 68. Hia Veralldarennar Børnum geingur þad so til/ad þau þa fyrst þad goda Vijned/ en þar ept er þad lakara/ þad er þau utenda sitt lyf j velliſt og gledſkap / en koma ſidan̄ epter Daudann j Eilyfa hørmung. En Gud giører ødruvyſe vid oss/ han̄ byriar laklega/en giefur endalyktena þess betre og ægkelegre/ſvo vier meigum þa medkien̄a þad sem David ſeiger j Pſalm. 30. Min̄e Sorgarkløg un hefur þu ſnwed j Dans/ þu hefur min̄ Hrygd arſerk j ſundurſlited/ og ømgyrdt mig med Fagnade. Þad veit eg ſan̄arlega (ſeiger Sara) j Tob. Bokar 3. Cap. Ad heim ſem Gude þionar/mune epter Freyſtingena veitaſt Huggun / og han̄ mun af Hrygdenne Frelſadur verda/ꝛ epter Hyrtingena ſiñur han̄ Myſkun.

III. Sun̄udag epter Þrettanda

Evangelium Matth. 8.

Þan̄ Tijma/ Og þa ed JESVS giek ofan̄ af Fiallenu/ fylgde hon̄um margt Folk epter. Og ſia þu/ad Lijk þrar Madur kom/ tilbad han̄ og ſagde. Herra/ ef ad þu villt/ þa giefur þu mig hr einſad. Og JESus riette wt Hondina/ ahrærde han̄ /og ſagde/ Eg vil/ vertu hrein̄/ og ſafnſnart vard hans Lykþra hrein Og JESus ſagde til hans/ Sia þu til/ ad þu

ad þu seiger þad eige neinum/ helldur far
þu og syn þig Kieñemoñunum / og Offra
þijna Giøþ/þa ed Moses hefur boded til
Vitnisburdar yfer þeim. Eñ þa ed JE
sus giecl jñ j Capernaum / kom til hans
Hundradshøfdinge nockur/ bidiande hñ z
sagde/ Herra/ Þion miñ liggur Icktsiukur
heima/ og kuelst þunglega. JESus
sagde til hans/ Eg vil koma og Lækna hñ/
Og hundradshøfdingeñ suarade og sagde.
Herra/ Eg er þess ei verdugur ad þu gang
er jñ vnder mitt Þak / helldur seig þu eitt
Ord/og mun miñ Þion Heilbrygdur verda.
Þuiad eg em Madur Yfervalldenu vnder,
sießeñ/ hafande vnder mier Strijdsfolk/ z
nær eg seige þessum/ Far / þa þer hañ/ og
ødrum/ Kom þu/ og hañ kiemur/og Þræle
[illegible]nnum/ gior þetta/og hñ giorer þad. Eñ
[illegible]a ed JESus heyrde þetta/ vndradest hñ
[illegible] sagde til þeirra er hønum epterþylgdu.
Sañlega seige eg ydur/ ad þuilijka Trw
[illegible]f eg ecke funded j Jsrael. Eñ eg seige
[illegible]ur/þad marger munu koma aþ Austre og
[illegible]estre/og sitia med Abraham/ Jsaach z
og Jacob

og Jacob j Himnarÿke/ eñ Rÿkesins Syner munu verda wtrekner j hin ÿsta Myrkur/ þar sem vera mun Op og Snÿstran Tañaña. Og JEsus sagde til Hundrads-hoѕdingians/ Gack þu hiedañ / verde þier epter þui sem þu trwder/ Og hũs Þion vard heill a þeirre sømu Stundu.

Tveir eru Partar þessa heilaga Evangelij/ eins og tvø eru Kraptaverken sem Christ ur hier giørde.

Sa 1. Er vm Hreinsun þess Lÿkþraa Mannsins.

HIer høѕum vier eirn LÆRDOM/ ad leggia Oll vor Efne a Guds Valld og Vilia/ eins z sa Spitelske Madur giørde hier/ Herra (seiger hñ) Ef þu villt/ þa kantu Hreinsa mig. Slykt er næsta Naudsynlegt øllum Christnum Møñum þui so giørde sialfur Endurlausnarenn vor hia Luc. 22. Cap. Seigiande/ FAder ef þu villt/ þa tak þessañ Kalek af mier / þo verde ei minn helldur þiñ Vilie.

Fyrst vier Daglega so bidium j vorre Fader vor Verde þiñ Vilie so a Jordu sñi a Himnum. Þa eigum vier ætyd ad vera til Frids med Guds Vilia/ og ecke Oþolenmoder/ edur Møglunarsam er þinast.

2. Parturen er vm Lækning þess Icktsiuka Þions Hundradshoѕdingians.

Tokum

TOkum oss hier ut af eina agiæta HVGGVN og feigium so. O þu allra kiæraste Herra JEsu/ þu hefur a Dǫgum þyns Holldz / so sagt/ ad marger Heidner mundu sitia til Bords j Himnaryke med Abraham Jsaac z Jacob. Eg er af ætt z Natturu Heiden/ en lat þo þesse þyn Ord eiga heima hia mier/ so eg verde um syder Hluttakande þess Himneska Bordsins. Ja vissulega vill og mun vor trwfaste Endurlausnare þad giǫra / ef vier ad eins tyrer sañ Trw/ jklædū oss þeim Dyrmæta Kyrtle hñs Riettlætis/ Esa. 61. Og krolū ecke nie flekkum so Hatydlegt Klæde med Motþroa legum Syndum/ Matth. 22.

IV Suñudag epter Prettanda/

Evangelium Matth. 8.

DOg er JEsus stie a Skip/ fylgdu hans Lærisueinar honū epter/ Og sia þu/ ad mykell Ofyrrleike giordest j Sionum/ so ad Skiped la vnder Afollum/ eñ hañ svaf. Og hñs Lærisueinar geingu til hans/ voktu hñ vpp og sogdu/ Herra hialpa þu oss / vier forgǫngum/ Enn JEsus sagde til þeirra. Hvad hrædest þier lijtelltrwader? Þa reis hañ vpp/ hastade a Vindeñ og Sioeñ/ og þar vard Logn myked. Eñ Meñerner und-

rudust

rudust og sögdu/ Hvilijkur er þesse? Þuiad Vindureñ og Sioreñ hlijda honum.

Þetta 4. Evangelium hefur þriar Grein er iñe ad hallda.

1. Er um Ofyrrleika Sioarens

Tökum oss hier vt af eirn LÆRDOM / um Guds Hialp og adstod. Hvørs vegna villde Herrañ Christur nu Sofa/ Þar hañ þo vel visse ad soddañ Fær var fyrer Hende? Vissulega veg na þess/ ad eirn og sierhuør skyllde þeckia þad/og vidkañest/ ad vier an hans Varateckter/ Hialpar og adstodar / erum Fordiarfader Tynder og Tap ader/ þui þad stendur stødugt sem Herrañ sialfur seiger vid sijna Lærisueina/ Joh. 15. An mijn fáer þier eckert giørt.

2. Greineñ er vm Læging og Burtteckn ing Ofyrrleika Sioarens.

Tökum oss hier vt af eina AMINNING/ þegar vier erum j stødsta Hääska stadder/ad vier þa førum til Herrans Christum/ og hañ at køllum. Giørum hier ad/ Höfum vier ei allrjafnt hingad til leitad Herrans Christi? Jeg suara Nei/ vær höfum ei alltyd leitad hans/ þui ad vegna Syndarennar fraskilium vær oss honum Esaiæ 59. Capitula.

Jeg spyr. Nær hefur nockur fleyrum Synd um safnad/ eñ þa/ þegar hañ gyrnest fra Synda straffenu ad frelsast? Höfum vier þa ei hingad til akallad Herrañ Christum? Ney/ ecke alltjafnt Ja/nog skialldañ/ þui einungis ad kalle Muñ nis/giører hañ ecke / ef þar fylger ecke med kall

Hiertans

Hiartans / En hugrenen kan Hiartad ad kalla / ef þad er ecke audmiukt og athugasamt? Hefur ei helldur Sonarlegan Otta til ad bera / z riett trw nadar Traust a Gude? Hvad hia ongvoum kemur heima sem framhelldur j Syndanna Suefne. ... er siaum vier hvad æsvarit er. Þess vegna lat ... af Syndunum / hvør sem JESum vill riettelega akalla z tilbidia / ei alleinasta m z Munnenum / helldur og so Hiartanu / Sa a ad hegda sier sem eirn Kære sveirn / edur epterfylgiare Christi / og mun þa allur Ofyrrleike af einasta hafstyrdur Herrans Christi lægia sig og sefast.

3. Greinen er vm Logned sem epter Sio arolguna kom.

TOkum oss hier af eina AMINNINNG / ad vier eins sem þetta Folk / þau storu Dasemd ar verken DROTTens med Hiartans audmykt z Christelegre forundran Prysum / og þar med þa ... mælelegu Magt og Krapt vors Guds j þui ad hialpa og Frelsa / riettelega jhugum og vegsömum ... n Dauid amiñer Psalm. 66. Komed hingad ... siaed Verken Guds / sem so Dasamlegur er a ... dal Mannanna Sona.

V Sunnudag epter Þrettanda /

Evangelium Matth. 13.

ÞAnn Tyma / Adra Epterlyking sagde JESus fram fyrer þa / og sagde. Himnarijked er lijkt þeim

Manne

Mañe huor ad sæde godu Sæde j Akur siñ. Eñ þa Meñ sucku / kom Ovinur hans/ og sæde Illgreſe med j bland Hueit enu/ og gieck burt. Enn er Graſed ſpratt vpp/ og bar Avoxt / þa auglyſteſt og Illgreſid. Eñ Þionuſtumennerner geingu til Hwſfødurſins/ og ſøgdu hønum/ Herra/ Sæder þu eige godu Sæde j Akur þinn/ huadañ kiemur hønum þa Illgreſid? Og hañ ſagde til þeirra/ Fiandmadureñ hefur þad giort. Þionuſtumennerner ſøgdu þa/ Villtu ad vier førum/og wtleſum þad? Og hañ ſagde/ Nei / ſo ad þier vpprœted eige Hveited vnder eins/nær þier wtleſid Illgreſed. Læted huortueggia vaxa allt til Kornſkurdarens / og a Kornſkierutijmanum ſkal eg ſeigia til Kornſkurdarmannanna. Leſed fyrſt ſaman Illgreſed/ og binded þad ſaman j Byndene til ad breña þui/ Eñ Hueit enu ſamanſafned j mijna Kornhlødu.

Þetta 4. Euangeliñ ſkiptſt j þria Parta.

Sa fyrſte er vm þad goda Sæded.

Tokum oſſ hier wt af eirn LÆRDOM/ Ad kañaſt vid giæſku og Godgyrne vors Endurlauſnara / þui hañ er ſa/ ſem godu Sæde ſæer j Akur

i Akur vors Hiarta/ Ja þui Sædenu/ sem allt gott med oss verkar/ huørt ed allt gott med sier ber. Petta er eitt trøptugt Sæde / sem oss kan Saaluhølpna ad giøra/ Rom. 1.

Petta er þ dyrlegasta Sæde/kostulegra enn Gull/ og myked klaraſta Gull / Psalm. 19.

Pessu goda Sæde syns hellaga Ords / lætur vor Grædskurÿke Gud/enn nu a þessum Døgum/þyr et trwlynda Kieñendur/nogsamlega Saa j vorum Hiørtum/huar þyrer/vier eigum bønum jafnan ad þacka/og vndertaka med Dauid af Psalm. 8. Hvad er Madureñ þess ad þu skuler miñast hña/ Og Mañsins Barn ad þu vitier þess?

2. Parturen̄ er vm Illgresed.

TOrn oss hier af eina VIDVORVN/ad sia z vid þeim Villumønnum sem nefnast Donatistar Novitianar/edur huøriu ødru Nafne þeir kallast sem enn nu a þessum Døgum sleita sig þar a/ og lata sig fra vorre Kyrkiu og Søfnude afvega leida/ þad/ad þeir þykiast sia z heyra/ ad þar sie so marg^r vond^r z ogudlegar Mañeskiur ad finna.

Pad er ad sönu aumkunarverdt z Harmande/ ad þad dyrmæta Ord DROTTens verdur (Gud nææde) þyrer so mørgum vor a medal Predikad forgiefens/og so sem j Vind/og su beyska Pijna og Daude JEsu Christi/verdur þrilykum Mañ eskium gagnlaus. Enn þo so meige vera/þa er þad eckert vyst Teikn/ ad þia oss sie ei sa sañe Saalu hialplege Lærdomur/kiñad j þeirre rietta Christe legu Kyrkiu þiñast lyka marger Falschristner/so sem Illgrese j bland Hueitersins. Slykt verdur klaarlega bevijsad / fyrst af Epterlykingum/

bæde þesszre/og ødrum þleyrum/ hia Esajam. 5. (vm þaug swru Vijnber) Joh. 15. Matth. 3. Item þar næst aþ Epterdæmunum/ 1. Bokar Kong. 18. og 19. (vm Baals Spamenn) Item Joh. 6. 1. Cor. 11. J þridia mata aþ Vitnisburdunum j Giøtninga Bok post. 20. Og j 2. Sendebreþe til Timoth. 3. Þar munu a sijdustu Tijmum verda þeir Menn sem eru Sier goder/ Dramblatrer/Hardgiarner/ etc.

3. Parturenn er vm Samtal Nwspødursins og hans Þiona.

TOkum oss hier aþ eina AMINNING/ ad sierhuer proþe sialþann sig vandlega/huad hann sie j Aker Christelegrar Kyrkiu/ huørt hann sie Hveitte korn edr Illgrese. Þeir sem heyra ogiarnan Guds Ord/edr heyra þ/enn breyta ecke þar epter/ og ganga eins Ogudleger wt aþ Kyrkiunne/ sem þeir geingu þar jnn/ þeir sømu eru vissulega Illgrese/aþ Diøþ lenum nidursæd / og munu vm sijder med hønum kastader verda j elldþann Helvijtskann Elld. Þar þuert a mote/ þr sem giarnann heyra Guds Ord/ og stunda þar til/ad hegda og haga sijnu Lijþnade og Framferde þar epter/ þeir eru vissulega þaug riettu Hveitekorn/ aþ sialþum Gude nidursæd/og munu obrygdanlega samansøpnud verda j Korn hlødu Eilijþs Lijþs / huad Gud oss øllum veite j JESU Naþne.

VI. Sunnudag epter Þrettanda

Evangelium Matth. 11.

Hann Tijma. Andsuarade JEsus og sagde. Eg packa pier Fader/ og DROTTen Himens og Jardar/ad þu dulder þetta fyrer Speckingum og Vitringum/og openberader þad Smælingum. Ad sønu Fader/þuiad þad var so þægelegt fyrer pier. Aller Hluter eru mier ofurgiefn et af mijnum Fodur. Og einginn þecker Soneñ nema Fadereñ/ꝛ eingeñ þeck er Fodureñ nema Sonureñ/og huorium ad Sonureñ vill þad openbera. Komed aller til mijn þier sem Erfide hafed/ og þunga erud hladner / og eg mun endurnæra ydur. Taked a ydur mitt Ok / og læred af mier/ þuiad eg em Hogvær/og af Hiarta Lijtellæt ur/ꝛ munu þier fiña Huijld Saalu m ydrū/ Þuiad mitt Ok er sætt / og mijn Byrde er liett.

Þetta 4. Evangelium heyrer tuær Greiner sie ad hallde.

Su fyrre er vm þa ægiætu Þackergiørd Christi/fyrer Openberan Evangelij.

Ficke hier ut af eller Þærer og Skarpsinader Mieñ/ i Listum og Kordome vorþerner/ eina VIDVORVN/ ad þeir stæer sig et vie merkiliste suitlijkum þeirra Gafum/ edur misbruke þær

E 4 og hafe

og hafe þar helldur til mótmnar / eñ auknngar Guds Dyrdar. Þu auma Mañeskia/huad þarft þu ad hroka þier vpp af þijnu Forstande / edur Vijsdome? Huad hefur þu þad/ad þu hafer ei medteked? Enn þyrst þu hefur þad medteked/ huad hrosar þu þier þa/sem sa þad hefde ei med-teked? Af þyrra Sende B. til Corinth. 4. C. Syrach. 10.

2. Greineñ er vm þad Huggunarsamlega Tilbod Christi.

HIer høfum vier eirn LÆRDOM/vm þa Ot-ursk ijranlegu Giæsku og Godgyrne vors Tru þasta Herra JEsu Christi/huørneñ hañ stendur so sem med vtbreyddum Armleggium / fullur Hiartagrocnar Elsku og Myskunseme/ bender oss mz siñe Hende/z lockar mz sijnum Blessada Muñe ad koma til sijn /ecke ad eins Avarpar hañ hier nockra þaa/helldur alla/ ecke nockra sannheilaga helldur þa sem mædder eru og þiader/ Eñ huør ier eru þeir? Þad eru allar angrædar Samvitt-skur/øll ystødulaus og sundurknosud Hiørtu/sem sig med andlegre Mædu þuijnga til ad kastast vid synar Synder/ og Þag sem Mott uggande eru þyrer Guds Reide/og Riettlætisdome/sem þinna þullkomlega sig ad liggia vnder obærelegum þunga og Byrde Syndaña / so þeir kuñe þar ei vnder ad rijsa. Til þessara talar Christur hier so Vin-giarnlega seigiande/ Komed hingad til mijn. Æ So latum oss koma/ latum oss koma/ og med kieña vorar Synder/ bidium vm Nad/sem Toll heimtumadurinn/Luc. 18. Komum og Grat

um vorar Synder sem petur/Matth. 26.
Komum med stadfastre Tru / til þess' er eingvann vill fra sier reka/ Joh. 6. Og til þess sem Synda byrdenñ kañ af ad lietta/ Luc. 5. 1. Timoth. 1 Einginn læte sig þar fra hindra/ edur skielfa sitt Overdugleika/ edur sturlada Þanka / eins sem være hann ecke j þessa Nadarkøllun Guds Son ar jnnelucktur / þui hañ kallar til sijn alla/ Ja/ alla þa sem a hñ Trwa/ Joh. 3. Giørninga B. Post. 10. Og vill þa Endurnæra hier j Heime med Nad og Huggun/ annars Heims med Gledi og eilijfre Saluhialp/ Esa 57. og 66. Cap.

A Hreinsunardag Mariu/ edur Kyndilmessu/ Evangelium Luc. 2.

A Þeim Tijma. Þa Dagar heñᵃ Hreinsunᵃ fullnuduſt eptᵗ Moysis Lögū/ hoꝼdu þau hñ til Jerusalem/ vppa þad ad þau a Hendr sæle hañ DROTTne/ so sem skrifad er j Lögmale DROTTens / ad allt huad Karlkyns var / þad er fyrst opnade sinnar Modurkuid/þa skylde kallast DROTTne Helgad. Og ad þau giæfe Offred epter þui sem seigest j Lögmale DROTTens/ tuær Turtildwfur eda tuo Dwfu Vnga
Og sia/ ad Madr vᵃ þᵃ j Jerusalem s̃ ied

Simeon hiet / og þesse Mann var Riett-latur og Gudhræddur / bydande epter Hug-gun Israels / og Helegur Ande var med honum. Simeon hafde og Andsuar feing-e af Helegum Anda / ad hann skyllde ecke Dauda sia / nema hann sæe adur pyrre Chr-ist DRDTTens. Og hann kom ab And-ans Tilladan j Musteret / Og þa Foreldr-arner hefdu Barned JESum j Muster-ed / og giordu fyrer honum epter Sidvenju Lagana / tok hann Barned vppa sina Arm-legge / Lofade Gud og sagde / DRDTTe-en / lat nu þinn Þion j Fride fara / epter þui sem þu hefer sagt. Þuiad myn Augu hafa sied þitt Hialprad / þad þu tilreidder fyrer Auglite allra Þioda. Eitt Lios til vpplyfn-ingar Heidnum Þiodum / og til Dyrdar þijn-ns Folks Israels.

Þetta Heilaga Evangelium hefur tuo Parta.
I. er vm Hreinsun H. Mariu.

Vyrum off hier wr ab eitt LÆRDOM / ad blida Guds Bodorde / og epter Eptnum ad hialpa til / ad Guds Pionustugiørd vid Magt halldest. Þo ad Jomfru Maria være eke skylld ug ad giera Offur / þuiad Lögmaaled hlydde ei uppa hana / þa vill hun þo hugua Hneyxlun med

syn

synu Excerdxme/helldur giefa viliuglega/ þad sem hun gat veitt epter hliodan Løgmalsins / sem baud Barna Mædrunum ad Offra fyrer þeirra Hreinsan/ tuenn Turtildwfū edur tuennur Dug um Dwfum 3. Bokar Moysis 12. Cap. En þui skylldu þær helldur Dwfum Offra enn ødru? Þisfulega vppa þad/ad Eckta bionen skylldu þar med Ammast/ad epter þylgia Art z Eigenlegleika Dwfnanna. Dwfurnar eru Hremlaater Fuglar/so eiga eirnen Ecktabionen sitt Hionaband ad pryda med heiløgu Hreinlijfe/ epter Aminning Postulans Pals til Hebrxos 13. Hiuskapuren skal Heidar legur halldēn vera hia øllum / og Hionabands Sængen obleckud. Dwfurnar para sig og hallda saman/ eins eiga z so Hionen ad hafa eitt Sinne og eitt Hiarta/ þvi Gud heffur so tilsett/ad þau tuø skylldu eitt Holld vera / Marc. 10. Dwfurnar hafa ecker Gall/ so eiga eirnen Eckta bionen ad vmgangast huørt vid annad an Reide/ an Haturs/ an Jllsku og Vlphwdar/ ef Pistl. til Ephes. 4. Syrach. 4.

2. Greinen er Jartning Simeonis.

Hjer hofum vier eirn stuttan en þo vigtugan og merkelegan LÆRDOM/huer inne su riett ta Daudakonst sie falen / sem er fyrst j þui/ ad Madur sie j synu lifanda Lyfe / riettur og sann ur Guds Pienare/sem Simeon var/ z gange ept er hans Bodordū. Þui huørnen kan Gud til syn ad medtaka þan a Daudastundenne/ sem alla synæ Lyfdaga Ødrunarleust hionad hefur Guds høfu ud Ovin Diøflenum? Þar næst ad Madur ha fe eina sterka og stødnga Trw a Christum/ an hu

ørrer vor Pionusta og Framferde kan ecke Gude ad þocknast. J þridia máta / ad Madur med Polinmæde bidleike epter þeirre Stund/sem Gud heþur tilsett og syrerhugad oss hier vid ad skilia/ giøred so eñ hier Riettrwudu Hiørtu / þa mun ydar trwþaste JESus/vera ydur eitt sterkt skynande Lios/ giegnum þañ vima Daudansdal/ og leida ydur til eilyfrar Himneskrar Hußldar.

I. Suñudag j Nyuvikna Føstu
edur Septuagesima Evang. Matth. 20

Þañ Tyma / sagde JEsus til sina Lærisueina þessa Epterlyk, ing. Himnarijke er lijkt einum Hwsþodur / sem wtgieck snemma Morguns Verkameñ ad leygia j siñ Vijn, gard. Enn ad giørdum Samninge vid Verkmeñina af Daglegu Penings giall, de/ sende hañ þa j siñ Vyngard. Og nær re þridiu Stundu gieck hñ wt/ og leit adra jdiulausa standa a Torgenu / og sagde til þeirra. Fare þier j miñ Vijngard/ og hu, ad riettvijst er/ mun eg gieþa ydur/ og þeir geingu burt þangad. Og hañ gieck eñ wt aptur vm siottu og nyundu Stund/og gior, de slijkt hid sama. Nærre ellefftu Stundu

gieck

sieck hañ ut/og faũ eñ adra standa Ydiu lausa/ og sagde til þeirra. Huar fyrer stan de þier hier allañ Dag Ydiulauser? Þeir sögdu til hans. Þuiad eingeñ hefur leigt oss. Hañ sagde til þeirra/ Fare þier og j miñ Vijngard / og huad riettvijst er skulu þier fa. Eñ þa Kuolld var komed/sagde Herrañ Vijngardsins til sijns Rædsmaũs. Kalla þu Verkameñina / og gialld þeim Verdkauped. Og hann tok til fra hinum seinasta/ og allt til hins fyrsta. Þa komu þeir sem nærre ellestu Stundu leigder voru og medtok huor þeirra siñ Pening. Eñ hin er sem fyrster komu / þeir þeinktu ad þeir mundu fa meira / og huor þeirra medtok siñ Pening. Og þa þeir hofdu hañ medtekid/ mogludu þeir j mote Hwsfodurnum og sögdu. Þesser hinu seinustu hafa eina Stund erfidad/ og þu giorder þa jafna vid oss / sem bored hofum Hita z Þunga Dag sins. Eñ hañ suarade/ og sagde til eins þeirra. Vinur/ eige giore eg þier orieft/ Ertu ecke asattur vid mig vm eirn Pening? Taktu huad þitt er/ og far j burt / Enn

þessum hinum seinasta vil eg giefa so sem þier. Eda lofast mier ecke ad giora af mijn nu hvad eg vil? Eda eitu þar fyrer Rangeigdur þo ad eg sie Godgiarn? So verda seinaster hiner fyrstu/ z fyrst[e] hiner seinustu/ Þt marger eru kallader/ eñ fáer Utvalder.

Þetta G. Gudspiall hefur þriar Greiner j sie ad halda.

So fyrsta er um Leiging Verkmañaña j Vijngardenn.

HIer høfum vær eitt merkelegañ LÆRDOM um Christelega Kyrkiu / hvørre hier samlykt verdur vid eitt Vijngard/ eñ ecke vid Einge edur Eydemørk/ huerad eirn Vyngardur vex ecke sialfkrafa/ helldur er hañ af Mønnum Yrktur z plantadur/ eins lijka er Christeleg Kyrkia med mykellre kostgiæfne pløntud af Gude / Esa. 5. So sem eirn Vyngardur þarf med stornar Adgiætslu og Athugasemie/ suo heefur Gud og suo eitt vakande Auga yfer sine Kyrkiu/ Esa. 27. So sem eirn Vyngardur þarf med Erfidismaña/ So sinder z so Gud sine Christne/ Trulynda Verkamen Matth. 9. So sem ad allt Erfide j Vyngardenum/ er til forgiefens og til einskis/ ef þar kiemur ecke til Solarenñar Varme og Verkan/ Eins er og so allt Mañlegt Erfide/ j Kyrkiuñe ed: Guds Vyngarde Avaxtarlaust og onytt / nema su blessada Riettlætis Sol JEsus Christus kome þar til mz synum Krapte/ Halp z Adstod/ Matth. 5. 1. Cor. 3.

Tolum

Eykum oss eirnenn hier wt af eina AMINNING/ ad framkuæma med kostgiæfne Verk vort ar Kallanar. Eirn Hwsfader sender þess veg na Verkamenn j sinn Vijngard/ad þeir skule vel og trwlega Erfida. So kallar oss eirnenn Gud j Chr istelega Kyrkiu/ ad vier skulum syna oss þar jnne kostgiæfna og olata/ bæde almennelega/so merkiast mætte allra Alud og Alvara/ad stunda sinn Christ endom/ Luc. 13. So z lijka sierdeilislega/ad huor og eirn take vel og vandlega vara a synu Kalle og Embætte/ sem Postulenn Paall ammiñer j Pist lenum til Rom. 12. Cap. Hafe nockur Embæt te/ þa giære hann þess Embættis.

2. Greinenn er vm Vtbyting Verkalaunanna.

EIrn agiætann LÆRDOM hõfum vier oss hier wt af ad taka/ad jafnvel þo hier verde giætid nockurskonar Launa/sem sa Almættuge Hwsher ra wtdeila lætur sinn Himneska Rædsmann JESU um Christum/ þa skal eingenn Madur þeinkia/ad þann þorfiene nockud af Gude / edur giöre hann sier skulldbundenn/ þui þegar heilög Ritning stun dum/talar um nockr Laun/ sem Gud giefur Manneskiunne/ þa meinar hun þar med hyrerheitenn Naad arfþeink/ J 1. Bok Mose. 15. Colossa. 3.

Vt af þessum LÆRDOMI frammflytur su AMINNING/ ad eirn og sierhuör late sier vel nægia þad sem Gud giefur/og þacke hõnum þar fyrer / enn grunde ei adra edur Misfulle þeim synu Launo. Pui ansars er þad sem madur villde kienna Gude vm Greyndarleise/ edur Ofanssyne/ lyka sem Eirre þad ei nie villde siett utdeila synum

Gafum/

Gæþum / huad Gud borbiode nockrum ad þeim ia/þui so seiger Herran Christur hia Luc. 17. Cap. Pa þier haþed allt þad giørt / huad ydur var boded/þa seiged/ onyter Þionar erum vier/ þui huad vier ættum med Skylldu ad giøra/ þad giørdum vier.

3. Greinen er vm þa epterlakanlegu Endting þessa Gudspialls.

LOkum oss þat wt aþ eina AMINNINGU/ huilyka Postulen Pall þyrerskrifar þeim j Ephefo/ j þess Pistils 4. Cap. Ganged so sem hlyder ydar Kallan (seiger han) med øllu Lytelæte/ Hogværd og Þolenmæde / og vmlyded huer adan j Kiærleika/ og vered kostgiæfner ad hallda Eindrægne j Andanum/ þyrer Band Fridarens.

II. Sunudag j Nyuvikna Føstu edur Sexagesima Evang. Luc. 8.

A Þeim Tijma/ Og þa ed margt Folk var samankomed/ og þad vr eif til hans wr Stodunum/ sagde han j Epterlijkingu. Sa gieck wt sem Sæde ad sa Sæde sijnu. Og þa han sæde/ fiell sumt utan hia Veigenum og var Fotum trodeð / og Fuglar Loptsins atu þad. Og sumt fiell j grytta Jord/og nær ed þad spratt vpp/ visnade þad/ aþ þui ad

Þui/ad Þad hafde eige Vøkuan. Og sumt
fiell a medal Þyrna/og Þyrnerner spruttu
vpp med/og kiæfdu þad nidur. Og sumt
fiell j goda Jord/ og þad vox vpp og bar
hundradfalldañ Avoxt. Þa ed hañ sagde
þetta/ kallade hañ. Huør Eyru hefur ad
heyra/heyre hañ. Eñ hans Lærisueinar
spurdu hañ ad/huør ed være þesse Epter-
lijking? huørium hañ sagde. Ydur er unt
ad vita leynda Doma Guds Rijkis/ eñ þeim
ødrum j Epterlijkingum/ so ad siaande þa
siae þeir eige/ og aheyrande þa skilie þeir
þad ecke. Enn þesse er Epterlijkingin.
Sæded er Guds Ord. Eñ hiner vid Veig
eñ/eru þeir sem heyra þad/ eñ epter a kiem
ur Dioffulleñ og tekur burt Orded wr þeir-
ra Hiørtum/so ad þeir skulu ecke Trua og
verda Hialpleger. Eñ þad Sæded e fiell
j grytta Jord/eru þeir sem heyra GVDS
Ord/og medtaka þad med Føgnude/og ha-
fa þo eige nockra Rot/ þuiad vm Stundar
saker Trwa þeir/ og a Freystingar Tijma
þa falla þeir þar fra. Eñ þad sem fiell a
millum Þyrnaña/eru þeir sem þad heyra/
og velka

og velkiast j Sorgum/ Audæfum og Gyrnd
um þessara Lijfdaga/ kiefiast/og bera ong
vañ Avoxt. Enn þad sem j goda Jord
fiell/ eru þeir sem heyra Orded/og bihall
da þui j godu og sidsomu Hiarta / og færa
Avoxt j Þoleñmæde.

Þetta Heilaga Evangelium hefur þriar
Greiner jñe ad hallda.

Su fyrsta er um sialfa Epterlijkingena.

TOkū oss hier wt af eina AMJNNJNG um
kostgiæfelega heyrn Guds Orda. Þeir Gal
lilear synda sig ad sønnu opt j tadum/ j mørgum
Motgiørdum vid siñ eiged Landamañ Herrann
Christum/sem lesa ma hia Lucam j 4. Capitula
þa þeir leiddu hñ wt af Borgeñe/ og villdu hafa
hrunded hønum nidur af einne Fiallsgnypu/enn
þad er þo hier loflegt j þeirra Fare / ad þeir
hafa sødduañ epterlangan/ad hlijda Kieñingu Chr
isti/ad þeir ganga langa Leid ut af synum Stød
um/ til ad heyra uppa hans Predikun. J þessu
eigum vier þeim ad lijkiast/ og hegar Guds Þion
usta skal fremiast/edur vier heyrum hrynge til
Embættis/þa einungis ad huxa/ad nu kalle Herr
añ Christur a oss/ og bijde epter oss/ til ad heyra
Ord eilijfs Lijfs/ Þo vier kuñū ecke ad heyra ed
ur hñ Personuloga/ þa vitum vær ei ad sijdur af
Heilagre Kieñingu/ad huør sem heyrer hana Þien
ara/ sa heyrer sialfañ hñ/ Luc. 10. 1. Corinth.
4. 2. Corinth. 5.

2. Greinen er um Osk Læresveinana ad Christur vilde utleggia þeim þessa Epterlijking.

TOkum hier ut af þan LÆRDOM huørnen Gud plæge ad høndla vid Tilheyrendur sijns Ords/ sem er/ þeim sem hafa Lyst og Eyrnd til þess/ giefur hann æ meir og meir sijns H. Anda Nád og Upplysing ad skilia þad/ 2. Corint. 3. En hinū sem hallda Guds Ord ecke þess verdt/ ad grenslast epter þui/ edur briota Heilan þar j stor um/ þa leifer han þeir missi þa litlu Kyning sem þeir hafa haft/ þeim sialfum til stærra Falls og Fordæmingar Luc. 12. 2. Pet. 2.

3. Greinen er utlegging Epterlijkingarennar.

TOkum oss hier ut af eina AMINNINGE/ ad athuga huørnen sumer heyra Guds Ord/ O Gud kome til/ hvad skielfelegt er fra/ þar hier liost lega merkia ma/ af Ordū Guds Sonar/ ad Hiørtu þeirra/ sem Guds Ord gaalauslega heyra/ sieu af Diøflenum beseten/ edur Diøfullen hafe þar syna umgøngu. Sumer meina kanske/ ad þad sie nog ad sitia under Predikuninne/ og heyra til Prestsins/ þo þeir take ecke neitt epter hønum/ og gange sa buner ut af Kyrkiunne/ sem þeir geingu inn j hana/ En Herran Christur alyktar hier um langtū ødru vijse j Gudspiallenu/ og helldur segist vera Stuld og Ræfnad Diøfulsins/ sem j þvilyku Hiarta hefur lagt sitt svika Net/ og er þar þegar han vill.

Hier meiga nu sig profa og Speigla þeir sem med annarlegum Pønkum inganga j Kyrkiuna/ med annarlegum Pønkum þar inne sitia/ og med annarleg um Pønkum þadan utganga. Epter sialfs Chri

tiski Ordum / þa er Dioffullen þar nælægur og hrifsar Orded ur þeirra Hiørtum. Þess vegna þu Christen Manneskia/ Bid þu Gud audmiukloga ad hann vilie opna þitt Hiarta og þinn Skilning/ ad hann vilie Blessa og Avaxta þad lyted sem þu manst/ og numed hefur af Guds Orde/ so mun sa Helvijtske Hundur Dioffullenn hliota hia þier ad sneyda/ og þig oarreitta vera læta.

Sunnudagenn i Føstu inngang edur
Qvinqvagesima Evang. Matth. 3.

A þeim Tijma/ Kom JEsus af Galilea ad Jordan til Johannem vppa þad ad hann skijrdest af honum. Enn Johannes varnade honum þess/ og sagde. Mier er þorf ad eg skijrest af þier og þu kiemur til mijn? Enn JEsus suarade z sagde/ Lættu nu so vera/ þui ad so hæfer oss allt Riettlæte vpp ad fylla/ Og þa liet hann þad epter honum. Enn er JEsus var skijrdur / stie hann jafnskiott vpp wr Vatnenu. Og sia / ad Himnarner lukust vpp yfer honum/og Johannes sa Guds Anda ofann stijga sem Dwfu/og yfer hann koma. Og sia/ad Rødden af Himne sagde

þesse

Þesse er Sonur minn Elskulegur ad huørium mier vel þocknast

Þetta Heilaga Evangelium hefur Þriar Greiner inne ad hallda.

Su fyrsta er vm Skijrn Herrans JESu/ i Anne Jordan.

TOkum oss hier ut af þann LÆRDOM / ad vor Herra JESus Christus/hefur þar fyrer lijtelæckad sig z sijna Guddomlega Dyrd/ og teked vppa sig Mynd og Hegdan eins Þions(af Pistl. til Philippenses 2) vppa þ hn̄ Fullkomnade allt Riettlæte/þad er/ ad hn̄ liete eckert vppa bresta/ þad sem oss mætte þiena til Riettlætis / þui so sem hann med sinne heilagre Vmskurn/ vndergieckst Fullnægiu ad giøra Guds Løgmaalt vorra vegna (huad oss var omøgulegt) so hefur hann og so med Skijrnenne (huøria hann helgade a sijnum heilagasta Lijkama) innsiglad oss Not allrar sinnar Blessadrar Forþienustu/ sem er eilijf Saluhialp/ huad hn̄ sialfur vottar hia Marcum 16. Seigiande/ Huør hann Trwer og verdur Skijrdur / sa skal Holpenn verda.

2. Greinenn hlyder vppa Johannem/sem varn ade Christo Skijrnarennar/ og kuad sier þorf ad Skijrast af honum.

HIer høfum vær eirn LÆRDOM / huørsu þungt þad er vorre Holldlegre Skynseme/ad skilia þau hæleitu Verk/sem áhræra vora Endurlausn/ huør ed skied er fyrer Christum/og ad Lærdomurenn vt af Christo/synest nalega fyrer sumra

 Augum/

Augū/sem dærleg Predikun/ so sem S. Pall seig er j pyrra Pistle til Corinth. 1. En par þ skal eingeñ hana pyrerlijta/ helldur med trwudu Hiar ta medtaka. Hier høþum vier og so eina AMJNNJNG/ ad læra pad ap heiløgum Johañe/ad kañast vid vorn overdugleika z Synder/ Mier er porþ (seiger hñ) ad eg skijrest aþ pier og pu kiemur til mijn? So skulum vier og jata oss þyrer auma Syndara/ og medkienna ad vier verdum alleinasta þyrer Christum/aþ Syndunum hreinsader/ eñ po skulū vær ecke lata vorn overdugleika skielþa oss eda þorhindra / so vier giørum ecke Guds Bijþalning og skipan.

3. Greineñ er um openberan Heilagrar Gud-domsins Preñingar sem skiede vid Skijrnena Christi.

Tøkum oss hier wt aþ pañ LÆRDOM/ad j eirnre Guddomlegre Essentia og Veru / eru priar adskilianlegar sundurgreindar Personur/ Faderen huørs Raust hier heyrdest/ Sonureñ sem Skijrdest j Añe Jordan/z Heilagr Ande sñ byrtest j Døþu lijke. Pessar sømu Guddomsins Personur/eru eñ nu j Dag/og vilia vera nalægar/ huar hellst pad H. Skijrnar Embætte er þramed / til ad stadþesta pañ Nadargiørning H. Skijrnar/ z pañ ad pullkomna. Tøkum oss hier eirneñ pa HUGGUN/ad so sem sa Himneske Faderen/ heþur alla velpoknan a sijnum Elskulega Syne / so hepur hañ og so velpoknan a oss hans vegna. JESus Christus bar vorar Synder/ po sem ad hañ hepur hñs Himneske Fader ecke(r)t Ogied a hønum par

um þar fyrer / Huernenn kann hañ þa ad vera oss reidur sem a hañ trwum? þetta allt stadfester oss og innsiglar vor heilög Skyrn / huøra vegna vier eigum hans þui framar ad elska/ og Gude þyrer hans ad þacka.

I. Sunnudag j Føstu / edur Qvadragesima Evangelium Matth. 4.

J Þañ Tyma/ þa var JEsus leidd ur af Anda a Eydemørk / uppa þad/ ad hañ yrde freystadur af Dioff lenum. Og þa hñ hafde fastad fiorutyg-er Daga/og fiorutyge Natta / hungrade hañ. Og Freystareñ gieck til hans/og sagde. Ef ad þu ert Guds Sonur/ þa seig þu ad Steinar þesser verde ad Braudum. Huør ium hann suarade og sagde. Skrifad er/ Madureñ lifer ecke af einusamañ Braude/ helldur af sierhuøriu Orde/ þui sem framm-geingur af Guds Muñe. Þa tok Diøfull eñ hañ med sier j Borgena helgu/ og sette hañ vppa Musteresins Bustena/ og sagde til hans. Ef ad þu ert Guds Sonur/ fleig þier hier ofañ af/ þuiad skrifad er/ Ad hñ mune bioda Einglum sÿnum um þig/ ad a

Nondum bere þeir þig/ ſo ad þu ſteyter ecke
Fot þiñ vid Steine. Eñ JESus ſagde
til hans/ Eñ aptur er ſkrifad/ eige ſkalltu
freyſta DROTTens Guds þijns. Og eñ
aptur flutte Dioꝼulleñ hñ med ſier/ uppa
eitt miøg ofurhatt Fiall/ z ſynde honū oll
Ryke Verallldariñar z þeirra Dyrd/og hñ
ſagde til hans. Allt þetta mun eg giefa
þier/ ef ad þu framfellur og tilbidur mig.
Þa ſagde JESus til hans/ Far i burt fra
mier Andſkote/ Þuiad ſkrifad er DROT-
teñ Gud þiñ ſkalltu tilbidia / og honum
einum þiona. Þa forliet Dioꝼulleñ hañ/
Og ſia þu/ ad Einglar komu til hans/ z
þionudu honum.

Þetta 4. Gudſpiall ſundurdeileſt i þria parta.
Sa fyrſte ſñeheldur þa fyrſtu Freyſtingina/
huar med Dioꝼulleñ vill koma Chriſto til ad
miſtreyſta Gude.

TOkum oſſ hier ut af eirn LÆRDOM/ huern Teñ vor DROTTeñ JESus Chriſtus / ſtrax epter ſijna Heilløgu Skyrn / þar hañ med Rauſt eñe af Himne var auglyſtur ad vera Guds elſkulegur Sonur/ verdur æſoktur af Sathan. Eins lyka þurfum vær ei helldur oſſ Rokemdar ad vænta af hønum/med þui vier erum ordner i Skyrn

eñe Guds

ske Guds Børn/og huad er slykt ad burda? Sa
than er Guds opēnber Ovinur/ eñ vier apneytum
hønum j G. Skyrn/og lonum þui ad vier skulum
hønum aþ preinsta megne motstanda / Og þar a
mot/ Gude ærenlega þiona/ Hvørnen kañ þa Sa
than ad lata sier þetta lyka? Þa Ogudlegu lær
ur hañ þara sin Veg/eñ þa sem Gud Otrast afær
er hañ þad mest hañ kañ. Ja þess kiærare sem eirn
er Gude/ þess meira Hatur hefur Diøfullen a þm
sama/ Joh. 1. 1. Corinth. 12. Þess
vegna skyllou Guds Børn sig ei skielfa lata/hellð
ur aþ soddañ Arasum Diøfulsins/vita þad þyred
vyst/ad Gud hafe þau þess kiærare/aþ Tob. B. 12
Þar næst skulum vier oss hier ut aþ taka eina
VJDVOR VN/ad vier latum oss eige villa/þeg
ar Sathan vill ad oss Hæda/ vegna ørbyrgdar a
Lykamlegre Nauðþurþt/og Vnderhollðning/ so
seigiande/ skyllder þu vera Guds Barn? Skylld
er þu hafa þa riettu Tru/ og verda þo ad lyda
skort a øllu? Eñ vier skulum vita ad soddann
Tallayrde hefur vor Endurlausnare orded adur
aþ hønum lyda. Þad er gamall Vane Andskot
ans/ ad vilia jñbyrla þad Manneskiunne/ ad þeir
sieu alleinasta Guds Børn/sem hafa allskins Næg
ter/ þar þa vantar þo miked þar vppa/ ad vera
Sullsæler/ þui þeir erurt ad sijður jmislegum Tym
dum vnderorpner/ aþ Psalm. 129. Joh. 16.

2. Parturen̄ hliodar vm þa adra Freystings
eña/ huar med Diøfullen̄ vill koma Christo
til Ofurdrdugheita og Oþtraustis.

TOkum oss hier wt af eina AMINNINGV/ ad vier j øllum vorum Athøfnum og Verkum (huør jafnan eiga ad vera Ærleg og Forsvarleg) gietum þess huørt þau heyre til voru Embættis Stande eda Kalle/ eþ þau heyra þar til/ þa høfum vier ofþanlega ad vænta oss Guddomlegrar Verndar og Adstodar/ samt Hugga oss vid heilaga ra Eingla Fylgd og Førunøyte. Enn heyre þau ecke þar til / helldur eþ Madur geingur a Oguð legum og bølvudum Villuvegum/ þa mæ hn̄ bivast vid Diøfulsins Fylgd og Tælægd/ so hañ kuñe þa ad giøra huad hañ vill / af Psalm. 34. og 91. 2. ad Timotheum 2.

3. Parturen̄ er um þa þridiu Freystingena/ med huørre Diøfullen̄ vill koma Christo til Metorda og Rijkdoms Girndar.

TOkum oss hier wt af eina VIDVORVN/ ad þegar nockur ødlast Gotz og Peninga/ed ur Verallðleg Metord / þa gaumgiæfe hañ kost giæfelega / huørt hañ hafe nockud slijkt þeinged/ med Diøfulsins Dyrkan/ huørn ei alleinasta Dyrka og Tilbidia þeir/ sem openberlega falla hønum til Fota / helldur og einneñ aller þeir sem Guds Bodord/ vegna Girndar stundlegra Hluta / vijs vitande Yfertroda/ þui med soddañ mote / nieta þeir Diøfulen̄ (sem þeim þar til kiemur) meyr eñ Gud. 2. Minstu þo Christen̄ Sæla Ord aña Christi / þar hañ seiger / huad stodar þad Mañnen̄ þo hñ vińe allañ Heimeñ/ eñ þeinge Tion a sinñe Salu/ Matth. 16.

II. Sunnudag j Føstu / edur Dom. Reminiscere. Evang. Matth. 15.

J Pañ Tijma / Og JEsus gieck burt þadañ/og for j Landsbygder Tyri og Sidonis. Og sia þu/ad Canversk Kona gieck wt aþ þeim somu Takmørkum kallade og sagde/ Herra Sonur Davids Myskuna þu mier / mijn Dotter kuelst jlla aþ Dioflenum. Og hñ suarade heñe øngvo Orde. Hans Lærešueinar geingu til hans/ bædu hañ og søgdu Lattu hana fara/ aþ þui hun kallar epter oss. Eñ hañ suarade og sagde. Eg em ecke sendur nema til fortapadra Sauda af Hwse Jsraels. Eñ hun kom og tilbad hñ seigiande/ Herra Hialpa þu mier. Eñ hñ suarade heñe og sagde. Þad er ecke gott ad taka Brauded Barnaña og kasta þui fẏ Hundana. Enn hun sagde/ Satt er þad Herra. Eñ þo eta Hundarner af Molum þeim sm̃ detta af Bordum Drottna þeirra. Þa suarade JEsus og sagde til heñar. Þu Kona/ mykel er þijn Trw / verde þier

so sem þu villt/ og a þeirre somu Stundu
vard hennar Dotter heilbrygd.

Þetta Heilaga Evangelium hefur þriar
Greiner/ þær ad hallda.

Su I. er vm Bæn þeirrar Canversku Kuinnunnar.

TOkum oss hier ut af þann HERRANN/ huør
su Hwstrossenn sie oss harla / Eitsamlegur / og
kome oss til/ ad flya til Herrans Christum/og hans
Hialpar ad leita. Af þessare Kuinnu hefde
eingin vel geinged/og ad Oskum/ so hefde hun ecke
(kannskie) myked huxad um Christum/so vel sem Ko
ngsmadurenn j Capernaum/og Samkunduhøfding
enn Jairus/sem lesa ma hia Joh. 4. ꝛ Marc. 5.
Enn Heimilis Krossenn þreyngde henne þar til. Les
þleyre þuilijk Dæme hia Esaiam/ 18. og 26. C.
Item Psalmenum 119. ꝛ Pistl. til Ebreos 12.

2. Greinenn er vm Profun og Reynslu Truarennar þeirrar Canversku Kuinu.

TAk hier ut af eirn HERRANN vm Strijd
Bænarennar/huad storum Afollum hun verde
fundum ad mæta. 1. Er þad Pøgn Christi
so vier meinum þa/Gud giefe alls øngvann Gaum
ad vorre Bæn/ ꝛ hliotum ad klaga med Jeremia
af hans Harmagrate 3. Cap. og seigia / þa eg
Kueinade/ þa tilbyrgde hann sijn Eyru fyrer minne
Bæn. Enn fyrer soddann Tilfelle/meigum vier ei lat
ta af ad hropa til Guds / helldur hallda afram
sem Christur Amminner/ Matth. 7. 2. Sett Mann
sskiann sier ꝛ/ ad þeir Vtvøldu sieu næsta færer/ og

þeinker

þeinker ſo/ huor veit hvørt Gud vill mier vænd ugur vera? Eþ eg hefde ſterka Tru ſem Abraham og adrer/ þa være þ ødru Male ad gegna/eñ nu er þ ei þaſieñ. Þar ſkulum vier a mote ſetia þa Gullvægu og þullkomnu Forþienuſtuna Chriſti ſem ahrærer alla Meñ/aþ 1 Piſtl. til Timoth. 1. Capitula/ Pad eru viſſuleg Saññende ⁊ Dyrmætt Ord/ ad JEſus Chriſtur er komeñ j þennann Heim/Synduga Sæluholpna ad giøra/medal huør ra eg er ſa helſte. 3. Sturlar oſſ optſiñis vor Overdugleike/ vegna vors vonds Athæþis ⁊ Liþnadar. Peirre Canverſku Kuiñuñe verdur hier ſamlykt vid Hund/ ſo ælyktum vier ſkundū/ ad þad ſie valla møgulegt ad Gud vilie oſſ ælgta ⁊ Lyknſamur vera ſøkum Synda vorra/ eñ breyt um þa epter Dæme þeirrar Canverſku Kvjñuñar og medkieñum ad ſcñu vorn Overdugleika/eñ þor lætum oſſ ei ad ſiødur uppa Guds obriotande Gi æſku og Godgyrne/ad þa mune ei ſynia oſſ Mola ſiñar Myſkunſemdar / ſo ſem Hundarner niota Molaña ſem þalla aþ Borde Drottna þeirra.

3. Greineñ er Nroſun Truareñar þeirrar Canverſku Kuiñu.

TØkum oſſ hier ut aþ eirn LÆRDOM/huad Dreglegur og Npparlegur Hlutur ad Truenn ſie/ ſem ſo margt og myked gott kañ ad þær og ød laſt aþ Gude. Hun er ei ad eins ſa beſte ⁊ æſke legaſte Hlutr/ helldur og ſo ſa Nytſamlegaſte og Naudſynlegaſte vorum Sælum. Pui haþer þu eitt ſañarlegt/ ſtadþaſt og obiþanlegt Trwnadar trauſt til Guds / þa mun hañ veita hier þad þu umbidur/ Jaa hier mun þa verda ſem þu villt?

III. Suñudag j Føstu/ sem kall ast Dominica Oculi Evang. Luc. 11.

A Þeim Tijma/ JEsus rak wt Di-øful þañ er Dumbe var. Og þad skiede/ þa Diøfulleñ var wtfareñ/ ad hiñ Mallause talade/ og Folked vndradest þad. Eñ nockrer wt af þeim søgdu/ Fyr er Beelzebub Diøflahøfdingia þa drÿfur hañ Diøflana wt. Adrer freystudu hans og leitudu af hønum epter Teikne af Hime-ne. Eñ er hañ sa þeirra Hugreñingar/ sagde hañ til þeirra. Huert Rÿke sem j sialfu sier er sundurþyckt/ þad mun eydast/ og huert Hws mun yfer añad hrapa. Og ef Andskoteñ er j sialfum sier sundurþyckur huornen ma hans Rÿke þa standast? fyrst þier seiged mig fyrer Beelzebub wtreka Diøflana? Nu ef eg a fyrer Beelzebub wt ad reka Diøflana / fyrer huorn verda þeir þa af ydrum Sonum wtrekner? Þar verda þeir og ydrer Domendur. Eñ ef eg rek wt Diøflana m. Guds Fyngre/ Sañar lega kiemur þa Guds Rÿke til ydar. Nær

ed sterk-

ed sterkur Hervopnadur vardveiter sitt. An
bpre/ þa er allt med mak huad hañ a. Eñ
eþ añar hønum yfersterkare kiemur og yþer
viñur hañ/ þa þleiter hañ hañ øllum Her-
klædum a huor ed hañ treyste/ og j sundur
skipter so hans Herþænge. Huør hañ er
eige med mier/ sa er a mote mier/ og huør
sem samansaþnar ecke med mier/ sa sund-
urdreyþer. Nær ed ohreiñ Ande fer wt aþ
Mañenum/ rasar hñ um þurra stade/ leit
ar ad Huijld og þiñur ecke/ þa seiger hañ.
Eg vil apturhuerþa j Hws mitt huadann
eg þor wt/ Og þa hañ kiemur/ fiñur hañ
þad med Soplimum hreinsad. Þa þer hñ
og tekr mz sier sio adra Anda sier verre/ z ẽ
þeir eru þar jñkomner/ byggia þeir þar/ og
verdur so þess Mans hid seinasta verra hi-
nu þyrra. Eñ þad skiede/ þa hañ talade
þetta/ ad Kona nockur wt af Folkenu hoþ
upp sijna Raust / og sagde til hans. Sæll
er sa Kuidur ẽ þig bar / og þau Brioſt er
þu mylkter/ Eñ hañ sagde. Huad um þ᷑
Sæler eru þeir sem heyra Guds Ord og
vardveita þad.

Þetta 6. Gudspiall hefur þriar Greiner
iþß ad hallda.

Su fyrsta/er um sialfft Furduverked Her-rans Christi.

HJer hðfum vier eina VJDVØR VN/ ad ta-
ka oß vel j vakt fyrer þeirre hrædelegu Grimd
Diöfulsins. Er þad ecke aumkunarlegt Dæme/
sem oß verdur hier fyrer Sioner sett? Ein Maň
esskia sem epter eigeñ Mynd þeirrar Heiløgu Gud-
domsins Þrefingar var sköpud/ verdur hier lijk-
kamlega af Diøflenum beseteñ/og Daufur z Mæl-
laus giørd/og so sem Mattheus skrifar j 12. C.
Lyka cirneñ Blind? Huørt Skinlaust Villudyr
munde kuña aumara ad vera? Eñ oskande være
ad Diøfullen hefde ei slyka Magt yfer fleyrum
Su lykamlega Besetning Diøfulsins/er ecke(Lof
sie Gude) so almeñ vor a medal / eñ su Andlega
sem mykłu skadlegre er/langtum almennare/ Ja
hellst oß almeñ/þui epter Ordtæke Augustini / er
eirn huerbroteñ Syndare/so margra Diøfla Þræll
sem hañ margvijslegar Synder ydkar/ yfer huilyk-
um hefur Diøfulleñ Valld/ so sem. Raphael Ein-
gell seiger j Tobiæ Bokar 6. Capitula.

Eru ecke margar Manneskiur af Diøflenum
andlega Blindar giørdar/þar þær vilia ecke sia/
þa Tymd og Hættu sem fyrer Augunum er/ nie
hvad þiena mætte til þeirra Fridar og Samvit-
sku roa? Luc. 19. Eru ecke marger Meñ Du-
mber og Mallauser giørder af Diøflenum/ sem
ecke vilia bruka syna Tungu til ad lofa Gud sem
skylldugt er / helldur til annars Ills? Eru ei

marger

margar af Diöflenum Daufer giörder/þar einginn Ban/ eingenn Vidvörun edur Aminning orkar nockurs hia þm? Slyker eru sem David seiger i Psalmenum 58. praleiter / etc. Petra øde er so sem Höggormsins øde/so sem eirn Daufur Eyturorm ur sem tilbyrger sitt Eyra/so hann heyre ecke hliod Töfraranns.

2. Greinenn er um adskilianlegann Dom Folksins/og þar vppa fylgiande wtþyding þessa Furduverks.

Tökum oss hier wt af eina LÆRDOM/ ad enn þo vier höfum eirn sterkann Ovin vid ad beriast þar Diöfullenn er / þa höfum vier þo eirn myklu sterkare Verndara og Forsuars Mann/ sem er vor DROTTENN JEsus Christus/ huør ed kann slecta Diöfulinn sitie Hardneskiu/ þer/ alla hans Magt fra hønum taka. Þo ad Diöfullenn gange vm kryng sem eitt Grenjande Leon/ leitande ad þeim sem hann kunne vpp ad suelgia/ af 1. Pistle Peturs 5. So hefur þo þad Leoned af Ætt Juda/ JEsus Christus/og aller þeir sem med eirnre stødugre Tru sig vid hann hallda/yferunned / af opinberinga Bok. 5. Og mun um syder fullkomlega leggia hann vnder Fætur vorar/ af Pistl. til Rom. 16. Vær eigum ad sionu/ ad sia oss vel fyrer / og vara ost/ad vier med vondum Syndum komustum i hans Vallð / þo sem ødur a vort Trunadartraust a JESU/ ecki myklu færra ad vera/enn Otte edur Skielfing fyrer Diöflenum/ huiad DROTTENN JESus/ sem i oss og med oss er / er myklu meire og mattugre/ enn vor Ovinur/sem i Heimenum er af 1. Pistl. Johannis 4.

3. Greinen̄ er um Ordatiltæke eirnrar Gudhræddrar Kuinnu/ er hier verdur gieted j Gudspiallenu.

Tökum hier vt af þessare LÆRDOMI / huar jnne þad sie þaled og þolged/ ad ödlast eilyfa Saaluhialp/ þar jn̄e/ seiger Herran̄ / ad Madur heyre og vardveite Guds Ord. Guds Ord kun̄um vær (Lof sie Gude) Daglega ad heyra / og þess meyr sem sa sydaste Dagur nælgast oss/ þess alvarlegar/ rykuglegar og liosslegar / verdur þad oss nu fram̄bored/ so eingen̄ Madur kann sig ad Afsaka/ ad han̄ hafe ei kost þar a ætt.

Lætum oss ad eins sea til/ ad vier lyka vard veitum þad/ þad er/ med godre og hlydugre Hiörtu brukum þad/ Gude til Dyrdar/ oss og vorum Næunga til betrunar/ so munum vier med þui møte aller/ eitt med ödru/ Eilyfa Sælu og Saaluhialp ur bytum bera.

Midføstu Sunnudag / edur Dom. Lætare / Evang. Ioh. 6.

Aþeim Tyma/ For JEsus yfer um Sioen̄ Galileæ/ sem liggur vid Staden̄ Tyberiadis/ og mykell Man̄fiolde fylgde honum epter/ þuiad þeir sau þau Jardteikn er han̄ giorde a þeim sem Siuker voru / JEsus

giekk þa

sieck þa uppa eitt Fiall/ og settest þar nidur med synum Læresueinum. Enn þa var Paaskahaatyd Gydinga nalæg. Og JEsus leit þa upp/ og sa ad mykell Mañfiolde kom til hans/ þa sagde hañ til Philippum/ Huar kaupum vier Braud/ so ad þesser neyte? Eñ þetta sagde hñ til ad freysta hans þar med/ þuiad hañ visse sialfur huad hañ villde giora. Philippus suarade hønum/ Braud fyrer tuo hundrud Peninga nægest þeim ecke/ so ad huør eirn fæe nock ud lyted. Eirn af hans Lærisueinum sem ad var Andreas Broder Simonar Petri/ sagde hønum. Eitt Vngmeñe er hier sem hefur fim̄ Byggbraud og tuo Fiska. Eñ huad skal þetta a medal so margra? Þa sagde JESus/ læted Meñena setiast nidur. Eñ þar var j þm̄ Stad Gras miked/ Og þar settust nidur til ad Borda Kallmeñ ad tølu nær fim̄ Þusunder. JESus tok þa Braudeñ/ giørde þacker/ og fieck synum Lærisveinum / eñ þeir feingu þeim sem til Bordsins høfdu setst. Slykt hid sama af Fiskunum/ so myked sem huør villde hafa.

Eñ þa

Eñ þa ed þeir voru Metter / sagde hañ til siña Lærisueina. Safned saman þeim Leif um sem af geingu / so ad eckert Spillest. Eñ þeir sofnudu þeim saman/ & fylltu vpp tolf Karfer medur þessar Leifar / af þeim fiñ Byggbraudum / huoriar ad voru auk þess sem þeir høfdu neytt. Eñ þa er þess er Meñ sau / huort Teikn þad JEsus giorde/ søgdu þeir/ Þesse er sañarlega sa Spamadur sem j Heimeñ skal koma/ Eñ þa JEsus formerkte þad ad þeir mundu koma og handtaka hañ / og giora hañ ad Konge / flyde hañ eiñ samann burt vpp aptur a Fialled.

Þetta 4. Gudspiall hefur þriar Greiner jñe ad hallda.

Su 1. er vm þad huad vndañfared hafe þessu Kraptaverke Christi.

TOkum oss hier wt af eina AMJNNJNG/ ad sia vel til/ad huar hellst Herrañ Christur hefur Rieña og predika læred sitt hreina Saalu hialplega Ord j einum Stad edur Lande/ad hañ þa ei aptur þadañ vyke. Herodes hafde ecke vel høndlad vid Christi Þienara j Galilæa/ so voru eirneñ Galilæarner flester ofacklaater vid Christum/ þess vegna vykur hañ hier fra þeim.

Hafe ny Gud þ løngu/ Ja/ so sem j hälft añad

Þusund

Þusund Ar/ edur meir (sydañ sa Sæluhialplege Evangelij Lærdomur þ Christñ var Heimenñ opeñ beradur) ei ad eins sied/ helldur z so straffad Okack læte og Ohlydne mot synu heilaga Ticte/ og slykt Plats forlaated z yfergiefed/ skyllde hñ ecke eñ nu giøra þ hid sama? Huad er nu Roma Borg a þessum Døgum? Huørt Postulenñ Paall hefur skrifad so ægiætañ Pistil/ huar hañ hafde eirnenñ plantad og uppbygt Gude kostulegañ Søfnud. Situr þar nu ecke eitt Bylæte þeim himneska Husherra til Mods z Strigdar? Huad eru þeir j Corintho Borg? j Galatia? j Ephesó? etc. Til huørra Postulenñ Paall skrifade syna Pistla og Sendebref / og Uppfrædde þa j Christelegre Trw? Þeir eru nu under Tyrkians Vallde/ og vita allfæer eda øngver ad seigia framar af þeirre riettu Postullegre Kienningu. Huad eru nu Judar sem voru Guds eigeñlegt Folk? huørt hañ bar a Høndum sier sem Fader ber Barn/ af Deut. B. 1. Cap. Huørium sialfur Herrañ Christur predikade Evangelium Guds Rykis/ a synum Hiervistar Døgñ/ eru þeir nu ecke ordner so sem ad Undran/ og wtþyr opan øllu Folke? af Ezech. Spadoma B. 36. C. Eñ munu vær vera storugu betre eñ þeir? Svo mun margur ætla/ eñ þad mun þo beuysad verda ad vier giørum margt verra eñ Judar. Huør vill sig þa furda lata/ þo sa riettlaate Gud oss eirneñ Uppræte og fra sier kastade / ef vier viliuñ ecke Idrast/ og apturswwa fra voru Ranglæte/ og elska og vyrda þad hreina Sæluhiælpar Ord/ sem hañ hefur oss openberad?

2. Greinen̄ er um sialfft Kraptaverked Christi

TOkum hier wt af ægiæta HVGGVN og Trw arstyrking / einkum fyrer fromar þurfande Mañeskiur / sem opt og tydum a Eydemørku þessarar Veralldar hliota skort ad lyda a þeirra Lykamlegre Næringu. Fyrst skulu þuilykar Mañeskiur hugga sig þar vid / ad JESus Christur er hia þeim / lyka sem hañ var hier hia Folkenu a Eydemørkuñe / hefur þar med lofad / ad hañ vil le oss eige yfergiefa / Esaiæ 41. Joh. 14. Þar næst ad Herrañ Christur upphefur hier syn Augu yfer þetta Folk / ælytande suo þess Naudsyn / huad hid sama hann mun og vissulega giøra vid oss sem a hñ truum / so sem þar stendur j Psal. 33. Sia þu / Augu DROTTens Lyta a þa sem hann Ottast / þa sem vona uppa hans Miskunseme / so hann frelse þeirra Sæler ur Daudanū / og giefe þeim Fædslu j Hallærenu.

J 3. mæta skulu þuilykar Mañeskiur Hugga sig þar vid / ad Herrañ Christur hefur eitt samlyndande og medaumkunarsamt Hiarta yfer þeim / sem Marc. skrifar 6. Cap. Ad hann hafe aumkad yfer Folked. J 4. Mæta af þui hañ veit alla Hlute / og huad hellst um̄vardar j øllum Stødum og Platzum / sem og Raad og Bot þar vid / so sem hañ hier strax visse / huad hañ giøra skyllde.

J 5. Mæta Hugge sig allar naudstaddar Mañeskiur þar vid / ad Christur hefur eina almættuga Hønd sem ecke kañ ad kortast nie styttast / af 4. Bok Mos. 11. Cap. Sem øllu kañ ad umbreyta

af Psalm.

af Psalm. 77. Og af litlu / yfirfliotanlegann Forda ad giøra/ so sem hier skiede. J 6. Mæta meiga aller hier wt af siaa og reina/ ad þad er satt/ sem David seiger/ j Psalm. 33. Ad svo sem DROTTenn seiger / so skiedur þad/ so sem hann bijþalar/ þa stendur þad þar. Þo ad stor være Vantrw Lærersueinanna/ þa mættu þeir nu hier siaa z reina/ ad Almætte Ordanna Christi var myklu meir og stærra / so hier verda storar Afgangs Leifar Brauds og Fisks/ sem þeir ødludu hwørge hrøkva munde/ medal slijks Mannfiølda. Þeinked vel uppa þessar Huggunar Greiner aller Fatæker z Eynaliitler Menn/ z treysted fastlega Herrans Christi Hialp j ydar Erfedre Køllun og Handtieringu/ hann mun ydur vissulega goda Adstod veita/ z ecke a Tælar draga. Miotraust z Vantrw spiller øllum godum Hlutum.

3. Greinenn er um þad sem epterfylgde þessu Kraptaverke / ad Folked villde taka Herrann Christum til Kongs.

TOkum oss hier wt af eina VIDVORVN/ ad vier hwørke gyrnustum nie undergøngunst Veralldleg Metord og Hatheit/ einkum þau sem oss ei tilhlyda/ hvad Postulenn Pall aminner j Pistlenum til Galat. 5. Seigiande/ verum ei ægiarner Hiegoma Dyrdar. Enn hvad er Hiegoma Dyrd? Hun er so sem eitt Dupt / sem af einum litlum Vindblæ verdur hingad og þangad drifed og þeytt/ og burt er þa minst von a varer.

Suñudagen epter Midfoſtu/ſem vier kollum Pasſiu Suñudag, edur Domini cam Iudica, Evangelium Ioh. 8.

Þañ Tijma. JEsus ſagde til Gydingaña og Hoꝼdingia Keñe⸗maña. Huor er ſa aꝼ ydur/ ꝥ hañ meige ſtraffa mig um nockra Synd? Fyrſt eg ſeige ydur Sañleikañ/ hu ar ꝼyrer trwe þier nu ꝼa ecke? Huer hñ er af Gude/ ſa heyrer Guds Ord/ þar ꝼyr⸗ er heyre þier þau eige/ þuiad þier erud ei aꝼ Gude. Eñ Gydingarner ſuorudu/og ſøg du til hans/ ſeigium vier ecke vel/ þad þu ert Samverſkur/og hefur Dioꝼuleñ? JEsus ſuarade. Eg hefe ecke Dioꝼul/hell⸗ dur heidra eg miñ Fodur/ og þier vanheid red mig. Eg leita ei ad miñe Dyrd / ſa er ſem leitar og dæmer. Sañlega ſannlega ſeige eg ydur/ huor hañ geimer miñ Ord/ hñ mun ecke ſia Daudañ ad Eilijꝼu. Þa ſøgdu Gydingarner til hans. Nu ꝼormerk ium vier ad þu heꝼur Dioꝼuleñ. Abraham er daudur/ og Spameñerner/ og þu ſeig⸗

er/ef ad sa er nocke sem geymer myn Ord/ han skal ecke Daudan smacka ad eilijfu. Huort ertu meire Fodur vorum Abraham/ huor ed framlidenn er / og Spamennerner eru og framlidner? Huorn giorer þu sialfs ann þig? JEsus suarade. Ef ad eg veg sama mig sialfur/ þa er myn Dyrd eingen/ mienn Fader er sa sem mig Vegsamar/ hu oern þier seiged ydar Gud vera / og þier þecked hann þo ecke. Enn eg þecke hann/og ef eg segde þad/ eg þeckte hann eige/ þa være eg eirn Liugare lijkur ydur. Helldur þecke eg hann og eg geyme hans Ord. Abraham Fader ydar gladdest/ ad hann skyllde sia minn Dag/ og hann sa hann/og vard gladur vid. Þa sogdu Gydingarner til hans. Þu ert enn ecke fimmtugur / og þo sastu Abraham? JEsus sagde til þeirra. Sannlega sann lega seige eg ydur/ ad adur enn Abraham var/ em eg. Þa toku þeir upp Steina/ so ad þeir kostudu a hann. Enn JEsus ford ade sier/ og gieck vt vr Musterenu.

Þetta Evangelium hefur tuo parta.

Sa fyrre er um þad Strijd og Disputatiu/

 sem sn

sem jüþveil a midle Herrans Christi og Gyd-ing anna.

Ockum oss hier wt aþ eirn LÆRDOM / ad j einum almenelegum Kyrkiu Søþnude/ er opt ad þiña tueñslags Folk / sumt er aþ Gude/ sumt er aþ Diøþlenum. Þeir sem aþ Gude eru/ hŷra giarnsamlega Guds Ord/ og medtaka þad/ecke so sem Mañaña Ord / helldur (so sem þad j sañ leika er) Guds eiged Ord/aþ 1. Pistle til Tessal. 2. Cap. Þeir vardveita þad jaþnañ / þad mest møgulegt er/ j þeirra Hiørtum / og hegda sŷnum Lifnade þar epter / so ad þeir sieu ei alleinasta Heyrendur Ordsins/ helldur og so giørendur/ Aþ Jacobs Pistle 1. Cap. Þeir skielþast ecke þyrer þeim tŷmanlega Daudanum /þuiad hañ verdur þeim/þyrer jñvortis Huggun heilags Anda/so sæt ur og lystelegur/ ad þr þiña ecke[r]t til hans Beysk leyka/helldur gyrnast þad aþ Hiarta ad skilia hier vid/ og hia Christo ad vera/ aþ Pistlenum til Phi lipp. 1. Cap. Eñ þeir sem aþ Diøþlenum eru giøra añad huørt/ ad þeir heyra ecke Guds Ord/ edur eþ þeir heyra þad/ þa þar þeir snarlega Vid biod og Leida til þess/ læstast huætta stundum hitt/ stundum þetta/ Spotta Kieñemañenn þyrer þad/ad hañ vilie bera sig ad Aþskaffa eirn og añ añ gamlañ Vana / þo alldrei sie hañ so jllur og Ogudlegur / og seigia (ma skie Heimuglega j þeirra Hiørtum / eþ þeir skamast sŷn ad giøra þad openberlega) sem þar stendur j Spadoms B. Jeremiæ 44. Cap. Vier vilium giøra epter øllu þeim Ordum sem wtganga aþ vorum Munne/etc.

En þegar kiemur ad Dauda Stundunne/ þa er ei annad fyrer Hende/ en Tuyl og Efaseme/ Otte og Ogbod Daudans/ þa þuilykar Manneskiur sia þ huad dærlega þær foracktad hafa Ord Lyfsins.

Þar fyrer profe sig nu eirn og sierhuør/ j hu ørium Hopnum hann eige heima/ a medal þeirra sem eru af Gude? Edur þeirra sem eru af Dioflen um? Ohuad margann mun Samvitskann aklaga og seigia hønum/ huilykur Tilheyrare hann hafe vered En þeim stendur þo til ad hialpa / sem sialfer vilia kannast vid sinar Avirdingar/ og sia þ j þessu Heime sitt Synda Straff/ ef þer skunda sier þa apter til Guds Ords og sannrar Yðrunar/ bidia aud miukloga um Fyrergiefning sinna Synda/ og snwa sier fra vondum Veige.

2. Parturenn er um Endalykt þessarar Disputatiu Christi og Gydinganna.

TOkum oss hier wr af eirna LÆRDOM/ ad eing enn glietur styggt edur hindrad þess Lyfsdaga sem Gud hefur nockurt Embætte og Køllun a Hendur falled (þa hann hefur þad annars tilheyrelega uppa sig teked og þersiallega þar wtj Pionad) ad ur enn hann hefur sitt Takmarkad og fyrerhugad Skeid fullendt/ so sem ad Gydingar gatu Herranum Christo ekert Mein giørt/ fyrr en Tydenn var komenn. Þess vegna verdum vier brugger og ehræd der fyrer Diøfulsins og Heimsins Aræsum og Ofsoknum / þeir kunna oss engvann Skada ad giøra ann Guds Vilia.

A Bodunardag Mariæ/

Evangelium Luc. 1.

EN a hinum sietta Manude/ var Gabriel Engell sendur af Gude j þa Borg j Galilea/ sem nefnd est Nazareth/ til þeirrar Meyar er þoftnud var þeim Mañe er Joseph hiet/ af Huse Davids/ z Heite Meyarenar var Maria. Og Engelleñ gieck jñ til heñar og sagde. Heil siertu Nadarfulla/ DR-OTTeñ er med þier/ Blessud ertu a medal Kueña. Eñ þa hun sa hañ/ vard hun hrædd af hñs Ordū/ og hugleidde/ ad huilijk være þesse Kuedia. Og Engelleñ sagde til heñar. Ottast þu ecke Maria/ þui ad þu hanst Nad hia Gude. Sia/ þu munt Barn gieta j Kuide þijnum/ og munt Son fæda/ og hans Nafn skalltu kalla JESUs. Hañ mun mykell verda/og kallast Son ur hins hædsta. Og Gud DROTTenn mun giefa honum Sæte sijns Fodurs Davids/ og hñ mun rijkia yfer Huse Jacobs ad eilijfu/ hans Rijkis mun og eingeñ Ender verda. Þa sagde Maria til Engelsins/ huorneñ skal þad skie/ af þui eg hefe

ønguañ

ongvañ Mañ kent? Eingelleñ suarade og sagde til heñar. Heilagur Ande mun koma yper þig / og Kraptur hins hæðsta mun umskyggia þig. Af þui og það hid Helga/ s̄ af þier mun fædast/ skal nefnast Sonur Guds. Og sia þu /ad Elizabeth Frændkona þijn/ hef: og Son geted j Elle sinne / og þesse er siötte Maanudur heñar/ sem kollud var Obyria/ þuiad Gude er eck- ert Ord omattugt. Eñ Maria sagde/sia Eg em Ambatt DROTTens/ verde mi- er epter Orde þÿnu/ og Eingelleñ veik fra henne.

Þetta 4. Evangelium hefur þriar Grein er inne ad hallda.

I. Greineñ er um Vtsending Eingelsins til Mariu Meyar.

TOkum oss hier wt af þañ LÆRDOM / ad Gud er vissulega trwr j synum Ordum og stad- fastur j øllum synum Fyrerheitum. Gud hafde strax epter það aumkunarlega Synda Fall vorra fyrstu Foreldra j Paradys sagt og lofad/ ad Kui- nnar Sæde (sem ad er Christur af Pistlenum til Gal. 3.) skyllde j sundurmeria Høfud þess Hel- vytiska Høggorms. Les 1. Bok Mos. 3. Cap. Þetta Fyrerheit hafde hañ sydañ optsiñis j þrekad og endurnyad vid þa heiløgu Forfedur/ z þo þetta

dragest undan længe yfer halfe fiorda Fusund Ar/ og syndest fyrer flestra Manna Sionum/ ad þar munde ecfert af verda/ þa hefur þo ecke hid allra minsta þar uppa brosted nie vantad.

Gud hafde fyrerheited ad eirn Fyrerrennare skyllde koma fyrer Christum/og hans Veg tilreida Esa. 40. Malach. 3. Pad fullkomnadest hier/ þvlad Johannes Skyrare var þa allareidu fyrer sex Mánudum gieten j Moodurlyfe. Gud haf de opinberad Spámanenum Daniel þennan stora Keyndardom/nockrum Hundrudum Arum / adur fyrr/ og þad sama fyrer þennan Eingel Gabriel/ af Daniel. B. 9. Cap. Þennan sama Eingel hef wkade nu Gud/hier til fullkomlegrar Beryfingar greinds Spadoms. Gud hafde lofad þessa vidtenga Verk ad framkuæma/eitt Teikn ad giefa Es. 7. Nockud nytt ad skapa j Landenu/ad Ku ſinan skyllde umkryngia Mannen/ Jerem. 31. Þet ta hefur han hier endt/ þa han wtsende Eingelen Gabriel ad boda Getnaden Christi. Gud hafde sagt fyrer Spamønnina ad sin Sonur skyllde Na zarenus nefnast/ Matth. 2. Þess vegna atte hans Getnadur ad ske j Borgenne Nazareth/ sem hef ur sitt Nafn af grænum Svigum og Vngvidum

Gud hafde fyrerheited ad sinn Sonur skyllde Gieten verda j Lyfe eirnrar Jomfrwr/ Es. 7. Pad sama er hier uppfyllt a Jomfrw Mariu.

Gud hafde fyrerheited ad sinn Sonur Messias skyllde fædast af Kyne Davids/ Psalm 89. Jer. 2. Nu voru bæde Joseph og Maria af Hwse e Konunglegu Slecte Davids/ þvi hefde Himen og Jørd orded ad forganga fyrr en eitt einaste

Ed

Orð aþ þessu/ skyllde opullkomnad vera/ Luc. 21. Psalm. 33.

2. Greinen er um Erendagierd Eingelsins vid Jomfru Mariu.

TOkum oss hier wt aþ eirn LÆRDOM/ um Persónu og Embætte Herrans Christi. Þesse Persóna er Gud og Madur. Gud er han/ epter þui hn verdur hier kalladur Sonur þess hæðsta/ z er þra Eilyþd wtgeingen aþ sijnum Himneska Fød ur/ Psalm. 2. Madur er han/ epter þui han var geteñ j Lyþe Jomfru Mariu / og þadann Fæddur j þeirań Heim/ ei ad sijdur er hier þo ein Persóna / þuiad Eingelleń seiger ecke so til Mariu/ þu munt Sonu Fæda/ helldur/ þu munt eirn Son þæda/og ad sa same Sonur sem aþ henne þædast munde/ skyllde z so vera Sonur þess hæðsta. Þetta er sa store Leindardomur um Eining beggia Nattwrana þeirrar Guddomlegu og Mandomlegu j eirnre Persónu Guds Sonar. Hans Kienemanlegt Embætte verdur audsynt j Nafnenu JESU / Matth. 1. En hans Spamanlega Embætte / j þui han verdur hier mikell kalladur / þad er sa mykle aþ Gude Fyrerheitne Spamadur aþ 5. Bok Mos. 18. Cap. Item Johan. 6. Hans Konunglega Embætte verdur med liosum og skilianlegum Ordum wtlagt aþ Einglinum/ epter 2. B. Samuel. 7. Cap. Kiet telega kallar þui Postuleń Pall allt þetta auglioslega mykenn Leyndardom J 1. Sendebreþe til Tim. 3.

3. Greinen er um Vidskilnad Eingelsins vid Jomfru Mariu. Loks

LOkum off hier wt aþ eina AMINNINNGI ad vier epter Dæme siallrar Martu/ trwum einfalldlega þessum og øllum ødrum hatvigtugum Keindardomum Guds/og verum so til Frids j þia ktanlegre Audmykt/ z vilíugre Hlydne med Guds Ord og Villa.

A Palma Sunnudag/

Evangelium Matth. 21. Stendur med siñe Wtleggingu þañ fyrsta Suñudag j Jolaþostu-Ma og eirneñ lesa þeñañ stutta Texta edur vidauka hyrnum eþ vill.

Evangelium Matth. 21.

OG JESus gieck jñ j Guds Mustere/ og tok til ad reka wt þa sem þar selldu og keyptu/ og Bordum Veslunarmaña og þeirra er Dwfur selldu/ hratt hañ um/ og sagde til þeirra. Skriþad er/ mitt Hws skal Bænahws kallast/ eñ þier haþed giort þad ad Spill virkia jñe. Og til hñs geingu Blinder og Hallter j Musterenu/ og hañ læknade þa. Þesse 4. Texte hefr þriar Greiner jñe ad hallda.

Su Fyrsta er um Ryked Christi.

LOkum off hier wt aþ þañ RIKDOM / ad Ryked Herrans Christi er ecke eitt Verallolegt Ryke

Ryke/edur af þessum Heime. Þad syner hañ hier med þui/ ad ha Folked heþur nu veitt hønum þa stærstu Virding og Æru sem sialþum Messiæ som de/ og meðkiendt hañ þyrer þañ mikla Konung/ og sunged hønū HOSJANNA/so sem þeim riet ta og sañа Syne Davids/ þa vykur hañ ecke upp a Davids Kastala j Jerusalem/ecke uppa Herodis Kongs Slot / helldur j Guds Mustere/þar med synande / ad hañ villde ecke haþa med Ryke þess arar Verälldar / þar hans Ryke være eitt And legt og Himneskt Ryke.

2. Greinen er um Vandlæting Herrans Christi j Musterenu/ þar hañ wtrekur þadañ Kaupmeñ og Veslunarmenn.

TAke hier wt af AMJNNJNG aller Ordsins Þienarar/ ad afstyra og þorhindra allt þad/ sem Guds heilaga Naþne er til stigdar z Vanæru hyørt helldur þad er j Lærdome ellegar vondra Mañа Framþerde/og haþe ætyd Løgmalsins Suþu til reidu/ad straffa allt Oguðlegt Athæþe/med Gudlegre Vandlætingu/ med Banne og Forbode/ eþ þørþ giørest/so þeir giøre sig ecke Hlutdrakande añara Manna Glæpa og Synda. Þar næst eiga aller Meñ Ædre og Lægre/ einkum þeir sem Umsion og adgiætsla Kyrknaña er tiltrwud/aminnter ad vera/ ad þeir haþe goda Tilhlutan z Athuga seme/ ad Kyrkiurnar sieu sæmelega halldnar/ hreinar z klarar/ z brukest ecke til añara Hluta/eñ þær eru til ætladar/so þar giørest Mismunur millum almeñelegra Kopa edur geymslu Husa z Guds Huss/ huar jñe Guds Ord a ad þramplytiast og

þaig

þau H. Sacramenta ad handtieraſt / ad Kyrk-
iurnar brukeſt ecke til Barnings Hwſa/ eda ad ta-
ka þar jñ Tolla z Tynder nie adra Handtiering
þar ad hafa ſem ecke Somer/ **Þui mitt Hws er
Bæna Hws**/ſeiger Herrañ Chriſtur/ Enn þier
hafed giört þad ad Spillvirkia jñe. Þeſſ være
ad ſöñu Oſkande / ad Kyrkiurnar være eckj
ſtundum Spillvirkia Jñe. Enn ſo ſem Spill-
virkiar hafa ſitt Jnne j Hellrum og holum/ þar
þeir hykiaſt alteyggver þeſſ a mille þeir Ræna og
Stela/ So eru marger þeir er lifa j Syndum og
Glæpum/ oḡ Ndranar / þeir ganga til Kyrkiu/
þeir medtaka Sacramentum og giöra þo öngva
riettа og ſaña Ndran. Þeſſum og þuilijkum eiga
Gudhrædder Predikarar med Lögmaalſins Suipu
fra ad vijſa og burtu hrinda / ſo añad huört þet-
te þeir ſiñ Lifnad/ edur blijfe utañ Kyrkiu / ad
Guds H. Nafn verde ecke Vanheidrad fyrer þeir-
ra Hræſne/ og Ogudlegañ Lifnad. Til þins
Ogudlega ſeiger Gud ſo j Pſalm. 50. Huar fyr-
er kuñgiörer þu mijnar Riettlætingar / og tekur
miñ Sattmaala þier j Muñ/ þar þu hatar Agañ
og fleyger mijnum Ordum a Bak þier aptur.
Þañeñ talar Gud til allra Hræſnara og Ndrunar-
lauſra Maña/ ſem lætaſt vera Fromer/eñ eru þo
ecke nema Skalkar og Huklarar/ þar fyrer ſiaer
huör ad ſier/og giöre Ndran og Nfferbot.

3. Greineñ er um þa Blindu og Hollſu/ſem geingu j Muſtered til Chriſtum.

Tökum oſſ hier eirn LÆRDOM/ huar fyrer
Herrañ Chriſtur ſie j þeſſañ Heim komeñ / ſem
er til ad

er til ad hiælpa øllum Vesølum og Veikum Mañ eskium / er til hans koma/ a hañ Trua og hans Ord elska / þessa vill hañ alla Lækna og Holpna giera.

A Skyrdag

Evangelium Luc. 22.

J Þañ Tijma. Og þa ed su Stund kom/ sette JEsus sig nidur / og þeir tolf Postular med honum/og hañ sagde til þeirra. Mig hefur af Hiarta næsta epterlangad/ad eta þet ta Paskalamb med ydur / ædur eñ eg lijd. Þuiad eg seige ydur / ad hier epter mun eg ecke optar af þui neyta/þar til pad fullkom nast j Guds Rijke. Hañ tok og Kaleikenn giorde þacker og sagde. Medtaked hann og skipted honum a mille ydar / þuiad eg seige ydur/ad eg mun ecke drecka af Vijnvidar Avexte/ þar til ad Guds Rijke kiemr. Og hñ tok Brauded/ giorde þacker/ braut pad / gaf þeim og sagde. Þetta er minn Lijkame / sa sem fyrer ydur giefeñ verdur/ Giored þetta j mijna Miñing. Lijka eirneñ Kaleikeñ epter Kuølldmaaltijdena/ z sagde.

Þesse

Þesse er Kaleikur hins Nya Testament/is j mijnu Blode/ huort ed þyrer ydur wt/helleſt.

Þetta 6. Evangelium hefur þriar Greinir ad hallda.

Su fyrſta/ er um Epterlangã Herrans Christi/ ad eta þad ſijdaſta Paſkalamb med ſijnum Læreſueinum.

Tøkum oſſ hier wt aþ eirn LÆRDOM/ huad ſkurdanlega Lyſt og Forlengingu/ vor Herra Jeſus Chriſtur hefur haft epter Manaña velferd. So længt er fra þui/ad Gud vilie edur gyrneſt nockurs Mans Glötun/ad hañ ſuer þar uppa eirn dyran Eyd hia Ezechiel 33. Cap. ſeigiande/ So ſañarlega ſem eg Lifz/ vil eg ecke Dauda þeſſ Odyga / helldur ad hañ ſnwe ſier og lifz.

Tøkum hier jafnframt eina AMINNING/ ad med þui vor gode Gud hefur þuilijka Epterlangan epter vorre Sæluhialp/ þa lætum oſſ eirnen aþ Hiarta langa epter hñs Nad og Myſkun/ ebande hana alltiid j nockurn Mata. Framar ſkuluñ vier taka oſſ hier eina HUGGUñ/ ad Paſkalambed þeſſ Gamla Teſtamenteſins/ hefz vered eitt merkeleg Figura og Fyrermyndan uppa vort bleſſada Paſkalamb JEſum Chriſtum/ ſem vor ra vegna er fornfærdur/ aþ 1. Piſtle til Cor. 5. Cap. Ja uppa hans Kuøl og Dauda a Kroſſenum/ huar med vier erum Frelſader fra valldeþeſſ Helvijſka Pharaonis Dijøfulſins og eilijfum Þrældome Syndaññar/ Daudans og Helvijtis.

Og ſe

Og so sem þyrer Blod þess fyrsta Paaskalambsins i Egyptalande/ sem rioded var a Dyrustafe hwsa og Sybyla Israels Barna / þa frelsudust þau fra Mordeinglenum/ sem umgieck og i Helsto all an Frumburd i Egyptalande/ so og lyka verdum vier fyrer þad dyrmæta Bloded JEsu Christi/ huert þyrer saña Trw riodad er a Dyrustafe vors Hiarta / frelsader fra Yfergange þess Helvijtska Mordeingels Dioþulsins/ so huar sem hañ sier þet ta Teikn/ þar hlytur hañ fram hia ad ganga/ og kañ oss ongvañ Skada ad giþra.

2. Greineñ er Fyrersogn Herrans Christi/ þar hañ kuedst ecke mune optar neyta Paaskalambsins/ nie af Wijnvidar Avexte dreck a/ fyrr eñ Guds Ryke kiame.

ÞOkum oss hier wt af eitt LÆRDOM/ ad Herrañ Christur hefur vissulega vitad og fyr ersied/allt huad yfer hañ koma munde/ kar fyrer hefr hī viliuglega/ z alldeilis Oneyddr gieþed sig i Pijnuna z Daudañ vorra vegna. Eñ þo Herrañ Christur giæfe sig sialfviliuglega i Daudañ/ epter syns Himneska Fødurs Raade og Vilia/ þa eru ecke Judas og adrer hans makar Afsakader nie Sak lauser fyrer syn Illverk/ med þui þad var ecke fra ætlundan ad fullkomna Guds Vilia/ helldur hiefdu þr Tilgang miklu verre/ z Syndsamlegre/ huar fyrer þeir hafa hrædelega og hrastasamlega syndgad/ so sem Christur talar um Judam/ seg iande/betra være ad sa Madur hefde alldrei Fædd ur vered/ Matth. 26.

3. Greinen er um Jïsekning Kuolldmalltijds ar Sacramentesins.

Tökum oss hier wr aþ eirri LÆRDOM/ huad heiløg Rnølldmaltyd/ edur Altaresins Sacramentum sie/ sem er/ Pad er sannarlegt Holld og Blod vors DROTTens JESu Christi under Braude og Vijne/ J huøriu DROTTen vor JESus Christur giefur oss i / og med Brauden/ ad eta sitt sannarlegt og Verulegt Hollo/sem i Daudan var giefed vorra vegna / og i/og med Vijnenu ad drecka sitt sannarlegt Blod/ sem hann wthellte vorra vegna/til Syndana Fyrergiefning ar. Framar skulum vær taka oss hier eina ANMINNING/ad trua stadfastlega z einfalldlega þessum liosum og einfølldum Ordum JESu Christi/ og þæra þar ecke Fyngur wtj / epter vorre Hollolegre Skynseme/ so sem giøra þeir ed Kiena/ ad Brauded og Vijned sie alleinasta Teikn Holldsins z Blodsins vors Endurlausnara/ þat hn po sialþz wt þryckelega seiger hier/ Ad pad sie sitt Holld z Blod/ en ecke alleinasta Teikn sins Hollds og Bloda. Eina VIDVORVN høfum vier oss eirnen hier aþ ad taka/ ad vara st ad umbreyta noǩru i þessare H. Ceremoniu/ svo sem giøra þeir/sem Kaleikenn taka fra Leikmønnum/ og villia han nioddeilist alleinasta Andlegum Mønnum/ huad Guds Sonur hefur alldrei leift nie boded / þui han hefur innsett þetta heilaga Sacramentum eins fyrer alla/ Leika og Lærda/ Kallmen og Ruenmen / huørs vegna slikt er eitt stor Ofdyrfd og Oþurdardughett i so hævygtugt

epter-

Lyne. Ad sijdustu tøkū oss hier AMJNNN NG/ ad hugleida/ hvar til vier medtøkum þetta h. Sacramentum / sem er til þess/ad minnast JE Su Christi Pijnu og Dauda/hans blessadrar For þienustu/og Velgiørninga/ og þacka hønum aß Hi arta þar ßyrer/ad styrkia so vora Trw/med þess um dyrmæta Pante vorrar Sꝍluhialpar/stunda hiñ byrdis Elsku og Kiærlecka/ varast Synder og Løstu/eñ ydka godar Dygder sm̄ Christnum Møñ um hæßa og hlyda.

A Friꝍdagenn Lꝍnga/ Gudspialled skrifar Johañes 19. Cap.

EPter þad/ þa ed JEsus visse ad aller Hluter voru nu fullkomnader og ad Ritningeñ uppfylldest / þa sagde hann / mig Þyrster. Þar var sett eitt Kier fullt aß Edike. Eñ þeir toku og fylltu eitt Niardarvott med Edik/ og logdu i Ysop/ z settu sijdañ ßyrer Muñ hønum. Eñ þa JEsus haßde Ediked til sijn teked/ sagde hñ. Þad er nu ßullkom nad. Og ad hneygdu Hoßde/gaß hañ upp siñ Anda. Eñ aß þui ad Aßfangadagur Gydinga var/ og ad Lijkamarner være ecke a Krossenum um Þuottdageñ / þuiad þad

var hiñ mykle Dagur Puottdags helgareñ at. Þa bædu þeir Pilatum/ ad þeirra Be in skylldu briotast/og burttakast. Þa komu Strijdsmeñerner og brutu sundur Bein hi-ns fyrsta/ og so þess añars / sem med hoñ um voru Krossfester. Eñ þa þeir komu til JEsu/ og sau hañ nu daudañ/ þa brutu þeir eige hans Bein/ helldur lagde eirn af Strijdsmoñunum j hans Sijdu med Spio-te/ og strax þa rañ þar wt Blod og Vatn. Og sa ed þad hefur sied/ber þar Vitne um og hans Vitnisburdur er sañur.

Þetta 4. Evangelium hefur fiórar Greiner þñe ad hallda.

Su fyrsta er um Þorstañ vors Endurlausnars

TOkum off hier wt af eirn LÆRDOM / ad þesse Þorste Herrans Christi hefur ei allein asta Ordsakast af hans beyskri Kuøl og Pijnu/ sem hañ hafde þa alla reidu ad mestu leite wtstad-ed. Fyrst j Grasgardenum/ huar hañ sveittest Blodugum Sveita/ og klagade ad sijn Sal være hrygg allt j Daudañ. Þar næst j ymislegum Harmkuælingum/ Hødstrijkinguñe/ Þyrnekryning uñe/þeirre þiamingarsømu Krossgøngu/ og j sialf re Krossfestinguñe / Helldur var þesse Þorste af þeirre storu Eptirlængan/ sem hñ hafde epter vor re Sælubialp / og ad þad dyrmæta Verk Endur

lausnar

lausnareñar/mætte sem fyrst fullkomnast/og þui hropar hñ nu a Krossenum/seigiande mig Þyrster

Tøkum oss hier wt af eina AMINNINGI ad læra oss af Hiarta þyrsta og langa epter hønum og hans Myskun/Psalm. 42. Og kappkost um ad bioda hønum hreine & skiært Vatn saññar Jðranar/ enn ecke swrañ Dryck og beyskt Eytur bland vorra andstiggelegra Synda.

2. Greineñ er um Andlaated Herrans Christi.

Tøkum oss hier wt af eina ÞVGGVN/ad þad dyrmæta Verk Endurlausnareñar er fullkomnad/so þar vantar alls eckert uppa/ so sem Herr eñ Christur hier vottar/ seigiande/ þad er Full komnad. Þetta hid sama innsiglade hann og stadfeste med sijnum dyrmæta Dauda/ þar hañ ad hnevgdu Høfdenu/ gaf upp Andann. So er þa Pyrer Daudañ JEsu Christi/sa eilyfe Daudenn uppsvelgdur ; Sigur/Ose. 13. Og kañ alldrei þra mær nockra Magt yfer oss ad hafa/ sem a JEsu Christum truum / og oss uppa hans blessada For þienustu forlaatum / huar fyrer vier meigum nu med glødu Hiarta og gruggre Samuitsku seigia/ af 1. Pist. til Corinth. 15. Cap. Daude/huar er þiñ Broddur? Helvete huar er þiñ Sigur? En Gude sie þacker sem oss hefur Sigureñ giefed fy rer JEsum Christum. Sa lijkamlege & stund lege Daudenn/ er þ JEsu Dauda oss orveñ eitt sætur Suefn og Huijld/ Esa. 55. Cap. Og Iñ gangur til eilyfs Lyfs og Fagnadar.

Eina AMINNINGI skulum vier oss cernenn

hier wt af tafa/ ad so framarlega/ sem vier vilium Not hafa af JESu Christi Dauda/ fa byrrar oss þ sana Jdran og Jferbot/ ad deyda med oss/ allar syndsamlegar Girndir z vondar Tilhneygingar. En aptur á mot/ad stunda eitt gott Gudrækelegt og sidsamlegt Frammferde/ so ad JESus Christ ur mætte j oss lifa og vier j hønum/ fyrer riett Trw og þar kun godra Verka.

3. Greinen er um Sijdu Særed vors Endurlausnara.

Økum oss hier wt af eirn LÆRDOM ad Gud hafde ætlad Raad og vilia kañ eingeñ Madur hiñ dra. Gud hafde bañad j 2. B. Mos. 12. C. ad briota Bein Paskalambsins/ sem var Fyrermynd uppa kad Himneska Paskalambed/DROTT eñ vorn JESum Christum / þess vegna mætte eingen hræra vid hans Bein/til ad laska þau/ hell dur þegar þeir sau hañ var alla reidu Framliden þa hleypur eirn Stryds mañañna ad/z opnar hans Sijdu med Spiote/ huar strax wt af rañ Blod z Vatn. Tøkum oss hier wt af eina lijfrøpt uga HUGGUN / ad j Sijdu Særenu vors Endurlausnara JESu Christi / er oss opnadur eirn lifande Bruñur og Uppspretta / sem ad svalar Sælum vorum z hreinsar þær af øllum Syndum/ þui lijka so sem øll Hreinsun j Gamla Testamentenu skiede fyrer Vatn og Blod/ Hebr. 9. Svo verdum vier j heilagre Vatns Skyrn hreinsader af Syndunum/af Pist. til Eph. 5. Huør þess vegna kallast Endurgietningar og Endurfædingar Laug j heiløgum Anda/ Tit. 3. og Blodet JE

Su Christi

Su Christi hreinsar oss af øllum vorum Syndū/ af 1. Joh. Pist. 1. Cap. Til þessa vijsar S. Joh. j syns 1. Pist. 5. Cap. seigande/ þesse er sa sem kiemur med Vatne og Blode JEsus Christ ur/ þad er ecke med Vatne alleinasta/ helldur Vatne og Blode. Framar høfum vier lijfkrøpt uga LVGSVR af JEsu Christi Sijdu Sare.

1. J þui ad vier meigum þar jñe liosega sia og skoda/ oseigianlega Hiartans Elsku Guds og vors Herra JEsu Christi til vor aumra syndugra Mañeskna. 2. Eru Vndernar og SyduSaar ed vors Endurlausnara þær Biargskorur / til huørra þær aumu Dufur/ vorar ørmæddar Sal er flya og fela sig þar jñe/ af Lofkvæde Salomon is 2. Cap. Huar þær ohultar eru fyrer øllum Araasū Syndareñar/ Fyrerdæmingareñar og Daud ans/ so sem j einu Trausti og øruggu Vyge og Vagnborg. 3. Er þesse opnada Sydañ JE Su/ su Hellañ sem fleigeñ var/ huar wt af floied hefur heilsusamlegt Svala Vatn/ øllum Saarþyr stum Syndurum til Endurnæringar og eilyfrar Huggunar. Vid þeñañ Bruñeñ þyrstur dvel eg/ þar mun eg nya Krapta fa/ j þesse jnn mig Fylsneñ fel eg/ fargat eingeñ Sorg mier þa/ Sælañ mig fyrer Erwena fel eg/ hun tek ur so DRottens Benium ꝛc.

A PASKADAGENN/

Evangelium Marc. 16. Cap.

O pa ed Þvottdagurenn var um
lidenn / keyptu þær Maria Mag
dalena / og Maria Jacobi og
Salome / dyrleg Smyrsl / ad þær

kiæme og smyrde JEsum. Og miøg sn:
emma Morguns eirn Þuottdaganna / komu
þær til Grafarennar um Solar Vppruna.
Og þær sogdu sijn a mille. Huor mun vell
ta fyrer oss Steinenum af Grafarmunnan
um? Og sem þær litu þangad / sau þær
ad Steinenn var afvelltur. Enn hann var
ad sönu næsta mykell. Og þær geingu jnn
j Grøfena / og sau eitt Vngmenne sitia til
hægre Handar / skryddann sijdu Klæde huijtu
og þær

og þar urdu Otiafslegnar. En hañ sagde til þeirra. Eige skulu þier hrædast. Þier leited ad hinum Krossfesta JEsu af Nazareth/ hañ er uppriſinn/ og er ecke hier. Sied þañ Stad huar þeir logdu hann. Helldur fare þier burt/ og seiged hans Lærisueinum og Petre/ þad hann mune ganga fyrer ydur j Galileam. Þar munu þier sia hañ/ so sem þad hañ sagde ydur.

Þetta 4. Evangelium hefur þriar Greiner.

Su fyrsta er um Ferdu Kueñaña til Grefarennar.

TOkū oss hier wt af eina AMINNING/ad vier eirnenn tilbwiñ vorū Endurlausnara Smyrsl og Salve/so sem Kuiñurnar hier giørdu/huad ed skiedur þa vier audmiuklega tilbidium Gud j Nafne JEsu Christi/ þui hans Nafn er þad gada wthellta Salve/ af Lofkuædesins 1. Cap. Og soddañ Bæn er Gude mykTu þeckare eñ Reykelsis Ilmur. O huad storlega liggur oss a þui lyfre Bænræxne? einkum a þessum hættusømum Tymum/ þar vier meigum klaga med þeim heretekna Israels Lyd/ af Jeremiæ Harmagrat 5. C. Vier erum Fødurlauser/ z høfum øngvañ Fødur/ vorar Mædur eru siñ Ekiur. Þar næst eig um vier ad sia til ad Steinenum verde velt fra Grafarmuñanum/ eñ huørneñ skiedur þad? Vort

Hiarta ætte med riettu ad vera Grøf Herrans Ch
risti/ huar. jñe hañ villde hujlast / Enn vier þui
midur opnum hønum ecke þessa Grøf/ helldur er
þar opt j Deige Steirn Gudløstunar/ Ofdryck
og Ofidseme/ Jæ/ Steirn Oþoleñmæde/ og añara
þuilykra Synda og Lasta. Þessum Steinenum
og Þyngslum/ eigum vier ad burt vellta/ ef vier
gyrnustum/ ad JEsus Christur villde j oss ⁊ hia
oss hujlast.

2. Greineñ er um Byrting Guds Eingils vid Grøfena.

TOkum oss hier þa HVGGVN/ ad vor DRO
TTeñ JEsus Christur/ hefur nu vora Ovi
ne yfervuñed og nidurdempad. Þegar Herr
añ Christur fæddest/ hingad j Heim a Jola Nott
eñe/ þa svoimudu Einglarner j Loptenu/ ⁊ lietu
sig siæ/ sem Himneskañ Herskara edur Strijds Fyl
kingar Luc. 2. Med þui þeirra Furste og Herr
høfdinge/ ætte þa fyrer Hende eitt stort Strijd/
mot Syndeñe / mot þeim eilyfa Dauda/ og mot
sialfum Diøflenum. Eñ hier j Vpprisun
Herrans Christi/ syner Eingelleñ sig sitiande/ til
merkis ad nu være Strijded afstaded og endad/ ⁊
Sigureñ feingeñ/ so hier Vppfyllest þad sagt er
fyrer Spamañeñ Hoseam 13. Cap. Eg vil leysa
þa fra Helvijte / og frelsa þa fra Daudanum/
Dauþe eg vil vera þijn Olyfian/ Helvijte/ eg vil
vera þijn Drepsott/ Item af 1. Pistl. til Cor.
15. Daudeñ er uppsvelgdur j Sigur. Eingelleñ
byrtest hier j huijtum Klædum/ med eitnre skynan
de Asiaunu/ teiknande þar med ad Christur hefde

oss

oſſ wtvegad ſæla Vppriſu a ſijdaſta Deige/ j hvør
re vier munum ſkrijdaſt hvijtum Fagnadar Klæd
um og Forklærader verda/ aß Openberingar B.
7. Cap. Og Matth. 13. Eingellen byrt
eſt hier j Lykting eins Vngmeñis / teiknande þar
med/ ad vorer Lijkamer j Vppriſuñe munde ver
da Blomleger/ Lietcþærer/ Heilbrygder og hrauſt
er/ſo ſem Ingismaña Lijkamer.

3. Greineñ er um Heimßer Kueñaña ßra Grøßenne

TOkum oſſ hier eirn LÆRDOM um Holldleg
añ Oſtirkleika/ edur þañ ßurdanlega Breſt/
og Vanmætt Mannlegs Holldß/ hvørs Speigel
vier hier ſiæum a Kuiñunum/ þær gledia ſig ad
ſiñu/ aß Vppriſuñe Herrans Chriſti/ enn eru þo
ſamt ßullar Otta og Hrædſlu. So geingur
þad eñ nu til hia godum Chriſtnum Møñum/ þa
ße þeir endur og ſtundum litla Glede/ þa þurßa
þeir ecke ad ætla þar uppa/ad hun verde længvin
edur Varanleg. Þar a mote/haße þeir Sorg og
Motlæte/ þa ſkulu þeir þeinkia / ad ſlijkt mune
ſnart enda þær/og gledennar Sol mune þeim apt
ur uppreña/ aß Tob. B. 13. Cap.

Annann Dag Paſka/

Evangelium Luc. 24. Cap.

Y Þañ Tijma. Og ſiaa / ad tveir af
þeim geingu a þañ ſama Dag til vock
urs Kauptwns/ þad ed var ßra Jeru
ſalem

ſalem ſextiju Skeida rwm/ ad Nafne E-
maus. Og þeir voru ad tala um alla þa
Hlute ſijn a millum / ſem vid høfdu bored.
Og þad ſkiede þa þr ræddust vid/ z ſpurduſt
æ ſijn æ millum/ ad ſialfur JEſus nä-
lægdeſt þa/ og gieck jafnframt þeim. Eñ
þeirra Augu voru ſo halldeñ/ ad þeir þeck-
tu hñ eige. Og hñ ſagde til þeirra. Nu-
ad er þad fyrer Rædu ſem þid høndled yck-
ar a mille reikande/ og erud hryggver þar
af? Þa ſuarade eirn er Cleophas var ad
Nafne/ og ſagde til hans. Ertu alleina
ſo okiendur til Jeruſalem/ ad þu veitſt eige
huad a þeſſum Døgum þar jñe giorſt hef-
ur? Eñ hañ ſagde til þeirra. Huad er þ?
Þeir ſøgdu til hans/ þad/ af JEſu hin-
um Nadverſka/ huør ed var Spaadoms Ma-
dur/ Maattugur j Verkum og Ordum/ fyr-
er Gude og øllu Folke. Og huorneñ ad vor-
er Høfudpreſtar og Høfdingiar/ ſelldu hñ
j Fordæmingu Daudans og kroſſfeſtu hañ.
Eñ vier vonudum ad hañ munde endurley-
ſa Iſrael. Og yfer allt þetta er nu hinn
þridie Dagur j Dag / er þetta ſkiede. So

og hafa

z hafa ſkielft oſſ nockrar Kvinur af oſſ til/ þar ed fyrer Lyſingena hoþdu hia Grofeñe vered/ og fundu ecke hans Lijkama / komu og ſogdu ſig eirnenn haþa ſied Einglanna Sioner/ þeir ed ſogdu hañ lifa. Og nock ter wt af oſſ geingu til Grafareñar og fun du eins lijka ſem Konurnar hoþu ſagt/enn hañ fundu þeir ecke. Og hann ſagde til þeirra. O þier heimſker z treger j Hiarta ad trwa þui ollu ſem Spamenerner haþa talad. Hlaut Chriſtur ecke þetta ad lijda/ og jñganga ſo j ſijna Dyrd? Og hañ tok til fra Moyſe og ollum Spamonum / og lagde wt fyrer þeim allar Ritningar / þar ap honum voru. Og þeir toku ad nalgaſt Kauptwned þad þeir geingu til/ Og hann liet ſa ſem villde hañ leingra ganga/ þeir neyddu hañ og ſogdu. Vertu hia oſſ Her ra/þuiad Kuolldа tekur/og a Dageñ lijdur. Hañ gieck jñ og var hia þeim. Og þad ſkiede/þa hañ ſat med þeim til Bords / ad hañ tok Braudeð bleſſade þad og braut/og ſieffe ad þeim / þa opnuduſt þeirra Augu/ ſo ad þeir þecktu hañ / og hañ huarþ fra

þeirra

þeirra Augum. Og þeir søgdu sijn a milli. Braū ecke ockar Hiarta j ockur, þa hn̄ talade vid ockur a Veigenum / og opnade ꝥ ockur Ritningarnar? Og þeir stodu upp a somu Stundu / og sneru aptur til Jerusalem / z fundu þa Ellefu samansafnada / z þa sem med þeim voru / Huorier ed søgdu DROTTenn er sannarlega upprisin̄ / og hefur byrtst Simoni. Og þeir søgdu / huad giørst hefde a Veigenum / og huerneñ þeir hefdu þeckt hann / j þui hann braut Braudet.

Þetta Evangelium hefur þriar Greiner jnne ad hallda.

Su fyrsta er / um Reisu þeirra tueggia Lærisueina sem geingu til Emaus a Paskadagen̄ / og um Førunepte Herrans Christi.

TOkum oss hier wt af eirn LÆRDOM / eink um fyrer Ferdafolk / huad þad eige helst ad giøra sier til Dægra styttingar / a þeirra Leid / z um huad þad eige einkum ad Ræda / sem er um Gigerninga og Athafner vors Endurlausnara / so giørdu þesser tueir Læresueinar / og þess vegna nalægde sig JEsus̄ þeim / og gaf sig j Selskap med þeim. En̄ þuilijkt giøra nu ecke a þessum Døgum marger Ferdamen̄ (þui verr) helldur bruka þeir a Veigenum adskilianlegt Hiegoma Skraf /

vond og hneyxlanleg Ord/og añad Gyckery/ sem Christnum somer ecke/ Eph. 5. Og þiker þad nu vera sa beste Selskaps Broder / sem heilañ Selskapeñ giettur gladañ og lystugañ giørt/med adskil lanlegum Pussum/og Narraspile/og ma hia mørg um (ma skie) fyrr kiña Kort eda Spil/ eñ gott Bænakuer/ eda andlega Bok. Ecke er þad neiñ bañad/ ad hafa goda Skiemtan þess j mille/ med skynsamlegum Frodleiks Rædum. Enn hiner sem ødruvyse giøra/þa er þad et ad furda/þo þr opt og tydum rate j Olucku / og eingeñ Blessan fylge þeirra Verieringum. Þar fyrer þu frome Ferdamadur/ef þu villt ad Herrañ Christ ur med siñe Naad og Blessan/Vernd z Vardveitslu nalæge sig þier a þiñe Reisu/ og sie j Fylgd med þier/ þa tak þier fyrer ad tala um Velgiørninga Guds/og vors DROTTens JEsu Christi/svo sem þier aminter verdur j 5. Bok Mos. 6. C. og vydar añarstadar / og byria alldrei so þyna Reysu/ad þu med Gudrækelegre Bæn / byfaler þig ecke ædur Gude a Hendur / med øllu þynu Rade og Aforme.

2. Seineñ er um Iñfall Christi j Samtal þessara tueggia Læresueina.

TOkum oss hier æt af eirn LÆRDOM / um þa storu Naudsyn Pynuñar og Upprisuñar Herrans Christi. Gud hafde so alyktad j syñu Guddomlega Rade/ad gefa siñ Son j Kr ossens Dauda/ til Endurlausnar Mañkyneñu/ og þetta hafde hañ opt og tydum kuñgiørt lated fyr er Spameñeña / þess vegna hlaut þad so til ad gange.

ganga. Christur hlaut ad deya og lyda/ uppa þad ad Fyrerheited fullkonnad yrde/ og vier sky ldum þar af þeckia þa brennande Elsku/ sem Gud hefur til vor hafe/ Rom. 8. Ja þa hiartgronu Elsku JEsu Christi/ af Pist. til Ebr. 5. Enn hann hlaut og so aptur Upprysa og innganga j syna Dyrd/ so ad sa Spadomur eirnenn uppfylltest/ og vier j vorre Trw styrkter og stadfester yrdum/ hu errar Grundvøllur/ er Upprisann Herrans Chri sti fra Daudū/ af 1 Pistl. til Corinth. 15. Cap. Hafe nu Christur hloted þañeñ ad lyda / og inn ganga so j syna Dyrd/ þa þurfum vier oss ei ann ars ad vænta/ enn vier hliotum og so fyrer marg ar Motlætingar jnn ad ganga j Guds Ryke/ af Po stulañа Gierninga B. 14. Cap.

3. Greinen er um Openberun Herrans Christi fyrer þessum tveimur Læresveinum.

TOkum oss hier wt af eina AMINNING/ ad vier hier med gaumgiæfelega grundū/ styr kium og stadfestum þa Høfudgrein vorrar Trw ar/ þar vier jatum ad Christur sie a þridia De ige fra Daudum upprisenn/ Ja/ med þeim sama Lykama/ sem a Krossenum var Deyddur og j Gr øfena nidurlagdur. Bader þesser Læresveinar voru j fyrstunne helldur tuylsamer og trwar vei ker. Enn nu þegar Christur hafde wtlagt fyrer þeim Ritningarnar og opnad þeirra Augu / ad þeir þeckeu hañ/ sau hans Personu og fyrra sam añ Lykama/ þa urdu þeir trwarstyrkver og full visser um hans Upprisu. Þess vegna skulum vier ei helldur efa Upprisuna Herrans Christi/ helldur

helldur gledia oſſ vid hana med brennande hiartt ans Aſt/ ſem þeſſer Lærefveinar giørdu/og hugga oſſ vid þa viſſu Von/ad JEſus mune oſſ etterneñ uppvekia a ſijdaſta Deige/ j þeſſu voru ſama Lijk ama/ og jſleida oſſ j ſijna Dyrd/ þa vier erū For klaarader og an allra Lyta / af Piſtl. til Phil. 3. Cap. Hier vid hefur ſig huggad ſa gode Job i ſijnum ſtoru Raunum og Motlæte/ ſem leſa maa i hans Bok 19. Cap. Eg veit (ſeiger hañ) mitt Endurlauſnare lifer/ og þad hañ mun hier epter uppvekia mig af Jørdeñe/ og eg mun ſijdar meir umgiefaſt med þeſſu mijnu Hørunde / og eg mun ſiaa Gud j mijnu Hollde/ þañ hinn ſama mun eg ſiaa fyrer mig/ og mijn Augu munu lijta hañ/ og ecke neirn añarlegur.

Pridia Dag j Pijnſkum/ Gudſpialled ſkrifar Luc. 24. Cap.

Þañ Tijma. Þa Læreſueinarner voru nu eñ ad tala um þetta/ ſtie JEſus midt j mille þeirra/og ſagde til þeirra. Fridur ſie med ydur. Eñ þeir ſkielfduſt og urdu hrædder/ og meintu ad þeir ſæe Anda nockurn. Og hañ ſagde til þeirra. Huar fyrer ſkielfeſt þier / og þui koma ſlijker Þankar j ydar Hiortu? Siaed mijn ar Hendur og mijnar Fætur/ ad eg em þetta

sialfur. Þreifed a mier og skoded / þuiad Ande hefur ei Holld og Bein/ so sem þier siaed mig hafa. Og þa hañ sagde þetta/ syndi hañ þeim Hendur og Fætur. Og er þeir trudu eñ ecke fyrer Fagnadar saker/ z undrande pad / pa sagde hann til þeirra. Hafe þier nockud matarlegt? Og þeir lög du fyrer hañ sticke af steyktum Fiske / og Hunangs Seim/ z hñ tok þad/ og at fyrer þeirra Augum. Og hañ sagde til þeirra. Þetta eru þau Ord/ huor eg talade til ydar/ þa eg var eñ nu hia ydur / þui þad hlaut allt ad fullkomnast/sem af mier er skrifad i Moysis Logmale/ og Spamaña Bokum og Psalmum. Þa opnade hañ þeirra Hug skot/ so ad þeir skildu Ritningarnar/og sag de til þeirra. So er þad skrifad/og so hör iade Christo ad lijda/ z upp ad rijsa a þrid ia Deige fra Daudum/ og predikast lata j sijnu Nafne/ Ydran og Fyrergiefning Sy ndaña a medal allra Þioda/ uppheflande j Jerusalem/ og þier erud Vottar allra þes sara Hluta.

Þetta Evangelium hefur þriar Greiner.

Su fyrsta

Su fyrsta er Openberan Herrans Christi fyrer Lærefueinunum.

TOkum hier wt af eina AMINNING / ad þegar vier gyrnustum þa gledeyku Tilkomu og nalægd vors DROTTens JESu Christi/ad vier tølum þa um hañ/ og høfum Christelegar og nytsamlegar Samrædur/ eins og Lærefueinarner hier giørdu. Þegar Meñ j Samkomum vita ei um añad ad tala/eñ Avirdingar Yfervalldsins/ um Yfersion Rieñedomsins/ og Breste añara Erlegra Maña/ z þ sama ecke af Medaumkan/edur Gyrnd ad Hialpa þeim þar fra/ helldur af Last gyrugu Giede/þa þarf Madur ecke ad þeinkia/ad Herrañ Christur mune þar nalægur vera med siñe Nad. Hvør ed soddañ skadsamlegt onytiu Skraf og Bakdoma so hatar/ad hñ a sijdasta Deige/vill dæma þuilijka Meñ þar f/so sem hñ lioslega seig er hia Matth. 12. Af hvøriu þui faafeingu Orde sem Meñerner tala / munu þeir Reikningskap giøra a ytsta Dome. Af þijnum Ordum muntu riettlætast / og af þijnum Ordum muntu fordæmast.

2. Greineñ er Bevijsing Christi ad hañ sie sañarlega Vpprisenn.

TAke hier af eina HVGGVN øll skielfd og istødulaus Hiørtu/allar veikttwadar z Efabl andnar Christnar Mañeskiur / hvørsu Huggunar samlega vor giæskurijke Endurlausnare/ avarpar þær seigiande / Fridur sie med ydur. Hvørsu nae kuæmlega hañ tekur fra þeim allañ Otta og Skie lfing/ og styrker þeirra veiku Trw/synande þeim

ſijnar gegnum grafnar Hendur og Fætur/ vertu
þeſſ vegna hughrauſt/ þu hrædda og ſkielfda Hiar
ta. Ef þijn Trwa er ſtødd j ſtorre Tuylſeme
og kañ ei ſo ſnøgt ad koma til riettra/ þa vert þu
hughrauſt/ hier er JEſus ſem þig mun ſtyrkia/
og aptur vidrietta/ ſo ſem þar ſtendur af hønum
ſkrifad hia Eſa. 42. Þañ brakada Reyreñ mun
hañ ecke j ſundurbriota/ og þañ rijkande Lyknueik
mun hañ ecke wtſløckva. Og j Pſalmenum 145.
DROTTeñ ſtidur alla þa ſem vid Falle er bwed/
og reiſer upp alla þa ſem nidur eru ſlegner. Hall
tu þier ad eins faſt vid hans Almættis Ord/ og
hans Nadar Teikn/ þau heiløgu Sacramenta/ ꝫ
bid Daglega um Aukning þiñr Trwr mz Lære
ſueinunum/ Luc. 17. ſo mun hañ þig vel tilrei
da/ ſtyrkia og ſtøduguñ giøra/ af 1. Piſtle S. Pet
urs 5. Cap.

3. Greineñ er j Prekud Paaſka Predikun Chriſti.

TOkum oſſ hier wt af eina AMINNING/
ad vier næſt þui Nya Teſtamentenu j ſtærſtu
Virding høfum / elſkum/ koſtgiæfelega leſum/
og ſtadfaſtlega trwum Bokum Moyſis/ Spaamañ
ins Davids/ og añara Guds Maña / j þui gam
la Teſtamentenu / med þui ad Herrann Chriſtur
ſialfur hefur þar wt af ſamañteked/ dreiged ꝫ gi
ørt ſijnar merkelegar Paaſka Predikaner/ ſem hañ
framſette bæde fyrer þeim tueimur Læreſueinū/
ſem geingu til Emaus/ og nu fyrer Poſtulunum/
bevijſande þar med / ad Moyſis og Spaamañaña
Bækurnar/ ſem og Pſalmar Davids ſieu Viſſelega
þad rietta ꝫ ſanna Guds Ord/ og ad oſſ verde þar

inne fyrer

inne fyrer Sioner ſett/ þeſſ alvijſa Guds Rad/ Vil-
le/ Meining og Alycktan um Endurlauſn mann-
legs Kyns/ huørs vegna Herrann Chriſtur epter ſij-
na Vppriſu fra Daudum/ villde ecke nockurn ny-
ann Lærdom innſetia/ helldur blyfa vid þann/ ſem
Moyſes/ Spamennerner og David (huørier af hønum
høfdu ſpaad) i ſijnum Bokum epterlated høf-
du/ til huørs Lærdoms oſſ verdur vijſad i ødru
Sendebrefe Peturs 1. Cap. og 2. Timoth. 3.

I. Sunnudag epter Paſka/ (Dominica Qvaſimodo geniti,) Evangelium Ioh. 20.

OG ad Kuøllde þeſſ ſama Þuottdags/ þa ed Læreſueinarner voru ſamankomner ad lucktum Dyrum/ fyrer hrædſlu ſaker vid Gydinga/ kom JEſus þar/ og ſtood i mided/ og ſagde til þeirra/ Fridur ſie med ydur. Og þa hann ſagde þetta/ ſijnde hann þeim Hendurnar og ſijna Sijdu. Enn Læriſueinarner glødduſt vid/ ad þeir ſau Herrann. JEſus ſagde þa enn aptur til þeirra/ Fridur ſie med ydur. Lijka ſem Faderenn ſende mig/ ſo ſende eg ydur. Enn ſem hann ſagde þetta/ blies hann a þa/ og ſagde til þeirra/ medtake þi-

er heilagañ Anda/ huorium hellst þier þyr ergiefed Syndernar / þeim eru þær fyrer gieþnar. Og huorium hellst þier aptur hallded þær/ þa eru þær þeim apturhalldnar. Eñ Thomas einn aþ þeim tolþ/sem kalladist Tvybure/var eige nꝫ þm þa JEsus kom. Eñ hiner adrer Læresueinarner sǫgdu til hans/ vier hoþum sied Herrañ. Eñ hñ sagde til þeirra. Nema ad eg siae Naglaþoreñ j hans Hondum/ ꝫ ad eg lꝫte miñ Fyngur j Naglaþoreñ/og eg legge miña Hond j hans Sijdu / þa trwe eg ecke. Og epter atta Daga /voru eñ aptur hans Læresveinar þar jñe/og Thomas med þeim þa kom JEsus ad lycktum Dyrum/ stod j mided og sagde. Fridur sie med ydur. Sijdan sagde hñ til Thomam/riettu þiñ Fyngur hingad/ꝫ skoda mijnar Hendur/lypt upp þiñe Hende/ og legg j mijna Sijdu/ og vert ecke vantrwadur/helldꝫ trwadur. Thomas suarade og sagde til hans/ DROTTenn miñ ꝫ Gud minn. JEsus sagde til hñs. Aþ þui þu sast mig Thoma / trwder þu. Sæler eru þeir sem ecke sia og trwa þo.

Morg

Morg onnur Teikn giorde JEsus j Aug syn sina Lærefueina/ huør ad eige eru skrif ud j þessare Bok. En þetta er þui skrifad so ad þier trwed/ þad JEsus sie Christus Sonur Guds/og ad þier so trwader/ hefdud Lijfed j hans Nafne.

Tuær eru Greiner þessa Gudspiallz.

Su fyrre er um Openberan Herrans Christi fyrer Lærefueinunum.

HJer høfum vier eina ægiæta HUGGUN. Er þad ecke harla huggunarsamlegt/ sem Herrann Christur enn nu seiger til sinna Lærefueina Fridur sie med ydur. Enn þesse Fridar Osk snerter ecke alleinasta Lærefueinana/ helldur nyktur hun einneg oss vid/ þui fyrer sigursæla Upprisu JEsu Christi/ høfum vier Frid/ yfer oss vid Gud a Himnum/ huørs Reide elldur nu er wtslecktur/ huør nu hef ur til vor þanka FRidarens/enn ecke Pyninnar/ af Jerem. Spadoms B. 29. Cap. Vier høf um Frid j oss/ j vorre Samuitsku/ epter þui Herrann Christur hefur wtskafed þa Handskrift sem j mote oss var/ af Pistl. til Colos. 2. Cap. Vier høfum Frid under oss/ med þui sa er nu lagdur under Fætur vora Andurlausnara/ sem oss Dag og Nætt fyrer Gude ásakade/ af Opinberingar Bok 12 Cap. Er þad ecke og so næsta Huggunarsam legt/ ad Herrann Christur syner z fram ryslar/ syn um breysku og fráfollnu/ enn nu Hrdrande Lære sueinunum/og jafnvel þeim vantrwada Thoma syn

ar giegnumgrafnar Hendur/med hvørium hañ haf de so strangt Erfide framed þeirra vegna/ z syna giegnum stungnu Sydu/ huar wt af hans æstryka Hiarta Blod hafde runed/ so ad þeir j æstrydu Syndareñar/skylldu miñast sijns fullnadar Betal ings z Forþienustu. Eins vill hann eirneñ hug ga oss j vorum Sælar Raunum og æstrydu/ med Mædarsamre Framvøgstungu siña Handa/ j hvørium hañ hefur oss teiknad med sijnu saklausa og dyr mæta Blode/ af Spædoms B. Es. 49. Og mz siñe opnudu Sydu/so vier þar jñe megum rosam lega huyla og ugglauser vera fyrer øllum Asokn um/ so sem j einu traustu og øruggu Vyge.

2. Greineñ er um Jñsetning þess hæverduga Predikunar Embættis.

Tökum oss hier wt af LÆRDOMI/um Verdug leika þess Heilaga Predikunar Embættis/þad eru ad søñu lijtelmotleger og fyrer Verølldunne audvirdeleger Meñ/ sem Gud brwkar j predikun ar Embættenu/huad ad er hans gømul Vysa og Vane/ad wtvelia ecke marga Spekinga epter Holld enu/ecke marga Vollduga/ecke marga Edalborna/ helldur þad sem audvirdelegt og forachtanlegt er fyrer Heimenum/ af 1. Sendebrefe til Corinth. 1. Cap. Ei ad sijdur seiger Herrañ Christur hi er/ad soddañ Meñ/skule framkuæma sitt Erinde z vera j siñ Stad/ huørs vegna þr verda z so kall ader Christi Legatar z Sendebodar/ 2. Cor. 5.

Nu ef eirn Legat edur Sendebode/ er eins hæfrachtande sem hans Herra/ j þui enu sama sem hañ/hans vegna frambér/og wtrettcr. So

eiga og eirnen goder Lærefedur og Christi Þienar ar j wertettingu þeirra Embættis/eins hartt ad actast/sem sialfur Christur / þuiad sialfur Gud talar og annuñ fyrer þa/so sem þar stendur j 2. Sendebrefe til Corinth. 5. So og eirnen seig er Herrañ Christur Luc. 10. Huør ydur heyrer/ sa heyrer mig/ z huør ydur forsmaaer/ sa forsmaa er mig. Ja vissulega mun Gud ei obegnt verda lata Spott og Forackt sina Þienara/ j þeirra Embættis wertettingu/huad nu er (þui midur) hellst obtyckanlegt a þessum Døgum.

II. Sunnudag epter Paaska/ (Misericordias) Evangelium Ioh. 10.

Þañ Tijma. JEsus sagde til Gydingaña. Eg em godur Hyrder. God ur Hyrder giefur sitt Lijf wt fyrer sijna Saude/ eñ Leigulideñ/ z hañ sem ecke er Hyrder/huørs ad Sauderner eru ecke eig eñleger/nær hañ sier Vlfeñ koma/ þa yfer giefur hañ Saudena/ og flyr j burt. Og Vlfureñ grijpur Saudena/ og sundurdreyf er þeim. Eñ Leiguliðeñ flyr/ af þui hañ er Leygulide/og giæter ecke Saudaña. Eg em godz Hyrder/og eg þecke mijna Saude/ og eg þeckest af mijnum/ so sem ad Faderen

eñ þecker mig/ z eg þecke Fødureñ / og eg legg mitt Lijf wt fyrer mijna Saude. Eg hefe og adra Saude/ sem eige eru af þessu Saudahwse/ þa byriar mier og hier til ad leida/ og þeir munu heyra mijna Rodd. Og þar mun verda eitt Saudahws og eirn Hyrder.

Þetta 6. Evangelium hefur þriar Greiner inne ad hallda.

Su fyrsta er um þañ goda Hyrder.

TØkum hier wt af eirn LÆRDOM/ um þa storu Trwfeste vors Herra JEsu Christi/ hu or sig hier kallar eirn godañ Hyrder/ viliande þar med audsyna sijna breñande Elsku og Hiartaþel til vor. Eirn Hyrder hlytur 1. margt ad reina og wtstanda. 2. ad forsvara sijna Saude fyrer Vlfenum. 3. Ad vakta þa og fæda.

Þetta þrent er og so ad finna hia vorum Endurlausnara. Þui hefur hñ ecke vorra vegna margvijslega Mædu wtstaded? Var ecke hans hingad Fæding i Fatækt z ørbyrgd? Hefur ecke allur hñs hiervistar Tijme aumkunarlegr vered? Alls Mañkynsins Syndabyrde og Þunge var lagdur uppa hañ/ af Esaiæ 53. Cap. Hefur hañ ecke verndad oss og vardveitt? Huad opt hefur þad helvijtska greniandi Leon og Sælna Mordinge / fyrer sijn Verkfære/ leitast vid ad fordiarfa oss og eilldungis uppsvelgia? Eñ vor trwfaste Hyrder hefur varnad hønum þess og hønum fravisad/ so vier meigū

jata

jarta med Jeremia af Harmagratsins 3. Capit. Godgyrne DROTTens er þad/ad vier erum ecke ølldungis uegiørder / hans Myskunseme hefur eii Engvañ Enda. Hefur hñ ecke leidt oss fyrer siñ Godañ Anda/so ad Diøfullen med Verølldeñe hefþ ur oss ei afvega leidt? Hefur hann ecke Fædt oss og forsorgad/ med sijnu saluhialplega Orde og heim H. Sacramentis? Giefur hñ oss ecke eñ nu j Dag yfeyrliotanlega þessa Fæduna?

Æ miñ Herra JESu/ lattu vor ofaklæt z gle imskufull Hiørtu/ fo hier vid karnest/ og þa vier høfum kannast þar vid/ þier audmiuklega j sannre Hlydne þacka/fyrer þijna storu Trwfeste/ Myskunseme og Velgiørder.

2. Greineñ er um Leigulidañ.

TOkum oss hier wt af eirn LÆRDOM/huar af Madur skule þeckia/ huørt eirn Lærare ed ur Kyrkiu þienare/sie riettur Sæalna Hyrder edur Herpløgeñ Leigulide. Stunde hañ alleinasta þar til/ad þær Laun og Betaling (huørneñ sem hñs Kieñingu hia hans Tilheyrendum geingur vel eda jlla) So er hañ vissulega ecke annad/ eñ eirn skad samlegur Leigulide/sem meir metur og elskar sijnar jnteckter/ eñ siña tilterwadra Sauda gagn/ og Nytsemd/ lyka ef eirn Kieñefader ag Kyrkiu þienare strykur j burtu Naudsynlalaust fra siñe Hiø rd/ þa er hañ so sem Herrañ Christur hier seiger eirn Leigulide. Nu kañ einhuør ad spyria/ huørt eirn Kieñefader meige þa ølldungis ecke vyk la burt fra sinne Hiørd? Huar uppa suarast/ ad eiñ Offokn vegna huørrar eirn Lærare edur Pre dikare vill fraviyfkia/er tueñslags, Stundum

verdur

verdur heill Christelegr Søpnudur opsoktur. Og ep so er/ þa skal eirn Kieñemadur / edur Kyrkiu þienare/ huørge vykia pra þeim hreina Evangelij Lærdome/og synum Søpnude/og jafnvel þo hañ yrde þar pyrer høggvin j Þusund Stycke/edur til Osku brendur. Stundum verdur eirn Kienne madur alleina opsoktur pyrer syna Personu/ og þa ma hañ vel vykia burt og forda sier/ og a hañs Søpnudur þa ad veita hønum alla mægulega Hialp og Adstod/ so hñ kuñe ad umplya þa Hættu og Fær/sem hñ er j komeñ/pyrer Sakleyse/og sin riettrar Ordsakar. So plude Elias j 1. Bok Kong. 19. Cap. Og Postuleñ Pall j Postulaña Giørning. 9. Cap.

3. Greineñ er um Samansapn pra añarlegu Saudanna j eina Hiord.

Tøkum oss hier ut ap eina AMINNINGU/ til skylldugs þacklætis/ad DROTTeñ JEsus hepur oss auma Heidingia (sem hier merkiast pyrer añarlega Saude) læted komast j Samþielag skap siñar riettu Kyrkiu/ svo sem Postuleñ Pall merkelega þar um talar j Pistl. til Ephes. 2. C. Og S. Petur 1. Pistl. 2. Cap. Æ lætum oss þui sier til/ ad vier blyfuñ j þuilykre Nad Guds/ huad vissulega skie mun ep vier so sem hylgesamer Sauder / heyrum Rødd vors ædsta Hyrders JEsu Christi/og hlydum eirneñ velmeintum Aminn ingum hans Underhyrdara/sem eru kostgiæpner z trwlynder Kieñepedur/ og Predikarar.

III. Suñudag epter Paaska/

(Jubilate)

(Iubilate) Evangelium Ioh. 16.

I Þann Tijma/ sagde JESus til sijna Læresueina. Innañ lijtels Tijma munud þier ecke sia mig/ z þa eñ jñañ lijtels Tijma munud þier eñ sia mig aptur/ þui eg fer til Fødur sins. Þa søgdu sumer af hans Lærefuein um sijn a mille. Quad er þ/ ad hñ seiger til vor/ jñañ lijtels Tijma munud þier ecke sia mig/og þa eñ jñañ lijtels Tijma munud þier eñ sia mig aptur/ þui eg fer til Fød ursins? Þa søgdu þeir / Quad er þad hañ seiger oss jñañ lijtels Tijma? Vier vitum ecke huad hañ seiger. Eñ JESus þor merkte ad þeir villdu spyria hañ ad/og sag de til þeirra. Þier spyried ad þessu ydar a mille/þad eg sagda ydur/jñañ lijtels Tijma munud þier ecke sia mig/og þa aptur jñañ lytels Tijma munud þier sia mig. Sañlega sañlega seige eg ydur / þier munud syta og græta/ eñ Heimureñ mun þagna/ og þier munud hryggver verda/eñ ydar Hrygd skal snwast j Fognud. Ein Kona nær hun sk bæda/ þa hefur hun Hrygd/ þuiad hennar

Stund

Stund er komeñ: Eñ þa hun hefur Barned fædt/ miñest hun ecke þess Harmkuælis fyrer Fagnadar Saker / þuiad Madur er j Heimeñ boreñ. Og þier hafed nu ad søñu Hrygd/ eñ eg skal sia ydur aptur / og ydart Hiarta skal fagna/ og ydvarn Føgnud skal eingeñ af ydur taka. A þeim Deige munu þier mig og einskis spyria.

Þetta 6. Evangelium heþur tuo Parta.

Sa 1. er Fyrersøgn Pijnuñar Christi.

TOkum oss hier eirn LÆRDOM/ um þa owtskyranlegu Elsku Herrans Christi/ sem hañ heþur til vor haþt/ og eñ nu heþur. Sijna beysku Pijnu og bitrañ Dauda/ kallar hañ hier eina litla Stund/ edur lijten Tyma/ þar hann þo Dag og Nott var Pijndur/ Kvaleñ og Kramdur / þegar su breñande Reide Guds lꜹ a hønū/ nidurþrykte hønum/ og wtpressade Bloddropana aþ hñs allra heilagasta Lykama/ þa hañ vard ad lijda jmislega Eymd og Anaud/ aþ þeim Blodþyrstu og Myskunarlausu Gydingum/ og þeirra vondu Þrælum/ sem þeir kuñu þrekast upp ad þeinkia. Er þetta þa lijted? Vissulega er þad j sialþu sier ecke lijted/ helldur miked/ jꜹ yþer mꜹta miked. Enn huør er þa Ordsøkeñ/ huar þyrer Herrañ Christur kallar slijkt lijted/ edur lijteñ Tyma? Hans breñande Elska til vor/ er su Ordsøk/ huar þyrer hønum heþur þott øll sijn Plaga og Pijna vera so

sem

ſem lytell Tyme. Svo ſem heim goda Jacob Forþødur hunduſt hau ſiø Ar/ ſem han þionade Laban/fyrer ſyne kiæru Rachel/ ecke meir eñ ſo ſem þaier Dagar være/ vegna heirrar Elſku ſem han hafde til heñar/ ſem leſa ma j 1. Bok Moſ. 29. Cap. So hefur vorum Endurlauſnara þott øll ſu Hørmung/øll ſu Eymd og Armæda ſem yfer han kom/ſo ſem lytell Tyme/vegna heirrar heitu Elsku ſem han hafde til vor.

2. Parturen er Fyrerſegn/ um Hørmung Lærefueinanna.

TOkum hier ut af eirn LÆRDOM um Tilſtand þromra Chriſteña Maña hier j Heime/ þ er nu ecke heldur eñ Poſtulaña Tilſtand fordū Daga/ huørier voru hryggver/ ſytcu og grietu/ eins hliota aller heir ſem gudrækelega lifa villa j Christo JESu Ofſokn ad lyda/2. Timoth.3.& Poſtulaña Giørninga B. 14. Pvi huorn þañ ſem DROTTEñ elſkar/ þañ agar hā fødurlega med allſkins Motgange/ af Piſtlenum til Hebre. 09/ 12. Capit. Og huør ſa ſem vill vera JESu Chriſti Læreſueirn/ ſa blytur ad taka ſiñ Kroſſ uppa ſig/ ſeiger Herrañ Chriſtr hia Matth. 10. Pui Gud hefur einum og ſierhuørium ødur eñ hañ verdur fæddur/ ſiñ Kroſſ fyrerhugad og niðurſkamtad/ ſumum meire/ſumum miñe/eins og hañ ſier huørn med þurfa. Eñ þo ſem ødur varer ſoddañ Hrygd og Graitur ecke allt jafnt/ helldur mun hañ ſnwaſt j Glede/ ſo gode heilage Ande/ſtyrker goda Kroſſberara/og beryſar heim ad Hørmungarnar kuña ecke: ad mynka þeirra

Gude

Guds Barna Riett/ af Pistl. til Rom. 8. Cap. Og ad Motlætingar þessara Tijma/ sieu ecke verd ar þeirrar Dyrdar sem sydar vid oss mun open ber verda/ so sem þar stendur j sama Pistle.

IV. Sunudag epter Paaska/ (Dominica Cantate) Evangel. Ioh. 16.

Þann Tijma. JEsus sagde til sinna Lærefueina. Nu fer eg til Hans sem mig sende/ z eingen af ydur spyr mig ad/ huort fer þu? Helldur af þui ad eg tal ade þetta til ydar/ þa uppfyllteft ydar Hiar ta af Hrygd. Enn eg seige ydur þo sannleik enn/ ad þad batar ydur ad eg fare hiedann. Þui ef ad eg fer ei j burt hiedann/ þa kiem ur eige Huggarenn til ydar. Enn ef eg fer j burt hiedann/ mun eg senda hann til ydar. Og þa ed hann kiemur/ straffar hann Heim enn um Syndena / og um Riettlæted/ og um Domenn. Vm Syndena/ af þui þeir trwdu ecke a mig. Enn um Riettlæted/ þuiad eg fer til Fodursins/ z epter þad siaie þier mig ecke. Enn um Domenn/ þuiad Hofdinge þessa Heims er dæmdur. Eg hefe enn nu

margt

margt ad seigia ydur/ en̄ þier kun̄ed ecke ad sin̄e ad grijpa þ. En̄ nær ed sa San̄leiksins Anden̄ kiemur/ þa mun han̄ kien̄a ydur allan̄ San̄leik/ þuiad han̄ talar ecke af sialfs um sier/ helldur huad han̄ heyrde/ þad talar han̄/ og huad epterkomande er/ þad kun̄giorer hn̄ ydur. Han̄ same mun og auglysa mig/ þuiad af mijnu mun han̄ þad taka og kunngiora ydur. Allt huad hellst Faderen̄ hefur/ þad er mitt. Þar fyrer sagda eg ydur/ ad af mijnu mun han̄ þad taka/ og kun̄ giora ydur.

Þetta Heilaga Evangelium hefur tuær Greiner inne ad hallda.

Su fyrre er Huggun su/ sem Herran̄ Christur giefur sijnum stridande og Sorgbitnum Lærisueinum.

Tokum oss hier wt af eina AMINNING/ þegar vier røtum fyrer Hrygd og Hørmung/ ad giøra þa ecke eins og Lærisueinarner hier giøre du/ huørier alleinasta ælitu Hørmungena sialfa/ og Motlæted/ og saau huørke nie grenslududst framar þar epter. So skulum vier ecke giøra/ helldur skulum vier sia epter Endalycktene/ og þeirre Nytseme sem vier kun̄um þar wt af ad hafa/ og þeim kia so til Ordan̄a Herrans Christi/ þar hn̄ seiger/

þad batar

þad bakar ydur. Ef einn edur añar vor a med al verdur Siukur eda Veikur/ þa þeinke hañ til Ordanna Christi/ þad bakar ydur/ edur þad er þier gott/ þui þad a ad vera nytsemd Veikleikans/ad þu þeinker/huørnen þu heþur brwkad þiña fyrre Heilbrygde/vegna huørra Synda þu haf er ratad i þeñañ Veikleika/ so ad þu þui helldur muñest/ad þacka Gude jñelega fyrer Heilsuna/gieþe hañ þier hana aptur/z ad þu þar epter varest allar Synder/ so sem Ezechias giørde Es. 38. Hliote einn edur añar fyrer Sakleyse og an sijns Tilverknadar/ad lijda Tion edur Tøpun a Heidre og Gotze/þa þeinke hañ til Ordaña Christi/ÞAD BATar þig. Jaa/ þeinke hann vel þar uppa/ ad Gud tekur þar med/fra hønum Ordsøk til ad syndga/ og giører hønum þetta auma Lijf / og alla Jardneska Vellysting þui leidare/ so hñ upp hefie þañ sama sijdar meir til eilyfrar Vegsemdar

2. Greinen er um Embætte H. Anda.

TOkum oss hier eina LÆRDOM/um þa storu Lynkind z Vorkunseme vors Endurlausnara ad hañ vill ei meir segia j þad sinn sijnum Lærisueinum / eñ þeir kuñu ad bera. Þad hid sama giører hañ eñ nu vid oss/ hañ setur oss ei vandare Lectiu fyrer/ eñ vier gietũ lært og numed. Þar fyrer ef einn ratar j nokurn Vanda/þa bidie hñ Gud kostgiæfelega/ og reide sig þar uppa/ad Gud mune Hialpa hans veikum Mætte/ þui hñ þecker vora Sköpun/ hønum til hugar kiemur/ þad vier erum dupt/ af Psalm. 103.

5. Suñu

V. Sunnudag epter Paſka / (Vocem Iucunditatis) Evang. Ioh. 16.

SIESus ſagde til ſiña Læreſu eina. Sañlega ſañlega ſeige eg ydur/ Huørs þier bidied Fodureñ j miñu Nafne/ þad mun hañ giefa ydur. Hingad til hafe þier einſkis bed ed j miñu Nafne. Bidied/þa munud þier medtaka/ ſo ad ydar Fognudur ſie fullkom legur. Þetta hef eg talad j Ordskuidum til ydar. Sa Tijme kiemur / ad eg tala ecke leingur j Ordskuidum til ydar/ helldur mun eg kuñgiora ydur openberlega af miñ um Fodur. A þeim Deige munud þier og bidia j miñu Nafne. Og eige ſeige eg yd ur ad eg mune bidia Fodureñ fyrer ydur/ Þuiad ſialfur Fadereñ elſkar ydur / af þui þier elſked mig og trwed þad / ad eg ſie af Gude wtgeingeñ. Eg em af Fodurnum wtgeingeñ/ og komeñ j þeñañ Heim. Eg fyrerlæt og aptur þeñañ Heim / og fer til Fodurſins. Og hans Læreſueinar ſeigia þa til hans. Sie/ nu talar þu berlega/og

mæler ongva Ordskuidu. Nu vitum vier ad þu veitst alla Hlute / og þu þarft eige ad nockur spyrie þig. Fyrer þad truum vier ad þu siert af Gude wtgeingen.

Þetta H. Evangelium hefur tuær Greiner.

1. Er Ræda Herrans Christi vid Lære suemana.

TOkum oss hier ut af eirn LÆRDOM / um Bænena / sem ad er sa stærste Rykdomur z Her seme Christena Mana / þui þar med kan Madur øllu til leidar ad koma sem hann vill.

Fyrer Bænena ødladest Elias þ j dyrtijdene / ad Hrafnar bæru hønum Braud z Kiøt Kuølld og Morgna / af 1. Bok Kong. 17. Capit. Fyrer Bænena ødladist hann þad / ad þar rignde / og rignde ecke yfer Jørdena / Jacob 5. Fyrer Bænena ødladest Loth þad / ad Ellds og Brenne steins Regned snerte ecke Staden Zoar / 1. Bok Mos. 19. Cap. Og huer kan ad upptelia øll Dæme þeirra sem fyrer Bænena hafa storum Hlutum til leidar komed?

2. Greinen er um Andsuar Læresueinana.

TOkum oss hier wt af eina AMINNING / ad kanast vid vorn stora Veikleika j Christen domenum. Med huad mørgum omotsegianlegum Beuijsingum hafde Herran Christur nu j nockur Ar / audsynt synum Læresueinum syna Alvitsku z Guddom / en hier koma þeir fyrst fram z segia / Nu vitum vier ad þu veitst alla Hlute / og

truum

trwum þui/ad þu ſiert aþ Gude wtgeingenn. En þeſſe þeirra Trw vacade þo ecke leinge / þui ſkømmu þar epter þegar Chriſtur var Fangadur aþ ſm Ogudlegu Gydingū. Pa ſor S. Petur þrædelega/ad hn̄ þeckte ecke þn̄ Galileara. Hin er adrer Lærefueinarner þlivdu burt/og þorlietu ſin̄ Herra j Ovina Høndū. Lyka eirnen̄ epter hn̄s Vppriſu/ kunnu þeir ecke ad komaſt til riectta um hans Guddom og Vppriſu fra Daudum / huørs vegna þeir tveir ſem geingu til Emaus/høfdu ſier legt Samtal ſijn a mille um Herran̄ Chriſtum/og þad ſkied var j Jeruſalem/ad huørtu ſiaa maa og merkia/ad þeir haþa þa gleimt ſiñe þyrre Trwar Jatningu. Fyrer þui huør han̄ lærur ſier ſikia/ þad hn̄ ſtande/giepe ſa vel gaum ad/ ad hn̄ þalle ecke/ epter Raadleggingu Poſtulans Pals 1. Sen debreþe til Corinth. 10. Cap.

A Vppſtigningar Dag/

Evangelium Marc. 16. C.

Þan̄ Tijma. Enn ſeinaſt er þeir Elleþu ſatu til Bords / opennberade han̄ ſig/ og awijtade þeirra Van trw og Hiartans Hardud/ þad þeir hoþdu eige trwad þeim/ ſem han̄ hoþdu ſied vppriſenn. Og han̄ ſagde til þeirra/ þared ut um allan̄ Heimen̄/ og prediked Evangeliū

allre Skiepnu. Huør hañ trwer og verdur skyrdur/ skal Holpeñ verda. Eñ huør eige trwer/ sa skal fordæmdur verda. Eñ Teik neñ er þeim munu fylgia sem trwa / eru þesse. J mijnu Nafne skulu þeir Diofla wtreka/ nyar Tungur tala/ Høggorma upp taka. Og ef þeir drecka nockud Banvænlegt/ þa skal þ þeim ecke granda. Yfer Siuka munu þeir Hendur leggia / og þa mun þeim batna. Og epter þad ed DRD TTeñ JESus hafde talad vid þa/ vard hañ vppnumeñ til Himens/ og situr til Gu ds hægre Handar. Eñ þeir geingu wt og predikudu allstadar DRDTtne samverkanda/ og Orded styrkianda/ med epterfylgiande Teiknum.

Þetta Heilaga Evangelium hefur þriaar Greiner j sier ad hallda.

Su I. er um Vtsending Postulañа um allañ Heim til ad kieña og Predika Evangelium øllum Þiodum.

DOkum oss hier wt af þa HVGGVN/ad Chr isti Ryke heyrer ei alleinasta til Gydingum/ edur nockrum fæeinum/helldur øllum Mønnum/ huørium Herrañ Christur befalar ad predika sitt Nadarrijka Evangelium/og Styra þa j NAfne

Søduro

Fööurs og Sonar/ z Heilags Anda/ Matth. 28. Hugrta Guds owtſkyranlega Raad og Myſk unſeme ællum byriar med Hlartans þacklæte ad æ ſaňaſt læta/ og einkum oſſ/ er bwum under þeſſu Ytſta Heimſins Skaute/vier ſm̃ fordum Daga vor um Heidnar Pioder/ fyrer utaň Chriſtum/ fram ande og fyrer utaň Borgarretct Iſraels/ og framande fra Teſtamente Fyrerheiteſins/ af Piſtlenum til Ephes. 2. Capitula. Vier erum nu af ſierlegre Naad Guds kallader j Sam felagſkap Guds Chriſtne / og til Hlutteckningar allra JEſu Chriſti Velgiørninga.

2. er um Furduverkeň þeirra Trwdu.

TOkum hier wt af eirn LÆRDOM / huad vier eigũ nu a þeſſũ Døgũ ad hallda um Furdu verkeň. Fyrſt ſkulum vier vita/ ad þa Chriſtil leg Kyrkia fyrſt hofſt og byriadeſt/voru Furdu verken næſta naudſynleg. Þui uppa þ ad Triwen kyńe ad vaxa og þroaſt/þa hlaut hun ad ſtyrkiaſt og næraſt med Kraptaverkunum/ lyka eins z þa eitt Jurt er pløntud/verdur hun ad yfereuſaſt og vøkvaſt med Vatne/allt til þeſſ/ þad ſieſt/ad hun ſie Jørdeńe jnńlyfud. Eň þegar hun er noglega grodurſett/ þa er hun ei optar vøkvud. Nu med þui a þeſſum Tijmum er ecke framar predikad fyrer Vantrwudum Heidingium / helldur fyrer Chriſtnum Møńum/ ſem grundvallader eru j þet ere riettu Trw/ þa þarf ei Furduverkaňa vid/ein kum þar Guds Ord er j ſialfu ſier fullt af Kra ptaverkum/ og Furduverkum.

3. Greineň er um Uppſtigningena vors

Drottens JEsu Christi.

TOkum oss hier wr aþ eina HUGGUNN/ móte Ogn og Ræde allra vorra Ovina/ med þui ad vor DROttenn JEsus Christur er uppstijgenn til Himna/ situr til hægre Handar Guds / og rædur og stiornar øllum Hlutum/ so hann legge alla syna og vora Ovine under Fætur sier/ aþ Psalm 110. So vier meigum nu ockader seigia / aþ Esa. 8. Cap. So vered nu aller hier Lyder og reñed þo und añ/ heyre hier þad aller þier sem i fiærlægum Løndum erud/ herklæded ydur og flyed þo unda / bued ydur w: / vered þo a Flotta reknir/ ælyktid eina Rꝛdagiørd/ og þar verde þo ekkert aþ/ haþed Samtøk/ enn þ hafe þo øngvann Scad/ þui hier er Immanuel. Þesse vor himneske Immanuel sitr til Fødursins hægre Handar og bidur ꝼ oss/ Rom 8. Og med þeim H. Lærefødur Bernhardo seigium vier/ Huar fyrer skal eg hrædast? Huar ꝼ skal eg tuijla um Ꝛꝛæd og Myskunseme Guds mijns? fyrst eg veit fyrer víst / ad mitt Hollld situr til Fødursins hægre Handar.

VI. Sunnudag epter Paaska/
(Dominica Exaudi) Evang Ioh. 15. ℥ 16.

Á Þeim Tijma. JEsus sagde til sin na Lærisueina. Enn þa ed sa Hugg areñ kiemur/ huorn eg mun senda ydur aþ mijnum Fødur/ sem ad er Sañleik

sins Ande

sins Ande/ huor aþ Fodurnum frāmgeing ut/ hañ mun bera Vitne aþ mier/ og þier munud mier Vitne bera/ þuiad þier hafed i fra Vpphaþe hia mier vered. Eñ þet ta tala eg þui til ydar/ so ad þier hneyxlest ecke. Þinad þeir munu þorboda ydur/ og sa Tijme kiemur/ ad huor hañ Lijflætur ydur/ sa meinar sig ad giora Gude þægt Verk. Og þetta giora þeir ydur/ aþ þui þeir þeckia huorke Fodureñ nie mig. Enn þetta tala eg þui til ydar/ ad nær ed su Stund kiemur/ ad þier miñest þess/ ad eg sagda ydur þad. Eñ þetta sagda eg ydur eige j Vpphafe/ þui eg var hia ydur.

Þetta H. Evangelium skiptest j tuo Parta.

Sa 1. er um Fyrerheit heilags Anda.

TOkum hier ut aþ til underwijsingar þeirrar heiløgu Hugtasuñu Hamyrdar eirn LÆRDom um Personu og Embætte þess heilaga Anda. Ad sa gode H. Ande sie ein Persona/ jaa ein adgreind Persona þra Fødursins og Sonarens Personu/ er augliost aþ þessu heilaga Evangelio/ þar Herrañ Christur seiger/ Jeg SONVR Enn mun sende ydur HVGGARANN aþ FODVRNVM/ eñ þesse HVggareñ er eirn Ande/ (sem hann verdur kalladur) edur ein andleg Vera/ jaa ad sønu/

eirn Ande aþ Gude 1. Corinth. 2. Og sialþur sañur Gud/aþ Postulaña Giørninga Bok 5. C. Herrañ Christur seiger hier/ad þesse H. Ande/þr añgange aþ Fødurnum. Eñ med þui hañ verdur og so kalladur ANde GUdsSONarens j Pistl. til Gal. 4. Og eirn Ande hans Muñs 2. Tess. 2. Þa er augliost/ad H. Ande þramgange eirnen aþ Synenum/ so sem kient verdur j Christelegre Bysrkiu og vier jatum j Credo. Eñ hueʀnen þui sie vared/ ad H. Ande þramgange aþ Fødurnum og Synenum/kañ eingeñ Madur j þessu daudlega Holldi þullkomlega ad skilia edur utþyda.

Embætte þess H. Anda verdur oss synt og þyrer Sioner sett 1. J þui ad hann verdur kalladur HUGGare. J Hebrd Textanū stendur eitt Ord sem ecke alleinasta merker eirn HUGGara/helldur og eirnen eirn Hialparmañ/ edur Tulk. Huad mattugur og krøptugur HUGGare hñ sie/þar þr ad reina/ sem j sijnum stærstū Hørmungum og Fr eystingum þiña til hñs Huggunar/ so sem David vottar j Psalm. 94. seigiande/ Marga Hugar hrelling haþda eg j mijnu Hiarta/ eñ þijnar Hugganer þa glødda mijna Sælu. Huilijkur Hialpare og Tulkur/ edur Fortals Madur/ hann sie/ þinna þau ørþiædu Hiørtu/ sem vegna Hræd slu og Neydar kuña ei meir ad tala/ þyrer huørium hañ bidur Gud med oumrædelegre Andvarpan aþ Pistl. til Rom. 8 Cap. Þar næst verdur oss synt hans Embætte/ þar hañ verdur kalladur Ande Sañleiksins/ecke alleinasta þess vegna ad hñ veit og skilur allañ Sañleika/ helldur eirnin vegna þess ad hñ leider oss j allañ Sañleik/þyrer riett

añ St. lning Guds Ords/ og underviſſun trwlynd
fra Guds Ords Pienara/ Joh. 16.

2. Parturenn er Fyrerſogn Opſoknanna.

TOkum hier wt af eina VIDVORVN/ ad þeir
kia ei ſtrax þa vier ſiaum nockrum aumlega å
illa ganga / ad hann ſie framar ødrum/ eirn ſtor
Syndare/ og hafe þad ſierdeilislega med ſijnum
vondum Verkum forſkulldad. Herrañ Chri
ſtur giefur oſſ hier langtum ødruviſſe Ordſøk/ og
ſyner þ/ad þño kiæru Viner ſieu ſer allra aumuſt u
å veſæluſtu j þeſſare Ver#llð/ miñunſt huad hañ
ſagde til ſiña Læreſueina/ þa þeir ſpurdu/ huørt
ſa ſem blindur var fæddur/ edur hans Forelldrar
hefdu med ſijnum Syndum Ordſøk vered til þeſſ
ad hñ ſkyllde blindur fædaſt? Huar til Chriſtur
ſuarade/ ad huørke þeir nie hñ framar ødrum hef
du þar til Ordſøk vered/ med nockrum ſierlegum
Syndum / helldur være þad ſkied/uppa þad/ ad
Guds Verk ſkyllde openbert verda/ Joh. 9. So
ſem hañ eirnen ſagde/ um þa j Siloha/ Luc. 13.
Meine þier ad þeir atian a huøria Turnenñ j Silo
frapade og drap/ hafe ſakadre vered framar øll
um Mønnum ſem til Jeruſalem byggia? Eg ſeige
ydur Ney. Þeſſ vegna þegar vier ſiaum edur
heyrum ſagt fra aumum og veſælum Mañeſkium
ſa þeinkium ſo. O Herra Gud/ þeſſa Eymd og
Armædu hefde eg myklu helldur forſkulldad eñ
þeſſer. Eñ þad hefur ſkier ſo ſockaaſt ad þeim
ſkia þeſſar Skiepnur/ enn vægia mier. Æ lat
mig kañaſt hier vid / med ſanure Yoran og verk
þeſſum aumū Manneſkium Lyknſamur med þiñe
Fødurlegre Nad og Myſkun.

A Huørt

A HVITASVNNV Hatijd/ Evangelium Ioh. 14. Cap.

Og IEsus sagde til sijna Lære Sueina. Huør hañ elskar mig/ sa mun vardveita mijn Ord/og Fader minn mun elska hañ / og

til hans munum vid koma / og hia honum Vistarveru giora. Eñ huor hann elskar mig eige/ sa vardveiter ecke mijn Ord. Og pad Ordeð sim pier heyrdud/er ecke mitt/hell dur Fodursins þess sein mig sende. Þetta talade eg fyrer ydur / a medañ eg var hia ydur. Eñ Huggareñ sem er hinn heilage Ande / pañ er miñ Fader mun senda ydur j

myñu

mijnu Nafne/ hañ sialfur mun kieña ydur alla Hlute/og aminna ydur a allt þad/sem eg sagda ydur. Minn Frid læt eg hia ydur/miñ Frid gief eg ydur/ eige so sem Heimureñ giefur þa giefe eg ydur. Ydart Hiarta hryggest ecke nie skielfest. Þier heyrdud þad eg sagda ydur / Eg fer burt og kiem aptur til ydar. Ef ad þier elskudud mig/ þa gleddust þier vid þad/ad eg sagda ydur/ ad eg fer til Fødursins / þuiad Fadereñ er mier meire. Og nu sagda eg ydur þad/ad ur fyrre eñ þad skier/ so ad þier trydud þui þa er þ være skied. Hiedañ j fra mun eg ecke margt tala vid ydur/ Þuiad þessa Heims Høfdinge kiemr/ og m̃ mig hefur hañ ekkert. Helldur so ad Heimureñ þecke þad eg elska Fødureñ / og þad eg giøre so sem Fadereñ hefur mier boded.

Þetta 5. Evangelium hefur þriar Greín er jnne ad hallda.

Su fyrsta er um adskilianlega Menn j þeim synelega Søfnude Guds.

TOkum hier ut af eirn LÆRDOM/ huørnen Madur eige ad profa og riettelega ad þeckia sitt riett Hußtasuñu Skola Barn/og JESu Christi Elsk-

risti Elskara / nesnelega þar aþ / þegar nockur ecke alleinasta giarnsamlega heyrer Guds Ord/hell dur z so Hegdar sier þar epter kostgiæfelega j sin um Liþnade og Framferde. O Huad margt minnu med soddann mote þiňast riett Huytasuñu Børn/ og Christi Elskendur? J Guds Or de stendur so / ad þu skuler ecke vanbrwka Nafn DROTTens Guds þijns/ 2. Bok Mos. 20. Eñ huad marger Unger og Gamler þiňast þeir/ sem eru næsta hneygder til hrædelegrar Gudlǫstunar/ med Blote og Bañe/ med vanbrwkan Guds Naf ns/og vondum Muneydum? J Guds Orde stendur so/ ad Madr skule ecke alleinasta heyra Gu ds Orda Predikun/helldur og so giøra þar epter aþ Jacobs Pistle 1. Cap. Eñ huad marger eru þr sem ad søñu lættast heyra Predikunena og Guds Ord/eñ giøra þar þo ecke epter? J Guds Orde stendur/ ad vier skulum elska huør añan inn byrdis/ Joh. 15. Eñ huad marger eru þeir / hia huørium allur brodurlegur Kiærleikur er wtslok eñ/og miñe Medaumkan haþa med sijnũ naudstad da Nauunga/ eñ Tyrkiar og Heidingiar? Mun slijkt heita ad hallda og geyma JEsu Christi Ord? Kunna nockud slijker Menn riettelega ad kallast Huijtasunnu Skola Børn / edur JEsu Christi Elskendur? Ecke verdur þui vel heim komed. Eñ þr sem heyra og vardveita Guds Ord og audsyna þar med sijna Elsku / sem þeir haþa til Guds. Þeir haþa sier hier þa nærkuæma HUGGUN ad taka/ ad Gud Himneskur Fader elskar þa/ eñ þañ sem Gud elskar/ haþa aller hel lager Einglar kiærañ/ og gieþa giætur ad hønum/

eins sem

eins sem elskulegu Guds Barne. Kættum oss þui ecke Hrædast Heimen/ Daudann og Diøfulenn/ þui huad kuńa þeir oss ad giøra / ef Gud elskar oss? So sem þær Personur sem elskast jnnbyrdis/ eru giarnań til samans/ so mun einneń sú H. Guddoom sins Þrenning byggia og bwa hia þeim/ sem elska Gud/ og hafa þar sitt Heimele/ þar med einnenn þeirra Bæ og Bustade fra øllu jllu vernda z vardveita.

2. Greineń er um Nytseme Guds Heilaga Ords/ z Huggunar Embætte H. Anda.

Tökum oss hier ut af þa HVGGVN/ ad sa verd ugt H. Ande er vor Huggare / og Kærremeyst are/ sem oss kieńer allań Sańleik/ og miñer oss a allt þad osser Naudsynlegt til eilyfrar Sæluhialpar.

Þegar Noe var j Örkeńe/ þa kom ein Dwfa til hans fliugande / med Oliu Laufblad j Nefenu/ audsynande þar med/ ad Syndafloded / hefde sig nu lækad/ og Eykurnar tækiu til ad blomgast aptur, Þetta merkte Huggunar Embætte heilags Anda/ huør ed j Skyrnenne Herrans Christi byrt est j Dwfu Lyking/ og utbyter sijnum Huggünum fyrer Munn trulyndra Kænnefedra og Predikara/ huoriar Huggan.r ad eru krøptugar og styrkuar/ eins sem H. Ande verdur kalladur/ ANDE/ Kraptur og Styrkleike/ Esa. 11.

3. Greineń er Hughreysting Lærefueinaña/ þar Herrań Christur seiger ad þeirra Hiortu skule ecke hrædast nie skielfast.

Tokum

TOkum oss aptur hier wt af eina HUGGUN/ ad lyka sem Dauden Herrans Christi var ecke annad/ en hans heimfør til sins Himneska Fødurs/ so mun og so vor Daude um sijder verda / ecke annad en Burtfør fra þessare stundlegu Eymd/ til eilijfrar oendanlegrar Gledc og Fagnadar.

Annann Dag Huitasunnu/

Evangelium Ioh. 3. Cap.

Þann Tijma. JEsus sagde til Nicodemum. So elskade Gud Heimenn/ ad hann gaf wt sinn Eingietenn Son/ til þess ad aller þeir sem a hann trwa / fyrer farest ecke/ helldur ad þeir hafe eilijft Lijf. Þui eige sende Gud Son sinn j Heimenn/ ad hann fyrerdæmde Heimenn/ helldur ad Heimurenn frelsist fyrer hann. Huor a hann trwer fyrerdæmest ei. Enn huor hann trwer eige hann er nu þegar fyrerdæmdur/ þui hn̄ trwer ei a Nafn eingietens Guds Sonar. Enn þesse er Domurenn/ ad Liosed kom j Heimenn / og Mennerner elskudu meir Myrkred enn Liosed/ þuiad þeirra Verk voru vond. Huor sem illa giorer/ hann hatar Liosed/ hann kiemur og eige til Liossens/ ad eige straffest hans

affest hans Verk. Eñ huor sem Sannleikeñ giorer/ hañ kiemur til Liossens / svo hans Giörder verde kuñar/ þuiad þær eru j Gude giördar.

Þetta H. Evangelium hefur tuær Greiner.

Su 1. er um Guds Elsku og Velgiorninga.

LOkum hier ut af eina magnata LVGGVM. Ef Freystingar koma/og seigia þier j þynu H/ arta/ so og so hefur þu Syndgast / so hefur þu forþienad Guds Reide/ og sydasta Dom / þier til Skrerdæmingar / so hefur Gud þier utskufad og utelukt fra Mandarenar Hlutdeilld/so muntu verda allskins plagum hladeñ. So er þui var ed/ad þu medal so margra Þusunda hneyxlañleg ra Veralldar Barna/munt ei kuña ad umflya eö lyka Syrerdæming. Hier uppa skalltu svara med sama Ordkorne/ So/og seigia/ So hefur Gud elskad Heimenn. Ja allann Heimeñ og allar og sierhuørtar Mañeskiur/ Ad hañ hefur giefed siñ eingietëñ Son fyrer þær/ so ad aller þeir sem a hañ trwa/fyrerfarest ecke/ helldur hafe eilyft Lyf. Hafe hañ nu ecke hyrmt synum elsku legum Syne/helldur giefed hañ wt fyrer oss alla/ þui skyllde hañ þa ecke giefa oss alla Hlute med hønum? af Pistl. til Rom. 8. Hugrneñ skyllde so giæskurykur Gud kuña ad forlæta oss / edur fra sier skufa? Og eñ þo hñ stundum/so sem yfer hylie nockud syna Elsku/ þa veit eg þo fyrer vyst ad hañ þeinker til myn/þui hañ hefur giefed mier

L Lyfed/

Lijsed/ og margt gott/ og hans Vmsion vardveit er min Andardrætt. Þañeñ huggade sig Job j sijnum stærstu Mañraunum / sem lesa mä j hans Bok 10. Cap.

2. Greineñ er um Veralldareñar Opacklæte/

TOkum oss hier vt af eina VJDVORVN/ ad vier forsomum ecke Naadareñar Tyma/ medañ hañ varer/ og hølldum ei aafram mot Froañlega j Vantru og vondum Myrkrañs Verkum med Belials Børnum / helldur førum og flijtum oss til þeirrar heilsusamlegu Riettlætesins Solar JESV um Christum / huør ed giarnañ upplysa vill alla Meñ/ sem koma j þeñañ Heim/ Joh. 1. J dag/ j Dag/ ef þier heyred hans Rødd (j heilgu Evangelio) so forherded ecke ydar Hiörtu/ aminner David Psalm. 95.

A Pridia Dag Huitasunnu/
Gudspialled Joh. 10. Cap.

Þañ Tijma. JEsus sagde til Phariseaña/ Sañlega sañlega seige eg ydur. Huør hañ geingur ei jñ um Dyrnar j Saudahwsid/ helldur stijg ur hañ jñ med ødrum hætte/ sa er Þiofur og Spillvirke. Eñ sa sem geingur jñ um Dyrnar / hañ er Hyrder Saudaña / fyrer honum lykur Dyravørdureñ upp/ z Saud erner hey

erner heyra hans Rodd. Og hañ kallar
sijna Saude med Nafne/og leider þa wt/ e
þa hañ heffur sijna Saude wtleated/ geing-
ur hañ framme fyrer þeim / og Sauderner
fylgia honum epter / þuiad þeir heyra hũs
Rodd. Eñ odrum añarlegum fylgia þeir
ecke epter / helldur flya þeir fra honum/
þuiad þeir kienna eige annarlega Rodd.
Þessa Malsgrein talade JEsus til þeir
ra/eñ þeir vissu eige huad hñ sagde þeim.
Þa sagde JEsus enn aptur til þeirra.
Sañlega/sañlega seige eg ydur / ad eg em
Dyr Saudaña. Og aller huorier hellst
sem fyrer mier komu/ þeir voru Þiofar og
Spillvirkiar/og Sauderner hlijddu þeim ei
ge. Eg em Dyrnar/ ef nockur geingur jñ
um mig/ sa mun frelsast/ hañ mun og gan-
ga wt og jñ/ hañ skal og finna sitt Fodur.
Eñ Þiofureñ kiemur ei til añars eñ hann
stele/ drepe og fordiarfe. Eg eg em kom
eñ til þess / ad þeir hafe Lijf og fulla Gn-
ægd.

Þetta 4. Evangelium hefur tuo Parta.

Sa fyrre er um Saudahusid.

Tökum hier wt af þan LÆRDOM/ ad þeg ar Herran Christur hefur vitad þæra synum Tilheyrendum til Hiarta/ nockud um sitt Embætte og Velgiørninga/ so vel sem um Hattalag edur Tilstand sins Naudarykis/ þa hefur han optast þuilykt giørt med sierlegum Epterlykingum af al mennelegum Jardneskum Hlutum wrdregnum/ svo sem hann hier wtmaalar Phariseurum og Skrift lærdum/ þeirra sinksamlegt og hyrdulaust Hyrda ara Embætte/ og þad sama fyrer eina Epterlyk ing af Saudahwse Christelegrar Kyrkiu / huat sie þeir hendludu so sem Piofar z Mordingar. Þuilyk Epterdæme hefr hn giarnan brukad/uppa þad/ ad Mēn skylldu þeckia þad/ ad hn være eirn Lærefader af Gude komen/ Joh. 3. Vm soddan Art og vysu/ j Epterlykingum ad tala/var fyrer um spaad/j Psalm. 78. Huad ad skiede hellst þess vegna/ad þeir einfølldu/ þui fyrr og betur kyñu ad skilia þad kient var/ þegar þad være þeim med þuilykum Epterlykingum / af almennelegum og al kuñugum Hlutum wtmaalad z fyrer Sioner sett/ ad þr kiæmust so fyrer Jhugan Jardneskra Hluta til glögglegre Skilnings Guds Rykis/og Himneskra Leyndardoma.

2. Parturenn er wtlegging þessarar Epterlykingar.

Tökum hier wt af LÆRDOM/huørnen var ed sie Hattalage Christelegrar Kyrkiu hier a Jørdune/ huørre samlykt verdur vid eitt Sauda hws. Þui 1. So sem eitt Saudahws kan op enberlega ad siast og þeckiast/so er Christeleg Kyr kia (fyrer utan Opsoknartymann) eirn synelegur

Søfn

Søþnudur/ þeirra er kallader eru aþ Gudi/ huør icke Guds Ord medtaka/ og þau H. Sacramenta brwka epter sialþs Christi Skiptan z Innsetningu.

2. So sem ad Sauderner j einu Saudahwse/ eru þryer og ohulter þyrer Ovedre z Grimleika Ulþsins/ so erum vier og so j Christelegre Kyrkiu ohulter og hættulauser þyrer þeirre hrædelegu Reide sm yþer þa Ogudlegu mun koma/ aþ Ps. 11. Og þyrer þeim helvijtska Ulþenum sem Saudena burthriþsar / og þeim sundurdreiþer/ Joh. 10.

3. So sem eitt Saudahws er audvirdelegt ad siaa/ so heþur og so Christeleg Kyrkia / þyrer Ver Ölldene migg lijted Alit og Fegurd/ Luc. 12.

4. So sem eitt Saudahws heþur Dyr/ So er sialþur Christur Dyr Christelegrar Kyrkiu/ þyrer huørn vier j hana Inngøngum/ og sijdar meir jnn j eilijþt Lijþ/ Joh. 14.

5. So sem eitt Saudahws hefur eirn Dyravørd so heþur og Christeleg Kyrkia sin Dyravørd/ sem er H. Ande/ huør ed upplykur/ Mønnunum sem Sæluholpner vilia verda/ Dyrum Gudlegrar þeckingar/ hia Joh. 16. og j Pistl. til Col. 4.

6. So sem j einu Saudahwse eru spakar og meinlausar Saudakyndur/ og stundum lyka oeyrd arsamar Geytur og Haþrar/ so er eirnen ad þinna j Christelegre Kyrkiu / goda og þroma Christna Menn / sem og eirnenn huerbrotna z Ogudlega Skalka/ huørier a sijdasta Deige munu þraaskiliast/ z hiner til hægre/ en þesser til vinstre Handar sett er verda/ z þr Riettlætu j eilijþt Lijþ/ en þr Rangslætu j eilijþar Kvaler jnngannga/ Matth. 25.

A TRINITATIS Sun
nudag/ ecur N. Prettingar Natttijd / Gudspialled hia Johañem 3. Cap.

Þañ Tijma. Var þar eirn Mad ur af Phariseunum / Nicodemus ad Nafne/ eirn Nopdinge Gydinga/ hañ kom til JESu a Natt aptre/og sagde til hans. Rabbi/ vier vit um ad þu ert eirn Lærefader komeñ af Gude/ Þui eingeñ giefur giort þau Teikn sem þu giorer/ utañ Gud sie med honum. JEsus suarade og sagde til hans / Sannlega sañlgea seige eg þier/ þad eingeñ nema hñ sa ad nyu verdur endurfæddur/ þær ad siaa Guds Rijke. Nicodemus sagde til hans. Huorneñ maa Madureñ endurfædast þa hañ er gamall? Huort giefur hañ horfed aptur j sinnar Modurkuid / og fædst svo ad nyu? JESus suarade. Sañlega sañlega seige eg þier / nema þad ad einhuør verde endurfæddur wt af Vatne z Anda/ þa kañ hañ ecke jñ ad ganga j Guds Rijke. Huad af Hollde er fædt/þad er Holld. Eñ huad

af And

aþ Andanum er fædt/ þad er Ande. Vnd
rast þu ecke/ þo ad eg segda þier / ad ydur
byriade ad nyu ad endurfædast. Vindurenn
blæs huar ed hañ vill / og þu heyrer hans
Þyt/ eñ eige veitst þu huadañ hañ kiemur
eda huort hañ þer. So og eru aller þeir
sem wt aþ Andanū eru endurfæder. Ni-
codemus suarade og sagde til hans. Huorn
eñ maa þetta skie? JEsus suarade hon-
um/ og sagde. Ertu eirn Meystare j Js
rael/ og veitst ecke þetta? Sannlega/ sañ-
lega seige eg þier/ ad vier seigjum þad vier
vitum/ og Vitnum huad vier sied hofum/
og vorn Vitnisburd medtake þier ecke.
Fyrst þier trwed ecke / þa eg seige ydur aþ
Jardneskum Hlutum/ Huorneñ munud þier
þa meiga trwa/ eþ ad eg segda ydur aþ him
neskum Hlutum? Og eingeñ mun upp stijga
til Himens/ vtañ sa sem ofañ stie af Him
ne/ Mañsins Sonur sa sem er a Himne.
Og so sem Moyses upphof Hoggormenn
a Eydemørkenne/ lijka so byriar Mañsins
Syne upp ad hefiast/ so ad aller þeir sem a
hañ trwa/ fortapest eige/ helldur ad þeir
haþe eilijþt Lijþ.

Þetta

Þetta heilaga Evangelium sunduredlist j þriar Parta.

Sa 1. er um Spurning Nicodemi/ og Andsuar Christi þar uppa.

ToKum oss hier wt af eina VJDVORVN/ ad eingen Madur huad mykils hattar han vera kañ/ edur af mørgum Arum/ skamest syn ad læra nockud / einkum j þeim Eyrnum/ sem snerta vorn Christeñdom. Var ecke Nicodemus eirn gamall Madur og Ollbungur medal Gydinga? Var hñ ecke eirn Lærdur Madur? Ey ad sydur gieck hñ til Herrans Christum/ til ad þa betre Vnderviisun af hønum. Þui eigum vier aller ad epterbyglia hans Dæme/ med þui Gud um syder mun heimta af oss eirn skarpañ Reikningskap/ huørnenn vier høyrũ þæt oss j Nyt eirn og añan hentugleika til ad þeckia þañ heilsusamlega Sañleika/ og ad auk ast z eplast j vorũ Christenndom. Verde hier nu Predikad/ ad þu skuler varast vidurstiggelega Otukt/ Høls z Blot/ og adrar Synder/ z þu ville ecke slykū hlyda/ edur af þijnum Syndum lata/ þa ertu ecke Nicodemo lykur / og munt ecke med soddañ þijnum Trassighettum sia Guds Ryke.

2. Parturen er um Tuijlseme Nicodemi wt af Suaren Christi.

ToKum oss hier wt af eirn LÆRDOM/ um þad mykla Myrkur vors Skilnings / einkum þad vidvykur Trwareñar Eyrnũ. Herrañ Christur hafde talad vid Nicodemum/ um þa aud legu Endurfæding / eñ slykt skilur hañ og heimt

bærer uppa holldlega Fæding/ var þo ei ad siodur eirn mikell Læremeystare medal Phariseana / og sieaū vier hier/ad Maūeskiañ er af Natturuñe til holldlega sfiñud/af Pistl, til Rom. 8. Pad er/ þennar Siñe og Vitsmuner komast ei leingra/eñ til Jardneskra Hluta/ Eñ þa kiemur til andlegra Hluta/þa stendur hun ei allemasta þar vid/hell dur steiter sig þarlega þar a/ og vill ei þramar trwa/ eñ hun kañ med syni blindu Forstande ad sia og skynia. Þess vegna skulum vier andleg Ebne andlega alyta og dæma/ epter Aminñingu Postulans Pals 1. Cor. 2. Og taka oss vel vara einkum j þeim Ginnesku Leyndardomum/ þyrer þeim vantrwar Ordum/ Huørneñ kañ slijkt ad vera? Edur Huørnenn kann þad ad skie?

3. Parturen hliodar um þad/huørneñ Herrañ Christur wtleggur sitt þyrra Andsuar.

TOkū oss hier wt af eirn LÆRDOM/um Endurþæding Maūsens. Af heñe hafde Herrañ Chr st: so sagt/ ad einngeñ Maūeskia kiñe Saluhølpeñ ad verda/ nema hun yrde aptur ad nyu þædd

Fader þessarar Endurþædingar edur nyu Fædingar/ er Gud H. Ande / so sem liost er af þessu H. Evangelio/ Modureñ er Christeleg Kyrkia/ af Pistl. til Galat. 4. Sædid er Guds Ord/af 1. Peturs Pistl. 1. Badid edur Laugeñ er hei lög Skijrn/ huør wtþryckelega verdur køllud Laug Endurgietningareñar/ j Pistl. til Tit. 3. C. Huar jñe vier hreinsader verdum Ephes. 5. Cap. Nu ef Maūeskiañ verdur Endurþædd j heilagre Skyrn/af H. Anda/ þyrer Guds Ord/ og uppal

eñ og fostrud j Christelegre Kyrkiu/ til ad verda/
af einum helvijtis Elldebrand/ eitt Barn eilijf
fs Lijfs/ Jaa hreinsud og fægud af øllu Syndar
eñar Kaame og Ohreinendum / þa lætum oss þui
framar elska vora heiløgu Skyrn/ og forsoma ha
na ecke. Ef Guds Ord er eitt þuilijkt Sæ
de/ fyrer huort vier verdum Endurfædder til ei
lijfs Lijfs/ þa lætum oss giarnsamlega heyra þad
og læra/ ydugliga þar um tala/ og kostgiæfelega
þar epter lifa og breyta. Ef Christeleg Ky
rkia er Moder allra þeirra/ sem j Guds Ryke kom
ast skulu/ þa høllдum oss giarnañ til Safnadar
Christelegrar Kyrkiu. Ef heilagur Ande er
eirn Fader allra endurfæddra Christeña Manna/
so lætum oss vera Hughrausta z med godu Gede
j øllum Hørmungum og Motgange/ þui fyrst vi
er høfum Gud heilagann Anda fyrer Fødur/ þa
mun hañ sijn Børn ei henda læta nockud þad/ sem
þeirra Saaluhialp kañ ad hindra. Eñ stundum
til þess so ad lifa / og vorum heiløgum Fødur
Hlijdne ad veita/ ad aller meige siaa þad/ vier sieum
Guds Børn/ so vier mættum um sijder faa z ødlast
himneska Arfleyfd/ med øllum Guds Utvøldum.

I. Sunnudag epter Trinitatis

Evangelium Luc. 16. Cap.

Þañ Tijma. JEsus sagde til Ph
ariseaña. Þar var eirn Rijkur Mañ
sem klæddest Perle og Purpura / og
aat daglega skijnande Kræser. Og þar var

eirn fatk[a]

eirn þurþa Madur / Lazarus ad Nafne/ huor ed wte la fyrer hans Dyrum / fullur Kauna/ hañ gyrntest ad sedia sig af þeim Molum sem fiellu af Borde hins Rijka. Þo komu Hundar z sleiktu hñs Sar. Eñ so skiede/ ad hiñ volade andadest / og vard boreñ af Einglunum j Fadm Abrahams. Eñ hiñ rijke andadest lijka / og var greftradur. Eñ sem hñ var j Helvijte og Kuslunum/ hof hañ vpp sijn Augu/ leit Abraham a leingdar/ z Lazarum j Fadme hñs. Þui kallade hñ og sagde. O Fad er Abraham myskuna þu mier/ z send Lazarum hingad / ad hañ drepe hinu fremsta sijns Fingurs j Vatn/og Kiæle Tungu miñna/ þui eg kuelst j þessum Loga. Og Abraham sagde til hans. Sonur/ hugleid þu/ ad þu medtokst hid goda j Lijfe þijnu og Lazarus lijka hid Vonda/ þui hlytur hñ nu ad huggast/ eñ þu ad kueliast. Og þar am ofer allt þetta/ er a millum vor og ydar miked Diup stadfest/so ad þeir sem hied añ vilia fara til ydar/ gieta þad ei/ og eige þeir helldur þadañ fra ydur/ upp til vor komest.

komest. Og hañ sagde þa. Eg bid þig Fader/ ad þu sender hann j mijns Fødurs Hws/ þuiad eg hefe þim̃ Brædur/ þad hañ skijre þeim fra/ so ad eige kome þeir j þeñ añ Kualastad. Og Abraham sagde til hn̄s þeir hafa Moysen og Spamennena/ heyre þeir þeim. Eñ hañ sagde. Nei Fader Abraham/ helldur ef nockur Framlidña ære til þeirra/ þa mundu þeir Jdran giora. Eñ hañ suarade hønū. Ef ad þr heyra ecke Moyse og Spamoñunum / þa munu þeir ecke helldur trwa/ þo ad nockur framlideñ uppriise.

Þetta heilaga Evangelium hefur þriar Greiner edur Parta.

I. Greineñ er um Tilstand bæde Rijkra og Fatækra j þessum Heime.

TOkum oss hier af eina VIDVORVN/ fyrer Myskunarleyse / einkum vid Fatæka og voluda. Huilijkt Dæme vier meigum hier sia a þessū rijka Manne. Heilagur Ande seiger suo j Ordskuida Bokareñar 21. Cap. Huor sijn Eyru apturbyrger fyrer kalle hins Fatæka / hañ same mun og kalla/og ecke heyrdur verda. Þess vegna/so opt sem þu heyrer eirn Fatækañ Þurfamañ kalla til þijn/ og bidia þig Avlmusu/ þa heink til þess

til þessare Salomons Orda/ so verdur þu Kanske ecke so fastheldenn a Olmusunne. Marger kva
ra þar um/ ad syn Bœn verde seint heyrd af Gu
de/ en giæta lyted þar ad/ huad opt þeir hafe lat
ed eirn þarfakann þorgiefens kalla til syn / þui
þarf sa ecke ad þurda þad / þo hañ aptur a mot
þorgiefens kalle til Guds. En hier huert a mote
hafa þr sem lata sier umhugada vera Nauð þurft
Voladra/ rykuglegrar Vmbunar ad vænta hia
Gude/ af Psalm. 41. Es. 58. Matth. 25.

2. Greinen er um Tilstand bæde Ryka og Fatæfra epter þetta Lyf.

Hier høfum vier aptur eina VJDVERVN
ad hegda oss so bæde j Medlæte og Motlæte
j Giæfu og Ogiæfu þessa Heims/ ad vier ei syðar
meir j ødrum Heime/ hliotū ei ad gista hia þessum
auma Ryka Mañe. Gange þier jlla/ þa vertu
ei þar fyrer samhyckur Syndenē/ so þu drepet
ecke ur tymanlegre Olucku j Eylyfa/ Helldur ad
þu verder med Lazaro/ um syder huggadur z En
durnærdur. Gange þier vel/ þa brwka þyna
Lucku med stærstu Athugasemē/ og ren Auga þyt
nu nidr j Velgeingnene til þeirrar logande Grif
su/ huar jñe sa Ryke madur liggur/ z lat þesse hañs
Ord daglega þier fyrer Eyrum hlioma/ Eg kuelst
j þessum Loga. O eina Pynu og Kuøl/ sem eing
eñ kañ wt ad skyra/ O eirn Loga/ sem øll Vøtn og
allur Sioren kañ ecke ut ad slockva/ Gud for
de oss þar fra j JESu Nafne.

3. Greinen er þorgiefens Bœn þess ryka=

Mans / fyrer ſynum fim̃ Bræðrum.

TOkum oſs hier wt af eina AMJNNJNG/ ad hlyda koſtgiæfelega Predikun og Riceñingu Guds heilagra Orda/ ꝛ ꝥ ſo/ ad vier eirneñ giørũ þar epter/ þui añars er Heyrneñ til einkis. Þar heyra marger ad ſøña Moyſen ꝛ Spameñena/ eñ þo af ſyrervarpe/ þui være þeim þad Alvara/ þa munde helldur fara j Mynkun eñ vøxt Blot og Lydar/ Gudlaſtaner/ Vanhelgun Hwyldardagſins/ Ohlydne/ Ohreinlyfe/ Hordomur/ Ektaſkaps Brot/ Blodſkamer/ og þuilykar openberlegar Storſynder ſem nu a þeſſum ſydustu Døgum ofmiog tydkaſt/ huad Gud Nade. Moyſes og Spameñerner/ þad er/ Guds hreina og Sæluhialplega Ord verd ur oſs/ lof Gude/ daglega kient og fyrerſett/ þeſſ vegna huør ſem helſt Sæluhopeñ vill verda/ hon um er mæl ad giæta ad ſier / þui huør veit huad leinge ſa riettlaate Gud mune ſitt Ord predikaſt laata? Huør veit huad ſnarlega þeſſe Verølld mune Enda taka?

II. Suñudag epter Trinitatis

Gudſpialled ſkrifaſt hia Lucam. 14.

ÞAñ Tyma. JEſus ſagde til ſiña Læreſueina/ þeſſa Epterlyking. Noc kur Madur var ſa/ ſem giorde mykla Kuølldmaaltyd/ og kallade marga til ſyn/ og ſende wt ſiñ Þion um Kuølldmaalstymann

ad hañ

ad hañ ſegde þeim ſem boðner voru/komed/ þuiad nu eru aller Hluter til Reiðu. Og þeir toku aller til j ſeñ ad aþſaka ſig. Hiñ fyrſte ſagde til hans. Bwgard keypta eg/ og hlyt eg ad þara wt ad ſtoda hañ/ Eg bið þig aþſaka mig. Og hiñ añar ſagde fim̃ Akneyte keypta eg/og þer eg nu wt að reyna þau/ Eg bið þig/ afſaka mig. Og hinn þriðie ſagde/ Konu heþ eg mier þeſta og þyrer þui ma eg ecke koma. Og Þionuſtumadurenn kom aptur og kuñgiorde þetta ſijnum Herra. Þa varð Hwſbondeñ reið ur/og ſagde til ſijns Þionuſtumans. Far þu ſnarlega wt a Stræte z Gotur Borgarenñar/ og leið Volada/ Vanada/Blinda/og Hallta hier jñ. Og Þioneñ ſagde / Herra það er giort huad þu ſkipader / og þo er eñ meyra Rwm. Og Herrañ ſagde til Þionſins. Far þu wt a Þiodbrauter og Twngarda/ og naudga þeim hier jñ ad ganga/ ſo ad mitt Hws verde þullt. Eñ eg ſeige ydur/ ad eingeñ þeirra Manna ſem kallad er ... u / munu ſmacka mijna Kuolldmaltijd.

Þetta H. Evangelium hefur þriu Parta.

1. Er um Nauðsynlegan Boð til þeirrar miklu Kuølldmaaltijdar.

Tøkum oss hier wt af eirn LÆRDOM / um Kyrkiuþienarana/ ad þeir eiga ecke sialfer/ ad jnþreingia nie jnsmeigia sier/ j þad H. Predikunar Embætte/ edur med ødrum otilheyrelegum Medølum/ þar wt um vera/ helldur eiga þr ad kallast og sendast af Gude / fyrer hans Vmbodsmenn a Jørdunne/ sem er Christelegt Yfervalld/ og adrer þeir sem slijkt tilheyrer ad giøra / þuiad ef þeir skulu vera Guds Sendebodar (sem þeir verda kallader j 2. Pistle til Corinth. 5.) þa meiga þr ecke koma hlaupande af sialfum sier/ helldur af Gude wtsender og tilreidder. Þeir eiga og so trwlega ad framkuæma Guds Befalning/ og eirn ꝫ sierhuørn j synu Stande/ ꝫn alls Otta og Manngreinar aalits / ad kalla og awarpa seigiande/ Komed/ Komed/ þui allt er til reidu/ Þad til ydar Saaluhialpar er Naudsynlegt/ Komed/ Komed/ forlaated ydar vondu Veige/ og ganged a rettum Veige.

2. Parturenn er um Forackt og Forsomun þeirra er bodner voru/ ad koma til þeirrar miklu Kuølldmaaltijdar.

Tøkum hier wt af eirn LÆRDOM/ um Heimsku og Daarlegheit Verålldarennar Barna/ og Guds Forácktara / huørra Mynd og Eyking oss verdur hier j þessu H. Evangelio fyrer Sionir sett.

Sa eine

Sa eine afsakade sig þar med/ ad hñ hefde keypt eitn Akr edr Bwgard. Hiñ aññar/ ad hñ hefde keypt ffim Akneyte/ og epter þ þeir høpdu slykt keypt/ vilia þeir fyrst fara og skoda þetta. Eru slyker ecke Darar er so kaupa oftied? Hefde ecke skodun eñ og Reinslañ att ad ganga undañ Kaupenu? Eñ oss verdur hier fyrer Siooner sett/ vanart Ver alldareñar Barna/ og Guds Foracktara/sem allt meta meir/ eñ sijna eigeñ Sælubialp. Fyrst eigum vier ad leita Guds Ryktis/so mun Gud þar epter læta oss ei bresta / þad oss um vardar/ til lijkamlegrar Naudþurftar/ so sem Herrañ Christ ur seiger hia Matth. 6. Enn marger umsniwa þessu og leita fyrst epter Forsorgun Muñs z Maga/ eñ lætast sijdañ vilia leita Guds Ryktis / og leggia so j Hættu sijna Sælar Velferd / Af Matth. 10.

3. Partureñ er um Nædsþodursins reidugleqañ Urskurd yfer Foracktun hans Kvøllldmaaltijdar.

Tokum oss hier wt af eina VIDVORVN / ad athuga þad Gud er ad sǿñu Myskunsamur eñ þo Riettlatur/sem reidest Syndunum/hvør j sinne Reide mun burt kasta og wtskwfa Forackts urum sijns Guddomlega Ords/so sem hañ hotade hier Bodsmǿñunum/ad eingeñ þeirra skyllde sma cka sijna Kvølldmaaltijd. Sia hier um Syrachs Bok 5. og Esa. 5. Cap.

III. Suñudag epter Trinitatis

Gudspialled skrifar Lucas 15. Cap.

Þeim Tijma. Enn aller Toll-heimtumenn og BersyndugER nalægdu sig til hans/ so ad þeir heyrdu honum. Og hiner Skrift lærdu og Phariseí mögludu um þad/ og sögdu/ Þesse medtekur Bersynduga Menn og etur med þm. Enn hann sagde til þra þessa Epterlijking/ so seigiande. Huør sa Madur af ydur/ sem hann hefur hundrad Sauda/ og ef hann glatar einum af þeim/ yfergiefur hann ecke þa nyu og nyutyger a Eydemørku/ og fer epter þeim sem ad glatadest/ þangad til hann finnur hann? Og þa hann hefur fundid hann/ leggur hann hann sama (med Fagnade) sier a Herdar/ kiemur heim og kallar saman Vine og Nabwa/og seiger til þeirra. Samglediest med mier / þuiad eg hefe minn Saud apftur funded/þann sem glatadur var. Eg seige ydur/ ad lijka so mun Fognudur vera a Himnum/yfer einum syndug um sem Ydran gierer / meir enn yfer þeim nyu og nyutyger Riettlatum/sem eige burfa Yferbotar vid. Edur huør er su Kona

sem hefur

sem hefur tyu Peninga/ ef hun tijner einum/ er eige so/ad hun kveyker Lios/og sopar Hwsid / og leitar vandlega / þangad til hun finur hañ? Og þa er hun hefur hañ funded/ samankallar hun Vinkonur sijnar og Grañkonur/ segia..de. Samglediest mz mier/þuiad eg hefe miñ Pening aptur fundid/ huorium eg tijnda. Lijka so og seige eg ydur/þad Fognudr mun vera fyrer Einglum Guds/ yfer einum syndugum/ þeim ed Yferbot giører.

Þetta heilaga Evangelium hefur þriar Greiner j sier ad hallda.

Su I. er um Mogl Phariseaña og þeirra Skriftlærdu.

LOfū hier wt af eirn LÆRDOM/ um Mismun og Adgreining þeirra syndugu. Sumer hallda sig øngva Syndara/ helldur meina sig vera alldeilis Heilaga og Riettlata/ þegar Meñ kuña ecke ad mvijta þa/fyrer nockurn openberañ Löst/ edr Avirding/huilyker ad voru Pharisearar. Eñ slyker øngvañveigeñ anægilegt/ þar heyrer enn meir til eins rietts og fullkomens Christeñdoms. Madur a ei alleinasta eckert jllt ad giøra/ helldur stunda til þess ad giøra æ meir og meira gott. Sumer eru Hardhnackader / og Motvilluger Syndarar sem vysvitande og viliande syndga a mote Gude/ j. hans Augsyn / vilia ecke bæta sinn

 Lifnad/

Lipnad/helldur hrosa sier ap synum Syndum/ so sem þeir j SODoma/ um huøria H. Andc seiger ad þei skule vera þeirra Salum/ Esa. 3.

Sumer eru Ydrande Syndarar/ sem lata sier synar diygdar Synder til Hiarta ganga/ og med Angre og Trega leidar vera/ seigiande audmiuk lega med David/ Mysfuna þu mier DROTTEN epter mikellre Myskunseme þinne/ Psalm. 51. A þessa kallar Herrañ Christur hia Matth. 11. seig iande/ Komed til myn aller þier sem erþided og Punga erud þiader/ eg vil Endurnæra ydur.

2. Greineñ er þad rangsñwna Alit Phariseaña og Skripklærdra/ um medtekning Tollheimtara og Bersyndugra.

Ockum hier wt ap eina VJDVORVM / ad vakta oss pyrer illum Fleipedomum / um vel meint Verk vors Manunga. Huad hepde Herr añ Christur kuñad betra ad giøra/ eñ leipa synd ugum Mañeskium ad koma til siña Predikana/og kieña þeim huørneñ þeir ættu ad giøra saña Yd ran z Yperbot? Eñ Herrañ Christur mætte þo ei ammælislaus vera pyrer slikt. Þui tøkum oss vel vara pyrer soddañ otilheyrelegum skadlegum A lyktuñ/m3 þui þar eru ecke añad eñ Vppaþuning z Iañlastur Diøpulsins/ huør ed Guds Forbod þor dum ad eta ap Skilnings Trienu gods og illz/ wtlagde/ so sem þyrer nockurs konar Miaunnun Guds/ad hañ hepde ecke viliad uña þess vorum pyr stu Forelldrum. So sem lesa ma j 1. Mos. B. 3. C. Eins villdu Pharisearner hier snwa Herr ans Christi Godgyrne/ j Illgyrne og Orietttryse/

Eñ huøt

Enn huer munu verda lokslns Laun huilykra vondra Manna/ sem allt vilia lasta/ og ad ollu finna? Pau/ ad peir munu um sijder lenda hia sijnum Lastmeystara Beelsebub/ med einu titran oc Opi/ As Spekenar Bok/ 5. Cap.

3. Greinen er Andsvar Herrans Christi.

TOkum þar vt ap eina ANTIMIMIG / til saññar Jdrunar/ huør oss øllum er næsta Mai udsynleg/ þuiad aller vier høfum storlega Syndgad. Latum oss nu a þessare Stundu fullkomlega aseiia oss/ad giøra Bot og Betran/ og snwa fra þeim fordæmanlega Veige Jdrunarleysisins/ a Veg sannrar Jdranar. Huad velkomner mun um vier þa vera? Himen og Jørd eru reidubwen ad styrkia oss og stoda. Gud Fader lætur kalla oss/ Guds Sonur flyter sier epter oss/ so sem tr wr Hyrder epter villurafande Saudum. Gud heilagur Ande æhrærer vor Hiørtu/ og syner oss huad stora þørf vier høfum a Jdruneñe. Peir h. Guds Einglar a Himnum hryggiast yfer vor re Forherdslu/ eñ vilia fagna og glediast/ ef vier vilium lata oss seigiast af Guds Orde / og giøra Yferbot. Guds Kieñemeñ hallda ad med allre Alvørn/ og kalla til vor i Guds stad/ Snwed aptur hier fraføllnu Børn/ so vil eg lækna ydur wr af ydar Ohlijdne/ Jerem. 3. Ef vær lat um oss slykt til Hiarta ganga/ og giørum þar epter/ þa munum vær ødlast Lijfed og Blessunena/ eñ giørum vier pad ecke / þa er skilldeñ hia oss/ og ei añad fyrer Hende eñ Bølvaneñ og Daudeñ Af 5. Bok Moys. 20. Cap.

IV Sunnudag epter Trinitatis.

Gudspialled hia Luc. 6. Cap.

Eg Jesus sagde til sinna Læresuein-
na. Vered Myskunsamer/ lijka
sem ydar Fader er Myskunsamur.
Dæmed ecke/ og þa skulud þier ecke verda dæmder/ so ad
þier dæmest eige/ fordæmed ecke/ so ad þier
fordæmest eige/ fyrergiefed/ og þa mun yd
ur fyrergiefed verda. Giefed/ og þa skal
ydur giefast. Eina fulla samþryckta vel
skeckna og yferfliotanlega Mæling/ munu
þr giefa j ydvart Skaut. Þuiad med þre
hinne somu Mælingu/ huorre er þier mæled
wt. mun ydur jn aptur mællt verda. Og
hann sagde þeim eina Epterlijking/ Huort
kann nockur Blindur Blindann ad leida?
Eda er ecke so/ ad þeir falla bader j Grof
ena? Læresueirnenn er eige yfer Meystaran
um. Enn nær Læresueirnenn er sem
hans Meystare / þa er hann Algiordur.
Huad sier þu Flijsenn j þijns Brodurs Au
ga/ enn ad þeim Bialkanum sem j þijnu Au
ga er/ giæter þu eige? Eda huornenn mat

tu seig

tu ſeigia Brodꝛ þijnum/ Broder/ leif þu ad eg burtdꝛage Baglen̄ wr þijnu Auga/ þar ed þu ſier ecke ſialfꝛ Bialkan̄ j þijnu Auga? Þu Hræſnare/ drag fyrſt wt Bialkan̄ wr þijnu Auga/ z ſiaa þu þa til/ ad þu faaer wt dreiged Baglen̄ wr þijns Broodurs Auga.

Þetta 4. Evangelium hefꝛ þriaar Greiner.

Su 1. er almen̄eleg Amin̄ing til Myſkunſeme

TOkum oſſ hier wt af eina AMJNNJNG/ ad þo vier kun̄um ecke fullkomlega ſo Myſkun ſamer ad vera/ ſo ſem Gud Himneſkur Fader/ þa eigum vier ei ad ſijdur ad bera oſſ ad breyta epter hønum/ og komaſt ſo langt ſem møgulegt er/ ſvo Men̄ meige ſiaa/ ad vier erum Børn vors Himneſka Fødurs/ z vilium breyta epter hønum/ huar um S. Pall oſſ amin̄er j Piſtl. til Epheſ. 5. Og ſo ſem Myſkunſeme Guds vors himneſka Fødurs er al men̄ og nær til allra Man̄a/ ſo eigum vier og ſo ad giøra Myſkunſeme vid alla Men̄/ Matth. 5.

2. Greinen̄ er frekare Vnderviijſun j huern hellſt maata Madur ſkule Myſkunſeme ſijna.

TOkum hier wt af eina AMJNNJNG/ ad vier profum oſſ og Skodum vora Samvitſku/ huørt vier høfum allt hingad til epterfylgt þeſſ are Vijtalningu Herrans Chriſti? Huørt vier høf um ei ſtundum otilbærelega hallded uppa þan̄ ſtrang aſta Riett/ og otilhlijdelegt Doms aꝑelle? Huø ꝛt vier høfum af Hiarta fyꝛergiefed þeim ſem

oss stigt og modgad hafa/ og villuglega hialpad
þeim Nauðstøddu? O huad stor brestur mun hi
er kiñast hia allmørgum? Þess vegna skæe eirn og
sierhuør ad sier/ og giøre Yfferbot/ so framarlega
sem hañ vill ecke missa Guds Myskun/ og falla j
Guds stranga Riettlætis Dom / og eilyfa Fyrer
dæming.

3. Greineñ er um Eptirlykingena Herrans Christi.

Lokum ẽ so hier wr af eina ANDLATJNG ad vier gaumgiæfum vel /huørium hellst vier eptersylgium. Ef vier eptersylgium Verølldeñe/so fylgium vier einum blindum Leidtoga/ sim oss lætur falla j þa Gröfiña / sem med Elldz og Brenesteine logar/af Opinberingar Bok 21. Cap. Huar fra oss Gud nadarsamlega bevare. Eñ ef vier eptersylgium JEsu Christo / þa fylgium vier Lyfsins Hertoga/af Postul. Giørn. 3. Cap. Huør ed oss mun leida wr þessu auma Lyfe/ jnn j eilyft Lyf/ þar ed vera mun allskins Sæla/huø er ad komast/ oss hiaalpe su heilaga þrævoruga Guddomsins Þreñing.

A Jons Messu Baptistæ/

Evangelium Luc. 1. Cap.

Og þa ed sa Tyme vat komeñ/ þ Elizabeth skyllde fæda/ og hun fædde Son. Og er Nægrannar heñar og Frændur heyrdu þad/ad.

DROTTeñ hafde margfalldad Myskun sijna vid hana/ sainglodduft þeir heñe. Og þad skiede/ ad þeir komu a hinum attunda Deige/ ad umskera Sveineñ/og nefndu hñ sijns Fodurs Nafne Zacharias. Eñ Mod er hans suarade z sagde. Ongvañveigeñ/ heldur skal hañ Johañes heita. Og þr sogdu til heñar / þar er þo eingeñ j þinne Ætt/ sem ad heiter þessu Nafne. Eñ þr bentu Fodur hans/ huad hañ vilde ad hañ hiete. Enn hann beiddest Knefaspialldz/ skrifade og sagde/ Johañes er hans heite. Og þeir undruduft aller. Enn jafnsnart laukst hans Muñur upp/ og Tunga hans talade/ Lofande Gud. Og Otte kom yfer alla þeirra Nagraña/ og um allar Fiallbygder j Judea vijdfrægdust oll þesse Ord. Og aller þeir ed þad heyrdu/ settu þad sier j Hiarta / og sogdu. Huor grunar þig ad þesse Sueirn verde? þuiad Hond DROTTens var med honum. Og Zacharias Fader hans fylltest af heilegum Anda/ spade og sagde. Blessadur sie DROTTi eñ Gud Jsraels/ þuiad hañ vitiade og giort

de Frelsan sijnu Folke. Og hañ uppreiste oss eitt Hialparhorn/ j Hwse Davids Pios ns sijns. So sem hañ hefur talad fyrer. Munn siña heilagra Spamanna/ þeirra sem nu eru af Heimenum. Hañ Frelsade oss fra Ovinum vorum/ og af Hende allra þeirra sem oss hotudu. Hñ giørde z Myskunsemd vid Fedur vora/ og miñtest a siñ heilaga Sattmaala. Og a þad Sære er hañ sor Fødur vorum Abraham/ ad hañ giæfe oss þad. Ad vier leysier af Hende Ovina vorra/ þionudum honum an Otta/ j Heilagleika og Riettlæte/ fyrer honum i alfu/ alla vora Lijfdaga. Og þu Sveirn munt kallast Spamadur hins hædsta / þui ad þu munt fyrerreña Auglite DROTTens/ad tilbwa hans Vegu. Og ad giefa hñs Folke Skilning Saluhialpareñar/ til Fyrergiefningar Synda þeirra. Fyrer Myskunar Ydur Guds vors/ j huorium hñ vitjade vor/ upprunneñ af Hædum/ ad lijsa þeim sem j Myrkrum og Daudans Skugga sitia/ til ad greida Fætur vorar fram a Veg Fridarens.

Þetta 4. Evangeliū sunðurðeilist j tvo Parta.

Sa 1. er um Fæding og Umskurn Johañis Skijrara.

TOkum hier wt af eina AMINNING / ad Foreldrarner giefe synum Børnum soddann Nøfn/sem þau kuñe ad minna a noktud gott og gagnlegt/og bidie Gud um þad/ ad þau mætte lifa epter þui goda Nafne. Þad skyllde og eirn og sierhuør hugleida / huørt hann hallde sig riette lega epter synu Nafne? So sem til dæmis(ad vier blyþum vid Ekne þessa 4. Hátyðis Dags) þeir sem JOhañes heita/ skulu hugleida ad Johañes merker j Ebreska Tungumaale/so myked sem Naad ætthktad/ edur þyllesæladt. Enn huørneñ eiga þeir þa er so heita / ad hegda sier riettelega epter þessu Nafne? Þad a ad skie j þañ mata / ad þeir stunde til ad nä Guds Naad og Hylle/ med godu Framferde / og sette Trw a vorn Naadar ryka Herra JEsum Christum / ad bidia Gud j hans Nafne / ad hañ villde giøra Naad j stadenn Riettar/ og ganga ei vid oss j Riettlætisdom/ as Psalm. 143. Þar med eiga þeir ad syna sig vid þeirra Naunga/ ecke stryda edur styrda/ helldur gunstuga og nadugа og so sem Gud veiter þeim syna Hylle og Gunst/so eiga þeir ødrum Hylle ad veita/Jaa sierhuør Christiñ Madur a ad vera vid siñ samchristeñ Naunga riettur Johañes / þ er Vinglarnlegur og astudlegur/ so sem Postuleñ aminner j Pistl. til Ephes. 4.

Su 2. Greineñ er Lofsaungur Zachariæ.

TOkum hier af eina AMJNNJNG/ad vier med Zacharia (huør nu hafde aptur feinged sitt Mæl) þøckum Gude fyrer þña Velgiørninga huar um Postulen Pall off kostgiæfelega aminñer j Pistl. til Ephes. 5. seigiande / giøred þacker alla Tyma Gude og Fødur fyrer alla Hlute j Na fne DROTTens vors JESu Christi/ Jaa eink um fyrer þad/ ad hañ hefur lated off fædast og uppalast j siñe Christelegre Kyrkiu / og giørt off Johañes edur Nædar Børn Guds/so sem Petur aminñer j 1. Pistle 2. Cap. Þöckum hønum þ þad/ ad hañ hefur allt hingad til/ so nædarlega vidhallded off/og fra allskins Naud z Fare vard veitt. Suo marga Bita Brauds/ sem vier høfū þeiged / so marga heilbrygda Time sem vier høf um/ So margfallda Lofgiørd og þackargiørd/er um vier þm goda Myskunsama Gude umskylldug er /seige þui eirn z sierhuør af Grune syns Hiarta Lofa þu DROTTeñ Sæla myn/ eg vil DRO TTeñ lofa so leinge sem eg life/ og mynum Gude Lof syngia medañ þ eg em hier/ Af Psam 146.

A Vitiunardag Mariæ / Gud spialled Luc. 1. Cap.

Þeim Døgum. Stod Maria Upp/og for mz flyter til Fiall bygda j Borgena Juda/ ingieck j Hws Zachariæ/og heilsade Eli zabet. Og þad skiede so/þa er Elisabeth heyrde

heyrde Heilsun Mariu/ ad Barned spratt upp j heñar Kuide. Og Elizabeth uppfylltest af heilogum Anda/ kallade hære Roddu og sagde / Blessud ert þu æ medal Kueña / og Blessadur er Avoxtur Kuidar þyns. Og Huadañ kiemur mier þetta/ ad Moder DROTtens mijns kieme til mijn? Siæ þu/ þa er Rodd þiñar Kuediu kom mi er til Eyrna/ spratt Barned upp af Fagnade j mijnum Kuide. Og Sæl ert þu sem trwder/ þuiad þad mun fullkomnast / huad þier var heited af DROttne. Og Maria sagde. Myn Ond myklar DROTTeñ. Og miñ Ande gladdest j Gude Heilsu Giafara mijnum. Þuiad hañ leit æ Lægting Ambættar siñar/ siæ af þui munu mig hiedañ af allar Ætter sæla kalla. Þuiad hañ giorde vid mig mykla Hlute / sa sem mættugur er/ z hn̄s Nafn er heilagt. Og hn̄s Myskunseme varer fra eirnre Kynslod til añarar/ yfer ollum þeim sem hn̄ ottast. Hañ framde Magt med sijnum Arme/ sun durdreyfde hañ Drambsæmum j þeirra Hiartans hugan. Volldugar sette hann af

Stole/

Stole/ og upphoꝼ Lijtelæta. Hungrada fyllte hañ øllum Giædum/ og hinum Rijku sleppte hañ twmhentum. Hann endurminntest Myskunar sīnar/ og medtok sīn Þion Jsrael. So sem hā talade til Fedra vorra/ Abrahams/ og hans Afkuæmis ad Eilijfu. Og Maria var hia heñe/ so nær sem þriar Mænude/og for sijdañ aptur til sijns Heimkynnis.

Þetta H. Evangelium hefur þriar Greiner. Su I. er um Reysu Mariu til Elizabetar.

TOkum oss hier eina AMJNNJNG/ ad yter þorsomum ecke þau Medøl edur Hentugleika/ huar med vor Trw/ kañ ad styrkiast/ so sem hier giørde Jomfrw Maria/ þuiad vor Trw er alldrei so sterk og fullkomeñ / ad hun þurfe ecke nockr' frekare Styrkingar vid. Þuiad lijka so sem eirn Lampe edur Lios / nærest og vidhelldst med Oleo og Feyte/og eirn Elldur med Elldevid/ So kañ Lios sannrar Trwar/ei betur ad vidhalldast nie aukast/eñ med ydugligre Jhugun þess openberada Guds Ords/z kostgiæfelegre Yfervegun Gudz Dadsemdar Verka/ med optlegre brwkun H. Sacramentis/m z Gudrækelegre Bæn z Christelegū Samtædum/ huad allt ad eru Medøl af sialfum Gude tilsett/ ad styrkia Trwna med/ huar epter ed stunda vier æminter verdū j Pistl. til Colos. 2. Hebr. 3. Cap. 2. Peturs Pistl. 3. Cap.

2. Grein

2. Greinen̄ er um Gudrækelegt Samtal Mariu og Elizabetar.

TÖkum oss hier wt af eirn LÆRDOM/ ad vier kun̄um eckert nytsamlegra Tal edur Ræru ad hafa/ enn um Mañdomstekning Guds Eingetens Sonar/ so sem Maria og Elizabet hier giørdu/ Þui þar er eckert ypparlegra edur furdanlegra Guds Verk ad finna/ en̄ þetta/ ad Gud og Madur/ hafa so jnelega samteingst j Eining Personuñar/ ad sa Sonur sem geten̄ var j Kyþe Jomfrwr Mariu / er under eins Sonur þess hædsta/ Luc. 1. Þar er eckert svo Huggunarsamlegt ad heyra/ sem þetta/ ad Sonur Guds hefur sannarlega uppa sig tekid vort Hold og Blod/ med øllum þess Veikleika/ þo an Syndar / af Pist. til Ebr. 2. og 5. Cap. Aungva sterkare vissu kun̄um vier ad hafa uppa vora Sæluhialp og eilyft Lyf/ en̄ Mañdomstekning Guds Sonar/ af 1. Pist. Joh. 4. Hvors vegna vier eigum þetta gaumgiæfelega ad yfervega j Trwñe med sialfū oss og ræda hier um Gudrækelega vid vorn Naunga.

3. Greinen̄ er um Heimreisu Mariu fra Elizabet.

TÖkum hier wt af eina AMINNING/ einkum fyrer ungt Folk/ ad þad veite þeim gømlu Heidr og þienustusemi/ so sem Maria hier giørde/ og hefr vissulega giørt vid syna Frændkonu Elizabet um þa þria Manude/ sem hun dvalde hia henne/ þuiad þo hun være komen̄ af Konunglegu Slekte Davids/ og nu ordenn Moder Messiæ/ hvørre all

er Eingla

er Einglar a Himnum mættu vel þiona/ þa ſtær er hun ſig þo ecke þar af/ helldur hegdar ſier ept er Syrachs Reglu/ af hans Bokar 3. Cap. Þar hañ ſvo ſeiger/ þui hærre þu ert/lytelæt þig þui meir/ Jaa ſialfur Gud hefur byfalad / ad unge Folk ſkyllde heidra þa Gømlu/ og þeim audmykt z Vndergiefne ſyna/ 3. Bok Moſ. 19. Cap. og 1. Piſtl. Peturs 5. Cap.

V. Sunnudag epter Trinit.

Gudſpialled ſkrifar Luc. 5. Cap.

Þañ Tijma. Og þad ſkiede / þa er Folked þlyckteſt ad honum/ til ad hey ra Guds Ord/ og hañ ſialfur ſiod vid Sioeñ Genezareth / og hañ leit tuo Skip ſtanda vid Sioeñ. Eñ Fiſkararner voru ſtigner af Skipunum/ z þuodu Neteñ. Nañ ſtie þa uppa annad Skiped / þad ſem var Simonar/og bad hañ ad draga nockud fra Lande. Og hañ ſat og kiende Folkenu af Skipenu. Og ſem hñ gaf upp ad kienna/ ſagde hañ til Simonar. Drag þu wt a Diuped/ og leyſed upp ydar Net til Fiſke d ættar. Simon ſvarade z ſagde til hñs. Meyſtare/ j alla Nott hofum vier erfidad

og feingum

og peingum eckert/ eñ j þijnu Orde mun eg Netenu wtkasta/ og þa er þeir høfdu þetta giort/ jnelucktu þeir mykla mergd Fiska/ so ad þeirra Net riþnudu. Og þr bendtu sijnum Felogum sem voru a hinu ødru Skip enu/ þad þeir kiæme þar/ og hialpudu þm/ Og þeir komu og hlodu bæde Skipeñ full/ so ad þau suckn ad mestu. Þa ed Simon Petur sa þetta/ þiell hñ til Knianña JEsu/ og sagde. Gack fra mier Lavardur/ þuiad eg em Madur syndugur/ aþ þui ad Felmtur var yþer hann komeñ/ og alla þa sem med hønum voru/ af þeim Fiskedrætte er þeir feingu til samans / lijka og eirnenn yþer Jacobū og Johañem/ Sonu Zebedei/ sem ad voru Lagsmeñ Simonar. Og JEsus sagde til Simonar. Ottast þu eige/ þuiad hiedañ j fra skalltu Menn veida. Og þeir drou sijn Skip ad Lande/ yfergaþu allt saman/ og fylgdu honum epter.

Þetta heilaga Evangelium hefur þrjaar Greiner jnne ad hallda.

Su 1. er um þad/ sem undañ fer þessu Furdu verke Christi/ vidvijkiande Fiskedrættenum.

TOkum oss hier eina ANMINNINAG/ ad vier ecke allernasta epter Dæme þessa Folks/hølldu oss til Christum til ad hlyda hans Orde/ helldur og so berum oss ad þiona hønu ap fremsta Megne voru/lyka so sem Petur medtok hn hier giarnsam lega uppa sitt Skipkorn / og flutte han þangad/ sem han villde og tilsagde. Þiona hønum eir nen Christen Manneskia med øllum þynum Lidum og Limum. Þionadu hønum med Augunum/ og skoda Gudrækelega hans Dyrdarverk. Þiona hønum med Eyrunum/ og vert hlyden hans Bode og Bifalningu. Þiona hønum med þynum Munne/ og pryda hans myklu Godgyrne og Velgiørder. Þiona hønum med þynum Høndum / og wtrett þær til hialpar þynum Naudstøddum Naunga. Þiona hønum med þynum Fotum/og gack a þeim þraungva Vegenum / sem til Lyfsens leider/ Matth. 7. Þiona hønum med þynu Hiarta z Sælu/ og elska han ap øllum þynum Krøptum/ Luc. 10. So muntu um sider ødlast eilyfa Vm bun/ og Himnaryk is Vistarveru.

2. Greinen er um sialft Furduverked.

TOkum oss hier ut ap eirn LÆRDOM / ad þegar ad Madur vill nockud Nytsamlegt wt rietta og framkuæma j synu Verke og Erfide/ þa verdur han ad draga ut a Diwped/ þad er/ad upp lypta synu Hiarta/Hug og Sinne/ j Hæderrnar / og bidia Gud um Rad og Blessan j sine Jdiu/ þuiad lyka so sm aller Avexter/ hafa sin Proska z Kra pt ap Solune/ so hliotum vier og so ad þar og ød last allan vorn Proska / og goda Framkuæmd ap Riettlætesins Solu / vorum Herra JEsu Christo/ þui

sto/ þui JESus Christur er sa sem j oss verkar bæde Villian og Giørningenn/ epter sinne þocknan/ ad. Pistl. til Philipp. 2. Cap.

3. Greinenn er um þad epterfylgde þessu Furduverke.

Lokum oss hier eina AMINNING/ ad þess meyre Blessan sem nockur þiggur af Gude/ þess audmiukare a hann ad vera/ so sem S. Petur bield hier til Fota Herranum Christo/ z medkiende sig fyrer þann overdugasta Syndara/ þuilijkum o stolltum Møñum giefur Gud giarnan sijna Naad og Blessan/ huar þ skyllde Mannesktan hroka sier upp? þui allt gott sem hun hefur/ er ecke af henne helldur af Gude sem Jacob vottar j sijnu Pistels 1. Cap. Lærum oss þess vegna elska Lijtellæted þui Gud motstendur þeim Dramblatu/ enn Lijtelatum giefur hann Naad/ seiger S. Petur j 1. Pist. 5. Cap..

VI. Suñudag epter Trinit.

Gudspialled Matth. 5. Cap.

J Pann Tijma. Jesus sagde til sinna Lærefueina. Eg seige ydur/ nema so sie/ ad ydart Riettlæte yfergnæfe meir enn þad hinna Skriftlærdu/ og Phariseanna/ þa munud þier eige jnganga j Himnarijke. Þier hafed heyrt huad sagt

er til þeirra gomlu. Ecke skalltu Mañ vega. Eñ huor hañ vegur Mañ/ sa ver dur Doms sekur. Eñ eg seige ydur þ/ huor hañ reidest Brodur sijnum/ sa verd- ur Doms sekur. Eñ huor sem ad seiger til Brodur sijns/ Racha/ hñ verdur Raads sekur. Enn huor sem seiger/ þu Apgl- ape/ hñ verdur sekur Helvijtis Ellds. Þar þyrer/ nær ed þu offrar þijna Gaafu til Allt aris/og þier kiemur þar til hugar/ þad þiñ Broder hafe nockud a mote þier/ þa lœttu þar þijna Gaafu fyrer Alltarenu / og far adur ad sœtta þig vid Brodur þiñ / og kom þa ad offra þijna Gaafu. Vertu snarlega samþyckur þijnum Motstodumanne/ æ med añ þu ert eñ æ Veige med honum / so ad eige selie þig þiñ Motstodumadur Domar- anum/og Domoreñ selie þig Þienaranū/ og verder so j Dyblissu kastadur. Sañlega seige eg þier/ad eige muntu þadañ wt fara þangad til þu hefur borgad hinn sijdasta Pening.

Þetta hellaga Evangelium hefur briaar Greiner sñc ad hallda.

Su fyrsta er um þad sanna Riettlæte.

Tøkum

TOkum hier wt aþ ecke alleinasta eirn LÆRDOM/ ad þad Riettlæte þyrer huørt Gud æ lykrar oss þrija þra Syndunum / er ecke aþ oss til/ edur vort eiged/ helldur aanarlegt Riettlæte / og kiemur aþ Christi Forþienustu. Helldur tøkum hier eirneñ eina AMINNINGG/ um Christeleg aa Lifnad og Framþerde/ sem endelega hlytur vid Trwna ad samteingiast/ þui eingeñ kaañ aan Helg unareñar DROTTeñ ad sia/ aþ Pistl. til Heb. 12. Huørs vegna þeir sem liþa og aaþram þara j Holldsins Verkum (so sem er Horoomur/ Frillu liþnadur/Saurlijþe/ Lausung/Skurdgodadyrkun/ Fiølkinge/ Fiandskapur/ Prættan/ Ryþ/ Reide/ Agreiningur/ Tuydrægne / Flockadrættur/Hatur/ Mord/ Ofdrykia/ Oþat og þessu lijkt) þeir kun na ei Guds Ryke ad erþa/ aþ Pistl. til Gal. 5. Eþ vier athugum nu þessa Vergllð / þa munum vier sia þar stora Eymd/ huad þatr þeir eru sim Guds Ryke munu Erþa. Gud nade slijkt z betre.

2. Greineñ er um riettta wtlegging þess þims ta Bodordsins.

TOkum oss hier eina VIDVORVN þyrer oþ tilbærelegre Reide / sem hier verdur giered j Gudspiallenu/huør ed auglysest j Hiartanu/ j. Vid motenu/ j Ordum og Giørdum / og kiemur ecke einungis aþ Vandlætingu ogudlegs Athæþis/hell dur aþ Aþund / Heipt og Hatre/ og ødru þess hattar. Eñ þesse Reide hæþer øngvañvegienn nie hlyder Christnum Møñum/ þui hun hyndr at þ rietta Bæna akall/aþ 1 Pistl. til Tim. 2. C. Og wtelykur Mañeñ þra Himinaryke/ aþ Pistl. til Gal. 5. Cap.

3. Greinen er um brodurlega Sätt og Forlykun.

TOkum hier wr af eina AMINNINGI/ um brodurlega Forlykun/ huør oss verdur hier by þølud under Tøpun Sæluhimalparcnar. O. þu auma Manneskia/ villtu helldur verda eilyflega fordæmd/ en ad taka j ackt brodurlega Forlykunar Lat so vera/ ad sa sem þig hefur styggt/ gyrnest øngra Fyrergiefning edur Forlykun af þier/ sem hann ætte þo ad giøra / samt skalltu vera Christi Eptterfylgiare/ Joh. 13. Huør af Himnum er of an komenn/ og hefur oss Sätt og Forlykun fram boded/ og svo nær ad seigia/neydt oss til/ hana ad þiggia/ þar vier þo storlega høfdum styggt og modgad Gud/ hans Himneska Fødur. Slæed þess vegna fra ydur/ ydar beysklundudu Giede/ þui ef þier erud so æpenlega Vansætter hier j Heime þa kunned þier ecke vid Gud ad sættast.

VII. Sunnudag epter Trinit.

Gudspialled skrifar Marc. 8. C.

J þann Tijma. Þa þar var enn margt Folk komed saman/ og hafde ecke til Matar. Kallade JEsus sijna Lære sueina til sijn/ og sagde til þeirra. Mig aumkar yfer Folked/ þuiad j þria Daga hafa þeir hia mier vered/ og eckert til Mat

ar hafa.

ar hafi. Og ef eg læt þa fastande heim til sijn fara/ þa vanmegnast þeir a Leideñe/ þuiad sumer voru langt ad komner. Og hans Lærisueinar svorudu honum. Hvad añ fæum vier þau Brauð/ hier a Eydemør ku/ so ad vier fæum þa mettad? Og hñ spurde þa ad. Huorsu morg Brauð hafe þier? Þeir sogdu honum Sio. Og hañ skipade Folkenu nidur ad setiast a Jordena. Og tok þau sio Braudeñ/ þackade og braut sundur/ og fieck sijnum Lærisueinum / ad þeir legde þau fram. Og þeir logdu þau fram fyrer Folked. Þeir hofdu og fæeina Fiska/ og þa hina sømu blessade hañ/ og baud fram ad leggia. Eñ þeir neyttu/ og urdu metter. Og þr toku upp þ yfer var/ sio Karfer med Afgangs Leifar. Eñ þr sem neitt hofdu/ voru nær fiorar Þusunder / og hañ liet þa j burt fara.

Þetta Heilaga Evangelium hefur þriar Greiner. edur Parta.

I. Er um Folked sem til samans var komed ad hlijda Kieñingu Herrans Christi.

Tokum oss hier wt af eirn LÆRDOM/ huge nefi vier eigum ad hegda oss/ mot Guds Orde

og vid Riesemeñena / sem er/ vier eigum ad safn ast þangad sem Guds Ord er kiendt og predikad so sem hier var margt Folk samankomed / vier skulum ecke lata oss þar fra hindra nockra Vegaleingd / þui sumer af þessu Folke voru langt ad komner/ so giørdu Vitringarner af Austurælfu/ hia Matth. 2. Drottningen af Sudre/ Matth. 12. Gielldingurenn af Morlande/ j Giørn. Bok Post. 8. Cap. Vier skulum og so ecke lata oss þar fra hindra nockra Bwksorg edur Ahyggiu/ lyka so sem þetta Folk/ liet sig huørke Kyrdom nie Fatækt hindra/ad koma til Christum/og heyra hañs Kienning/ miñustum huad David seiger j Ps. 73. Nær ad eg hefe þig DROTTeñ/ þa hyrde eg huørke um Himen nie Jørd. Vier skulum ecke hell dr: flyta oss undañ Guds Orda heyrn/huad Folk ed eirneñ hier giørde/ sem j þriar samþellda Daga þiellt aþrañ j Yfervegun Guds Orda/og Furdu verka / slyks og kar sier David j Psalm. 27. seig lande/eins þa bid eg af DROTTne/ þ sama þ giarnañ/ þ eg mætte blyfa j Huse DROTTens mijna Lyfdaga/ til ad skoda þa ægiætu Pionustugiørd DROTTEns Guds og ad vitia hans Musteris/ les hier um Syrachs Rad j hans Bokar 15. Cap.

2. Greineñ er um Sadning Folksins.

LOkum hier eina HUGGUN / fyrer þa sem giarnsamlega heyra Guds Ord/ og hallda sier fast þar vid. Neydeñ heimsæker þa ad sønu oft z ofskalldañ/ og ecke lytel neyd/helldur stor/so ad þeir eins og þetta Folk / hliota ad vanmegnast a Veige þessa Lyfs/ eñ DROTTenn JEsus

(til huørs

(til hvørs þeir hallda sier) veit vel þeirra Neyd og aumkar sig ecke allcinasta yfer þa/ so sem hann aumkade sig yfer Folked/helldur sender þeim sijna Hiælp/þa þeir ad eins setia allt sitt Rad og Von til hans vmhyggiu / so sem þetta Folk fyrer setur þøn um ecfert/ hvad þn skule giøra/ fo þad være naumlega stadt/ þuiad þañ er Trwr/og læt ur øngrañ af sijnum Trunudi yfer Megn- preyst adañ verda/af 1. Pistl. til Corinth. 10. Kennum oss þui ecke alleinasta sian epter vereallslegum vtvortis Medølum/ so sem Kennesueinarner meintu/ad Folked munde ei mettast kuña/ pyrst ei. var meir fyrer Hende/eñ sið Brand/z fæcliner Fiskar/ helldur setium alla vora Von- og Traust til DRDTTens/ so mun hñ oss vel forsorga og vidhalld a / so sem vier lesum j Bordpsalmenum vorū. Allra Augu Vona uppa þig DROTTeñ/og þu gefur þeim þeirra Fædu j hæsilegañ Tyma / af Psalm. 145.

3. Greineñ er um Samansøfn Afgangs Leifanna.

TOkum hier wt af eina AMINNINGE / ad þegar Gud veiter sijnar Gafur yferfliotan lega/ þa misbrwkum þær ecke/so sem margra von dur Vane er / helldur skulum vier med Kennesuein unum samantaka þad Afgangs verdur/Og þenk ia uppa Syrachs Ord j 18. Cap. hans Bokar/ þa Mann er saddur/þa skal hañ þenkia/ ad apt ur ad nyu kañ hañ hungradur ad verda. Þad lijtur jlla wt/þegar eirn þeur so aled sig j Vngdomi num/ ad þegar hañ er komeñ til fullkomens Allo

urs/ þa hlioté hñ ad lijda skort og Armod. Ep þu dregur eckert saman j þynum Vngdome/huad villtu þa fiña j þinc Elle / segier Syrach 25. C.

VIII. Suñudag epter Trinit.

Evangelium Matth. 7. Cap.

Þañ Tijma. JEsus sagde til siña Lærefuema. Vaćt ted ydr þyrer Fals Spamoñum/sem koma til ydar j Sauda Klædum/eñ hid jñra eru þeir glepsande Vargar. Vt af þeirra Avoxtum meige þier kieña þa. Verda nockud Vijnberen samañlesen af Þyrnunum/ eda Fijkiurnar af Þyrslunum? So lijka mun huert gott Trie giora godañ Avoxt / eñ huort vondt Trie vondañ Avoxt. Gott Trie giefur ecke fært vondañ Avoxt / og ei helldur giefur vondt Trie fært godañ Avoxt. Og huort þad Trie sem ecke giører godañ Avoxt/ skal upphøggvast og j Elld kastast. Þar fyrer meige þier wt af þeirra Avoxtum þeckia þa. Þeir munu ei aller sem til mijn seigia/ DROTTeñ/ DROTTeñ/ jnnganga j Guds Rijke/ helldur þeir sem giora Vilia

ra Vilia

ra Vilia mijns Fodurs/ þess a Himnum er. Marger munu til mijn segia a þeim Deige Herra / Herra/ hofum vier ecke Spaad j þijnu Nafne? hofum vier ecke j þijnu Nafne Dieffla wtreked/ og giordum j þijnu Nafne morg Kraptaverk? Og eg mun þa jatta þeim / ad alldrei þeckta eg ydur / Fared fra mier aller Jllgiorda Menn.

Þetta 8. Evangelium hefur þriar Greiner.

1. Er Varatekt Christi fyrer Fals Spaamonnum.

Tokum oss hier wt af eina AMINNING/ ad vier þockum Gude þar fyrer / ad hann hef ur ei sendt oss neina Villumenn / edur Riettara/ helldur goda og riettruada Kiennefedur/ huorier ec ke annad kienna / enn þad sem þeir gomlu Guds Spamenn/ ja sialfur Guds Sonur JEsus Christus og hans Lærisueinar hafa kient og sagt Post. Gjørn. 2. 20 Cap. Huorier oss kunngiora allt Guds Raad/ af Postulanna Gjørning. 26. C. so vier meigum vita/huørnenn vier eigum Christelega ad lifa og Sæluhiælplega ad deyia.

2. Greinenn er um Kienneteikn þeirra folsku Spamanna.

Tokum oss hier eirn LÆRDOM um Art og Nattturu Truarennar/ein Christenn Manneskia er ein Eyk edur Trie j Garde Christelegrar Kyrk

iu/ ef ad hun nu helldur ecke eitt Christelegt og ostraffanlegt Lyþerne/ so hefur hun øngva riettra lifande Trw/ huør ad er soddañ Tries Avøxtur og jñvortis Kiarne / huiad eitt Christelegt og ostraffanlegt Frambferde / er so vyst ad finna hia eirnre sañre lifande Trw/so sem goder Avøxt er/ a einu godu Trie/ Jacob 2. Gal. 5. C.

3. Greineñ er um einskisverda Nroosun fra folsku Spamañа.

LOkum hier wt af eirn LÆRDOM/huørneñ og huar af þa meige þeckia/ sem j Himnarykt komast/ nefnelega af þui/ef þeir giøra Vilia þess himneska Fødursins/ huørs Vilie er/ ad vier trw um a Soneñ / Joh. 6. Og þionum Gude j Helgleika og Riettlæte sem hønum þocknast/ Luc. 1. Hølldum Brodurlega Ælsku jñbyrdis/ af 1. Pistle Joh. 3. Gløtum oss ei lyka þessare Verølld af Pistl. til Rom. 12. Og sieu ecke gleimskufuller Heyrendur Guds Ordz/ helldur hlydner Giørend ur/ af Jacobs Pist. 1. Cap.

IX. Suñudag epter Trinit.

Gudspialled skrifar Luc. 16.

Dþann Tyma. JEsus sagde til siña Lærefueina. Nockur Madur audugur var þar / sa ed hafde eirn Radsmañ/ sa same var ofrægdur vid hañ so sem hefde hann eydt hans Gotze. Og

hañ kallade þañ sama til sijn/og sagde til hans. Huad heyre eg þetta af þier? Gi-ør þu Reikningskap af þiñe Radsmenſku/ þuiad þu matt eige leingur Radsmenſku haþa. Eñ Radsmadureñ sagde med sial um sier. Huad skal eg til giora/ miñ Her-ra suipter ap mier Radsmenſkuñe? Eg duge ecke til ad graþa / eñ eg skamast mijn ad bidia. Eg veit huad eg skal giora/ nær ed eg verd settur ap Radsmenſkuñe/ so ad þeir medtake mig j sijn Hws. Þar fyrer kallade hann saman alla Skulldameñ sijns Herra/og sagde til hins fyrsta. Huorsu myked ertu skylldugur mijnum Herra? Eñ hañ sagde. Hundrad Tuñur Vidsmiors. Og hañ sagde þa til hans/tak þitt Brieþ og sett nidur/og skriþa snarlega fimtyger. Epter þad sagde hañ til hins añars/ Enn huorsu myked ertu skylldugur? Sa sagde. Hundrad Mælekiero lld Hveitis. Þa sag-de hañ til hñs/tak þitt Brieþ og skriþa att-atyge. Og Herrañ Loþade þann rang-lata Radsmañ/ þ hñ hafde giort so for-simlega. Þui þessa Heims Born eru kiær-are Son

are Sonum Lioſſens j þeirra Kynſlod. Og eg ſeige ydur / Giøred ydur Vine af þeim Ranglætis Mam̃ona/ ſo ad nær ydur þryt= ad þr medtake ydur j eilijfar Tialldbwder.

Þetta Heilaga Evangelium hefur þriar Greineꝛ jñe ad hallda.

Su I. er um̃ Krøfu Reikningſkaparens.

TOkum hier wt af eirn LÆRDOM / ad allt þad gott ſem Mañeſkiañ hefur/ þad er af Gude/ þui Gud er þeſſe auduge Hladur er hier verdur umgieted/og vier Meñerner eirn med ødrum erum hans Radsmeñ/af Jacobs Piſtl. I. Cap. Af hønum høfum vier Lijfed/ af Jobs B. 10. C. Vort Gotz og Audlegd / af Pſalm. 104. Vort Forſtand og Skilning/ af Ordskurda B. 2. C. Vora Hefd ꝛ Heidur/þui Gud upphefur og lijtelækar/ſeiger Aña Moder Samuels. I. Bok Samuels 2. Cap. Eñ lijka ſo ſem Gud hefur med deillt Møñunum ſijnar Gafur/ ſo eiga þeir eirneñ ad brwka þær Gude til Lofs og Dyrdar/ med þui Gud vill þar af ryckugann Reikningſkap hafa um ſijder. O huad margur mun þa aumlega ſtaddur verda/þegar hans oroleg Samvitſka ſeiger hønum a Dauda Sængeñe (ef þad ſkier ei fyrr) Giør Reikningſkap af þiñe Radsmenſku Huørneñ mun þ þa tilganga j ødrũ Heime/ þegar ſa riettlaate ꝛ ſtrange Domare med ſinne hrædelegre Rauſt ſeiger/ Giør Reikningſkap af þinne Radsmenſku? huad eirn og ſierhuør j ſijnu Stande ætti gaumgiæfelega ad athuga. 2. Gre

2. Greinin̄ er um̄ Klokskap þess Ranglæta Radsmans.

TOkum hier wt aþ eina VIDVORVN/fyrer Ætte og Nduleyse. Pad þesse ranglaate Radsman̄ villde ecke Erþida/ þar wtt giörer han̄ oriett, med þui ad Man̄skian̄ er aþ Gude skøpud / til Erþidis/ aþ Syrachs B. 7. Eþ Madur er Nod en̄ og astundunarsamur/ og blijþer sier ecke pyrer heinu Erþide j sine Kallan / so ma han̄ hugga sig vid Gudz Blessan og Adstod/ aþ Psalm. 128. En̄ villic nockur um̄blyta Erþided/ og leita sier og sijnum. Næringar med oleyþelegum Hlutum/ so sem þesse ranglaate Radsmadur / þa er sa same j øngre vissre Christelegre Kallan/ hellb ur ma han̄ haþa eina sætta nagande Samvitsku/hetþ ur þar med eitt onadugan̄ Gud/og ma vænta sier tilbyrar Smanar og Vanvirdu/ eþ hn̄ vill ei sia ad sier/þui Bølvadur er sa sem Verk DROTT en̄s Suiksamlega giörer / seiger Gudz Ande hia Jeremiam 48. Cap. pad er ad skilia/ pad Verk og Erþide sem eitt og sierhuør a ad giöra og þr am̄kuæma j sijnu riettu Kalle og Embætte.

3. Greinen̄ er um Herrans ælycktun/huor ed alla Menn snerter.

TOkum hier aþ eina AMINNINGV/ um þa allra bestu og heilsulamlegustu Brukun Aud æþanna/ sem er þar j innehalenn/ad Madur ko me til hialpar og adstodar Aumum og Naudþurþt ugum Christnum Man̄skium/huad hid sama Her ran̄ Christur so Alijtur sem være hønū pad sialþū giört/huad liost er aþ hns Ordū/hia Matth. 25.

Luckusæll

Lukusællt er þad Gotz/ sem so verdur hand uterad/ad Christur a sydasta Deige/vill hrosa þui og j Himnarijke ciltyblega endurgiallda.

X. Suñudag epter Trinitatis
Gudspialled Luc. 19. Cap.

Y Þañ Tijma. Og þa ed JEsus kom nær/ad hñ sa Borgena/griet hañ yþer heñe/og sagde. Ef ad þu visser huad til þijns Fridar heyrde / þa munder þu a þessum þijnum Tijma/ þar Vaktan a haþa / eñ nu er þad huled fyrer þijnum Augum. Þuiad þeir Dagar munu koma yþer þig/ þad þijner Ovuner munu byggia Hervirke j kringum þig / og þijn Born med þier/og umkringia þig/og a alla Vegu ad þier þreyngia/z þig nidur ad Jordu briota/z ecke munu þeir j þier lata Stein yþer Steine vera/aþ þui þu þeckter ecke þinn Vitiunartijma. Og hann gieck jnn j Mustered / og tok til ad reka wt þa sem seldu z keyptu þar jñe/z sagde til þeirra. Skriþad er / ad mitt Hws sie Banahws/ eñ þier haþed giert þad sem annad Spill-

virkia

virkia Jñe. Og huorn Dag kiende hann j Musterenu. Eñ Kieñemañahøfdingiar og Skriptlærder/og Villdarmeñ Lydsins leitudu fast epter/ad fyrerkoma hønum/og giørdu þad ecke funded/huad þeir skylldu giøra hønum. Þuiad allt Folked hnie ad hønum/og hlydde hans Ordum.

Þetta heilaga Evangelium hefur þriar Greiner jnne ad hallda.

Su 1. er um þa aumkunarlegu Kløgun/þeß Grætanda JEsu yfer Borgeñe Jerusalem.

TOkum hier wt af eina AMINNINGH / ad kañast vid þessa vora Tijma / a huørium vier verdum og so af Gude j Nꝛꝛdene heimsokter/ og til Ydrunar upp hvatter/ ꝛdur eñ Nꝛꝛdartijmeñ alldeilis endast/og su oendanlega Reidennar Tyd byriast. Þui hafe Gud so hrædelega straffad Gydingana sem voru hans eiged Folk/ af 5. Bok Moys. 7. Cap. Huørt sitt Folk hañ med styrkre Hende hafde wtleidt af þui Egyptska Þrældoms Hwse/ 2. B. Mos. 13. og 20. Cap. Af huøriu vor blessade Messias var komeñ epter Hollдenu/ edur siñe holldlegre Fædingu/ af Pist. til Rom. 9. Huad myklu framar mun hañ þa straffa oß/ ef vier vilium ecke kannast vid vorn Tijma/edur Nꝛdar Vitiun Guds? helst epter þui vier erum ad mestu leite ꜳngvu betre eñ Gydingar/ og erum þo wr þeim forblindada Heideñdom / Nꝛdarsam

 lega med

lega medecknet til ad vera Guds Folk/ þess vegna skyldum vier skoda oss so sem j Speigle a þeim wt skwþudu Gydingum / og stunda til ad hegda oss betur en þeir hafa giørt.

2. Greinen er um Hreinsun Musteresins.

TOkum hier wt af eina AMINNING / ad þeinkia þar uppa/ þegar vier gøngum j Kyrk-kiuna og Guds Hws/ huørt vier þa gøngum? Nefnelega j Bænahws þess allra heilagasta Guds/ huar þar vill tilbeden verda j Anda og Sannleika fyrer Nadarstyrk og Krapt H. Anda/ enn all-tar Hræsne. Þess vegna kappkostum/ad aller oß tilheyrreleger og skinhelger Paankar sieu laangt fra oss/og bidium/ bidium/ bidium Gud af Hiarta. O huad Naudsynlegt er oss þad nu a þessum Tijmum? Gud reidest hrædelega / Guds Sonur grætur sarlega/ Heilagur Ande lætur tala til vor Ognlaranlega. Vilium vier nu ecke bidia/ þa er øngvum þar um ad kienna / nema sialfum oss. Gud hialpe oss nadarsamlega j JESu Nafne.

3. Greinen er um Pharisæana og þeirra Skriftlærdu Natur og Reide vid vorn DR-DTTen JESum Christum.

TOkum hier wt af eina HUGUVNN/ ad en þo Diøfullenn og hans Selskapur/nefnelega Ogudleger Men/ ofsæke Christum og hans Lime / fa riettrwudu/ og vilie þeim skada giøra / þa giøra þeir þad þo ei framkuæmt a medan Krossens Tijme af sialfum Gude fyrerhugadur/er en ecke kom

eñ/ Gud veit vel Kaad til ad vernda ſyna/ og þeim þurdañlega ad hlyþa. Sa Gud ſñ oſſ heþr Lyþ ed giefed/ hñ heþur eirneñ alla vora Daga uppteiknn ad/ ſo ad þeir eru alleiñaſta j hans Hende/ eþ Pſ. 139. Þuiad hañ alleina heþur Vallð yþer Lyþe z Dauda/ aþ Spekeñar B. 16. Cap. Og øll vor Høþudhaar eru taleñ/ ſem ſialþur Herrañ Chriſtur vottar hia Lucam j 12. Cap.

XI. Suñudag epter Trinitatis

Gudſpialled ſkrifar Luc. 18. Cap.

A Þeim Døgum. JEſus ſagde til nockra þeirra ſem treyſtu uppa ſialþa ſig / lÿka ſem mundu þeir Riettlæter vera/ z þorſmadu adra/ þeſſa Epterlÿking. Tueir Meñ gingu upp j Muſtered ad bidiaſt þyrer/ eitt var Phariſeus/ enn annar Tollheimtumadur. Phariſeareñ ſtod og badſt nu þanneñ þyrer med ſialþum ſier. Gud/ eg þacka þier/ þad eg em ei ſvo ſem adrer Meñ / Ræningiar/ Orietttrÿſer / Hordoms Meñ/ eda ſo ſem þeſſe Tollheimtumadur. Eg þaſta tviſ var j Viku/ og gief Tyunder aþ øllu þui eg a. Og Tollheimtumadureñ ſtod langt

j burtu fra/ og villde ecke upplypta sijnum Augum til Himens/helldur barde hañ sier a Briost og sagde. Gud/ vertu mier synd ugum Lyknsamur. Eg seige ydur / pesse por Ræittlætur framar hinum / j sitt Hws. pikad huor sa sem sig sialfañ upphepur/ hañ skal nidurlægiast. Og huor sem sig sialpañ nidurlæger / hann mun upphapenn verda.

Petta H. Evangelium hepur priær Greiner.

Su 1. er um Ordsøk og Epne til pessarar Epterlijkingar.

Tokum hier wt ap eirn LÆRDOM/um þañ skadsamlega Hopmod/og Stolltheit/þegar ein Mañeskia meinar sig ad hapa storañ Fromleika og Heilagleika til ad bera/ og vill ei kannast vid sinn eigeñ Brest/þar þo allt þad goda sem Mad ur pær wtriett z til leidar komed / a ecke hønum ad tilreiknast/helldur alleinasta þeim goda Gude/ huørs Verkpære Madureñ er / so hañ hepur allz øngva Ordsøk til ad hroka sier upp/ ȝhuørsu gott sem hañ giører// helldur er hañ þui meir skylldug ur ad packa Gude þar pyrer / þad hønum hepur þocknast / ad giøra hañ ad so godu Verke sinnar Nadar/so sem S. Pall giører j 1. Pistl. til Cor. 15. Cap. og David j Psalm. 115.

2. Greineñ er um sialpa Epterlijkingena.

Hier høp

Hier høpum vier eitt merkelegan LÆRDOM um Bænena/ huørrar stutt Form oss verdur hier til epterbreytne þ Sioner sett j Tollheimtumanz sins Bæn/ þar hn̄ so seiger/ Gud vertu mier Synd ugum Lyknsamur/ Hier er huørt Ord miøg mer kelegt/ GVD þad er (Fyrst) eitt Ord sem merk er riettа þecking Guds/ þui huør sem riette lega vill bidia/ hañ verdur ad þeckia Gud wt aþ hans Orde. VERTV/ þad er(j 2. Maata) eitt Ord merkiande Guds nadar Fyrerheit/ þui huør sem bidia vill / hlytur ad grundvalla syna Bæn uppa Guds Fyrerheit. MIER / þad er (j 3. Maata) eitt Ord merkiande Angur og Tr ega/ þui huør sem vill riettelega bidia / hann a ad giøra þad med einu angrudu og ydrande Hi arta. SYNDVGVM/ þad er (j 4. Maata) eitt Ord/ merkiande Ovedugleika/ þui huør sem riett vill bidia / hlytur ad medkienna fyrer Gude siñ Ovedugleika z Synder. LYKNSAMV VR/ þad er (j 5. Maata) eitt Ord sañrar Trw ar/ þui huor sem riettelega vill bidia/ hañ hlytur ad haþa støduget Trwnadartraust uppa Forþien ustu og Medalgøngu Christi/ og þess vegna extent eka um Naad og Bænheyrslu Guds.

3. Greinen̄ er um þau epterfakanlegu Ord eñ Christi/ sem standa j Nidurlage Gudspialls sens.

TOkum hier wt aþ stuttlega þessa LOGBOKN/ fyrer allar stursadar og ydrande Mannesk iur/ad Gud vill giøra þær riettlaatar/ z ælykta þær þryar þra Syndunum/ þa þær bidia eins og

Tollheimtumadurenn/ Gud vertu mier Syndug-
um Lyknſamur. Enn vilie nockur ſo ſeigia/ ef
þeſſu er ſo vared/ þa mæ eg Daglega ſyndga/ og
ſydañ leſa þeſſa Tollheimtumañſins Bæn. Nei
ſlykt er ecke riettur ⁊ þuilikon-legr Skilningr Toll
heimtumañſins Bænar og Ydranar/ þui huør ſem
vill brwka Nad Guds/til ad auka Synd a Synd
ofañ/ þa er hañ alldeilis olykur þeſſum Tollheim
tumanne/ ⁊ mun þar j ſtadeñ eins Nadugs Guds
eirn ſtrængañ Domara/ huør hans æſettar ⁊ ugga-
lauſar Synder/vill um ſyder med eilyfu Straffe
endurgiallda.

XII Suñudag epter Trinit.

Gudſpialled ſkrifar Marc. 7. Cap.

OG þa JEſus gieck j burt aftur
wr Landsælfum Tyri og Sydon
is/ kom hañ til Sioarens j Ga
lilea/ j midiar Bygder þeirra tyu
Stadanna. Og þeir leiddu til hans þañ
Mann ſem daufur og Mallaus var / og
bædu ad hañ legde Hendur yfer hañ. Og
hañ veik honum afſydis fra Folkenu / liet
ſyna Fyngur j hans Eyru/hrækte wt / og
æhrærde hans Tungu/leit upp til Himens
Andvarpade og ſagde til hans. Hephata/
þad er/

þad er/ opna þig. Og jafnsnart þa upplukust hn̄s Eyru/ þa uppleystust og einnen̄ Fiotur hans Tungu/ so ad han̄ talade riett Og han̄ fyrerbaud þeim ad seigia þad nein um/ En̄ þui meir sem han̄ fyrerbaud þeim þad/ þess meir þa vijdfrægdu þeir þad wt/ og þa undrade þetta nᴂsta miøg/ seigiande. Allt giørde han̄ vel / þviad Dauþa lætur han̄ heyra/ og Mællausa tala.

Þetta Heilaga Evangelium hefur þriar Greiner jn̄e ad hallda.

Su fyrsta Hliodar um Flutning þess Dauþa og Mællausa til Christum.

TOkum hier wt af eina AMJNNJNG / ad vier profum oss sialfa/ huort ei mæ skie/ ad vier sieum lyka andlega dauþer og mællauser/ so sem þesse auma Manneskia var lykamlega dauþ og mællaus. Æ Gud giæfe ad eingen̄ fyndest vor a medal so a sig komen̄/ en̄ þess er þo varla ad vænta/ þui midur/ þegar Madur riettelega athugar huad þad sie/ ad vera andlega Dauþur og Mællaus. Þeir eru andlega Dauþer sem an̄ad huort vilia alldeilis ecke koma til Guds Orda heyrnar edr þo þr kome þangad af Yfervarpe/ þa fara þr burt so buner/ hafande tilstøppud Eyru/ sem ein dauþur Høggormur / af Psalm. 58. Þeir sem byrgia syn Eyru fyrer kalle þeirra Frælsaru/ meiga lyka Dauþer kallast/ og muny ei heyrder verda/

þegar þeir kalla/seiger Salomon j siñar Orðskú ida B. 21. Cap. Þeir eru eirneñ andlega Maal lauser/sem ecke vilia bewka sijna Tungu til skyll dugrar Lofgiørdar vid þañ godgiarna Almættuga Gud/ þar þeir H. Einglar giøra ei añad / eñ ad loba hañ oaflaatanlega/huørier þo ei haba so ma rgt og myked gott ab Gude þeiged/sem vier Meñ erner/fyrer huøria Guds Sonur hefur wthellt sij nu dyrmæta Blode/og sitt Lijf j Daudañ gieþed. Þeir eru og so andlega Maallauser/ sem j andleg um edur veralldlegum Efnum vilia ecke medkieña Sañleikañ/ helldur meta sitt eiged Gagn meir/ og Gunst edur Vinættu añara/ til huørra Gud svo talar j Psalm. 58. Eru þier þa Maallauser ad þier villed ecke tala Riettindenn og dæma huad riett vijsstegt er/ þier Mannaña Børn. Sia nu huør j sin Barm/og prófe sin Lifnad og Framm ferde / huørt slijkt a heima hia hønum edur ecke?

2. Greineñ er um Lækning þessa auma Mans

TOkum hier wt ab eina AMINNINGE/ þeg ar vier villium/ nockud gott giøra/ ad vier lyf tum þa upp til Himens/so sem Herrañ Christur hier giørde/ þad er vier skulum uppbyria øll Guds verk j Guds Otta/med Guds Hialp og Adstod/og lat ta hñ jafnañ vera A og O upphab og Endet/ab Openberingar B. 1. Cap. Hier stendur j Textañ um/ ad Herrann Christur habe ædur andvarpad/ huar med hañ villde kieña oss / ad vier skylldum gánga til vors Ervidis med Andvarpan z Bæn til Guds.

3. Greineñ

3. Greinen er um Forbod Christi/ ad seigia ødrum hier fra/og pad Hroos er Folked giefr ur honum.

TOkum hier eina gledelega HUGGUN/ at Ende ingu pessa heilaga Evangelij/ par svo stendur/ Allt giørde hañ vel. O pu allra kiærasta Herra JEsu Christe/ pu truvasta Hiarta/ pu hefr ur hingad til allt vel giørt/ pui pu skapader oss j Endverdu epter pinne eigen Mynd/ og pa vier vorum fallner j Syndena og Daudañ/ hefur pu komed oss aptur j Nad og Sætt vid Gud/ fyrer pitt fullkomna Forlykunar Offr. Pu hefur halld ed oss stadfastlega vid Lios pyns heilaga Evangelij/ og hlyft oss vollduglega fyrer øllum æraasū vorra Ovina. Æ Giør allt gott vid oss eñ nu framvegis/ halt oss fast vid pyna Nad allt til Enda/ og tak oss um sijder/ pa Tymeñ er komenn fyrer farsælleganñ Vidskilnad/ j Himnaryktis Glede og Føgnud.

XIII. Suñudag epter Trinit.

Gudspialled skrifar Luc. 10. Cap.

OG JEsus hñ snere sier til sijña Læresueina/og sagde peim sierdeil is. Sæl eru pau Augu sem sica pad/ huad pier siaed/ puiad eg sei ge ydur/ pad marger Spamenñ og Kongar

villdu hafa sied huad þier sieed/ og sau þ ecke/og ad heyra huad þier heyred/ og heyr du þad eige. Og sia/ ad nockur Lögritrirg ur stod upp/ freystade hńs og sagde. Meyst are/ Huad skal eg giora / so ad eg eignest eilyst Lijf? En hañ sagde til hans. Huad er skrifad j Lögmalenu? Huornen les þu? Hañ suarade og sagde. Elska skalltu DR DTTeñ Gud þiñ af ollu Hiarta þijnu/ z af allre Öndu þiñe / og af ollum Mætte þijnum/og af ollu Hugskote þijnu/ og þinn Naunga sem sialfañ þig. JEsus sag de til hans/ Þu svarader riett/ Giör þad z muntu lifa. Enn hann villde riettlæta sialfañ sig/ og sagde til JEsu. Huor er þa miñ Naunge? JEsus suarade og sagde. Madur nockur for fra Jerusalem/ ofañ til Jericho/og hrasade a medal Ræn ingia/huorier ad ræntu hañ Klædum / og lemstrudu hñ Sarum/geingu sijdañ j burt/ og lietu hañ þar epter hałfdaudañ liggia. Eñ so bar til/ ad Kiennemadur nockur for ofañ þañ sama Veg / og er hañ leit hann gieck hañ fram hia honum. Slijkt hid

sama

sama Levitenn/ þa hann kom nærre þeim Stad/ og sa hann/ gieck hann þar framm hia. Enn Samverskur Madur nockur for um farenn Veg/ kom þar nærre hønum/ og sem hann sa hann/ þa hrærdest hann af Mysku vid hann/ og gieck ad hønum/ batt um Saar hans/ hellte þar j Vidsmiøre og Vijne/ og lagde hann uppa sinn Eyk/ og flutte til Herbergis/ gaf og giætur ad hønum. Enn ann ars Dags þar epter/ þa hann for j burt/ tok hann upp tuo Peninga/ og fieck Hwsbuand anum/ og sagde til hans/ haf þu Gaat a hønum/ og huad þu leggur meira wt/ þad skal eg borga nær ad eg kiem aptur. Huør þeirra þriggia syneft þier vera þess Naunge/ sem hrasadur var a medal Ræningiannna? Enn hann sagde. Sa sem giørde Myskunarverked a hønum. JEsus sagde til hans. Far þu og gior slijkt hid sama.

Þetta Evangelium hefur þriar Greiner.

Su 1. er um Sælu-Nag Postulanna.

TOkum hier wt af eirn LÆRDOM/ huar jtte su rietta Sæla sie falenn/ sem er þar jnne/ ad Menn siaae Herrann Christum/ enn helst verdur hann

siedur

ſiedur med pernu mote. Fyrſt j Fyrermyndunū edur Fornbæringum/ j hvǫrium þad Lambed Guds var fordum pyrermyndad/ og þañen haƒa þeir H. Forƒedur j Gamla Teſtamentenu hañ ſied/ ſo ſem þar ſtendur um Abraham/ hia Johañem. 8.

Par næſt heƒur hañ ſiedur vered med lykamleg um Augum/ ſo ſem/ ecke alleinaſta Læreſueinarn er/ helldur og ſo þeir Skriftlærdu/ Phariſei/ og Saducei/ Pilatus/ Herodes og marger adrer Oguð leger Gydingar haƒa hañ ſied a Døgum hũs Hier viſtar. J þridia Máta verdur hañ ſiedur j Trwñe / þegar Madur lytur ſijnum Hiartans Augum uppa JEſum Chriſtum/ og ſetur alla ſijna Von a hañ. En þeſſe Sioneñ ſamteingeſt ecke hiñe þrettre Lykamlegu / þa er ſu Lykamlega ecke ſijdur ſkadleg eñ nytſamleg. J ƒiorda Máta heƒur Herrañ Chriſtur ſiedur vered med lykamlegum Augum/ z under eins med Trwarenn ar Augum/ j hvǫrn máta ad Læreſueinarner þa ſied hañ/ Joh. 1. 2. Piſtl. Peturs 1. Cap. Og um þeſſa Sionena talar Herrañ Chriſti hier j Gudſpiallenu/ ſeigiande/ **Sæl eru þau Augu er ſia/ þad þier ſiaed.** Eñ hier er vel merk lande ad ſu Lykamlega Sioneñ/ hvar med Læreſueinarner ſau hañ/ heƒur alleinaſta vered eirn Partur tijmanlegrar Sælu hier a Jørduñe. Enn þettra ƒullkomlegre og ſtærre Sæla ſtod þar wti/ ad þeir ſau hañ med ſtǫdugre og riettre Trw/ þui Sæler eru þeir ſem ecke ſia og Trwa þo / ſeiger Herrañ Chriſtur hia Joh. 20. Hvǫria ſaluhialp lega Trw/ Gud vill gieƒa øllum þeim ſem heyra Guds Ord/ og riettelega yƒervega þad/ So er

nu øng

nu Ángvum þessarar Sælu varnad sem hana gyrn ast/ enn um syder munu þeir trwudu komast til Fullkomlegrar Skodunar i eilijfu Lijfe/ og sia þä Auglite til Auglitis / aþ 1. Pistl. til Cor. 13.

2. Greinen er um Spurning Løgvitringsins og Christi Suar þar uppa.

TOkum oss hier wt aþ þann LÆRDOM / ad sa Helvijtiske Ræninge Diøfullenn/ hefur oss þ Syndena dauðlega sært a Sælu z Lijfe / og lated oss so liggia i aumlegu Tilstande/ verre enn hælfdauda/ so vier kunnum huørke fyrer Løgmaal ed ellegar þær Levitisku Offraner/ad vidrietast. Enn oss er til hialpar komenn JEsus Christur/ (huørn Gydingar aþ forakte kølludu Samversk ann Joh. 8.) Hann hefur fyrer þa skørpu Løg mælsins predikun/læted oss kannast vid vorar Syndor/og sydann vor Sælar Sær med þeirre Lyn kindasømu predikun heilags Evangelij myke og græde. Hann ber enn nu þær Naudstøddu Mann eskiur a Herdum sier til Herbergis/ Christelegrar Kyrkiu/ og felur þær a Hendur Husbuandanum þad er Kieñemønnunum og Guds Ords Þienurum huørium hñ hefur i Hendur feinged tuo Peninga/ þad er þau tvø Sacramenta Skijrnarennar og Kuølldmæltydarennar til ad hugga þær og styrkia þar med.

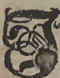
3. Greinen er Vnderuijsun huør ad sie vor Naunge.

TOkum oss hier aþ þa AMINNINGE / ad vier aþ Hiarta unnum huør ødrum alls gods/ og giørum

og giørum øllum Mønum gott sem mest vier megum/ øllum Mønum seige eg / hvørier helldst þeir eru Viner edur Ovwiner/ Jnlendsker edur Vtlendsker/ þulad þeir eru aller vorer Naungar. Ef þu gierur ei øllum gott giørt/ so giør þad þo þm sem þier eru nækomner/ gieter þu þeim ecke øllum til goda giørt/ so giør þad þo þeim sem þurþtug aster eru þeirra a medal/ en oska hinum daglega j þinum Bænum alls gods/ so ert þu ein rietthr istien Maneskia.

XIV Sunudag epter Trinit.

Gudspialled skrifar Luc. 17. Cap.

Þan Tyma. Og þad skiede so/ þa ed Jesus gieck til Jerusalem/ ad hann ferdadest j giegnū midia Samariam og Galileam. En sim hñ gieck jñ j nockurt Kauptun/ mættu hõn um tyu Lijkþrææer Meñ / hvorier ad stodu lengt fra/ hoofu upp sijnar Radder/ og sogdu. JEsu gode Meystare/ myskuna þu oss. En sem hañ leit þa/ sagde hann til þeirra/ Fare þier/ og syned ydur Kieñe‑moñunum. Og þad skiede so/ þa er þeir geingu þadañ/ ad þeir urdu hreiner. Eñ eirn wt af þeim / nær hañ sa þad ad hañ var hreirn

var hreirn vordeñ/ snere hñ aptur/ lofande Gud med hærre Raust/ fiell fram̃ a sijna Asionu fyrer Fætur JEsu/ giorande hm̃ þacker/ og þesse var Samverskur. Enn JEsus svarade og sagde. Huort voru ecke tyu hreinsader? Enn huar eru hiner nyu? Fanst eingeñ añar sa aptur snere og giæfe Gude Dyrdena/ nema þesse Utlendingur? Og hann sagde til hans. Statt upp og far hiedañ/ þinad þijn Trw giorde þig hialplegann.

Þetta heilaga Evangelium hefur friaar Greiner þñe ad hallda.

Su 1. er um Bæn þeirra Lijkþrau Manna.

TOkum oss hier wt af eirn LÆRDOM/ um Lyking þeirr lykamlegu Lijkþraæñar/ z Syndareñar/ þuiad so sem Lijkþraæñ ohreinañ gi ører allañ Lijkamañ/ og fordiarfar allt Bloded/ so saurgar eirneñ Syndeñ Sælena / og spiller øllum heñar Kræptum / 1. Bok Mos. 6. og 8. Capitulum. So sem Lijkþraæñ er eirn næmur og smitsamur Stukdomur/ so er eirneñ Syndeñ skad samleg og hættusøm øllum þeim ecke vel og ydug lega forvara sig fyrer heñe med Bæneñe.

So sem Lijkþraæn skilur þa Lijkþrau fra ødru Folke/ So skilia og so Synder vorar oss fra vor um Gude/ Esa. 59. Eñ uppa þad giet kynn um fryer

um þryer ad verda fra þre andlegu Syndarefiar Lÿkþraa/ þa eigū vier ad læra þ af þeim tyu lyk þraau Mønnum / ad flya til vors Gradara og Saluhialpara JEsum Christum/ þuiad hañ hef ur lofad ad vera vor Læknare/ aþ 2. Bok Mos. 15. Cap. Vier eigum og so ad kañast vid vorn Ohreinleika/ þui huør sem hellst vill hylia edur dylia sijnar Synder/ sa sæter Samvitskuna þui framar/ sem David vottar j Psalm. 32. Vier eigum ad forlæta oss uppa Guds Myskunseme/ og hallda oss fast vid vorn DROTTenn JEsum Christum/ sem er eirn Meystare til ad hiælpa. Lætum oss þad giøra med æstundan og gladværu Giede/ so munum vier holpner verda.

2. Greineñ er um Hreinsun fra Lÿkþrau.

TOkum hier wt af eina AMJNNJNG / ad vier dylium ecke/ helldur openberum og seigiū prestunum edur Guds Ords Þienurum fra vorū Ohreinleika/ og lætum þeim j liose vorar sturlad ar Samvitskur / þuiad þeir eru j Christi stad j Kyrkiunum/ 2. Cor. 5. Þeir eru Muñur Guds 2. Pet. 1. Þeir eru so sem Guds Auga/ af Spa doms B. Zach. 2. Cap. Og svo hattackt adet hia Gude/ ad hñ seiger hia Luc. 10. Huør ydur heyrer / hañ heyrer mig. Þesser eru þeir huøriū Gud hefur a Hendr faled Salnaña Adgiætslu/ af Pistl. til Hebr. 13. Huar af þeir eiga Reikn ing ad standa a efsta Deige/ og vitne um bæra/ huørnen sierhuør Tilheyrare (sem þeim er um kuñ ugt) hafe sier hegdad.

3. Greineñ er Þackargiord þess Samversk a Mañsins.

Tokum

TÖkum hier wt af þa AMINNINNG/ ad Madur a ei alleinasta/ad byria þad goda j Trwñe og godum Asetninge/ so sem þesser tyu Lyk þrætu komu huør med ødrum til Herrans Christum og tilbædu hañ/ Helldur eigum vier og so ad hallda æfrañ j þui sim gott er/ z. Fyrer þægelegt/ so sem sa Samverske Madur giørde/ huør ed kom aptur/ og gaf Gude Dyrdena / og var stadfastur j siñe Trw. Þess vegna/ huør sem hellst Sælu holpeñ vill verda/ sa hlytur stødugur ad vera allt til Enda/ sem Herrañ Christur seiger/ hia Matth. 10. Capitula.

XV. Sunnudag epter Trinit.

Evangelium Matth. 6. Cap.

J þañ Tijma. JEsus sagde til siña Læresveina. Eingeñ kañ tveimur Herrū j señ ad þiona. Añad huørt hañ aftæker þañ eina/ og elskar hiñ añañ/ eda hañ þijdest þañ eina og fyrerlætur hiñ añañ. Eige giete þier Gude þionad/ og þeim Ranglætis Mammona. Þar fyrer seige eg ydur/ Vered eige Hugsiuker fyrer ydru Lijfe / huad þier skulud eta og drecka / og eige helldur fyrer ydrum Lijkama/ huøriu þier skulud Klæd-

ast. Eda er ecke Lijfed meira eñ Fædslan/ og Lijkameñ meire eñ Klædnadureñ? Lijt-ed a Fugla Himens/ þeir ed huorke sa nie uppskiera / og ecke helldur safna þeir j Kornhlødur/ og sa hiñ Himneske Faderenn hañ fæder þa. Eda erud þier ecke myklu þramar eñ þeir? Eñ huor ydar gietur med sinne Ahyggiu auked eirne Alen vid sijna Leingd? Og huar til eru þier hugsiuker fyr er Klædnadenum? Hygged ad Akursins Lyl iugrøsum/ huornenn þau vaxa / þau vinna ecke nie spinna/ Eñ eg seige ydur/ pad Sal omon j allre siñe Dyrd/var eige so skrydður sem eitt af þeim. Og ef Gud pryder svo Grased pad sm̃ j Dag er a Akre/ z a Mor gun veidur j Ofn kastad. Skyllde hann ecke myklu þramar pad sama vid ydur gio-ra/ O þier lijtelltrwader? Þar þyrer skulud þier ecke hugsiuker vera /so seigiande.

Huad eigum vier ad eta/ eda huad eigum vier ad drecka/ eda med huoriu eigum vier ad klædast? Þuiad epter þessu øllu leita heidnar Þioder. Og ydar Himneskur Fader hann veit ad þier þurfed allt

alls þeſſa vid. Þar fyrer leited fyrſt Guds Rijkis og hans Riettlætis / og mun ydur allt þetta tilleggiaſt. Fyrer þui ſkulud þier ecke Vmhyggiu bera fyrer Morgundeigenum / þuiad Morgundagurēn mun fyrer ſialfum ſier Vmhyggiu bera. Næg er ſierhuorium Deige ſijn Þiaaning.

Þetta h. Evangelium hefur þriaar Greiner.

1. Er Vidvorun fyrer Audæfa Gyrnd.

LOkum hier wt af þa AMINNING motẽ Agyrnd/ad gyrnaſt ei meir eñ Gud hefur einum og ſierhuørium fyrer tilheyreleg Medøl fyrer hugad / þui, þad er eitt ſkadlegur Løſtur / þegar eitt ſtundar og ſtrefar epter þui/ad verda Rijkur og ſamanſafna myklum Aud/huørt þad ſkier mz riettu edur rongu/huørt hañ brwkar þar til leyfeleg Medøl edur ecke/huørt þad er med hi's Samviſku edur mot/þuiad Agyrnd er Rot alls Jlls ſeiger S. Pall j 1. Piſtl. til Timoth. 6. Hu ſtrar Laun er Fyrerdæmingeñ / af 1. Piſtl. til Corinth. 6. Guds hefndar Reide/ Amos 9. Otoleger hugſkots Þankar Dag og Nott/Syrach 31. Og hættuſøm oriſſa ſialfs Gorſina/ af Jer. Spadoms B. 17. Og Syrachs B. 44. Cap.

2. Greinenn er Vidvorun fyrer ofmykire Sorg ꝛ Ahyggiu Fædunar ꝛ Klædnadarens.

LOkum hier af eina HVGGVN/ um Fødurlega Forſorgun Guds Almattugs/ ad huøria oſſ

mikla allar skapadar Skiepnur i Veröllďenne/ seigian de/ ehvaſt þu ecke um hialp þyns Guds/hñ sem oss vidhelldur og forsorgar/ mun myklu framar vid hallda þier. J Koptenu hroopa til vor Tit lingarner og Hrafnarner (til hvørra beggia Christur oss vijsar hia Luc. 11.) Treysted Gude / Treysted Gude. Af Jördune hroopa til vor Lykurnar og Grøsen/ sem vier trodum med Fotunum/ Treysted Gude/ Treysted Gude. Seige þu eirn og serhvør af sijnu Hiartans Þele / A þig DROTTEN treyste eg/ lát mig alldrei til Skammar verda.

3. Greinen er Uppvakning til ad gyrnast Guds Ryke.

TOkum hier wt af eina AMINNINGU/ ad byria øll vor Efne i Guds Nafne / og vid þeinkia fyrre til Himensins en Jardarennar / þui slykt heiter ad leita fyrst Guds Rykis. Vier erum Himnarykis Borgarmenn/ þui skulum vier lata oss helldst hugad vera um þad Himneska/ af Pistl. til Coloss. 3. Cap.

XVI. Suñudag epter Trinit.

Evangelium Luc. 7. Cap.

JA þañ Tijma. Og þad skiede so/ ept er þad ad JEsus gieck til þeirrar Borgar sem kallast Naim/ og hans Læresueinar geingu marger med honum/og mykell

mykeill Fiolde aňars Folks. Þa er hañ tok ad nalgast Borgarhlided / Sia þu / þad framlideñ Madur var boreñ wt/einka Son ur sinnar Modur / og hun var Eckia / og mykell fiolde Borgarmanna gieck wt med heñe. Eñ þa er DROTTEñ leit hana/ hrærdest hañ Myskunar yfer heñe/ og sagde til heñar. Grat þu eige/ og hañ gieck þar ad/ og ahrærde Børurnar. Eñ þeir sem bæru/ stodu vid/ og hann sagde. Þu Vngmeñe/eg seige þier/ rijs þu upp/ og sa reis upp sem framlideñ var / og tok til ad mæla/ og hañ gaf hañ aptur siñe Modur. Eñ aller urdu ottaslegner/ lofudu Gud og sogdu. Spamadur mykell er a medal vor upprisen/og Gud hefur vitiad sijns Folks. Og þesse Saga barst wt af hønum / um allt Gydinga Land/og um øll kringumligg iande Hierød.

Þetta heilaga Evangelium hefur þriar Greiner inne ad hallda.

Su fyrsta er um Reysuna Christi til Borgarennar Naim.

Tökum oss hier af eina AMINNING/ ad vier giarnañ fylgium Herranum Christo/ og

P iij skulum

skulum ei vid hañ/huørt sem hønum þocknast ad vara/ so vier mættum jafnañ hafa hans H. Ord.

Huør sem hønum fylger/ hū kañ ei afvega ad fara / þuiad hañ er Vegureñ. Huør sem hønum hlyder/ sa kañ ei Villt fara/ þuiad hañ er Sann leikureñ. Huør sier vid hañ fast helldur / sa kañ ei af þeim eilýfa Daudanum hendladur ad verda þui hañ er Lyfed/ Joh. 14.

2. Greineñ er um Uppvakning þess Framlidna Ungmennis.

Skodum hier nu af fyrst eina agiæta HUGGUN mot þeim bitra Dauda og allskins Hryggd. Lyttu Christeñ Mañeskia uppa DROTTeñ JEsum/ so muntu sia og reina/ ad allt huad a hønum er/ þad er vilugt og til reidu oss ad Hialpa. Lyttu a hans Fætur med huørium hann gieck til Borgareñar NAjm / eins geingur hann og so til vor / þa vier erum staddeir j stærstu Angist / og vitum ei huad vier skulum giøra/ 2. Cronicu B. 20. Lyttu a hans Augu/ med huørium hañ alleit þa grætande Eckiu/ so lytur hañ eirneñ sijnum Augum/ Ja sijnum æstrijku Augum til allra sorgbitnra Christiña Manna grætande Augna/og þo ad þeir meine ad eingeñ siae þeirra Eymd og Armædu/ þa reiser þo ei ad sjdur DRotteñ JEsus sijnum Augum til þeirra Es. 66. Lyttu a hans Hiarta/ huørt strax hneygdest til Medaumkunar/ sem hū sa þessa sorgande Eckiu/ eins sundurbrotnar hans Hiarta til vor/so hann hlytur oss Myskuñsamur ad vera/af Jerem. Spa domo B. 31. Lyttu a hans Munn/med huørium

hū seiger,

hañ seiger þyrst til þeirrar sorgande Ekiu Græt þu ecke / So seiger hañ eñ nu til vor / j vorum Sigrtum / Græt þu ecke / eins sem þu værer ølldungis þra Gude wtskuþadur / Es. 25. J ødru lage seiger hañ Vngmeñe / eg seige þier / rys þu upp / Pad var eitt krøptugt Ord / þyrer huør iu Daudeñ hlaut ad vykia burt. Eins mun hañ og so um syder til vor seigia / þa vier liggium j vorum kølldu Grøþum / Jeg seige þier rijs þu upp / Kÿttu a hans Hendur med huørium hann aþrærde Børurnar / ecke er hans Hønd eñ nu styttre ordeñ eñ hun var / helldur kañ hun øllu ad um venda / aþ 4. Bok Mos. 11. Cap. z Psalm. 77.

Tøkum oss þar næst hier aþ þa AMJNNING ad vier huxum opt og oskialldañ um Daudañ / nu þui eingeñ Stadur er so þagur og lystelegur / og eingeñ Mañeskia so ung og hraust / ad Daudenn kuñe sier ecke þar ad jñsmeigia / og þar allra helst sem Meñ ætla sist / huørs vegna þad skiedur opt ad þeir burt kallast snarlega / sem Meñ heþdu me int leingr lita mundu / enn þar hialpar ecke t at mote sem Syrach seiger / j 14. z 40. Cap. Po huør Madur vite þad / ad vier hliotum ad deya / so þeinker þo ecke huør Madur þar uppa. Þui bidur Moses Guds Madur so / DROTTeñ kieñ þu oss ad huxa / þad vier hliotum ad deya / so vier þorsiaaler verdum / Psalm. 90. Su ædsta Vißka og Forsiaalleike er þar j neþalenn ad vier Gudrækelega þeinkium um Daudañ sem þyrer Hendum er so vier sieum ecke varbwner vid hønum.

3. Greineñ er um þad epterfylgde þessu Krapta verke.

Tøkum hier wc aß eirn LÆRDOMI/ um Jstø duleyse vorrar Bordiarßadrar Natturu. Pegv ad Folked sa hier/ad JEsus uppvakte aptur þetta framlidna Ungmeñe/vard þad hrædt / þar þ þeßde so myklu framar ætt ad kasta fra sier all re Hrædslu/med þui sa var þm nu nælægur/sem Maktena kañ ad taka fra Daudanū. aß 2. Pistl. til Timoth. 1. Eñ med þui vor Nattura heßur fyrer Syndena/tapad þeim medskapada Skilning sins Skarpleika/sem Gud heßde oss j fyrstu Sköp un gießed j Paradys / þa verdum vier hrædder og istødulauser / þegar vier siaum nockud þad sem yfergeingz almeñelega Natturuñar Krapta. Eñ epter Holldsins uppristu/a sijdasta Deige/mun vor Sæluhiælpare soddañ Otta og Hrædslu fra oss taka/og gießa oss Himneskañ Fullkomlegleika/ so sem Postulen Pall vottar j 1. Sendebr. til Corinth. 15. Enn þa þetta hid forgeingelega skrydest Oforgeingelegleikanum/ꝛ þetta hid dauðlega klædest hinu odaudlega / Uppfyllest þad Ord er skrißad stendur/ Daudeñ er uppsvelgdur j Sigur.

XVII Suñudag epter Trin.

Gudspialled skrißar Luc. 14. Cap.

A Þeim Tijma. Og þad skiede so ad JESus kem j Hws nockurs Phariseara Hoßdingia a Þrott deige Brauds ad neyta / og þeir

hø̈fdu Vardhalld a honum. Og sia þu ad Madur nockur Vatnssiukur var þar fra̋mme þyrer honum. Og JEſus andsvar ade/ og ſagde til Logſpekinganna/og Phariſeanna/ſo ſeigiande. Huort leifeſt nockud ad læknа a Þvotldogum? Enn þeir þogdu vid. Og hann tok a honum/ læknade hann og liet hann j burtu fara / ſuarade og ſagde til þeirra. Huørs ydar Aſne eda Naut ſe̋ ſellur j Pytt/ er þad eige jafnſnart wt dre, ɣged a Þuoꝛſdeige? Og þeir gatu honum øngvu þar til ſuarad. Enn hann ſagde þeſſa Epterlyking til þeirra ſem bodner voru þa ed hann ſa huørnen þeir mottuſt epter hinum fremſtu Sætum/ſeigiande ſo til þeirra. Nær ed þu verdur bodenn af einhuør ium til Brwdkaups / þa ſet þig ecke j hid œdſta Sæte/ kann ſkie/þad annar heidarlegre enn þu ſie bodenn af honum/ og kome ſa ſem þier baud og honum/ og ſeige til þijn/ gief þeſſum Rwm/og hlioter þu þa med Kinnrода ad hafa hid yſta Sæte. Helldur ſo/ nær ed þu verdur bodenn / þa far þu / og ſet þig j hinn yſta Seſſ/ ſo ad þa nær ed ſa kiemur

er þier baud/ þa seige hañ til þyn/ Vinur þoka þier upp beiur. Þa mun þier Virding veitast/ hia þynum Sessunautum. Þui ad huor sig sialfur upphefur/ hañ mun nid ur lægiast/ og huor sig lytelæter / hañ skal upphafeñ verda.

Þetta 6. Evangelium/ hefur þriar Greiner.

Su fyrsta er um Iñbod Herrans Christi af Phariseanum.

TOkum hier wt af VIDVOKVM fyrer Flærd og Falskheytum/ sem Pharisei z Skriftlærd er ydkudu og stundudu/ huører jñbudu Herranum Christo med Fagurmælum/ til Maaltydar/ eñ unnu hönū z oskudu samt j Hiörtū alls Ills z jafn vel Daudans sialfs. Epter þui Madur kañ ecke ad sia jnn j nockurs Mans Hiarta/ þa hefur Gud giefed sierhuørium Tunguna sem epter Ordum kañ ødrum ad openbera Hiartans Þanka. Þegar nu nockur talar ødruvys med siñe Tungu/ eñ høn um j Briostc edur Hiarta byr/ þa giører hñ strax j mote þeim goda Tilgang/ sem Gud hefur haft j Sköpun Mañsins/ ad Hiarta og Tunga skylldu vera samhlioda. So sñ nu ad Einfalldleiki z Opprykttugheit eru Gude þægeleg sñ David vott ar fyrer allre Samkundūñe/ j 1. Chronicu Bok 30. So hefur hñ lyka Andstygd a Ondersercle z Falskheitum/ af Psal. 5. Og lætur styka ei halfnad þær syna Lyfdaga.

2. Greineñ er um Lækning þess Vatnssiuka.

TOkum hier wt ap eitt LÆRDOM um þa rietttu Helgun Hugldardagsins/sem Gud hefur oss so alvarlega boded og byfalad/þui hañ seiger ei alleinasta Þu skallt helga Hvyldardagin/ helldur setur hañ eirneñ þar til þetta Epterták anlegt Ord MINSTU. Minstu Sabbatsdag sins/ ad þu helger hañ/ aþ 2. Bok Mos. 20. C. Huad stort straff vanhelgun Hugldardagsins hafe med sier fært/og epter sig leydt/ ma lesa hia Jer. 17. Cap/ þar Gud so seiger. Eñ ep þier heyred mier ecke/ so þ þier helged Sabbathsdageñ/ ꝛ ber ed ei neirn Byrdarþunga jñ um Borgarhlideñ j Jerusalem a Sabbathsdeigenum / þa vil eg upp kueikia eirn Elld j heñar Bordarhlidum/sa ed for eyda skal Hwsunum j Jerusalem/og hann skal ecke wtslöckvast. Epter soddañ Hotun kom eirnenn um sijder fullkomleg Eydelegging Borgarin̄ Jerusalem/ so sem Nehemias vottar j 13. Cap. Eñ mun þa nokud þetta Bodord alleinasta vidvijkia Gydingum? Ney laangt fra / þui med þui þad gietur um Helgun eins viss Dags j Vikuñe/þa er þad eitt Stycke edur Partur þeirra tyu Bodorda sem alla Meñ snerta / og skulldbinda til sannrar Hlydne/ Eñ ad þad skyllde vera sa siøunde Dag ur edur Laugardagureñ/ veit alleinasta Gydinga Lijd vid/ huørtu Postularner aþ Christelegum Fryheitum hafa umbreytt/og wtvaled/ og j sett j stadeñ þañ fyrsta Dag Vikuñar/ aþ Postulanna Giørninga B. 20. Cap. sem vier køllum Suñu dag/ til minningar Uppprisuñar Herrans Christi/ huør Dagur verdur kalladur DROTTEns Dag ur/ j Openberingar Bok. 1. Cap. Eñ huørneñ

eiga Men þa ad hallda han helgann? Þad utvijſ ar þetta Ord/ AD HELGA / þad er / ad hafa heilagar Rǒkaner/ad hafa um Hønd himneſka z Gudlega Hlute ſem Gude eru þægeleger/ en Man unganum nyt ſamleger.

3. Greinen er ællt Chriſti um þa Ærugyrugu Geſte/ er mǫttuſt epter fremſtu Sætum.

Tokum hier wt af eina AMINNING / til Lijtelætis/ og ihugum huad Syrach ſeiger j ſinar B. 3. Cap. Kiæra Barn/ blyf þu jafnan j lægre Stiett/ þad er betra en allt þad ſem Ver elldenn epter ſtundar / þut hærre þu ert / lijtelæt þig þui meir/ ſo mun DROTTEn þier hollur vera/ þuiad DROTTEn er allra hædſtur/og giǫrer han þo mykla Hlute/fyrer hina lijtelætu.

A S. Michaelis Meſſu/
Gudſpialled ſkrifar Matth. 18.

Þann Tijma. Geingu Lærеſveinarner til JEſu/ z ſǫgdu. Huor er meſtur j Himnarijke? JEſus kallade eitt Barn til ſijn/ og ſette þad midt j millum þeirra og ſagde. Sannlega ſeige eg ydur/ nema þier umſnweſt/og giǫreſt ſo ſem Smabǫrn/ munud þier ecke jnganga j Guds Ryke. Huor ſialfur ſig

lækar

lackar so sem Vngmenne þetta/ sa er mest ur j Ryke Himnaña. Og huor sem medtekur eitt þuilijkt Vngmeñe j mijnu Nafne/ sa medtekur mig. Eñ huor hañ hneyxlar eirn af þessum Vesælingum sem a mig trwa/ þarfara være honum ad Mylnu Steirn heingdest um hans Hals/ og være j Siafaꝛdiup sockur. Vei sie Heimenum fyrer Hneyxlaner/ þar hliota þo ad koma Hneyxlaner. Eñ Vei þeim Manne/ fyrer huorn ad Hneyxlanen kiemur. Enn ef þijn Hend/edur þiñ Fotur hneyxlar þig sniijd hañ af / og snara honum fra þier. Betra er þier jñ ad ganga til Lijfsins/ hallur og Handarvane/ eñ þad þu hafer tuær Hendur og tuo Fætur/ og verder j eilijfann Elld kastadur. Og ef Auga þitt hneyxlar þig/þa slijt þad wt og snara þui fra þier/ betra er þier eineygdum jñ ad ganga til Lijfsins/eñ þad þu hafer tuo Augu/ og verder j heluijtiskann Elld kastadur/ Siaed til ad þier forsmaed ecke eirn af þessum Vesælingum. Þuiad eg seige ydur/ad þeirra Einglar a Himnum/sia jafnañ mijns

Fodurs

Fødurs Auglit / sem er a Himnum.

Þetta heilaga Evangelium hefur þriar Greiner inne ad hallda.

Su 1. Er um Spurning Læresueinaana/ og Andsuar Christi þar uppa.

TOkum oss hier wt af eina AMINNINNG/ til Lytelætis og Hogværdar/ þui vilie nockur mykell og dyrdlegur verda j Himnaryke/og Eing laña Sampielags niota/þa hlytur hann ad giøra sig lyteñ j þessare Verølld/ þad er hañ hlytur ad flya og fordast þau skadsamlegu Ærugyrughet Metordagyrnd og stollta Þanka um Verallldleg Hæheit/ eñ þar a mot ad lytelæcka sig og hallda ei meir wt af sialfum sier/ eñ eitt Barn/sem eing eñ Metord gyrnest/ helldur blyfur vid siñ Barn domlegañ Einfalldleika/z lætur sier þar med nægia. Þui latum oss ecke vera Agiarna Hiegomadyrdar/sem Postuleñ Pall aminner j Pistl. til Gal 6. Helldur stunda Lytelæte/ af 1. Pistl. Peturs 5. Cap. Rom. 12.

2. Greineñ er um Hneyxlaner.

TOkum hier wt af eina VIDVORVN/ ad vier giefum ecke nockrum Mañe Hneyxlan/ einkum Børnunum/ þui um soddañ Hneyxlaner talar Herrañ Christur j þessu H. Evangelio / og tekur einum og sierhuørium trwlega þar Vara fyrer/ Eñ hneyxlaneñ giefst añad huørt med fælskum Lærdome / edur med otilheyrelegum og Ogudlegum Lifnade og Framferde/ þui falskur Lærdomur etur um sig lyka sem añar Krabbe (edur Atumein)

af 2.

af 2. Pistl. til Timoth. 2. Cap. So og verda marger Hneyxlader og afvega leidder med vondum Epterdæmum/ af Spekiñar Bokar 4. Cap. Vondt Samtal spiller godum Sidum/seiger Postulen Pall j 1. Pistl. Cor. 15. Þui skylldu aller Christner vakta sig vel/ ad þeir j øngvan Maata giefe Hneyxlan synum Naunga/so ad þeir umflya mætti þad hrædelega og skielfelega Vei/sem Christur hier j Textanum hroopar yfer øllum þeim sem adra Hneyxla.

3. Greineñ er um þa Heiløgu Eingla.

TEkum hier wt af einn LÆRDOM / ad þar eru vissulega Einglar til/ um hvøria hier gieted verdur af Herranum Christo/ og vyda añarstadar j heilagre Ritningu / og ad þeir eru ecke faaer/helldur miøg marger/med þui Gud hefur befalad synum Einglum um sierhvørn fromañ Mañ og jafnvel Smabørnunum þeirra Eingla sete z skyrkad. Vm þañ stora margfiellda Einglañ gietur heiløg Ritning hia Daniel. 7. Cap. Þusund sinum Þusund þionudu hønum/og tyu sinnum Hundrad Þusund stodu frame fyrer hønum. Eñ Einglarner eru Andar/af Pistl. til Heb. 1. Jaa himnesker Andar/sem ætyd sia Auglit Fødur sins a Himnum/so sem Christur hier seiger/hvørier af Gude eru skapader/af Pistl. til Colos. 1. C. Og eru þionustusamer Andar/ Hebr. 1. sem bæde þiona Gude synum Skapara/ og lyka Møñumum. Gude Þiona þeir j þui ad lofa hañ og pryssa æn Aflaata/um alla Eilyfd/ z utrietta hañs Yrende z Befalning/af Psalm. 103. z Esa. 6. Møñum þiona þeir j þañ maata/ad þeir leida þa

a riettum

a riettum Veige þeirra Kóllunar/ og vernda þa þyrer øllum Hæskasemdum/hlyþa þeim þyrer Dióþlenum/ standa þia þeim j allre Neyd og Hættu/ & veita þeim trua Pionustu j øllum Naudsynium/ þta voctar Heiløg Ritning j Psalm. 34. & 91. og vijdar añarstadar/ Ja/ epter þetta Lijþ bera þeir Maññña Saaler j Skaut Abrahams/ bia Luc. 16. Huad allt vier eigum ad þeckia þyrer eirn storañ Velgiørning Guds Almattugs/hønum þar þyrer aþ Hiarta Packer giøra/ og oss svo ad hegda og haga j þessu Lyþe/ ad vier styggium ecke nie burtrælum þra oss þa godu H. Eingla/ huørt ke med vondum og skiemelegum Ordum / nie otil heyrelegre Hegdan/ og j llum Verkum / ei helldur med Hórunarlausum Lijþnade og Frammþerde/ Matth. 18.

XVIII. Suñudag epter Tr.

Gudspialled Matth. 22.

Y Þañ Tijma. Þa Pharisearner heyrdu Þ/ ad hañ haþde nidr þaggad þa Saduceos/ samansøþnudust þr j eitt. Oz eirn Logvitringur af þeim/ spurde hañ ad/ freystande hans og sagde / Meystare/ Huørt er hid hædsta Bodord j Logmaalenu? Eñ JEsus sagde til hans. Þad/ad þu skallt elska DROTTeñ Gud þiñ aþ ollu Hiarta

Hiarta þijnu / og af allre Ondu þinne/ og aþ ollu Hugskote þijnu/ þetta er hid fyrsta og stærsta Bodord. Enn hitt annad er þessu lijkt. Pad/ ad elska skalltu Naunga þinn so sem sialfann þig. J þessum tueimur Bodordum/ er innebunded allt Logmaal og Spamennerner. Enn þa Phariseatner voru so til samans komner / spurde JESus þa ad og sagde. Huad virdest ydur um Christ/ huors Son hann sie? Þeir segdu honum/ Davids. Hann sagde þa til þra. Huornenn kallar David hann þa j Anda einn Herra? Þar hnn seiger. DROTTenn sagde minnum DROTTne. Sit þu mier til hægre Handar / þangad til ad eg legg Ovine þijna til Skarar Fota þinna. Nu eþ David kallar hann Herra / huornenn er hann þa hans Sonur? Og eingenn gat suarad honum einu Orde. Og eige dyrfdest nockur upp þra þeim Deige / hann þramar ad spyria.

Þetta 4. Evangelium heþur þriar Greiner.

Su þyrsta er um Ordsok og Eþne Spurning ar Phariseanna.

TOkum hier wt af þañ LÆRDOM/ad a øll um Tijmum/hefur þad Folk vered ad finna/sem Sañleikanum hefur motmælt. Þess vegna þurfū vier ei storlega ad læta oss furda/ þo slijka sie enn nu a þessum Døgum ad finna. Þa Gud hafde (kalla so)talad þau fyrstu Ord/ vid þær nyskøp udu Mañeskiur/ vora fyrstu Foreldra j Paradys/ og hotad þeim/ ad þeir skylldu Dauda deya / ef þau æti af þui Skilnings Trie gods og jlls / þa sagde Sathan strax þar a mot / sem lesa er j 1. Bok Mos. 2. & 3. Cap. Eins motsagde Ph arao Moysi. Exod. 5. Og Jsraels Børn Moy si og Aaroni/af 4. Bok Mos. 16. Lyka so som Saducei og Pharisei giørdu hier vid Christum. Ransake sig nu eirn og sierhuør vor a medal/huø rt hønum sie ei giarnt ad motseigia Sañleikañ? Huad ed skiedur eke alleinasta med Ordunum/hell dur og so med Verkunum. Þegar þu nu þuert a mote þrasamlegum Vidvørunum af Guds Orde/ hell dur afram j þijnum witanlegum Syndum/ þu ad giører þu þa añad eñ motseigia Gudlegum Sañ leika?

2. Greineñ er um sialfa Spurning Pharisean̄a.

TOkum hier wt af þañ LÆRDOM/ ad þad Bodord um fullkomlega Elsku Guds og Nau ungans hlytur endelega ad uppfyllast/þuiad lijka so sem Gud er oumbreitañlegur j sinne Veru/svo eru eirneñ hans Bod og Riettinde oumbreytan leg/& þo oss sie omøgulegt þau ad uppfylla alldeil es/þa hlytur þo Løgmaaled upp ad fyllast/ añars værum vier aller fortapader. Þess vegna sende

Gud sin̄

Gud sinn Son j Heimenn/ huǫr ed Madur er vordenn/ uppa þ þn Løgmaaled pullkomlega uppfylite vorra vegna/ z stillte þar med syns Himneska Fødurs Reide / under huǫrre vier aller Laaum / huz um syngium vier so j Psalmenum. Fyrer oss Gud ds Son eingetenn/ wthellte Blode sijnu/ þar med leyste hann Lydenn sinn/ pra Løgmaals Oke z Pijnu. Soddann Løgmaalsins Uppfylling z skiæra Elsku til Guds og Naungans (huǫria Christur hefur vorra vegna j frame laated) eigum vier med oss ad taka/ef vier viliu̅ standast fyrer Guds Dome. Enn hana faaum vier og ødlustum fyrer eina sanna og lifandi Trw/ sem sier riettelega j Nyt færer z eignar allt huad Christur hefur giørt og lided voꝛ ra vegna/enn þar sem ein søn og lifande Trw er/ þar er og so H. Ande/ huǫrs Auoxtur ad Trwenn er/ af Pistl. til Gal. 5. Enn ef H. Ande er med einnre ertwadre Manneskiu / þa verdur þar einnenn ad vera Elska til Guds z Naungans/ þo hun kunne ei j þessu Lijfe/ ad naa synum Fullkomlegleika og hædstu Trøppu.

3. Greinenn er um þa Spurning sem Christur setur aptur a mot fyrer Phariseana/ Huors Son hann sie.

TOkum hier af eina LXXXXXX/ hui þar Christur vill vijsa Phariseanum fra Lærdome Løgmaalsins til sannrar Peckingar Messias/ þa hefur hann viliad kienna oss þar med / ad flya til sijn þegar vier j vorum Freystingum skielfustum fyrer kui strannga Guds Løgmale/ og þess hotunum/

þui hañ er alleinasta sa eitte Medalgangare mill um Guds z Mañ/ aþ 1. Pistl. til Tim. 2. Cap.

XIX. Suñudag epter Trinit.

Gudspialled skrifar Matth. 9.

J þañ Tijma. JEsus stie a Skip for hañ yfer um aptur/ og kom j sijna Borg. Og sia/ ad þeir færdu til hans hælþvisiñ Mañ/ þañ er læ j sinne Reckiu. Eñ þa JEsus leit nu þeirra Trw/ sagde hañ til hins hælþvisna. Ver tu hughraustur Sonur/ þijnar Synder eru þier fyrergiefnar. Og sia/ ad nockrer af Skriftlærdum sögdu mz sialfum sier. Þesse Gudlastar. Og sem JEsus sa þeirra Hugreñingar/ sagde hañ. Huar fyrer hugse þier so vondt j ydrum Hiörtum? Hu ort er Audvelldara ad seigia/ þier eru þijnar Synder fyrergiefnar? Ellegar ad seigia / Statt upp og gack? Enn so ad þier vited / þad Mañsins Sonur hefur Magt a Jördu til ad fyrergiefa Syndernar / þa sagde hañ til hins Hælfvisna. Statt upp

tak j burt

tak j burt Sæng þijna/og gack j þitt Hws. Og han̄ stod upp/og for j sitt Hws. Enn þa Folked sa þetta/undradest þad/prijsande Gud/ sa ed þuilijka Magt hefde Mon̄um̄ giefed.

Þetta heilaga Evangelium hefur þriar Greiner jn̄e ad hallda.

Su 1. er um Syndan̄a Fyrergiefning / sem Herran̄ Christur bodar hier og tilseiger þeim Nalfþvisna Mannenum.

HJer høfum vier eitt ÆERDOM ad Trwest og ørugg Von uppa hialpryka Myskun vors Lausnara JEsu Christi/er ei alleinasta Nytsam leg og þienanleg þeim trwudu sialfum fyrer sig/ helldur og so ødrum samtrwudum / so sem hier stendur/ad Herran̄ Christur hafe sied þeirra Trw ecke alleinasta þess Halfþvisna/helldur eirnen̄ hin̄a an̄ara sem han̄ baru / huar af Herrann Christur liet sig hræra til Myskunar. Gud giæfe vier hefd um so sterka Trw/huad vel munde þa eirn kunna ødrum ad þiena med sin̄e Bæn og Fyrerbeydslu.

2. Greinen̄ er um Mogl þeirra Skriftlærdu med sialfum sier.

TOkum hier eitt ÆERDOM/ad þo þad he fyre alleinasta Gude til/ad fyrergiefa Syndern ar/ þa hefur han̄ samt sem adur sett og tilskyckad Kyrkiun̄ar Þienara/til ad kun̄giøra þm̄ Syndugu j sin̄ stad Syndan̄a fgiefning. Ef þu nu af Hiarta

ydrast þina Synda/ z tvær stadfastlega/ad Gud vilie hier þær þgiefa vegna syns elskulega Sonar/ og þu æsetur hier ad sia vid þeim þramveigis/ biðiande um Fyrergiefning vegna Forþienustu JEsu Christi/og þrestureñ leyser þig þar uppa aþ þeim/þa skalltu et añad þeinkia/eñ sialþur Christur seige til þyn aþ Himnum ofañ/Þynar Synder eru þier Fyrergiefnar. Þuiad Kyrkiunnar Þienarar eru Christi Þienarar/og Rœdsmeñ yþer Guds Leyndardomum/aþ 1. Pistl. til Corinth. 4. Cap. Þeim er þad Embætte giefed/ad predika Sattena sem Postuleñ Pall vottar 2. Pistl. til Corinth. 5. Sia hier um Matth. | 18. og Johañem 20. Capitulum.

3. Greineñ er um Lækning þess Nalþvisna. Þ Oss ber hier aþ eina AMINNINGS/ad lofa og prysa Gud/ þa vier siaum hans Verk og Velgiørningar/ so sem Folked hier giørde/huad og eirneñ marger Gudhræddder Menn fordum j þui Gamla Testamentenu haþa giørt / svo sem medal añara sa 147. Psalmur Davids utvysar/sem so hliodar/ Lofe þier DROTTEñ/þuiad vorn Gud ad loþa/ þad er þorkostulegur Hlutur.

XX Sunnudag epter Trinit.

Gudspialled skrifar Matth. 22. C.

A Þeim Tijma. JEsus suarade og talade j añad siñ j Epterlykingu til þeirra/ og sagde. Himnarijke er lijkt þeim

þeim Konge/ sem Brwdkaup giorde Syne sijnum. Og wtsende sijna Þiona/ ad kalla Bodsmeñena til Brwdkaupsins/ z þeir vill du ecke koma. J añad siñ sende hañ wt ad ra Þiona og sagde. Seige þier Bodsmoñ unu/ Sied mijna Mealtijd hef eg tilbwed mijner Vxar og aled Fie er slatrad/ og allt er reidubued/ komed til Brwdkaupsins. Eñ þeir forsmadu það/ og geingu j burt/ eirn a siñ Bwgard/ eñ añar til siñar Syslunar/ eñ hiner adrer gripu hans Þiona / og lægdu þeim hæadungar til z drapu þa. Eñ þa Kongureñ heyrde þetta/ vard hañ reidur/ og sende wt siit Herlid / og fyrerfor þessum Mordingium/ og brende upp þeirra Borg. Þa sagde hañ til siña Þiona/ Brwdkaupsed er ad soñu reidubwed/ eñ þeir sem bodner voru/ þeir voru þess ei verduger. Þar fyrer fared wt a Gatnamoteñ/ og biodeð til Brwdkaupsins/ huorium sem þier fiñed. Og hans Þionar geingu wt a Stræteñ/ og sam ansøfnudu øllum þeim sem þeir fundu/ von dum og godum. Og Brudkaupet vard fullt med Bordsett Folk. Eñ þa Kong

urenn gieck jnn/ ad sia þa sem til Bordsins sætu/ sa hann þar eirn Mann/ eige klædd ann Brwdkaups Klæde. Og sagde til hanns/ Vinur/ huornenn komstu jnn hingad/ hafande ecke Brwdkaups Klæde? Enn hann þagde. Þa sagde Kongurenn til sinna Þienara. Binded hans Hendur og Fætur/ og kasted honum wt j hin ytstu Myrkur/ þar ed vera mun Op og Tannagnystran. Þuiad marger eru kallader/ enn þæer wtvalder.

Þetta heilaga Evangelium sundurdeilest j þriar Greiner edur Parta.

Su I. Greinenn er um Innbod þeirra ædre Brwdkaups Gestanna.

TOkum hier af eirn LÆRDOM / ad þad er Guds vilie og einka ætlningar/og øll Christenn Trw/og Guds þionustugiørd/er þar uppabygd ad vier mættum þar ad ødlast þa eilyfu Saaluhialp/ af 2. Pistl. Peturs 3. Cap. Og 1. Pistl. til Timoth. 2. Huad fyrer Lyge Ande er þad þa/ sem nockrum jnnbyrlar þad / ad Gud hafe ei alla Menn til eins og ens sama skapad/ helldur suma og jafn vel flesta til Fordæmingarennar? Huad ad er þuert a mote Guds Orde/ sem liosliga seiger / ad Gud vilie ei ad nockur Madr fortapest/ helldr snwe sier og komest til sannleikans Vidurkienningar/ af Ezech. 18. og 33. Cap. 1. Timoth. 2. 2. Pistl. Pet. 3.

Kom ad

Kom ad eins hingad þu mæddc / Aurande Synd are/ Grat þijnar Synder aß Hiarta / trudu þui stadfastlega / ad Gud vilie þier þær fyrergiefa/ fyrer Christi Skullo/ / afsee þier fullkomlega ad forsaast Syndernar framueigis/ so muntu vissu lega reyna ad allt er til reidu/ þad þier þienar til Sæluhialparenar.

2. Greinen er um Iñbod þeirra Cadre Bru udkaups Giesta.

Tökum hier þañ LÆRDOM/ ad ef nu a þess um Dögum / þegar Gud sier ad sitt Ord og syner Þienarar verda foraektader/ þa rykur hañ burt med þa ur einum stad i añañ/ so sem hañ hotar hia Amos i 8. Cap. segiande/ Eg vil sen da Hungur i Landed/ecke Hungur epter Braude eda Þorsta epter Vatne/ helldur epter þui/ ad he yra Ord DROTTens/ ad þeir skulu hlaupa hing ad og þangad / fra einu Hafenu til añars / fra Nordrenu til Austursins/ leita epter Orde DR OTTens/ og finna þo ecke. Latum oss þui styke ad varnade verda/so ad vier med meire kostgiæfne heyrum Guds Ord / og hlydum hans Þienurum/ eñ Gydingar hafa giört / og bidium daglega med David af Psalm. 119. segiande/ Lattu DR OTTeñ þiñ Þion / þijn Bodord fastlega halld a fyrer þijn Ord/so ad eg Otteft þig.

3. Greinen er um Yfersskodun Bodsmañaña.

Tökum hier wt af eing AMINNING / ad so hrarmarlega sem vier viliu um syder komast til þess Konunglega Bruidkaups i Himmaryke/ og

ecke fra vngfast, ad vier þa off þar til riettelega biv um og Klædum. Enn vier skulum vera off wt um rauð og hugt Klæde / þad rauda Klæded er Trw en/ uppa þa blodraudu Forþienustu vors DRO TTens JEsu Christi / þad hugta Klæded merk er et ad eins hans Sakleyse / helldur og svo eirn hreinan og pleckilausan Lifnad og Framferde/ hu ad hid sama Trwen (sie hun anars riett) jafnan med sier bærer.

XXI Sunudag epter Trinit.

Gudspialled skrifar Iohann. 4. Cap.

Þan Tijma. Þar v^r eirn Konungs madur/ huers Sonur ad siukur laa til Capernaum/ þa han heyrde þad ad JEsus var komenn af Gydingalande j Galileam/ for han til hans/og bad hann/ þad han fære ofan og læknade Son hns/ þuiad han være ad mestu daudur. Þa sagde JEsus til hns/nema ad þier sied Teikn og Stormerke/ trwed þier ecke. Kongs madurenn sagde til hans/Herra / far þu off an adur enn Sonur minn andast. JEsus sagde honum þa. Far þu/Sonur þinn lifer. Og Madurenn trude þeim Ordum er JEsus sagde honum/z gieck þadan.

Eñ þa er hañ for of añ epter/ geingu hans Þienarar a mote honũ/ ꝛ kuñgiordu honũ segiande / Sonur þiñ lifer. Hañ spurde þa þar ad / a huerium Tijma þad honum hepde batnad. Og þeir sogdu honum/ Gi ær um siøundu Stund / huarp fra honum Kalldan. Þa þormerkte Faderenn/ ad þad var um þañ Tijma/ a huorium JESus hapde sagt/ Sonur þiñ liper. Og hñ tru de og allt hans Heimapolk.

Þetta 4. Evangelium hepur þriar Greiner.

Su I. Er um þa þurdanlegu Læfning Sonar Kongsmañsins.

TOkum oss hier ap þa LUGGUN / ad þegar Gud lætur oss Kross og Motgang ad Høndum koma / þa leitar hañ øngvañveigeñ vors Skada edur Fordiǿi þunar þar med/ helldur myklu þram ar vorrar Sælubialpar. Þesse Kongs Madur hepde (mā skie) allrei komed til Herrans Christũ ep hañ hepde iapnañ vered i þeirre Konunglegu Høllu Herodis/og lipad þar i sypelldum Drykiu skap/Glaum og Glede / helldur munde hañ tyrer þeirre heims Vellyst komest hapa i Helvijte. Eñ sem Daudeñ villde i burt hripsa hans elskule ga Son / þa miñest hañ huad hañ heyrt hape um JESum ap Nazareth/ og flyter sier þess vegna sem mest hañ kañ/ til Herrans Christum/ og þerd

ast þra

ast þra Cana hier um þiñ Mylur/edur fulla Daß krid ædur hañ getur funded hñ/ hvøria Vegalein go hañ ecke epter sier telur. Hier a þad heima sem Esaias seiger j 26. Cap. Nær ad Hørmung eñ er þ Søndum/ þa vitia Mieñ þyn/ nær ed þu Agar/þa kalla þeir særgrætelega. Ohuad mørg mæod og sorgbitefi Manneskia meinar so/ þegar hun kreyngest og þiakast af Siukdome/ edur ann are Ermd/ad hun sie ecke j Nad hia Gude? helld ur sie hun Reidenar z Fyrerdæmingareñar Barn. Ed heñe stær storum feyl/og villest harla møg j/ þui hun meinar ad Verallðleg Lucka og Velgeing ne/ sie eitt Kieñeteikn Guds elskulegra Barna. Ecke seiger G. Ande so/ helldur seiger hañ þar a mot/ sem lesa ma j Ordskvida B. 3. Cap. Þar sa vyse Salomon so til Ords tekur/ Son minn bict kasta ecke Typtan DROTTens/og vert ec ke Oþolugur vid hans Hyrting/þuiad huørn hañ sem DROTTeñ elskar/hañ hyrter hann/ og hef ur a hønum þocknan/so sem Fader a Syne. Oþu lwngmædda Krossbarn/ huad mørg god Bæn og hiartnæm Fader Vor / munde hla lided haþa / ef Luckañ hefde hier ætyd ad Oskum geinged og leik ed vid þig?

2. Greineñ er um þañ Gledelega Bodskap/ sem Pienararner bæru Kongsmañenum.

TOkum hier wt af eina AMINNINI / ad bæde Yperbodararner og þeir Vndergiefnu/ hallde sig so huørier vid adra/ sem ber og hlyder/ so sem Kongsmadurenn mætte frævrande reida sig uppa sinna Pienara Trwskap/og þeir aptur a mot

mot ꝑlyttu ſier/ad bera hønum þau godu Tydinde
ad hans Sonur være aptur Heilbrygdur vordenn/ z
lietu ſier eckert aſiara edur meir umhugad vera/enn
ad ſuipta ſinn Herra Angre og Oglede / ſem hann
hafde vegna ſyns Sonar. Þeir Myerbodnu ſkyll
du og vel athuga Syrachs Ord j 4. Cap. þar hann
ſeiger/ Ver ecke Leon j þynu Huſe/ z ecke ſtyrallð
atſamur vid þyn Heimahiw/ hvørtu ſamhlioda er
S. Pall j Piſtl. til Ephes. 6. og Coloſſ. 4. Cap
iculum. Po ſamt ſem ædur ſkal Madur ſiaa ſig
vel fyrer opmiklu Linleika/ og ei ſo umgangaſt a
Heimelenu/ ſem hefde hann fyrer øngvu ad hyra/
edur eckert ad byfala/ helldur giæta ad hvad Sy
rach ſeiger j 33. Cap. Aſnanum heyrer ſitt Food
ur/ Svipa og Byrde/ſo og Þrælum ſitt Braud/
Straffed og Erfided. Þienararner og þeir
Undergiefnu ſkulu eirnenn taka j ackt Ord S. Pet
urs j 1. Piſtl. 2. Cap. Þier Þionuſtumenn ver
ed Herrunum undergiefner med allre Ottaſeme/ei
alleinaſta Godum og Spakferdugum/ helldur eirn
enn þeim ſtyrdlundudu / les framar hier um Piſtil
enn til Epheſeos 6. Og Piſt. til Coloſ. 3. Cap.
Hier af kuſſa Þienararner ad ſiaa og merkia/
hvad þeir ſieu ſynum Myerbodurum ſkyllduger/
ſem er/ ad vera þeim hlydner og audſueiper/ og
ſetia ſig ecke upp j mote þeim/med broka og Þuer
ud (ſem margur giører/ þui midur) þar med eirn
enn ad þeir giøre ſitt Verk med Roſtgiæfne/og ant
Suika/og vite þad fyrer vyſt/ad Gud ſier þeirra
Athæfner/hvørt þeir eru ſier ſialfum/edur ſynum
Hwsbændum hollare / hvør ed þeirra vondſku og
Otrw mun ſtraffa Tymanlega og Eilyflega/ enn

þeirra

þeirra Dygd og Trwſkap aptur a mot/med Tym anlegum og eilyfum Giædum endurgialldа.

3. Greinen er um þañ nytſamlega Avøxt ſem þeſſe Lækning epter ſig leiðde.

TOkum hier eina AMINNINGS/ ad ſierhu ør Hwſpader og Hwſmoder yper alla Hlute praſt/ſiaæ vel til ad allt gange vel og ſkykann lega til a þeirra Heimile/ og ad þeirra Hiw og Heimilisfolk hafe rietta Trw/ hallde ei nie lyde nockra Spottara edur Foraktara vorrar Chriſte legrar Trwar/ huar af øll Bleſſan kañ burttak og miſſaſt. So giørde þeſſe Kongs Madur/hu ør ed ecke alleinaſta ætyd ſydann/ hafde rietta Trw pyrer ſialfañ ſig/ helldur og ſo hiellt ølla ſynu Hwſe og Heimkÿñe þar til/ſo ſem hier ma liosslega merkia af Textanum/ þut ſierhuør Hws pader edur Hwsmoder eru Sælusorgarar j ſynu Hwſe/ og ef ſøñ Gudrækne er ei pløntud og gr undvølllud heima j Hwſenu/þa kann preſturenn edur Sælusorgareñ eirnſamañ ecke myked j Kyr kiuñe ad wtrietta.

XXII Suñudag epter Trin.

Gudſpialled hia Matth. 18. Cap.

I Þ JESus ſagde til ſinna Lære ſueina. Himnaryke er lykt vid eirn Konung/ſem reikna vilde vid þiona ſyna. Og er hañ tok til ad reikna/

ad reikna/kom eirn fyrer hñ/ sa ed honum var skylldugur um tyu Þusund Pund/ enn þa hañ hafde þad eige til sem hañ skyllde gialld a/ skipade Herrañ ad selia hañ/ hans Hwsfreyu/ og so Borneñ/ og allt þad hñ atte og borga þar med. Eñ sa Þion fiell fram̃ tilbad hañ / og sagde. Haf Polenn mæde vid mig/ allt skal eg þier giallda. Eñ Herrañ sa aumur a þeim Þion / og liet hñ lausañ/ z gaf honum upp alla Skulldena. Eñ þa hañ gieck wt/ fañ hañ eirn af sijn um samlags Þionum/ sa ed honum atte ad gialld a hundrad Peninga/ þañ sama hand tok hañ/ greyp fyrer Kuerkar honum / og sagde / gialldt þad þu ert mier skylldugur. Og hans Samlags Þion fiell framm til Fota hans/ bad hañ og sagde. Haf Pol eñmæde vid mig/ þui allt skal eg giallda þier. Eñ hañ villde ecke. Helldur for burt/ og liet hañ j Dyblyssu/ þangad til hañ hafde borgad sijna Skulld. Eñ sem hans Sam Þionar sau huad skiede/ urduþeir miog hryg gver vid/ komu og kuñgiordu sijnum Herra allt huad ed giorst hafde. Þa kallade hñs

Herra

Herra a hann/ og sagde til hans. Þu Ill ur Þion/ alla þa Skulld gaf eg þier upp/ af þui þu badst mig. Huort byriade þier þa ecke myskunsomum ad vera vid þinn Samlags Þion/ lijka sem þad eg var þier myskunsamur? Og hans Herra vard reid ur/ og ofurselldi hann Kvolurunum/ þangad til hann hafde borgad allt þad hann var hon um skylldugur. Suo mun og minn Himnesk ur Fader giora vid ydur / ef ad huor ydar sem eirn fyrergiefur ecke wt af Hiarta/ sijn um B.odur hans Misgiorder.

Petra 6. Evangelium hefur skrifat Greiner.

Su 1. Er um Konungsins Godgiernd og Myskunseme.

TOkum oss hier wt af þann LÆRDOM/ huor su er: Menerner erum Athugalauser / og af Syndenne mioq so fordiarfader z blindader/ ad vier þeckium ecke Syndena/ huad hun er/ nema svo sie ad Gud seige oss þ/ og fyrer Sioner setie. Lijka sem þesse Þion (fyrer huørn ad allt Mannlegt Kyn z sierhuør Madur merkest) hefde næsta lijt ed huxad um sijna storu z obærelegu Skulld hefde ecke Konungurenn (fyrer huørn ad merkist Gud Almættugur) kallad hann fyrer sig og krafest Reikningskaparens. Syndenn huijler opt fyrer Dyr um hia oss z so sem sefur/ af 1. Bok Mos. 4. Cap. Skyllde

Cap, Skyllde oss þa hialpad verda/ þa hlytur Gud med þreñu mote ad lata vekia oss upp.

Fyrst þyrer þa straungu og gegnumgangande Løgmaals Predikun/ aþ Pistl. til Rom. 3. 2 7. C. Þar næst þyrer goda jñvortis Þanka. Og j þr Ďia Maata þyrer wtvortis Motlætingar ⁊ Maaſ rauner.

2. Greineñ er um Mÿskunarlepse þess illa Samlags Þions.

TOkum hier eina VJDVORVN/ ad þeinkia ecke ad vier meigum liþa ⁊ lata/ sem oss sialþa lyster/ epter þad Gud heþur uppa vora Ndran ⁊ audmiuka Þon/ nadarsamlega þyrer gieþed oss Sy nderuar/ og myskunad sig yþer oss. O ney/ helld ur eigum vier jaþnañ ad ydka eirn godañ Riddas rafkap/ aþ 1. Sendebreþe til Timoth. 1. ⁊ Titū j 2. So þramarlega sem riett Trw er j/ edur mz ur oss/ huør alldrei er einsömul / helldur hlytur jaþnañ ad haþa Godverkenn til ad auglysa sig (so sem eirn Vegþarande Madur þarþ med þylgiara og Vegvysara) aþ Pistl. til Gal. 5. Cap.

3. Greineñ er um Reide Kongsins yþer þeim Mÿskunarlausa Samlags Þion.

TOkum hier ut aþ ei alleinasta eina VJDVOR VN/ þyrer þeim þordæmanlega Treglcika til Christelegrar Sattar og Einingar/ med huør-um. eingeñ kañ Saluholpeñ ad verda/ Helldur leium oss og so hier eirn LÆRDOM/ ad eñ þo nockur verde til Nadar tekenn aþ Gude/ þa kañ hann aptur ad komast j Onad / eþ hañ skyckar sier ecke

so sem einum Christnum Mañe(sem j Mad er tek eñ) byriar og hæfer / so sem þesse Pion þiert ad reina.

A Allra Heilagra Messu/ Gud spialled skrifar Matth. 5. C.

D En þa JEsus leit Folked/ gieck hañ uppa Fialled. Og þa hann settest nidur/ geingu hans Læresu einar til hans. Og hañ lauk siñ Muñ upp/ kiende þeim og sagde. Sæler eru þeir sem andlega eru Voloder / þuiad þeirra er Himnarijke. Sæler eru þeir sem harma/ þuiad þeir munu huggader verda. Sæler eru hogværer/ þuiad þeir munu Jard rijked erfa. Sæler eru þeir sem hungra z þyrsta epter Riettlætenu/ þui þeir skulu sad der verda. Sæler eru Myskunsamer/ þui ad þeir munu Myskun hliota. Sæler eru hreinhiartader/ þuiad þeir munu Gud sia. Sæler eru Fridsamer/ þuiad þeir munu Gu ds Born kallader verda. Sæler eru þeir sem fyrer Riettlætesins saker ofsockter verda/ þuiad þeirra er Himnarijke. Sæler er

ud þier

ud þier/ nær Meñerner hallmæla ydur/ og Opsokn veita/ z tala j giegn ydur alla Vondsku / fyrer mijnar saker / þo liugande. Fagne þier og vered glader / þuiad ydart Verdkaup er noglegt a Himnum. Þuiad so opsoktu þeir Spameñena/ þa sem fyrer ydur voru.

Þetta heilaga Evangelium hefur tuær Greiner jnne ad hallda.

Su fyrre er um Mark og audkieñe Guds Barna.

TOkum off hier wt af þañ LÆRDOM / ad þeir eru ecke aller sæler nie heilager fyrer Gude/ sem Heimureñ hellдur sæla ad vera / og ecke helldur eru þeir aller ogiæfusamer og ofecker Gude/sem Heimureñ fordæmer/þui Gud umbreit er þessu optlega/so hañ elskar þa sem hatader eru af Heimenum/ og hatar þa sem fyrer Heimenum eru kostuleger / af 1 Pistl. til Corinth. 1.
Þar fyrer / huør sem hellst vill ødlast þa riettu Sæluna/og komast j tølu Guds Barna / og hans Heilagra / sa hiñ sami skal kosta kapp þar a/ ad hañ sie stødur til Sinis og so a sig komeñ/sem þeir er Herrañ Christur hier j Gudspiallenu Sæla kallar/ so sem ad eru. 1. Andlega Volader/ Þad er/ þeir sem audmiukłega kannast vid sijna andlega Fatækt/ og ørbyrgd a þui Riettlæte sem fyrer Gude gyllder/ af Pistl. til Rom. 3. Eg bl ya þess vegna til þess fullkomlega Riettlætesins/

JESu Christi/ huør oss er af Gude giørdur til Riettlætis/ Helgunar og Endurlausnar/ af 1. pistl. til Corinth. 1. Cap. 2. Harmþru nguer/ þeir sem j Hiartanu finna til riettelegs Angurs og Trega vegna Syndanna/ og ad þeir hafe forþienad Guds Reide/ z ei alleinasta tym anlegt/helldr og so eilijfst Straff/ af 2 pistl. til Cor. 7. Cap. 3. Hogværer/þeir sem ecke eru Reide og Hefndargiarner/sem ecke giallda jllt fyrer Jllt/ helldur yfervinna þad jlla med godu/ af pistl. til Rom. 12. 4. Þeir sem hu ngra og þyrsta epter Riettlætenu/ þad er þeir sem hafa Hiartans Epterlangan/ epter þui sialla fullkomna Riettlætenu/huørt ed kiemur af Trune a Christum/og ecke af Verkum Løgmalsins/ huø rt ad JEsus Christus giefur øllum þeim/sem a han trwa og treysta/ af pistl. til Galatas 2. 5. Myskunsamer/ Þeir sem lata sier til Hi arta ganga Neyd Naungans / og annast Naud þurfter Heilagra/af pistl. til Rom. 12. Og eru Gudsþakagiarner vid Fatæka/ af Psalm. 112. 6. Hreinhiartader/ huørra Hiørtu hreinsud eru fyrer Truna a Christum / af Post. Giørn. B. 15. Og þr sem fyrer utan Hræsne og Fals/elska Gud z Naungan/Luc. 10. 7. Fridsamer þeir sem ei alleinasta kosta Kapps a/ ad hallda Frid og Samþyke vid alla Men/ þad møgulegt er/ af pistl. til Rom. 12. Helldur og so ætstunda ad sætta og forlijka alla sem Osamþycker eru sijn a mille. 8. Þeir sem ofsockter verda þ Riettlætesins saker/ þeir sm lyda Had z Spott

Skada

Skada og Tion/ vegna Christi/ og Sannleiksins Vidurkienningar/og liggia under Lygum og Last mælum/ fyrer Saklleyse. Þuilijkt hafa þeir H. Spámenn fordum Daga orded ad reina/ so vel sem adrer Guds Elskendur & Jatendur/ hvad sialfur Christur fyrerseiger/hia Johann. 16. Cap.

2. Greinenn er um Verdlaun þeirra Heilögu j Himnarijke.

TOkum oss hier wt af fyrst þann LÆRDOM ad enn þo ad eilijft Lijf giefest af skiærre Nád fyrer Forþienustu JESu Christi/þa þocknast vorum Endurlausnara þo ad kalla þad Verdlaun/ vegna þeirrar Hlijdne/sem Guds Börn bera sig ad syna Gude/ & vegna þra Þolenmæde j Hörmung unnum. Hier næst skulum vier taka oss hier eina ægiæta HVGGVN/ad stundlegur Tijme Veralldlegs Motgangs / er j öngvann máta maklegur edur jafnt reiknande vid þa Dyrd/ sem fram mun koma vid oss j eilijfu Lijfe/af Pistl. til Rom. 8. Þa vier faaum ad eignast og erfa eilijfa Sælu og Glede/ og siaum Gud Auglite til Auglitis/ nefnũst og erum Guds Börn/& Hluttakarar alls þess goda sem Guds Heilager skulu fa & ödlast j þui Himneska Födurlandenu. Þar fyrer byriar oss med Þolenmæde og godum Huga/ ad lijda hier j Heime Sotter og Siukdoma / Kross og Motgang/ og huad hellst oss kann ad Höndum koma/og j þann Máta feta j Fotspor þra Heilögu Guds Astvina sem undann oss eru farner.

XXIII Sunnudag epter Tr.

Gudspialled hia Matth. 22. Cap.

I Þañ Tijma. Þa geingu Phariseär-
ner j burt/ og settu Rad saman/ ad
þeir veinge veidt hann j Ordum. Og
sendu til hans sijna Lærefveina med Hero-
dis Þienurum so seigiande. Meystare/ vi
er vitum þad þu ert sannsögull/ og kienn-
er Guds Vegu j Sannleika/ z skeiter ei nock-
rum/ þuiad þu ver ei ad Mañvirdingum.
Þar fyrer seig þu oss/ huad þier lijst. Hu-
ort leyfest ad gieva Keysaranum Skatt/ ed
ur eige? Eñ þa JEsus vormerkte þeir-
ra Flærdskap/ sagde hañ. Huad freyste
þier mijn Hræsnarar? Syned mier Mynt
ena Peningsins. Og þeir syndu honum Pe
ningeñ. JEsus sagde til þeirra. Huors
Mynd og Yfirskrift er þetta? Þeir sög-
du honum/ Keysarans. Þa sagde hann
til þeirra / Gieved þa Keysaranum huad
Keysarans er / og þad Gude/ huad Guds
er. Og er þeir heyrdu þetta/undrudust þe-
ir/ vorlietu hañ og geingu j burt.

Þetta hellaga Evangelium hever þriar
Greiner jnne ad hallda.

Gu 1. er

Su 1. er um Rædagiørd og Samtok Phariseana.

TAke hier af Tilheyrendurner eina VIDVO RVN/ ad þeir giøre ei eins og Pharisearner/ huørier af Herrans Christi velmeintum arvytunar Predikunum/urdu so beysker og hatursfuller/ad þeir Dag og Nott þeinktu þar uppa / huørnenn þeir kyñe ad svala Siñe sijnu a hønum. Þuilijkt giøra þeir sem med soddann Giede ganga j Kyrk iuna/ ad þeir giete hendt eitthuad þad sem þeir kunne ad Kasta finn Sæluforgara fyrer / eñ ecke til þess ad læra nockud gott/ edur siñ Christeñdom þar af ad betra (huad þo ætte ad vera einaste Tilgangr þeirra siñ til Kyrkiuñar ganga) Þetta er ein stor Synd hellst epter þui stijker hyfiast samt sem ædur fyrer Gude / fyrer øllum nalægū H. Einglum/ og fyrer ødrum riettrwudum Chri stnum Møñum/ad vera lifande Limer Christeleg rar Kyrkiu/og eru þad þo ecke. Er þetta ecke sñ argasta Hræsne? Vm huørria Ezechiel skrifar j 33. Cap.

2. Greineñ er um Rædslogun Phariseana.

TOkū hier af eirn LÆRDOM um Hræsnena huørrar Exemplum og Dæme finna ma/ j Ph ariseana Skolum/þeir koma hier og kalla Herrañ Christum eirn saññordaū Meystara/og obrædda nn Larara af Gude komeñ/af huørium þo/þeir alls eckert hielldu / helldur afsockTu hañ og hørudu j mesta mæta. Hier a þad heima sem þar stendur j Fyrstu Bok Mos. 27. Cap. Raustcñ er Jacobs Raust/ eñ Hendurnar eru Esau Hendur / þad er

Ordeñ eru Dingiarnleg/ eñ Verkeñ skadleg / sligt mæ kalla vinsamlegt Joabs Tal/ aþ 2. Bok Samuel. 3. og Judas Koss/ Matth. 26.

3. Greineñ er Nytsing þessarar Rꝥdslegunar Phariseaña og audskiled Suar Herrans Christi uppa þeirra Spurning um Keysarans Skatt.

TOkum hier aþ eina AMJNNJNG/ ad vier so liþum j þessare Verølldu / ad vier drøgum huørke þra Yfervalldenu nockud/ þad sem þui med riettu tilheyrer/ under Skyne Gudhrædsluñar / ef helldur drøgum neitt þra Gude sem hãs er/ under Skyne þeirrar Hlydne/ sem vier erū Yfervalldenu um skylduger. Eñ um huad erum vier eigeñlega Yfervalldenu skylduger? Um Heidur og Hlydne aþ Pistl. til Rom. 13. og 1. Timoth. 2. Huad erum vier þa Gude skylduger? Um Lijþ og Sal og allt þaad vier høþum/ þui hañ heþur oss þad allt giefed / eche til þess/ ad høndla þar med sem vier sialþer viliam/ helldur brwka þad Skaparanū til Lofs/ so ad Guddomleg Dyrd mætte þar aþ sem mest vydþrægiast.

XXIV. Sunudag epter Tr.

Gudspialled Matth. 9. C.

A Þañ Tijma. Þa ed JEsus talade þetta hid sama til þeirra. Sia þu/ ad Høþdinge nockur gieck ad/ z tilbad

tilbad hañ/ seigiande. Herra/ miñ Dott er er nyskeliud/ eñ þu kom og legg þiña Hønd yfer hana/ og mun hun lifa. Og JEsus stod upp/ og fylgde honum/ og so hans Lærefueinar. Og sia þu/ ad Kona/ huer ed haft hafde Blodfall j tolf Aar/ gieck ad bak til vid hañ/ og snerte Falld hans Klæd nadar. Þui hun sagde med sialfre sier. Ef ad eg mætte ad eins snerta hans Klædnad/ munde eg Heilbrygd verda. Eñ JESus snerest vid / leit til hennar og sagde. Vertu hughraust Dotter/ þijn Trwa giørde þig heilbrygda. Og a þeirre sömu stundu/ vard Konañ heilbrygd. Og þa er JESus kom jñ j Hofdingians Hws / og sa þar Lwdurþeytara/ og Bulldran Folks/ sins / sagde hañ til þeirra. Vijked fra/ þuiad ecke er Stulkañ daud/ helldur sefr hun. Og þr dearudu hñ. Eñ ẽ Folked var wtdrifed/ gieck hañ þar jñ og tok um hēñar Hend. Og Stulkañ stod upp. Og þetta Rykte barst wt um allt þad sama Land.

Þetta 4. Evangelium skiptest j þriu Parta.

Sa 1. Er um Bon Samkunduhøfdingians.

Take sier hier eina AMINNINGE þeir sem kienā i Skolum / og Vngdomeñ eiga ad ypp præda i Mentum og godum Sidum/ad epterbrei ta þessum Samkundu edur Skola Hφφdingia/hūs Nafn var Jajrus/ Luc. 8. Pad wtleggst Vpp lysfur/ huad hañ mætte og so vel heita/ þvi Ar mañdæme og Andlaate hans Dotter/ sette hñ alla sijna Von og Traust a Herrañ Christum. Þeir sem kieña i Skolum/eiga og so ad vera Jajri/ ed ur Vpplyster Menn / og ecke alleinasta reida sig uppa sijna eigeñ Vitsmunc og Forstand / helldur ytuglega bidia Gud/ um Vpplysing og Stiornan heilags Anda/ og vita þad þyrer vijst/ ad øll þes sra Mæde og Erþide er þorgiefens og til einskis/ nema Gud (sa sem er Liossens Fader/ aþ Jacobo pistl. 1. Cap.) giefe þar til sijne Vpplysing/ Nad og Blessan/ huørs vegna þeir eiga daglega so ad bidia/ aþ Spekeñar B. 9. Cap. DROtteñ send þijna Speke hingad oþan aþ þijnū heilaga Hi mne/send hana hingad so hun sie hia mier/ z Erþ ide medur mier/ so eg kuñe ad skilia huad þier vel þocknast/z lat hana leida mig skyckanlega i mijnū Verkū. Þeir eiga og so ad auglysa heilags Anda Vpplysing i godu og Gudrækelegu Framþerde so þeir giefe ecke Vngdomenum nockurt Hneyxle/ huar vid Christur tekur øllum vandlega vara hia Matth. i 11. Cap. z Luc. 17. So sem Jajrus haþde eina heita Elsku til sijns Barns/ so eiga og þeir sem kienna ad elska sijn Skola Bø rn/so sem andleger Forelldrar/ og straffa þau ad søñu/ecke med blodugum Slegum/helldur med hæg um hyrtingar Vende/ aþ Ordskvida B. 22. C.

2. Parturen̄

2. Parturen̄ er um þa Blodþalls ſiuku Kv
ıñuna ſem ſnerte Klædaþallden̄ Chriſti.

HJer høþum vier eina HVGGVN/ þegar Gud ſo ſem undan̄dregur noꝛkud ſyna Guddom lega hiælp/ huad opt ſkiedur/ ad han̄ lætur marg an̄ leinge velkiaſt j Kroſſe og Motgange / lyka ſem þeſſa Kvin̄u/ huør ed Blodþall haþde haþt j tolþ Ar/og myked þolad aþ mørgū Læknurum/ & koſtad þar til allre ſin̄e Aleigu/ſem Luc. ſkriþar j 8. Cap. Og ſu krepta Konan̄ ſem haþt haþde krænkleiks Anda j ætian Ar/ hia Luc. j 13. C. Item ſa veike Madur er lꝋ vid dyked Betheſda/ og ſiukur haþde vered j þriatyu og ætta Ar/hia Joh. 6. J ſoddan̄ Hørmungum hlytur marg ur ad kveina og klaga/ med David aþ Pſalm. 13. DROTTen̄ huørſu leinge villtu ſo ølldungis gl eima mier? Huørſu leinge þa hylur þu þitt Andlit ꝼ mier? En̄ Þ ſkal eirn og ſierhuør vita þyrer vyſt/ ad Gud giører ecke þetta vid oſſ / aþ þui han̄ haþe gleimt oſſ/ helldur uppa þad hann þar med proþe/auke og eþle j oſſ Truna/ Bænrækn ena og Þolenmædena/ þar med eirnen̄ ſende oſſ um ſyder ſyna volldugu Hiälp / og giefe oſſ þui koſtulegre Dyrdarcn̄ar Coronu j Himnaryke.

3. Parturen̄ er um Vppvakning þeirrar Fra amlidnu Jajri Dottur.

TOkum oſſ hier aþ AMJNNJNG/ad eþ vier villum ad Dauden̄ verde oſſ og ſo eirn ſætur Sueþn/ad vier giørum þa eins og þeir ſem gan̄ ga vilia til huyldar/og leggia ſig hægt til Sueþns Þeir pylla ſig ecke aþ oþmyklū Mat edur Dryck/

ſem Syr.

sem Syrach seiger j 31. Cap. Þeir leggia fra sier under eins og Klædeñ / alla Sorg og Ahyggiu/ epter Raadum Christi / Matth. 6. og bÿkala sig Gude med Hiartnæmre Bæn. Eins skulum vier og so giøra / og so nunum vier godañ og æskeleg añ Vidskilnad kaa og ødlast.

XXV. Suñudag epter Tr.

Gudspialled skrifar Matth. 24.

Þann Tijma. JEsus sagde til siña Lærefueina. Nær ed þier siaed Svÿvirding Foreydsluñar/ (aß huorre sagt er fyrer Spamañ eñ Daniel) standande j helgum Stad. Nu er s pad les/ hañ hygge þar ad. Nuorier pa eru a Gydingalande/ flye þr a Fioll/ Og huor hañ er a Riæpre/ kare hñ eige ofañ nockud ad taka wr sijnu Nwse. Og huor sem a Akre er/ snwe hañ ei aptur/ ad taka upp Kyrtel siñ. Eñ Vei þungudum og Brioftmylkingum a þeim Døgum. Af þui bidied/ ad ydar Flotte verde ecke um Vet ur/ og eige a þuottdeige. Þuiad þa mun verda so stor Nœrmung/ huilijk ad eige var j fra Vpphaße Veralldareñar/ allt til þess grar Stundar

arar Stundar/ z ei helldur mun verda. Og nema ad þesser Dagar verde styttet/ verdur eckert Holld holped. Enn fyrer Utvaldra saker þa skulu þeir Dagar styttast. Enn ef nockur seiger þa til ydar/ Sioed/ hier er Chr istur/ eda þar/ þa skulu þier ecke þui trwa/ þuiad þar munu upprijsa Falschristar og Falsspamenn/ z þeir munu giora stor Tacn og Undur/ so ad j Villu munu leidast/ (ef skie mætte) einnenn Utvalder. Sioed eg sagda ydur þad fyrer. Nu ef þeir seig-ia til ydar/ Sioed/ hann er a Eydemørku/ þa ganged ecke wt. Sioed/ hann er j Laun kofum/ þa trwed eige. Þuiad lijka sẽ Elld ing wtgeingr af Uppgaungu/ z skyn allt til Nidurgaungu/ lijka so mun z vera Tilkoma Mannsins Son^r. Þuiad hu^r hellst ad Hræ ed er/ þangad munu z Ernern^r safnast.

Þetta Heilaga Evangelium hefur Priaar Greiner inne ad hallda.

Su I. er Fyrersøgn um Foreyding Borg arennar Jerusalem.

Tokum oss hier eina UJDUORUUN/ ad legg ia ei oskmykenn Trwnad uppa þad sem nockrer kare med/ ad Elias hafe sagt og fyrerspad/ ad Verolld

Verølldenn munde standa i sex Þusund Ar / enn vegna þeirra Utvølldu / so þeir kiise Sæluhølpn er ad verda/ munde su Tijd styttast / og þau sex Þusund Ar/ ecke sijnum Enda naa: Þad maa skie ad Elias nockur hafe so sagt/ enn ecke Spaamad urenn Elias Thesbiter/ helldur einhuør Gydingann Rabbi og Læremeystare / einkum þar þvilijker Meñ hafa optsiñis uppdycktad eitt og annad sem ecke er ad fiña i Guds Orde / þar med er þesse Spaadomur ecke rietï samhliода Ordunum Christi hia Matth. 24. Ad af Tijma edur Stund þess sijdasta Doms vite eingenn/ utann Faderenn/ og ecke Einglar Guds/ enn þad Christur seiger hier i Gud spiallenu/ Ad nema þeir Dagar styttest/ verde eckert Hollld holped/ Þa meinar hann þad ecke um eilijfa Sæluhialp / helldur um tijmanlegt Frelse nockra Gydinga af þui Lijfs Fære sem yfer þa hieck i Foreydingu Borgarennar Jerusalem/ Þess vegna kann eingenn ad reida sig uppa vissann Tijma þess sijdasta Doms / helldur eigum vier ad vænta hans daglega Dags/ og vidbwner vera a huørre Stundu/ epter sialfs Herrans Christi Ordum/ og Raadlegging hia Marc. 13. og Luc. 12. C. So sa myikle og hrædelege Dagur kome ei yfer oss of hastarlega og ofyrersijniu.

2. Greinenn er Varatekt þ Afvegaleidslu/ a þeim sijdustu Tijmum/og under Verallðar ennar Enda.

TOkum oss hier eina AMINNING/ ad vier daglega ihugum þad sem Christur hefur oss ad-

oss ædur sagt / so sem hañ hier eptertekañlega A‍minñer seigiande/ Sia eg sagda yđur þ fyrer. O Herra JESu / hvad margfalldlega hefur þu oss sagt og Amint/ad vier skylldum vel þeinkia um Ending þessara fallvalltra Verallđarenar Tijma. Æ lat oss þui ecke gleima.

3. Greinen er Huggun fyrer þa frænđu.

TOkum oss hier eina AMJNNJNG/ ad med þui Herrañ Christur/vegna syns Dauda sem hañ vorra vegna leyd/ lyker sier vid eitt Hræ/ eñ oss vid Ernur / þa audsynum a oss Ernaña Art og Natturu. Ernurnar eru glarnann þar sem Hræd er/og lifa af Blode/ af Jobs B. 39. C. So skulum vier eirneñ leita þess eilyfa Lyfsins j Blodenu JESu Christi. Ernurnar fliuga miøg hatt / so skulum vier eirneñ leita þess sem þar uppe er/ og ei epter þui sem a Jørdu er / af Pistl. til Colos. 3. Cap. Þær gømlu Ernur ver da Vngar upp aptur/ sem David seiger j. Psalm. 103. Eins skulum vier og so læta oss umhugad vera Dag og Nott/ad þar og ødlast hier ad ofañ nya Krapta j vorum Christendom og Gudlegu Framferde/ Esa. 40. Ernurnar sia skarpt giegñ Soluñe / so skulum vier eirneñ med vorum Hug skots Augum sia og lijta uppa vorn DROTTeñ JESum Christum/ sem er su sañа Riettlætesins Sol/ Malach. 4.

XXVI. Suñudag epter Tr.

Gudspialled skrifar Matth. 25. C.

Eñ þa

EN þa Mannsins Son mun koma j sijnu Tijgnar Velide/og aller he
lger Einglar mz honum/ hñ mun
þa sitia a Sæte sijns Velldis/og
allar Þioder munu samansafnast fyrer hø
num. Og hañ mun þa sundurskilia huora
ia fra odrum/so sem Hyrder sundurgreiner
Saude fra Kidum. Saudena mun hann
skicka til siñar hægre Handar / eñ Kidenn
til vinstre. Þa mun Kongureñ seigia til
þeirra sem a hans hægre Hond eru. Komed
þier Blessader Fodurs mijns/ og eignest þ
Rijke sem ydur var tilbwed/ fra upphafe
Veralldareñar. Þuiad hungradur var eg
og þier gafud mier ad eta / Þyrstur var
eg/ og þier gafud mier ad drecka/ Giestur
var eg/og þier hystud mig/ Nakeñ var eg/
og þier klæddud mig/ Siukur var eg / og
þier vitiudud mijn/ j Myrkvastofu var eg/
og þier komud til mijn. Þa munu hiner
Rettlatu svara honum/ z seigia. Herra/
hvenær sau m vier þig hungradañ/og sød-
dum þig? Eda Þyrstañ/so ad vier giæfum
þier ad drecka? Eda hvenær saum vier þig
Giestkom

Giestkomeñ/ og hystum þig? Eda nakeñ og klæddum þig? Eda huenær sæum vier þig Siukañ/ edur j Myrkuastofu/ og kom̃um til þijn? Og Kongureñ mun suara og seigia til þeirra. Sañlega seige eg ydur/ huad þier giordud einum af þessum mijnum minstu Brædrum/ þad giordud þier mier. Þa mun hañ og seigia til þeirra sem til vinstre Handar eru. Fared burt fra mier þier Bolvader j eilijfañ Elld/ þann sem tyrerbueñ er Fiandanum/ og hans Ærum. Þuiad Hungradur var eg / og þier gafud mier eige ad eta / Þyrstur var eg / og þier gæfud mier ecke ad drecka/ Giestur var eg/ og þier hystud mig eige/ Nakeñ var eg/ og þier klæddud mig eige/ Siukur og j Myrkvastofu var eg / og þier vitiudud min eige. Þa munu þeir svara og seigia. HErra/ Huenær sæum vier þig hungradañ / edur þyrstañ/ Giest edur nakeñ / Siukañ edur j Myrkvastofu/og hefum þier ecke þionad? Þa mun hañ suara þeim og seigia. Sañlega seige eg ydur / huad þier giordud eige einum af þessum hinu minstu/ þad giordud

 þier mier

þier mier ecke. Og munu þeir ganga j ei/ lijfar Pyster/ enn Riettlæter j eilijft Lijf.

Þetta heilaga Evangelium hefur þriar Greiner ad halda.

Su I. Er um þess sijdasta Doms Adferd og Nattalag.

TOkū oss hier af eirn LÆRDOM til Styrk ingar vorrar Truar greinar/ þar vier so seigiū. Eg trwe ad JESus Christus sie komande ad dæma Lifendur og Dauda/ Hvad liost er af þess um Texta / þui þad er vyst og efalaust ad Gud er Riettlætur. Nu er þui so vared / ad þeim Ogudlegu geingur optast vel j þessum Heime/enn þeim Gudhræddu þar a mot jlla/ þa hlytur þar endelega fyrer Høndum ad vera eirn añar Dom/ þar Gud mun endurgiallda þeim Ogudlegu sijn verdskulldud Laun/ eñ giefa þeim Gudhræddu Dyrdarennar Coronu. Gud hefur straffad allt Mañkyned vegna þeirrar einustu Syndar/ sem vor er fyrstu Forelldrar drygdu j Paradys / skyllde hañ þa ostraffadar vera lata þijnar eigeñlegar margfalldar Synder/ sem þu villt ei einusinne vid kañast/ edur þig ydra lata? Hier af fram flyter ein AMJNNJNG til Ydranar/ þu heyrer hier O Mañeskia / ad þu att um sijder ad ko ma fyrer Guds Domstol/ þui Syndgar þu þa so vggalaust Dag fra Deige/ og eykur Synd a Sy nd ofañ? Þar fyrer flyt þier/ og tef ecke/ berdu þig ad na hier Gunst z Vinattu þess ædsta Do mara/ med hiartanlegre Ydran/ stadføstum From

leika og godum Archøpnum / so mun hier sijdar meir hættulaust verda.

2. Greinen er um blijdlega Medtekning þeirra frwudu.

Tåke hier øll god og sannchristen Hiørtu eina HVGGVN/ þuiad þeir sem hier j þessare Ver ølld eru audvirdelleger og forakttader/ og hliota ad hafa pad nedsta Plaatz/ þeir munu sijdar verda þeir æđstu/ og setiast yfer adra til hægre Handar Domarans / og med hans vingiarnlegre Rauft/ i Avarpe gladder verda. Ef Verølldenn seiger nu so til ydar/ vijked burt/ pa vered hughrauster/ þar mun koma um sijder su Tijd/ ad ydar Endurlausnare mun seigia til ydar/ Komed hier/ Komed hier. Kallë Verølldenn hier pa Gudhraddu/ Bølvada/ og fordæme pa a alla Vegu/ pa skulu þeir ei ad sijdur hughrauster vera/ þuiad þeir mu nu sijdar meir af þeirra Endurlausnara kallader verda Blessader. Ef Verølldenn seiger nu/ þar ed og forlæted ydar Hws og Heimile/ pa hugge þeir sig þar vid / ad Christur mun sijdar seigia/ Komed og erfed pad Rijke sem ydur er fyrerbwed fra Upphafe Veralldarennar/ Ja pad stadfasta og obrærannlega Rijked / af Pistl. til Ebr. 12. Cap. Pa oforgeingelegt oflecfudu / og oumskiptelegu Arfleifd/ af 1. Pistl. Peturs 1. Þar vier munum hafa Lyf og fulla gnægd/ Jo han. 10.

3. Greinen er um þa ognarlegu Utskwfun þeirra Ogudlegu.

TOkum hier af eina VIDVØRVN fyrer þá
Ræsnisfullre og godverkalausre Trw/ hvørrar
Groos øngvann kann ad hiælpa a sydasta Deige/ þui
ad hvørier sem hier eru Myskunarlauser/ og audsy-
na so med synu Myskunarleyse ad þeir hafe øng-
va rietta edur lifande Trw a Christum/ þeir munu
um syder hliota ad heyra þau skielfelegu Ord/
Fared burt fra mier Bølvader i eilyfann Elld/
Og þar so omyskunsamlegann Dom/ mz þui þier hafa
øngva Myskun giørt / af Jacobs Pistl. 2. C.
epter hvørra hrædelega Doms alyktun Christi/
þeir Fordæmdu munu fara i eilyfar Pijsler / sem
alldrei enda taka/ af Openberingar Bokarennar
14. og 19. Capitulum.

XXVII. Sunnudag epter Tr.
Gudspialled hia Matth. 17. Cap.

OG sex Døgum þar epter/ tok JEsus med sier Petrum og Jacobum og Johannem Brodur hans / og hafde þa afsijdis uppa hatt Fiall/ og ummyndadest fyrer þeim. Og hans Asiana skein sem Sol/ enn hans Klæde urdu so biort sem Lios. Og sia/ ad honum byrtust þier Moyses og Elias/ og toludu vid hann. Enn Petur ansade og sagde til JEsu. Herra/ hier er oss gott ad vera. Ef þu vi-

ut/ þa vilium vier giøra þriar Tialldbwd er/ þier eina/ Moyse eina / og Elia eina. Og þa hañ var þetta ad tala/ Sia/ ad biart Sky umſkygde þa. O ſia/ ad Rodd eñ wr Skyenu ſagde. Þesse er Sonur miñ elskulegur / ad huerium mier vel þocknaſt/ hlyde þier honum. Og er Lærefueinar ner heyrdu þad/ fiellu þeir fram a ſijnar Asianer/ og urdu miog hrædder. Eñ JEſus gieck til þeirra / tok a þeim og ſagde. Standed upp/ og vered ei hrædder. Enn þa þeir litu upp/ ſau þeir ongvañ nema JEſum alleinaſta. Og er þeir geingu ofañ af Fiallenu/ baud JESus þeim og ſagde. Þier ſkulud ongvum þeſſa Syn ſeigia/ þar til ad Mañſins Son er upp aptur riſenn fra Daudum.

Þetta Heilaga Evangelium heþur tvær Greiner inne ad hallda.

Su fyrre er um þa Lykamlegu Forklaran Herrans Christi.

LOkum oſſ hier ut af eirn KIERDOM / um þad allra ſælaſta og æſkelegaſta Tilſtand þeir ra Trwudu og Utvølldu j eilijfu Lijfe (huøra Fyrermyndan þeſſe Lykamlega Forklaran Christi hef ur vered) þui þa munu þeir og ſo þar og edlaſt

eirn porklaradañ ypparlegañ z odaudlegañ Lyka ma lykañ þm siñ Christz hafde hier j sinc 3orklar an/ huar af S. Pall oss huggar j Pistl. til Phi lipp. 3. Og 1. Pistl. til Corinth. 15. Cap. Og mun þetta ecke verda noxur añarlegur Lykame/ helldur riett sa same sem vier nu hafum/ af Jobs B. 19. Cap. Einasta mun hñ þar eirn añañ Hatt z Hegdan/ j þañ Mata ad hñ mun verda umgiefð eñ med storre Byrte og Klarleika/ vid huørn øng var Synder munu framar loda/ huør ei mun med þurfa Matar eda Dryckiar/ huør ei myn mædast edur ørmagnast/ei helldur þurfa med nockre þiyn gun ad færa sig z hræra ur ødrum Stad j añañ. Soddañ Lykamer munu skyna sem Sol Matth. 13. Þo mun eirn Lykame stærre byrtu og lioma hafa eñ añar/af Daniels Spad. B. 12. Og 1. Pistl. til Corinth 15. Huar af eingeñ mun þo añañ øfunda/ þui aller hafa þar yferfliotañlega Byrd og Sælu. Og j soddañ Byrtu og Klarleik ka nunum vier ei alleinasta huør añañ þeckia/ so sem Petur þeckte hier strax Moysen og Eliam/ helldur og so fullkomlega Þecking allra Hluta þar og ødlast/ af 1. Pistl. til Corinth. 13. Vier mun um tala huør vid añañ/ so sem Moses og Elias tøludu hier vid Christum/ z vort Fagnadar Tal hafa um Gud/hñs Verk og Velgiørninga. Vier munum umgicnner verda med owtskyranlegre Gl ede og Føgnude / Huar af Petur sa hier eirn lyt eñ Snert og sagde þess vegna/ Hier er oss gott ad vera/ Vier munū þorlysta oss af fullkomlegre Skodun Guds um alla Eilyfd/ af 1. Johann. 3. og 1. Pistl. til Cor. 13. Psalm. 17. og Jobs Bok 19. Cap.

2. Greinen

2. Greinen er um andlega Forklarun Herrans Christi.

TOkum hier af eirn LÆRDOM um Personu og Embætte vors Endurlausnara/ huør hier eirnen af sialfum synum Himneska Fødur / med skiærre Rødd wr Skyunum/ var andlega Forklaradur og openberlega auglystur fyrer eirn eingetinn Eingetenn og sannann Guds Son / og fyrer eirn Lærara/ huøriumm aller Men skylldu heyra og hlyda / og fyrer eirn Medalgangara alls Mann lega Kyns/ a huøriumm sa Himneske Faderen hef de alla syna Velþocknan/ og i hønum og fyrer han a øllum Mønnum/ huøs ed hingad i heiman He im sendur være / uppa þad han kunngiørde oss Guds Raad um vora Sæluhialp/ & fullkomnade þ hæleita Verk Endurlausnaren^v /bia Joh. 1 & 3. c.

Þeirrar eilijfu Sælu og Himnarijkis Dyrdar hluttakande ad verda / med ellum Guds ut-valldum/ fyrer Blessada Forþienustu vors Endurlausnara JESu Christi/ une oss og veite Gud Fader i Nafne þess sama sijns elskulega Eingietna Sonar/ i Krapte Heilags Anda/ AMEN.

Hier Endast þesse litla Postilla yfer Gudspiallen Ared um kryng.

Einasta Gude sie æra og dyrd/ er sinn Son sende hingad a Jørd / hn styre og stiorne oss øllum saman/ so vier han ottunst og elskum/ Amen.

A Bæna og Ydrunar Døgum/ ma lesa þennan epterfylgiande Texta/ med sinne stuttre vtskyringu.

Psalmur Davids LI.

Myskuna þu mier Gud/ epter mykelle Myskunseme þinne/ Og epter mykeleik Myskunsemda þinna/ þa afma þu mitt Ranglæte.

Þuo þu mig vel af Illgiord minne/ Og hreinsa mig af minne Synd.

Þuiad eg medkienne mijna Misgiørd/ og mijn Synd er iafnan fyrer mier.

Þier einum hefe eg a mote broted / Og jlla breytt fyrer þier / So ad þu Riettferdugur sierst j þijnum Ordum/ og hreinn fundenn verder nær ed þu dæmest.

Sia þu/ vt af Syndsamlegu Sæde em eg gietenn/ og j Synd gat mig mijn Moder.

Sia/ þu elskar Sannleikenn ʒ hulenn liggur Þu lætur mig vita þinn heimuglega Wijsom.

Afleys mig med Isopo/ so ad eg hreinsu ist/ þuo þu mig so ad eg Snióhuijtur verde.

Lat þu

Lát þu mig þaa ad heyra Fognud z Gl,
ede/ so ad þau Beinen gladvær verde/ sem
þu hefur so j sundurkramed.
Burt snw þijnu Andlite fra mijnum Sy
ndū/ z afmaa þu allar mijnar Misgiorder.
Hreint Hiarta skapa þu Gud j mier/ Og
gieþ mier nyan styrkvan Anda.
Kasta mier ecke j burt fra þijnu Auglite/
Og tak ecke þin heilaga Anda j fra mier.
Lát mig þaa aptur Huggun þijns Hialp
rædis/ Og sa mattar Ande styrke mig.
Þuiad Omilldum vil eg kiena þijna Ve,
gu/so þad hiner Ranglaatu snwest til þijn.
Frelsa mig j þra þeirre Blodskulldu/ Gud
þu sem ert min Gud og Hialpare / so ad
mijn Tunga loþe þitt Riettlæte.
DROTTEN opna þu mijnar Varer/so
ad min Munnur kungiore þitt Loþ.
Þuiad þu heþur ecke neina villd til Off,
ursins/ anars þa munde eg giefa þier þad/
Og Brenne offred þocknast þier ecke.
Þad Offred sem Gude þocknast/er harm
þrungen Ande / eitt harmþrunged og sund
urkramed Hiarta þa muntu Gud ecke þijsa.

Gior þu vel vid Zion epter þiñe Godþy-
se/ Vppbygg þu Mwrveggena Jerusalem.
Þa mun þier þocknast Offred Rietlæte-
sins/ Breñeoffur og adrar Forner/ þa munu
þeir Vxum Offra yþer þijnu Alltare.

Þesse Ydranar Psalmur Davids kan̄ hentug
lega ad deilast j þriar parta/ so sem þad er sier
deilis þrent sem søn og hræsnislaus Ydran
wtkrefur.

1. Parturen̄ er um Angur og Trega þyrer Syndernar.

TOkum oss hier aþ þa AMINNINNG / ad
kannast riettelega vid vorar Synder/ þui huø
ren̄ kan̄ sa riettelega Syndaña ad Ydrast / sem
þær þecker ecke/ og ei vill vid þær kañast? En̄ sodd
an̄ konst heþur sa gode David miøg vel kuñad/ so
sem liost er aþ þessum Psalme/ þar han̄ so til Or
da tekur/ Eg medkieñe mijna Misgiord / og
mijn Synd er jaþnan̄ þyrer mier. Sia þu
wt aþ Syndsamlegu Sæde er eg gieten̄ / og j
Syndeñe gat mig mijn Moder/ Og j Psalm. 32
seiger han̄. Þar þyrer medkienne eg mijnar Sy
nder/ z dreg ei Dülur a min̄ Misgiorning.
Engen̄ Synd ein þyrer sig er stærre en̄ su/ ad vil
ia hylia edur dylia Synder sijnar þyrer Gude/ þyr
er huørium aller Hluter eru lioser og openberer/
þui hans Augu eru skiærare en̄ Solen̄ / han̄ ran
sakar Hiørtun og Nyrun/ sem Jeremias vottar
j 17. C.

j 17. Cap. Þess vegna er þad su fyrsta Trappa til sannrar Ydranar/ ad jata og medkienna Synder nar/og kannast riettelega vid þær. Þegar Mad ur hefur nu vel profad z rannsakad sijna Samvit skn/og þecker sijnar Synder og Misgiørder / med hugrenum han hefur forþient Guds riettferduga Reide / og ei alleinasta stundlegt helldur og so ei lijft Straff/ þa a þar epter ad fylgia/ eitt alvar legt Hiartans Angur og Trege/fyrer Syndernar ad vier latum oss af Hiarta ydra þess/ad vier høf um so stygt og modgad vorn Giæskurijka Gud/ z Skapara / og hans heilögu Bodord so margfallld lega broted/ei alleinasta med Verkunum/ helldur og so med vondum Ordum og Hugreniingum. Soddann audmiukt / og med Løgmalsins Hamre sundurmaled Hiarta/þocknast Gude harla vel/og þad er þad Offred er han vill hafa/ sem David hier vott^r seigiande. Þad Offred õ Gude þock nast er harmþrungenn Ande/ eitt harmþrung ed og sundurknosad Hiarta muntu Gud ecke fyrerlijta. Þegar nu Synden svo þreinger ad Samvitskunne og Løgmaled syner z j liose lætur sinn Krapt j þui ad hoota Guds Heþndar Reide / þa eigum vier ecke ad uppgiefast edur ør vilnast j Syndanna Angre/ so sem Cain og Judas helldur flya til Guds Nadar og JEsu Christi Forþienustu/ og dæma ecke Guds Nad og Miskunseme minne enn vorar Synder/ edur vorar Syn der meire og stærre enn Guds Miskunseme / þui slijkt er ecke riett Þecking Guds/ Mijn Synd er stærre enn hun meige mier fyrergiefast/sagde Cain

j fyrstu

j fyrstu Bok Mos. 4. Cap. Huar til hiñ H. Augustinus so svarar/ þu lygur Cajn/ Guds Naad er stærre eñ allra Maña Eymder. Ja Guds Naad er so stor/ sem þad er sialfur/ seiger Syrach j siñ ar B. 2. Cap. Nu er Gud oendanlegt og omælañlegur/ so er og so hans Naad og Myskun yfred stor og oendanleg / Esa. 55. Psalm. 130.
Og þess vegna bidur David so j upphafe þessa Psalms/ Myskuna þu mier DROTTENn epter mykellre Myskunseme þiñe/ og epter my keleik Myskunsemda þiña/ þa afmaa þu mitt Ranglæte.

2. Parturen hliodar um sterka og stöduga Trw uppa Guds Naad og Myskunseme.

TOkum oss hier þañ LÆRDOM ad Yorunest edur Angur fyrer Syndernar er onytt og til einskis nema þar fylge med eitt stödugt og stadfast Trwnadartraust uppa Guds Naad og JEsu Christi dyrmæta Forþienustu/ þad er/ vier eigum ad treida oss allremasta uppa Guds oþriotande Mysk un/ og trwa þui stadfastlega og efalaust/ ad JEsus Christus sie vor Arnadarmadur hia Födurnū og fullkomleg Forlykun fyrer vorar Synder / og ecke allremasta fyrer vorar / helldur allar Verallds areñar Synder / af 1. Pistl. Joh. 2. Cap. Hu ad hid sama S. Pall stadfester j 1. Pistl. til Timoth. 1. seigiande/ þad eru vissuleg Sañende/ og dyrmætt verdugt Ord / ad Christur JEsus er komeñ j Heimeñ/ Synduga Saluholpna ad giöra med al huørra eg er hiñ stærste. Petr ohreinu j

þui Sam

þui Gamla Testamentenu hreinſuduſt / þaſ Matta/ ad Kiennemennerner dyfdu einu Byndine af Iſop / Fornfæringaña Blod / og dreyfdu þui ſo a Folked/ſem ſia maa af 2. Bok Moſ. 24. Cap. og hans 4. Bok. 19. Cap. Item / Piſtl. til Hebr. 9. Cap. Guds Ord er þad andlega Iſop fyrer huørt vier / Truñe verdum yfirdreyfder mz þui dyrmæta Blodenu IESu Chriſti/ af Piſtl. til Hebr. 12. Þui Blodid IESu Chriſti Guds Sonar hreinſar oſſ af øllum vorum Syndum/ſem Johañ. vottar / 1. Piſt. 1. Cap. Þegar nu Truen þañen ſamlagaſt og ſamteingeſt Ydraneñe og audmiukre Jatning Syndaña/þa er Ydruneñ riett / og ſo ſem hun a ad vera/ So vier kuñum þa ei nie meigū / noꝼurn Maata efaſt um Guds Naad og Syndaña Fyrergiefning / ſem Johañes vottar / 1. Piſt. 1. Cap. ſeigiande/ ef vier vid urkieñum vorar Synder/þa er Gud trwr z riett latur/ſo hñ fyrergiefur oſſ þær z hreinſar oſſ af øllu Ranglæte. So þ kiemr þa fram ſm David hier ſeiger / Pſalmenū/ Ad Gud ſie riettferdugur / ſinum Ordum. Þad er/ ad hañ ſie ſañur trufaſtur og obrygdull / ſinum Naadar Fyrerheit um / ad hañ vilie taka Ydrande Manneſkiur til Naadar/huǫrſu ſtorar ſem þeirra Synder eru/ ſvo ſm hñ lofar hia Eſa. 1. Cap. Þo ydar Synder ſieu raudar ſem Blod/þa ſkulu þær verda huijtar ſem Snior/og þo þær ſieu raudar ſem Ros / þa ſkulu þær verda huijtar ſem Ull/og hia Eſa. 43. ſieger hñ/ Eg Eg er hñ ſem afmaar þynar Synder miña vegna / og minneſt ecke þinna Misgiørda. Slykt a hañ þriaalſt/ þui honum einum hofum vier a mote

þier a mote broted og jlla giort ÿprer þonum / sem David hier seiger. Tøkum oss hier wr aþ et elleinasta GVGDVTZ / helldur og so VTZDER VRGVTZ / huørnen vier skulum giegna Andst ot anum/þegar han vill freysta vor med oþurstærd vorra Synda/seigium þa/huad heþur þu med mig Sathan? Þvi plagar þu mig? Eg heþe þo ecke þier a mote broted/helldur heþ eg Syndgad a mo te Gude mÿnum/ til hans vil eg flya / til hans vil eg mier snwa/ han alleina kan mier ad hialpa huad han vill eirnen giøra/ þui han heþur heited mier þui/ og loþad j sÿnu heilaga Orde/ og tiekid mÿnar Synder aþ mier. z lagt þær allar uppa min Drottenn JEsum Christum/þad saklausa Lamb ed Guds.

3. Parturen er um Lißnadarens Leidrietting og Nya Hlydne.

TOkum oss hier eina VJDVORVN/ ad vier forduftum Syndernar framveigis/epter þ Gud heþur oss þær aþ Nad sine og Giæsku þgieþed/þui eingen ydrast sa riettelega/sem ecke fullkomlega a setur sier z kostar Kapps a / ad leidriettast og liþa betur/þad framast hønum er møgulegt/þ heilags Anda Hialp z Adstod. Þeir sem strax epter sis na Ydran/ganga aptur til sÿnu Synda vysvitan de/ þeim samlyker S. Petur j 2. Pistl. z 2. C. vid þau Suijn sem vellta sier j sama Saur/ept er þad þau eru þueigen. Han samlyker þeim eir nen vid Hunda þa/sem sialþer uppeta sÿna oþeckt ar Spyu/ huøria þr høþdu eitt sin fra sier gieþed. Nu ma skie ad þier Christen Manneskia þyke ha gt vera ad sia ølldungis vid Syndunum framveig

is/z valla ecke j sömu Synder sem ædur/þui sialf Postulen̄ Pall medkenner/ ad þ goda sem hn̄ vilie giøra/ þ giøre hn̄ ecke/helldur þ vonda sin̄ hn̄ vilie ecke/þ giøre han̄/ j Pistl. til Rom. 7. En̄ eg vil kien̄a þier gott Rad/ bid þu Gud um Hialp og Adstod/þui an̄ þess vaarum vier ecke̅t gott giørt/ Joh. 15. Cap. Lestu ydugleg a af Hiarta þessa goda Bæn Davids/ Hreint Hiarta skapa þu Gud j mier/og gief mier eirn nyan̄ stødug an̄ Anda. Satt er þ ad camur er jllur Vane/og sterk er jll Natttura / og Diøfullen̄ sem oss locka vill til vorra fyrre Synda / en̄ langtum sterkara er þo þ fyrerheit JEsu/ þar han̄ hefur sagt og lofad/ ad huørs vier bidium Fødurin̄ j syinu Nafne/þad skylldum vier fa og ødlast/Joh. 16. C. Þar um oss þui bidia Gud af Hiarta þar um/ad hialpa oss til ad fordast Synderner / z afklædast þeim gamla Man̄enum/sin̄ sig fordiarfar j Gyrnd um Villudomsins/en̄ jklædast þeim Nya/sem epter Gude er skapadur j Riettlæte og Heilagleika/ af Pistl. til Ephes. 4. Þar til giefe oss Gud syina H. Anda Nad j JESu Nafne/ AMEN.

Bæn um san̄a Ydran.

DRotten̄ JEsu hialpa þu mier/so ad eg ecke dvelie ad snua mier til þijn/og undan̄drage ecke mijna Ydran fra einum Deige til an̄ars/ helldur gief þu mier / ad eg nu þen̄an Dag giøre san̄a Ydran/so ad eg a huørre Stundu/ a huøriu Augabragde/sie reidubuen̄ til

Christelegrar Burtfarar fra þessum Heime/ A M E N.

Bæn um Endurnyung Lijfdaganna.

og Christelegt Framferde.

DROTTenn Gud minn / gief Hiarta mijnu ad gyrnast þig / med Gyrndinne ad leita þyn/ og leitande ad finna þig. Vtslöcktu j mier Holld sins Lyst/og upptendra aptur Elld þinnar Elsku. Rek burt fra mier Anda Drambsemennar/og gief mier sannarlegt Lijtelæte og Hogvære. Tak burt fra mier Aude Reidennar/og gief mier Skiölld Þol ennmædennar. Gief mier styrkva Trw / stadfasta Von/ og ofreyttann Kiærleika. Þu Myskunsame Gud/giefdu mier ad ydka Myskunarverkenn/ad kienna j Brioste um þa þiaadu / ad leidrietta þa sem villt fara/ad hialpa þeim Voludu/ ad stoda þa Fatæku / hugga þa Hrelldu/ vidreisa þa Vnder þryktu/ad fyrergiefa mynum Skulldunautum/og vægia þeim sem mier a mote giöra / ad elska þa er mig hata/og borga godu f. jllt/ ad forsmaa öng vann/ helldur Heidra/ ad breyta epter þeim godu/ enn fordast þa vondu/ad stunda epter Dygdum og Mannkostum enn flia vid Syndum & Löstum. Gief mier Þolinmæde j Motlætenu/ enn Hofseme j Medlætenu/ad foracta þad Jardneska / enn leingiast epter þui Himneska. Veittu Drottenn ad eg sie ei j Hop þeirra sem um stundarsaker trwa/enn falla fra a Freystingartymanum. Yferskygg þu Höfud mitt j Strydenu/þu sem ert myn Von j Neydenne & Hialp j Hörmungunne. Þetta veittu mier f. þyns H. Nafns saker/ sem Blessad er fra Eilijfd til Eilijfdar/ AMEN.

Soli Deo Gloria.

